

T.C.
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

GELENEKSEL KONYA SİVİL MİMARLIK
ÖRNEKLERİNDE REKONSTRÜKSİYON
UYGULAMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

M. Feyza YARAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Ağustos-2019
KONYA
Her Hakkı Saklıdır

TEZ KABUL VE ONAYI

Mümine Feyza YARAR tarafından hazırlanan “GELENEKSEL KONYA SİVİL MİMARLIK ÖRNEKLERİNDE REKONSTRÜKSİYON UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ” adlı tez çalışması 22/08/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Konya Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Başkan

Doç. Dr. Fatih SEMERCİ

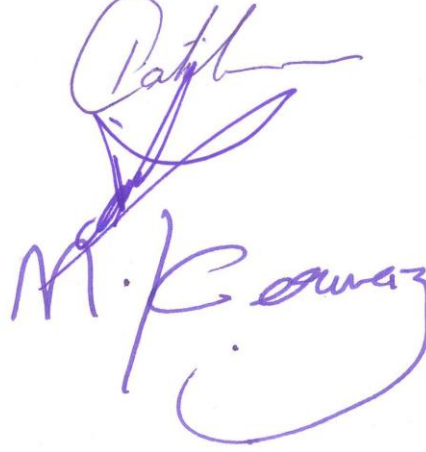
Danışman

Doç. Dr. A. Deniz OKTAÇ BEYCAN

Üye

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KORUMAZ

İmza

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

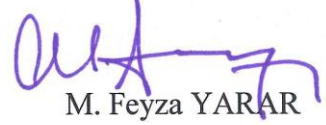
Prof. Dr. Hakan KARABÖRK
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

M. Feyza YARAR .

Tarih: 22.08.2019

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GELENEKSEL KONYA SİVİL MİMARLIK ÖRNEKLERİNDE REKONSTRÜKSİYON UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Mümine Feyza YARAR

**Konya Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı**

Danışman: Doç.Dr. A. Deniz OKTAÇ BEYCAN

2019, 179 Sayfa

Jüri

Danışman: Doç.Dr. A. Deniz OKTAÇ BEYCAN

Doç. Dr. Fatih SEMERCİ

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KORUMAZ

Tümüyle yok olmuş veya kısmi olarak hasar görmüş bir yapının özgün malzeme ve yapım tekniği ile yeniden yapımı anlamına gelen rekonstrüksiyon, ortaya çıkışından itibaren koruma teknikleri açısından tartışmalı bir kavramdır. Yeniden yapım kavramının koruma kuramı içerisinde kendine yer bulması Aydınlanma Çağı sonlarına tarihlendirilmektedir. Yirminci yüzyıl başlarındaki iki dünya savaşının özellikle Avrupa kent merkezlerine büyük ölçüde zarar vermesi ise yeniden yapımların önünü açmıştır.

Son yıllarda tüm ülkede artan restorasyon eylem çeşitliliği Konya'da da görülmektedir. Konya kent merkezi ölçeğinde geleneksel sivil mimarlık yapıtlarının korunması yönünde atılan adımlarda yeniden yapım yöntemi dikkat çekmektedir. Bu çalışma ile geleneksel Konya evleri restorasyon proje ve uygulama süreçlerinde müdahale biçimi olarak rekonstrüksiyonun tercih edilme nedenleri araştırılmıştır. Rekonstrüksiyon tekniğinin seçiminin, ilgili kamu ve kuruluşlarca yürütülen onay ve izin süreçleri doğrultusunda, kavramsal çerçeve ile ulusal-uluslararası platformlarda yürürlükte olan koruma mevzuatı kapsamında değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Bu çalışma kapsamında Konya kent merkezi ve Eski Meram Bağları olarak bilinen bölgeden seçilen evlerdeki rekonstrüksiyon uygulamaları; konum, mülkiyet, malzeme, plan şeması, yapım tekniği, cephe düzeni, süsleme özellikleri, özgünlük ve yeni işlev kullanımı kriterleri açısından değerlendirilmiştir.

Seçilen yapıların uygulama öncesi ve uygulama sonrası değişimleri karşılaştırılmış, yeniden yapım sonuçlarının seçilen geleneksel sivil mimarlık örnekleri için konum, plan şeması, cephe düzeni, süsleme özellikleri açısından olumlu, yapım tekniği, yapı malzemesi, işlev ve özgünlük açısından olumsuz olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Konya Evi, Mimari Koruma, Özgünlük, Rekonstrüksiyon.

ABSTRACT

MS THESIS

AN ASSESSMENT OF RECONSTRUCTION IMPLEMENTATIONS IN TRADITIONAL KONYA CIVIL ARCHITECTURE EXAMPLES

Mümine Feyza YARAR

**Konya Technical University
Institute of Graduate Studies
Department of Architecture**

Advisor: Assoc. Prof. A. Deniz OKTAÇ BEYCAN

2019, 179 Pages

Jury

Advisor Assoc. Prof. A. Deniz OKTAÇ BEYCAN

Doç. Dr. Fatih SEMERCI

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KORUMAZ

The reconstruction, which means the rebuilding (reshaping) of a completely destroyed or partially damaged structure with original materials and construction techniques, is a controversial concept in terms of preservation techniques since its emergence. Finding a place in preservation theory of the reconstruction concept is dated to the end of the Enlightenment Age. The great damage of the two world wars to European city centers in the early twentieth century, in particular, paved the way for reconstruction.

In recent years, the increasing diversity of restoration actions in the whole country is also seen in Konya. The study investigates the reasons of preferring reconstruction as an intervention method in the restoration projects and application processes of traditional Konya houses in recent years. The method of reconstruction is remarkable in the steps taken in front of the preservation of traditional civil architectural works on the scale of Konya city center. It is aimed to evaluate the selection of the reconstruction technique in line with the approval and authorization processes carried out by the relevant public and institutions within the conceptual framework and the in force protection legislation on national and international platforms.

Within the scope of this study, the reconstruction applications of the selected houses from Konya city center and the region known as Old Meram Vineyards; are evaluated in the terms of position, material, ownership, plan scheme, construction technique, facade layout, decoration features and nex function characteristics and authenticity criteria.

The changes in before and after the application of the selected structures were compared, the results of the reconstruction were found to be positive in terms of location, plan scheme, facade layout, decoration characteristics and negative in terms of construction technique, building material, function and authenticity for the selected examples of traditional civil architecture.

Keywords: Traditional Konya House, Architectural Preservation, Originality, Authenticity, Reconstruc

ÖNSÖZ

Öncelikle bu çalışmanın ortaya çıkması hususunda beni yönlendiren, bu konuda çalışmam konusunda beni teşvik eden, her aşamada yardımlarını ve desteğini esirgemeyen, değerli bilgilerinden ve tecrübelerinden faydalandığım danışman hocam Sayın Doç.Dr. A.Deniz OKTAÇ BEYCAN'a çok teşekkür ederim.

Okumak, yazmak, düşünmek, araştırmak bağlamında üzerimdeki emeğini anmadan geçemeyeceğim kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet HARMANCI'ya müteşekkirim.

Akademik açıdan her türlü desteği sunan kardeşim Ali Erkam ve değerli eşi Hatice'ye, görselleştirme konusunda sık sık yardımına başvurduğum kardeşim Ahmet Eymen'e teşekkür ederim.

Son olarak yaşamım boyunca desteklerini esirgemeyen, maddi manevi her zaman yanımda olan, eğitim hayatımı borç bildiğim annem Makbule ve babam Abdüsettar YARAR'a minnettarım.

M. Feyza YARAR
KONYA-2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	3
1.2. Çalışmanın Yöntem ve Kapsamı	3
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI	5
3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	8
3.1. Koruma Tanımı	8
3.1.1. Dünyada Koruma Kavramının Gelişimi	8
3.1.2. Türkiye’de Koruma Kavramının Gelişimi.....	12
3.1.3. Koruma Teknikleri.....	15
3.2. Rekonstrüksiyon Tanımı	18
3.2.1. Dünyada Yeniden Yapım (Rekonstrüksiyon) Kavramının Gelişimi	18
3.2.2. Türkiye’de Yeniden Yapım (Rekonstrüksiyon) Kavramının Gelişimi.....	22
4. GELENEKSEL KONYA EVİ MİMARİSİ	25
4.1. Geleneksel Konya Evi Tanımı	25
4.1.1 Konum ve genel özellikleri.....	26
4.1.2 Mekânsal Özellikleri.....	27
4.1.3 Yapım tekniği ve malzemesi.....	28
4.1.4 Cephe özellikleri	29
4.1.5 Süsleme özellikleri.....	29
5. GELENEKSEL KONYA SİVİL MİMARLIK EVLERİ REKONSTRÜKSİYON UYGULAMALARINDAN ÖRNEKLER.....	30
5.1. İlim Yayma Cemiyeti Konya Şubesi Celaleddin Ökten Eğitim Merkezi (Seyfi Şener Evi)	30
5.1.1. Konumu ve genel özellikleri.....	30
5.1.2. Mekânsal özellikleri.....	31
5.1.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	35
5.1.4. Cephe özellikleri	37
5.1.5. Süsleme Özellikleri.....	39
5.1.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar	40

5.1.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	46
5.2. İlim Yayma Cemiyeti Genç Adım Gençlik Merkezi (Hurşit Ferahkaya Evi)	47
5.2.1. Konumu ve genel özellikleri.....	47
5.2.2. Mekânsal özellikleri.....	48
5.2.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	52
5.2.4. Cephe özellikleri.....	53
5.2.5. Süsleme Özellikleri.....	56
5.2.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	57
5.2.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	59
5.3. Konya Büyükşehir Belediyesi Evi-1 (Nail Çuhadar Evi).....	60
5.3.1. Konumu ve genel özellikleri.....	60
5.3.2. Mekânsal özellikleri.....	61
5.3.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	65
5.3.4. Cephe Özellikleri.....	67
5.3.5. Süsleme Özellikleri.....	69
5.3.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	69
5.3.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	72
5.4. Konya Büyükşehir Belediyesi Evi-2 (Halil Ferahkaya Evi-1).....	72
5.4.1. Konumu ve genel özellikleri.....	73
5.4.2. Mekânsal özellikleri.....	74
5.4.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	77
5.4.4. Cephe Özellikleri.....	78
5.4.5. Süsleme Özellikleri.....	79
5.4.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	80
5.4.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	85
5.5. Musiki Sema ve Mevlevi Kültürünü Araştırma Derneği.....	86
(Halil Ferahkaya Evi-2).....	86
5.5.1. Konumu ve genel özellikleri.....	87
5.5.2. Mekânsal özellikleri.....	88
5.5.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	92
5.5.4. Cephe Özellikleri.....	94
5.5.5. Süsleme Özellikleri.....	95
5.5.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	96
5.5.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	101
5.6. Türkiye İmam-Hatipliler Vakfı / TİMAV (Selim Somuncu Evi).....	102
5.6.1. Konumu ve genel özellikleri.....	102
5.6.2. Mekânsal özellikleri.....	104
5.6.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	106
5.6.4. Cephe Özellikleri.....	108
5.6.5. Süsleme Özellikleri.....	110
5.6.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	110
5.6.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	114
5.7. Karatay Muhtarlar Derneği (Hikmet Özarpa Evi).....	115
5.7.1. Konumu ve genel özellikleri.....	115
5.7.2. Mekânsal özellikleri.....	117
5.7.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	119
5.7.4. Cephe Özellikleri.....	122
5.7.5. Süsleme Özellikleri.....	124
5.7.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar.....	124
5.7.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	128

5.8. Saime Yardımcı Evi.....	129
5.8.1. Konumu ve genel özellikleri.....	129
5.8.2. Mekânsal özellikleri.....	130
5.8.3. Yapım tekniği ve malzemesi.....	135
5.8.4. Cephe Özellikleri	136
5.8.5. Süsleme Özellikleri.....	139
5.8.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar	140
5.8.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları.....	144
6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	146
6.1. Değerlendirme	146
6.2. Sonuç ve öneriler	150
KAYNAKLAR	151
EKLER	153
ÖZGEÇMİŞ	176

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

- GEEAYK:** Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
TKTVYK: Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu
KTVKYK: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
KTVKBBK : Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KVKBK : Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KBB : Konya Büyükşehir Belediyesi
KUDEB : Koruma Uygulama Denetim Bürosu

1. GİRİŞ

Yapılı çevre; ait olduğu medeniyetin sosyal, kültürel, ekonomik, ideolojik, teknolojik, dinî ve tarihi tüm verilerini apaçık bir şekilde insanoğlunun kullanımına sunar. Tüm bu veriler zaman geçtikçe değişmeye hatta dönüşmeye başlar. Ancak toplumların geçmişleriyle bağı her zaman güçlü olmuştur. Sosyal, kültürel hatta dinî değişimler yaşansa bile nesiller tarihleriyle bağlarını koparmaya yanaşmamışlar, ürettikleri bütün sanat eserlerinde bir sonraki nesil için tarihleri ile ilgili bilgileri işlemişlerdir. Çoğu zaman sanat eserinin bizzat kendisi bu güç ve gurur gösterisinde tarihi bir obje olarak yaşatılmaya devam edilmiştir.

İlk insanlardan itibaren toplumun inanç, zafer ve iktidarlarının göstergesi olarak yapılan büyük yapılar anıt eserler olarak adlandırılır. Bu yapıların uzun ömürlü olması medeniyetler için oldukça önemlidir. Zira yapılar tarihi bir belge niteliği taşımaktadır. O yapının ömrünü uzatmak yapının üretimine neden olan sebeplerin de hükmünü uzatmak manasına gelir. Böylece sanatsal değerini tarihi belge özelliği olmasından alan yapının mümkün olabildiğince korunması gündeme gelmiştir.

Bir anıyı muhafaza etmek güdüsüyle doğan koruma kavramı neyin nasıl korunması gerektiği konusunda sorulan sorularla kavramsallaşmıştır. Rönesans ertesinde başlayan korumacılık tartışmaları 19. yüzyıl başlarında tüm Avrupa’da yaygınlaşmıştır. Kendine özgü estetik bir değeri olan, tarihsel bir bağlamı bulunan, ait olduğu toplumun özgün kültür kimliğini yansıtan, bulunduğu dokunun katma değerini artıran, geçmişte olduğu üzere bugün de insanlar için bir cazibesi bulunan ve gelecek kuşaklara tüm bu verileri iletme mesajını taşıyan kültür varlıklarının tümü “kültürel miras” olarak nitelendirilmiştir. Böylece tarihi yapı ve çevresi cansız bir organizma değil, bütünüyle dinamik ve sorumluluk taşıyan bir imge haline gelmiştir.+

Kültürel mirasın korunması hususunda tartışmalar müdahale teknikleri açısından çeşitlenmiştir. Kimi korumacılar tarihi yapının mevcutta nasılsa öyle, hiçbir müdahalede bulunulmadan, olduğu gibi dondurularak korunmasını savunurken diğerleri eldeki bilgi ve belgelerden yararlanmak suretiyle yapıda tamamlamalar yapılabileceğini öne sürmüşlerdir. Böylece tarihselcilikten beslenen koruma tartışmaları neticesinde bugün halen geçerliliği olan çağdaş restorasyon kuramlarının temelleri atılmıştır.

Yine de korumada en önemli faktör insandır. Tüm bu teorik tartışmaları ve yıllardır süregelen pratiği bir araya getirerek bütünü sağlamak için en önemli adım insana aittir. Koruma bilincinin yaygınlaştırılması ve insanın kendi mirasına sahip

çıkmasında sorumluluk duygusunun geliştirilmesi koruma konusunda yegâne amaç olmuştur.

Koruma ve kültür mirası kavramlarının ortaya çıkışından beri, bir müdahale tekniği olarak yeniden yapım / rekonstrüksiyon yöntemi en tartışmalı konudur. Tümüyle yok olmuş veya kısmi olarak hasar görmüş bir yapının özgün malzeme ve yapım tekniği ile yeniden yapımı anlamına gelen rekonstrüksiyon, ortaya çıkışından itibaren koruma teknikleri açısından tartışmalı bir kavramdır. Geçmişin izlerini güçlendirerek geleceğe taşımak, kültürel devamlılığı sağlamaya çalışmak, geçmiş yapım tekniklerinin unutulması, eski yapı malzemelerinin günümüz teknolojisi karşısında tercih edilmemesi, fiziksel mekân ihtiyacını mümkün olduğunca hızlı karşılamak gibi çeşitli sebepler, özellikle iki büyük dünya savaşından sonra yeniden yapım müdahalelerinin sık uygulanmasına neden olmuştur.

Ülkemizde Tanzimat ile başlayan modernleşme sürecinde koruma ile ilgili mevzuat ve teşkilatlanma çalışmalarına da başlanmıştır. Anıt eserlerin korunması konusunda Osmanlı İmparatorluğu'ndan miras kalan vakıf sistemi uygulanmaya devam etmiş ancak sivil mimarlık eserlerinin korunması konusunda 1950'lerde adım atılabilmektedir. Yeniden yapım ise bu yıllardan sonra mevzuatta yer almış, yine de yapılan tanımlar tekil ölçekte ve bölgesel kalmıştır. Yapıtların bulunduğu çevre ve doku ile birlikte korunmasının esas ve gerekli olduğu daha sonraki yıllarda yapılan kanunlarda belirtilmiştir. Bu bağlamda yeniden yapım ile ilgili teknik şartlar 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile tariflenmiştir.

Son yıllarda tüm ülkede artan restorasyon eylem çeşitliliğinde rekonstrüksiyon uygulamaları dikkat çekmektedir. Ancak kavramsal çerçevesi tam olarak çizilemeyen bir yöntemin bu kadar sık uygulanması esnasında kuşkusuz bir takım sorunlar da ortaya çıkmıştır. Bilhassa sivil mimarlık örneklerinde karşılaştığımız yeniden yapımlarda yapıtların yerel ve özgün niteliklerinin kaybolduğu görülmektedir.

Bu çalışmada öncelikle koruma kuramının dünya ve Türkiye'deki gelişimi ele alınmıştır. Koruma tekniklerinden bahsedilmiş ve rekonstrüksiyon / yeniden yapım tekniğinin kavramsal çerçevesi dünya ve Türkiye'den örneklerle belirlenmiştir. Çalışma kapsamı Konya geleneksel sivil mimarisi olarak seçildiğinden geleneksel Konya evi mimarisi incelenmiştir. Konya kent merkezinde seçilen sivil mimarlık örnekleri ile de koruma tekniği olarak yeniden yapıma karar verme süreçleri irdelenmiş ve ardından rekonstrüksiyon uygulama sonuçları değerlendirilmiştir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışma, ülkemizde Avrupa'dan çok daha geç gelişmeye başlayan koruma olgusu ve buna bağlı olarak gelişen yeniden yapım / rekonstrüksiyon kavramının örnekler üzerinden incelenmesi ve bu metod üzerinden bir değerlendirme yapma amacı taşımaktadır. 19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar gelen koruma bilinci çerçevesinde yeniden yapım kavramının, koruma mevzuatı içerisinde ne şekilde yer aldığı değerlendirilecektir.

Özellikle tüm ülkede son yıllarda arttığı gözlemlenen restorasyon faaliyetlerinde; geçmişi ihya etmek kurgusundan hareketle rekonstrüksiyonlar önemli yer tutmaktadır. Konya kent merkezi ölçeğinde de sivil mimarlık yapıtlarının korunması yönünde atılan adımlarda yeniden yapım yöntemi dikkat çekmiştir. Geleneksel Konya evleri; plan tipolojisi açısından geleneksel Türk evi ile aynı özellikleri gösterse de, iklim ve coğrafi koşulların etkisiyle yapım sistemi ve yapı malzemesi açısından oldukça özgündür. Bu çalışmada yeniden yapım uygulamalarının geleneksel Konya sivil mimarlık yapıtlarına ilişkin özgün ve yerel doku üzerindeki etkisinin incelenmesi hedeflenmiştir.

1.2. Çalışmanın Yöntem ve Kapsamı

Öncelikle koruma teknikleri ve özellikle rekonstrüksiyon kavramının irdelenmesi amaçlı gerekli literatür taranmıştır. Konu ile ilgili dünyadan ve Türkiye'den örnekler incelenmiştir.

İkinci olarak geleneksel Konya konut mimarisi ve özellikle geleneksel konut dokusu üstünde çalışmalar yapılmıştır. Gerek literatür çalışmaları gerekse yerinde örneklerde yapılan gözlem ve incelemelerle konu değerlendirilmiştir.

Üçüncü aşamada çalışmada belirlenen amaç doğrultusunda; Konya kent merkezi içerisinde, resmî kurum ve kuruluşlar tarafından rölöve, restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon projeleri ve raporları onaylanarak ihale edilen ve tüm inşai ve fiziki müdahaleleri tamamlanmış, yeni fonksiyonları ile yaşamaya başlayan yeniden yapım örnekleri arasından seçilen sekiz uygulama incelenmiştir.

Yapılar uygulama öncesi rölöve projeleri ve raporları esas alınarak tariflenmiştir. Yapıların konumları geçmişte ve günümüzde bulunduğu alan açısından kıyaslanmıştır. Yapıların mekânsal özellikleri, plan tipi, yapım tekniği ve malzemesi, cephe ve süsleme özellikleri incelenmiştir. Onaylı projeler, raporlar, inşa esnasında çekilen fotoğraflar ışığında rekonstrüksiyon uygulamaları esnasında konum, mülkiyet, yapı malzemesi,

yapım tekniđi, plan Őeması, cephe ve sűsleme özellikleri, fonksiyon ve  evre ile iliŐkisi bakımından incelenen sivil mimarlık yapıtları  zgűnlűk açısından incelenmiŐtir.

Sonuç olarak tez çalıŐması kapsamında seçilen geleneksel Konya sivil mimarlık  rneklelerinin koruma yaklaŐımında műdahale biçimi olarak rekonstrűksiyon seçiminin sebep ve sonuçları deđerlendirilmiŐtir.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

(Ahunbay 1999); “Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon” adlı kitap alanda yapılan ilk kapsamlı çalışmalardan olduğu için temel kaynak niteliğindedir. Eserden koruma kavramının gelişim, koruma teknikleri ve rekonstrüksiyon kavramının değerlendirilmesi konusunda faydalanılmıştır.

(Berk 1950); Celile Berk’in “Konya Evleri” adlı doçentlik tezi geleneksel Konya evleri konusunda yapılmış ilk çalışmalardandır. Geleneksel özgün Konya konutunun ortaya çıkış sürecinden, plan şeması tasnifinden, konutun yapım tekniği ve malzeme tespitlerinden faydalanılmıştır.

(Durukan 2004); “Türkiye’de Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Sonrası Kültür Mirasının Gelişimi ve Uygulama Sorunları” isimli doktora tezinde koruma kavramının Türkiye’de gelişim sürecinin tüm kanunlaşma ve örgütlenme şeması anlatılmıştır. Bu çalışmada yasal mevzuatın çerçevesinin tespit edilmesi hususunda faydalanılmıştır.

(Eldem 1968); Sedad Hakkı Eldem’in “ Türk Evi Plan Tipleri” adlı kitabı Türk konut tipolojisinin gelişimini tarihsel safhalarıyla açıklayan, ev tiplerini kendi içindeki mekân organizasyonuna göre tasnif eden, bu mekânları Anadolu’daki örnekleriyle tarifleyen ana kaynak niteliğindedir. Bu kaynaktan geleneksel Türk evi kavramının tanımını hakkında faydalanılmıştır.

(Erder 2018); “Tarihi Çevre Algısı” adlı kitap Cevat Erder’in kültür varlığı tanımını yaptığı, insanlığın tarih boyunca kültür varlıkları ile ilişkisini değerlendiren bir kaynaktır. Bu çalışmadan koruma kavramının dünya üzerindeki tarihsel gelişim basamakları konusunda ve yapıtları çevreleri ile birlikte ele almanın gerekliliği hususunda faydalanılmıştır.

(Hasol 2002); Özellikle koruma tekniklerinin tanımlanmasında Doğan Hasol’un akademik literatür içerisinde ilk olma özelliğini koruyan “Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü” adlı sözlüğüne başvurulmuştur.

(Jokilehto 1999); “A History Of Architectural Conservation” adlı kitap mimari koruma kavramı ve eyleminin tarihçesini ortaya koymaktadır. Kültürel mirasın farklı medeniyetler tarafından ele alınış şekli, medeniyetlerin koruma olgusu etrafında birbirleriyle ilişkilerinin değerlendirilmesi bağlamında faydalanılmıştır.

(Karpuz 1999); Geleneksel Konya evinin incelenmesinde plan tipi, mekân organizasyonu, cephe ve süsleme özellikleri, yapım teknikleri konusunda faydalanılmıştır.

(Karpuz 2011); Geleneksel Türk evinin plan tipi, mekân organizasyonu, cephe ve süsleme özellikleri, yapım tekniklerinin tasnifi konusunda faydalanılmıştır.

(Kuban 2000); “Tarihi Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu Kuram ve Uygulama” adlı kitap kültürel mirası ve tarihi çevreyi koruma olgusunun nasıl ve hangi sebeplerle başladığı incelenmiş, koruma kuramının dünya ölçeğinde çerçevesi belirlenmiştir. Ayrıca ülkemizdeki geleneksel sivil mimarlık dokusunun korunması konusunda seçilen örneklerden yararlanılmıştır.

(Madran ve Özgönül 2005); “Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması” isimli kitapta kültür varlığı, tabiat varlığı, sit alanı gibi tanımlar yapılmış, bu kültür varlıklarının korunması noktasında ülkemizdeki yasal düzenlemeler anlatılmıştır. Ayrıca uluslararası platformda koruma hususunda çalışan kurum, kuruluş ve mevzuat konusunda faydalanılmıştır.

(Mumcu 1969); Ahmet Mumcu'nun “ Eski Eserler Hukuk ve Türkiye” adlı makalesi taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve müzecilik konusunda Tanzimat döneminden itibaren başlayan yasal düzenlemeleri ele alan yayımlanmış ilk makalelerdendir. Tez çalışması kapsamında hukuki sürecin gelişimi bağlamında yararlanılmıştır.

(Okar 2012); “Koruma Yöntemi Olarak Yeniden Yapım Kavramının İncelenmesi: İstanbul Örneği” başlıklı yüksek lisans tezi koruma kavramının tarihsel sürecinden bahsederek İstanbul özelinde yeniden yapım örneklerini incelemektedir. Bu tez çalışması için metod açısından faydalanılmış, İstanbul için yapılan sınıflandırma Konya ölçeğinde daha geniş olarak ele alınmıştır.

(Orbaşlı 2008); “Architectural Conservation: Principle and Practice” adlı kitap mimari koruma ilkeleri ve pratiklerine kapsamlı bir giriş yaparak, son teorik ve teknik gelişmeleri koruma düşüncesi çerçevesinde tartışmaya açmaktadır. Kitaptan rekonstrüksiyon kavramının uluslararası ölçekte tanımı konusunda yararlanılmıştır.

(Sözen ve Tanyeli 2001); Prof. Dr. Metin Sözen ile Prof. Dr. Uğur Tanyeli'nin “Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü” isimli eserine, tez kapsamında kullanılan temel mimarlık ve koruma kavram ve terimleri için başvurulmuştur.

(Viollet-le-Duc 2019); “Restorasyon Üzerine” isimli kitaptan, Eugéne Emmanuel Viollet-le-Duc'ün restorasyon anlayışını özetleyen “Stilistik

Rekompozisyon” üslubu ile ilgili düşünceleri açısından faydalanılmıştır. Ayrıca kitapta tartışmalı restorasyon uygulama süreçlerinden de bahsedilmektedir.

(Zakar ve Eyüpgiller 2015); Lory Zakar ve Kemal Kutgün Eyüpgiller’in “Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri” adlı kitabı kültür varlıklarını koruma tekniklerini izah etmektedir. Bu çalışmada bu teknikler içerisindeki rekonstrüksiyon kavramı ve yeniden yapım tekniğinin uygulama kriterlerinin belirlenmesi açısından faydalanılmıştır.

3. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Koruma Tanımı

Korumak sözlük anlamı itibariyle, bir kimseyi veya bir şeyi dış etkilerden, tehlikeden, zor bir durumdan uzak tutmak, esirgemek, muhafaza etmek, tehlikeli, zararlı durumları önlemek, bir şeyin eskimesini, yıpranmasını önlemek için gereken dikkati ve özeni göstermek demektir.

Mimari anlamda koruma ise her tür sanat yapıtında yıpranmanın durdurulmasından onarımına dek uzanan etkinliklerin tümü anlamına gelir. (Sözen ve Tanyeli 2001) Koruma kavramı 19. Yüzyılda Avrupa'da gelişmeye başlamış olup, genel olarak hem yapının kendi içindeki hem de çevresi ile sağlayacağı bütünlük ve özgünlük kavramları üzerinde temellenmiştir (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

Hasol'a göre (Hasol 2002) koruma; tarih ya da sanat değeri taşıyan yapıların, doğal değerlerin ya da kent parçalarının yaşamlarını sürdürebilmeleri için muhafaza, onarım ve bakıma ilişkin gerekli önlemleri alma manasını taşımaktadır.

3.1.1. Dünyada Koruma Kavramının Gelişimi

İnsanlığın yerleşik hayata geçmesi ve tarım toplumuna dönüşmesiyle birlikte dini, politik ya da sembolik anlam yükledikleri anıtları koruma endişesinin başladığı bilinmektedir. İlk örneklerinden itibaren korunması gereken yapıtın çevresiyle birlikte ele alındığı görülmektedir. Günümüzde insanlığın somut kültürel mirasının kabul edilmesi, çeşitli toplumlardaki uzun zaman boyunca süregelen gelişmeler ile o toplumlara ilişkin geleneksel tekniklerin farklı kültürler ve medeniyetler arasındaki çapraz eşleşmesinin sonucudur (Jokilehto 1999). Dolayısıyla koruma olgusunu ortaya çıkartan sebepler bu etkileşimler sonucu benzer olabileceği gibi her dönem ve toplumda farklılıklar da gösteregelmiştir. Fetihler, ticari bağlantılar, yıpranma, yaşlanma süreci, kullanımdan kaynaklanan çeşitli bozulmalar, politik kararlar, savaşlar, kasıtlı hasar ve yıkımlar yerleşik mirası tekil olarak ya da içinde bulunduğu çevre ile birlikte koruma olgusunun eyleme dönüşmesinde etkili olmuştur (Jokilehto 1999).

Antik medeniyetlerde yapıların gücün ve iktidarın sembolü olarak inşa edildiği, yaptıran kişinin itibarının göstergesi olarak anıtsallaştırıldığı bilinmektedir. Ayrıca antikite toplumlarında ölümden sonra hayatın tüm eşya ve çevresiyle devam edeceğine dair inanış, yapılı çevreye kutsallık atfeder. Böylece yapıtı koruma endişesi kendinden

sonraki kuşağa inanç, zafer ve gelenekleri aktarmak bağlamında önemli hale gelmektedir. Korumaya yönelik bu motivasyonların dini ya da başka amaçlarla ortaya çıkmasından bağımsız olarak, alınan önlemler daima dönemin sanatsal ve estetik yönelimleri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir (Erder 2018).

İlkçağlarda ortaya çıkan bu korumaya ilişkin endişe ve eylemlerin kavramsallaşması ise 19. yüzyılda başlamıştır. Bu tarihe kadar yaşamış olan ve kullanılan yapılar onarılırdı, restorasyon kavramı söz konusu değildi (Kuban 2000). 1789 Fransız Devrimi'nin, krallığa ve kiliseye ait olan simgesel anıtlar üzerindeki yıkıcı etkisinden sonra uzun müddet harap kalan bu Ortaçağ anıtlarına 1830'lardan sonra ilgi duyulmasıyla onarımları tartışılmaya başlanmıştır. 19. yüzyılın pozitivist sanat adamlarından olan mimar, mühendis ve mimarlık tarihçisi olarak ünlenen Eugène Emmanuel Viollet le Duc restorasyon tartışmalarına katılmış, koruma çalışmalarının bir disiplin haline gelmesinde öncülük yapmıştır. Viollet le Duc, tek tek parçalardan ziyade bütüne odaklanmak, nesnellik ve farkındalık aracılığıyla belli bir birlik oluşturmak için çalışmıştır (Erder 2018). Bir yapının veya bölümünün yalnız görünüş olarak değil, strüktür olarak da ait olduğu dönemin üslubunda restore edilmesini kabul eden bu kuram "Stilistik Rekompozisyon – Üslup Birliğine Varma" ilkesi olarak anılmaktadır (Ahunbay 1999). Kuramsal temellerini oluşturduğu restorasyon çalışmalarının yapılabilmesi için bilimsel araştırmanın mutlaka gerekli olduğunu, anıtın önceki ve mevcut durumunun çizim ve fotoğraflarla belgelenmesi gerektiğini savunan Viollet le Duc'e göre (Viollet-le-Duc 2019) "*Zaman ve devrimler yerle bir eder, ama hiçbir şey eklemez, tam tersine bir restorasyon çalışması, yeni biçimler ekleyerek, nedareti ve eskimişliğiyle daha da çok ilgi çeken bir kalıntı yığını ortadan kaldıracaktır.*" Bu düşünce ile yola çıkılarak gerçekleştirilen bir çok restorasyonda özgün detaylar kaybolmasına rağmen Stilistik Rekompozisyon akımı Avrupa'da oldukça kabul görmüştür. Üslup birliğine ulaşma kaygısının İngiltere'deki uygulayıcısı Sir Gilbert Scott, çok sayıda Gotik anıt restorasyonunda yaptığı değişiklik ve eklerle büyük eleştiri almıştır (Ahunbay 1999).

Bu dönemde üslup birliğine ulaşma kaygısı ile yapılan restorasyonların aşırılığına karşı ilk tepki, bir ressam ve sanat eleştirmeni olan John Ruskin tarafından İngiltere'de verilmiştir. Ruskin restorasyon ile bir yapının tamamen terkedilmesi arasında hiçbir fark görmez; ona göre bunların her ikisi de yıkımla eşanlamlıdır (Erder 2018). Üslup birliğine ulaşma girişimlerine karşı tez olarak hiçbir şey yapmamak tavrını savunan bu söylem "Anti-Restorasyon" akımı olarak adlandırılmaktadır (Ahunbay

1999). Tarihi yapılarla güçlü bağlar kuran Ruskin'in bu romantik ideasının İngiltere sınırlarına taşmasına sebep olan William Morris olmuştur. Rönesansa tepkili ve Ruskin'e hayran olan Morris'e göre koruma devamlı bakımla sağlanır ve eğer bir yapı ileri seviyede yıpranmışsa yıkılması ve yerine yeni bir yapı inşa edilmesi gerekirdi (Erder 2018).

Korumanın kuramsal tartışmaları stilistik rekonpozisyon akımının yaygın etkinliği ile romantik akımın edilgenliğine karşın iki yeni görüşün ortaya çıkmasıyla devam etti. İtalyan Luca Beltrami tarafından ileri sürülen ve uygulamaya konulan "Tarihi Restorasyon" kuramı, anıtların tarihi belgelerden sağlanacak somut verilere dayanılarak restore edilmesini önermekteydi (Ahunbay 1999). Beltrami bu görüşleriyle 19. yüzyıl başlarında tartışmaları restorasyonların daha teknik konulara yönelttilmesini sağlayarak bilinçli eleştirilerin oluşması için uygun bir ortam hazırlamış oldu. Beltrami korumanın üslup birliği mensuplarının öznel fikir ve kendi hayal gücüne ait olan uygulamaları gibi mesnetsiz olamayacağını, yapıya ait arşiv belgeleri ışığında olmasının daha rasyonel bir yaklaşım olduğunu savunuyordu.

İtalyan Camillo Boito ise restorasyon konusunda süregelen tüm görüşleri kendi kuramsal tartışması içerisinde belli bir bütünlük içerisinde birleştirerek çağdaş restorasyon kuramının çerçevesini oluşturmayı başarmıştır. Boito, tarihi yapıya katı bir üslup bütünlüğü ya da kendi haline bırakılması romantizmi ile bakılmasını değil, yapının tarihi ve estetik belge niteliğiyle bakılmasını söyleyerek, yapılacak restorasyonun bu nitelikleri muhafaza etmek üzerine kurgulanması gerektiğini vurgular (Kuban 2000). Boito 1883 yılında Roma'da gerçekleştirilen 3. Mimarlar ve Mühendisler Toplantısı'nda çağdaş onarım kurallarının temel prensiplerini açıklamıştır. Buna göre çağdaş kuramın ilkeleri şöyle sıralanabilir: Özgün ve yeni arasındaki stil farkı, ayırt edilebilir malzeme kullanımı, süslemenin yeniden üretiminden kaçınma, bina yakınında yer alan ve günümüze gelmiş unsurların sergilenmesi, kullanılan her yeni öğenin üzerine onarım tarihinin basılması, onarım çalışmasını betimleyen bir kitabenin yerleştirilmesi, onarımın farklı safhalarını gösteren ve binada saklanacak ya da yayınlanacak bir belgenin oluşturulması ve gerçekleştirilen çalışmanın göze çarpar nitelikte olması (Erder 2018).

Gustavo Giovannoni, Boito'nun geliştirdiği ilkeleri uluslararası platformda kabul görmesi ve bu kuramın yaygınlaştırılmasında etkili olmuştur. Restorasyonların daha bilimsel yapılmasını ve korunması gereken anıtların çevreleriyle birlikte ele alınmaları gerektiğini savunan Giovannoni'nin bu görüşleri 1931 Atina Konferansı'nda

tartışmaya açılmıştır. Böylece bu yıllardan sonra restorasyon bilimsel bir disiplin olarak ele alınmaya başlanmıştır.

Toplantıda belgeleme ve uluslararası işbirliğinin üzerinde de durularak, her ülkenin anıt belgeliğini oluşturması ve koruma konusunda uluslararası bilgi ve deneyim alışverişi, işbirliği yapılması önerilmiştir (Ahunbay 1999). Bu ilkelerin detaylandırılarak bir manifesto niteliğinden çıkarılıp kanuni hale getirilmesi ise 1932’de İtalya’da, “Carta del Restauro (Restorasyon Tüzüğü)” ile olmuştur.

20. yüzyılın ilk yarısında yaşanan iki dünya savaşında bir çok Avrupa kent merkezi oldukça zarar görmüştür. Savaşın ve vandalizmin yıkıcı etkisi kent merkezlerinin yapılı çevresi ile birlikte kentlerin kimliğini oluşturan anıtları da harabe haline getirmiştir. Dolayısıyla onarım ve koruma uygulamaları savaştan derinden etkilenen halkın sadece estetik kaygı ile değil ulusal kimliğin yeniden tanımlanması ve sürekliliğinin sağlanması için de çok önemli hale gelmiştir. Çağdaş uygarlığın gerekleri ve mevcut çevresel miras arasında bir denge yakalanmaya çalışılmış, tarihi anıtların ekonomik, sosyal ve sanatsal değeri de tarihi niteliği kadar önemsenmeye başlanmıştır (Erder 2018).

Atina Konferansı’nda belirlenen ilke ve kararların aradan geçen süreç boyunca yapılan uygulamalarda ortaya çıkan sorunlarda yetersiz kalması üzerine 1964 yılında toplanan kongrede “Venedik Tüzüğü” adı verilen ve uluslararası resmi bir anlaşma niteliği de bulunan kararlar alınmıştır. Tüzükte korumanın sürekliliğinin sağlanması, anıtların çağdaş yaşam içinde toplumsal amaçlarla kullanılarak değerlendirilmeleri ilke olarak kabul edilmiş; onarımda çağdaş teknolojiden yararlanma, çevre düzenleme, arkeolojik sitlerde yapılacak onarımlar konularında açıklamalar getirilmiştir (Ahunbay 1999).

1975 yılının Avrupa’da “Mimari Miras Yılı (The European Architectural Heritage Year)” ilan edilmesiyle özellikle tarihi sit alanlarının korunması gündeme gelmiştir (Kuban 2000).

Kültürel mirasın korunması düşüncesi Avrupa’da ortaya çıkan bir görüş olmakla birlikte değişen ve gelişen dünya neticesinde Venedik Tüzüğü ilkelerini esas almak üzere her kültür ve medeniyet kendine özgü mimari mirası korumak için güncel girişimlerde bulunmaktadır. UNESCO, ICOMOS, Avrupa Konseyi gibi uluslararası faaliyetleri olan kuruluşlar tarafından dünya ölçeğinde restorasyon çalışmaları takip edilmekte, uygulamalara ilişkin bilimsel araştırmalar yapılmaya devam edilmektedir.

Kentler uluslararası alanda bilinirliği artırmak, turistlerin gözünde olumlu bir imaj çizmek ve yüksek marka değerine sahip olmak için çeşitli stratejiler geliştirmektedir (Şarkaya İçelloğlu 2014). Turizmin ülkelerin en büyük gelir kaynaklarından birisi olduğu düşünüldüğünde devletlerin tarihi çevrenin korunmasına yönelik yatırım yapması kaçınılmazdır. Tarihi değerlerin genel olarak turistik destinasyonlara katkıda bulunduğu bilinmektedir. Dünyanın başka yerinde bulunmayan unik ve karakteristik özellikler kentin imajını olumlu yönde etkilemektedir (Michelson ve Paadam 2016).

Dolayısıyla başlangıcından bu yana kuramsal çerçevesi çizilen ve uluslararası mevzuatlarla yönetilen koruma faaliyetlerine çağdaş gereksinimler göz önünde bulundurularak fakat kent kimliği ve imajını gözetilerek dünya genelinde devam ettirilmektedir.

3.1.2. Türkiye’de Koruma Kavramının Gelişimi

Osmanlı Devleti’nde vakıf mülkiyetinde bulunan yapıların sürekli bakım ve onarımı vakıf sistemi ile yapılmakta iken bu onarımlarda Batıdaki anlamıyla koruma düşüncesinden bahsedilemez. Koruma faaliyeti vakıf teşkilatı ile fıkıh hükümlerine bağlı olarak sürdürülmekteydi (Mumcu 1969). Batıda 19. Yüzyılda ortaya çıkan, Sanayi Devrimi ve Dünya Savaşları’nın etkileriyle varlığını hızla geliştiren koruma kavramı ülkemize 1839 Gülhane-i Hattı Humayun’u adı verilen fermanla sonraya başlayan Tanzimat Dönemi ile gelmiştir. Özellikle askeri ve toplumsal teşkilatlanmada yeni düzenlemelere gidilmiş ve bu tarih Türk modernleşmesinin başlangıcı sayılmıştır. Koruma ile ilgili ilk girişim taşınabilir kültür varlıkları üzerine olmuş, Tophane-i Amire Müşiri Fethi Ahmet Paşa’nın kişisel teşebbüsü ile her türlü eski eser 1846 yılında Aya İrini Kilisesi’nde toplanmış ve bu teşebbüs bazı çevreler tarafından Türk müzeciliğinin de başlangıcı olarak tarihlendirilmiştir (Erder 2018). 1831 yılında Hassa Mimarlar Ocağı yerine Ebniye-i Hassa Müdürlüğü kurulmuş, 1840’ta yapı loncaları kaldırılmıştır (Ersen 2012). Böylece koruma kavramı Osmanlı devlet teşkilatının gündemine gelmiş, mevzuatla ilgili adımlar atılmaya başlanmıştır.

Koruma kavramı ile ilgili oluşturulan ilk yasal düzenleme 1869 tarihli Asar-ı Atika Nizamnamesi’dir. 1869 tarihli Nizamname’nin ortaya çıkış nedeni araştırıldığında, bunun iki sorunu çözmeye yönelik olduğu görülmektedir. İlki ülkemizde çok sayıda eski eser bulunmasına rağmen Avrupa müzeleri ayarında bir müzemizin bulunmayışıdır. İkinci sebep ise topraklarımızdaki arkeolojik kazıları

yürüten yabancıların kazılarda buldukları tarihi eserleri yurtdışına çıkarmalarıdır (Karaduman 2004).

Bu nizamname daha da geliştirilerek 1874 tarihinde İkinci Asar-ı Atika Nizamnamesi düzenlenmiş ve “eski eser” kavramı bilimsel olarak ilk kez burada tanımlanmıştır (Durukan 2004). 1884 tarihli Üçüncü Asar-ı Atika Nizamnamesi ise Mumcu’ya göre (Mumcu 1969) Türkiye eski eser hukukunun temelini oluşturmaktadır. 1906 yılında çıkarılan Dördüncü Asar-ı Atika Nizamnamesi ise 1973 yılında çıkarılan 1710 sayılı kanuna kadar geçerliliğini korumuştur. Son nizamnamede eski eser tanımı içerisinde “haneler” ilk kez kendine yer bulmuş, ayrıca Türk-İslam eserlerinin korunması gündeme gelmiştir (Durukan 2004).

Asar-ı Atika Nizamnameleri taşınmaz eserlerle ilgili düzenlemelerde yetersiz kaldığından 1912 tarihinde Muhafaza-i Abidat Nizamnamesi düzenlenmiş ve 1973 yılına kadar geçerliliğini sürdürmüştür. Tamamen taşınmaz eski eserlerle ilgili hükümlerden oluşması nedeniyle önemlidir (Durukan 2004).

Dönemin Müze-i Hümayun Müdürü Halil Edhem Bey’in tavsiyesi üzerine 1917 yılında “Muhafaza-i Asar-ı Atika Encümeni Daimisi” kurulmuştur. Bu encümenin görevi İstanbul’daki eski eserlerin tespit edilmesi ve Muhafaza-i Abidat Nizamnamesi’ni uygulamaktır (Durukan 2004).

1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmış, 1923 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti’nin ilanına kadar geçen sürede Muhafaza-i Abidat Nizamnamesi uygulanmaya devam etmiştir. 1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye ve 1924 tarihli anayasada korumaya yönelik bir düzenleme yer almamıştır. Koruma konusunda çalışma yapmak üzere Türk Asar-ı Atikası Müdürlüğü Maarif Vekaleti’ne bağlanmış ve görev almıştır (Durukan 2004).

Cumhuriyet rejimine geçilmesi ile koruma ve müzecilik alanlarında yasal düzenlemeler ve teşkilatlanma çalışmaları başlamıştır (Madran ve Özgönül 2005).

1930 tarihli 1580 sayılı Belediye Kanunu’nda kültür varlıklarının yerel idareler tarafından kamulaştırılma marifetiyle korunmasına yönelik faaliyetler için yapılan ilk düzenlemelerdendir (Okar 2012).

1931 tarihli bir kararname ile eski eserlerin korunması için bir komisyon kurulması kararlaştırılmış, 1933 tarihinde alınan Bakanlar Kurulu kararı ile komisyon kurulmuştur. Abideleri Koruma Komisyonu adını alan bu komisyondan dört bölgede kurulması kararlaştırılmış ancak sadece Ankara’da bir adet kurulabilmiştir (Durukan 2004).

1933 tarihli 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu Cumhuriyet tarihinin ilk detaylı imar mevzuatı olarak bilinmektedir.

1935 tarihli 2762 sayılı Vakıflar Kanunu geleneksel vakıf sistemini düzenleyerek yeniden tarif etmekte ve eski eser statüsündeki vakıf eserlerinin bakım ve onarım sorumluluğunu Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne vermektedir.

1936 yılında Yüksek Mimar Sedat Çetintaş'ın gayretleri ile Anıtlar Koruma Bürosu'na bağlı olmak kaydı ile Rölöve Bürosu kurulmuş, erken ve klasik dönem Osmanlı yapılarının rölöveleri hazırlanmıştır (Ersen 2012).

1950'li yıllarda ülke yeni bir siyasi ve ekonomik oluşumun eşiğine gelmiş, kırsaldan büyük kentlere ciddi bir göç dalgası başlamıştır. Bu göç kentleri oldukça etkilemiş, kent çeperlerinde asimetrik ve kontrolsüz yapılaşma meydana gelmiştir. Ayrıca geleneksel kent dokuları da bu yapılaşmadan olumsuz etkilenmiş, kültür varlıklarının korunması hususunda o güne kadar alınan önlem ve oluşturulan mevzuat yetersiz kalmıştır. 1951 tarihli 5805 sayılı kanun ile Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu kurulmuş, taşınmaz eski eser ve anıtların korunması bu kurula verilmiştir. GEEAYK' nun görev tanımı içerisinde hangi eserlerin korunup korunmayacağı tanımlanmış, böylece daha sonraki seneler içerisinde bu kapsamda alınacak ilke kararlarına temel atılmıştır (Durukan 2004).

1956 tarihli 6785 sayılı İmar Kanunu ile eski eserler çevreleri ile birlikte ele alınmış, 1958 yılında İmar ve İskan Bakanlığı kurulmuştur.

1960 tarihli 7463 sayılı kanun ile özel mülkiyet tasarrufunda bulunan eski eser bakım ve onarım mülk sahipleri tarafından yaptırılması, aksi takdirde taşınmazın kamulaştırılması yasalaştırılmıştır (Durukan 2004).

1961 Anayasası'nın 50. Maddesinin "*Devlet tarih ve kültür değeri bulunan eser ve anıtların korunmasını sağlar.*" hükmü gereğince koruma eylemi anayasal bir mecburiyet haline gelmiştir.

1973 tarihli 1710 sayılı Eski Eserler Kanunu ise Cumhuriyet döneminin ilk koruma yasası özelliğine sahipken bu kanunda "sit" kavramı da ilk kez yer almıştır (Durukan 2004).

1974 yılında ICOMOS Türkiye Ulusal Komitesi kurulmuştur.

1982 Anayasası'nın 63. maddesinde 1961 Anayasası'nın 50. maddesinde olduğu gibi "*Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirler alır*" hükmü korumanın devlet eliyle sağlanması gerektiğini belirtmektedir.

Koruma alanında 1970'lerden sonra dünyada yaşanan gelişmeler, kavramsal açıdan korumanın uluslararası platformlarda tartışılmaya açılması 1710 sayılı kanunun Türkiye'de eski eserleri koruma açısından yetersiz kalması bu bağlamda yeni bir mevzuatın oluşmasını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle 1983 tarihli 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda korunması gereken taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları tariflenmiş, kültür ve tabiat varlıklarını koruma yüksek kurulu ile koruma bölge kurullarının görev tanımı yapılmıştır.

1987 tarihli 3386 sayılı kanun ve 2004 tarihli 5226 sayılı kanunlar ile 2863 sayılı kanunun bazı maddeleri değiştirilmiştir.

2011 tarihli 644 ve 648 sayılı karnameler ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın görev ve teşkilat yapılanması değişmiş, kültür ve tabiat varlıkları ayrı ayrı tanımlanmıştır. Tabiat varlıklarını koruma görevi genel müdürlük üzerinden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulacak olan "Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu" na verilmiştir. 2863 sayılı yasa kapsamında kültür varlıklarını koruma görevine devam eden birimlerin ismi "Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu" ve "Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu" olarak değişmiştir.

3.1.3. Koruma Teknikleri

Koruma kavramının ortaya çıkışı ile birlikte taşınmaz kültür varlıklarının nasıl korunacağı da tartışmaya açılmış oldu. Bu tartışmalar sonucunda ulusal ve uluslararası düzeyde yasalarla çerçevesi çizilen koruma eyleminin teknik açıdan geliştirilip sistemleştirilmesi ayrı bir disiplin konusu haline geldi.

İlgili mevzuat kapsamında tariflenen taşınır kültür varlıklarının korunması bağlamında esas olan, korumanın sürdürülebilir olmasını sağlayan bakım ve onarımdır. Sürekli olan bakım kültür varlığının zaman içerisinde yıpranmasına engel olacak, muhtemel büyük hasarları önleyecek yapının ömrü uzatılacaktır. Onarım ise restorasyon ilkelerinin temelini oluşturmaktadır. Bir yapıda veya dokuda oluşmuş hasarı gidermeye yönelik her türlü müdahale onarım olarak nitelendirilebilir (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

Ancak doğal afet, savaş, vandalizm, yangın gibi yapılara büyük zarar veren olaylarda bakım ve onarım müdahaleleri daha radikal tekniklerle restorasyon yapmayı gerektirebilir. Bilimsel restorasyonda yapıya en az müdahale edilerek yapının tarihi belge, estetik, özgünlük gibi özelliklerinin korunması amaçlanmaktadır. Genel olarak kültür varlıklarının onarımlarında kullanılan teknikler sağlamlaştırma (iyileştirme),

bütünleme, yenileme, restorasyon, yeniden kullanım, taşıma, ve rekonstrüksiyon olarak sıralanabilir (Ahunbay 1999), (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

- **Sağlamlaştırma (İyileştirme, temizleme)**

Yapının tarihi ve kültürel özellikleri ile mimari değer arz eden özgün malzeme ve strüktürel sisteminin korunarak onarılması, muhkem hale getirilmesi, mevcut durumunun rehabilite edilmesi demektir. Sağlamlaştırma, güçlendirme, temizleme gibi yaklaşımlar ışığında mümkün olan en az müdahale ile alanın ve/veya yapının daha iyi yaşanılabilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

- **Bütünleme**

Hasol'a göre (Hasol 2002) bütünleme "*Korunması gerekli bir yapıda ya da kent parçasında özgün örneğe göre eksik olan bölümleri tamamlayarak mimari bütünü yeniden elde etme*" demektir. Bir kısmı zarar görmüş ya da tamamı yok olmuş bir yapıda bütünlemenin tercih edilmesinin sebebi yapının estetik, işlevsel veya strüktürel kaybı olabilir. Ancak bütünleme rasyonel veri ve gerçek belgeler ışığında yapılmalı, yeni bölümlerin özgün dokudan ayırt edilebilmesi sağlanmalıdır (Ahunbay 1999). Venedik Tüzüğü'ne göre kullanılacak durumdaki yapılarda uygulanan bütünleme tekniği kullanılamaz durumda olan arkeolojik alanlarda ancak anastilosis'e yani mevcut fakat alanda birbirinden ayrı parçaların yine oldukları yerde bir araya getirilmesi olarak uygulanabilir (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

- **Yenileme**

Yenileme bir yapının çeşitli sebeplerle özelliğini yitirmiş bir kısmının yeni malzeme ve sistemler ile onarılarak yeni hale getirilmesidir. Malzeme dayanımının yok olduğu, işlevini yerine getiremeyen özgün yapı elemanlarında, sağlamlaştırmanın mümkün olmadığı durumlarda hasarlı parçanın yeni malzeme ile yeniden üretilmesi şeklinde uygulanır. Özgün malzemenin kaybı mevcut olduğundan yenileme müdahalesi en az ölçüde gerçekleştirilmeli, yeni malzeme özgün malzeme ile uyumlu olmalıdır (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

Yenileme uygulamaları yeniden yapım (rekonstrüksiyon) ile karıştırılmamalıdır. Yenilemede eserin bir parçası mevcut sistem içerisinde değiştirilebilirken rekonstrüksiyonlarda mevcut sistemin tamamen yeniden kurgulanması gerekebilir.

- **Restorasyon**

Koruma anlayışının en geniş kapsamlı içeriğini oluşturan kavramdır. Temel olarak “*Aslını bozmadan onarma*” anlamına gelir (Hasol 2002). Bir yapıyı ve yapının bölümlerinin geçmişte var olduğu hale döndürmektir. Bu genel tanımın içinde sağlama, temizleme, sonradan yapılan eklerin kaldırılması, yapının çevresiyle birlikte değerlendirilerek onarılması esastır. Restorasyon müdahaleleri uzmanlar tarafından, güvenilir bilgi ve belgelere dayandırılarak uygulanmalı, yapı özgün değer ve bağlamından koparılmamalıdır (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

- **Yeniden kullanım**

Tarihi bir yapının restorasyonu sonrasında özgün işlev ve tasarımına uygun yeni bir işlevi yürütebilecek hale getirilmesidir (Zakar ve Eyüpgiller 2015). Geçen zaman, değişen sosyo-kültürel yapı, yeni ekonomik gereksinimler doğrultusunda eski fonksiyonlarıyla günümüzde varlığını sürdürmeyecek olan eserlerin restorasyonu söz konusu olduğunda yeniden kullanım kararı mecburi hale gelmektedir. Yeni ihtiyaçların karşılanabileceği bir işlev belirlenirken yapının özgün mimari değerlerinin sürdürülmesi esas olmalıdır (Ahunbay 1999).

- **Taşıma**

İmar faaliyetleri, doğal afetler, jeolojik gereksinimlerden ötürü kültür varlığının bulunduğu özgün konumunda korunmasının mümkün olmadığı durumlarda söz konusu olmaktadır. Yapının bulunduğu çevreden koparılarak başka bir alana bütün halde veya sökülerek taşınması ve yeni konumunda yeniden inşa edilip korunması durumdur. Taşıma uygulaması yapının ebat, malzeme ve tapım tekniğine göre çeşitli tekniklerle gerçekleştirilebilir. En işlevsel olan yöntem yapının tüm elemanlarının tek tek sökülüp numaralandırılması, yeni konumunda yeniden yapılmasıdır (Ahunbay 1999). Ancak bu

yöntemle yapı geçmişte kendisini oluşturan çevresel faktörlerden uzaklaştırılmış, özgün malzeme ve işçilik kayıpları yaşamış olacaktır (Zakar ve Eyüpgiller 2015).

- **Yeniden yapım (Rekonstrüksiyon)**

Yeniden yapım tahrip olmuş, kullanılamaz duruma gelmiş, yitirilmiş bir kültür varlığının özgün durumunu ortaya koyan güvenilir bilgi ve belgeler doğrultusunda tamamen veya kısmen yeniden inşa edilmesi demektir. Ahunbay'a göre ortaya çıkan kopya, tarihi yapıyı ancak kütle ve biçim olarak taklit edebilir, bir tarihi ve kültürel değer taşımaz (Ahunbay 1999).

3.2. Rekonstrüksiyon Tanımı

Rekonstrüksiyon “*Bir kentin tümünün, bir parçasının ya da bir yapının özgün biçimiyle yeniden kurulması*” demektir (Hasol 2002).

Rekonstrüksiyon sağlam kanıtlar üzerine temellenmiş olmasına rağmen, bir yeniden yaratma ve kaçınılmaz olarak geçmişin yeniden yorumlanması olmaya devam eder (Orbaşı 2008).

3.2.1. Dünyada Yeniden Yapım (Rekonstrüksiyon) Kavramının Gelişimi

Uygarlığın gelişmeye başlamasıyla birlikte her türlü mekân ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Antik dönemlerden itibaren insanlar hiyerarşik düzlemde kentleşmeye başlamış, kendi kültür ve inanışlarına ait mekânlar üretmişlerdir. Üretilen bu mekânlarda ilk başlarda sanat ve estetik kaygısı güdülmemiş, ana amaç işlevsellik olmuştur.

Ancak antikiteden beri insanlık koruma kavramını kendisinden sonraki kuşaklar için yapıtlarını bir anlatım biçimi olarak bırakmak istemişlerdir. dolayısıyla günümüzde kullanılan anlamıyla korumadan bahsedilemez. Fakat yapı insan için toplumsal belleğin sürdürülebilir olmasını sağlayan somut bir arşiv belgesi niteliği taşır.

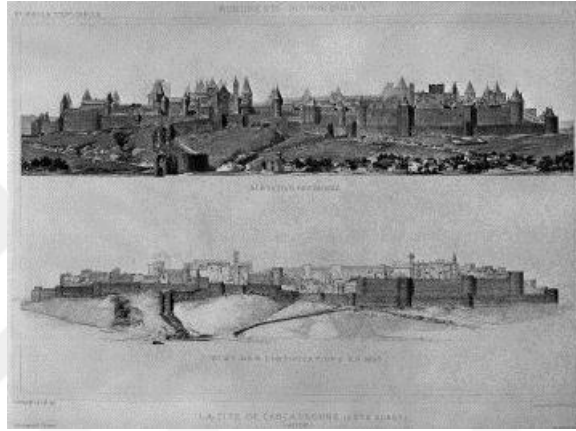
Antik Roma'da savaşlarla hasar görmüş kalelerin, yolların ve kentsel dokuların yeniden yapıldığı bilinmektedir (Erder 2018).

Rönesans sonrası 16. yüzyılda Roma'da kentleşme çalışmaları hız kazanmış, eski dönemlerden kalan heykel, sanat eseri ve yapılar yeni yerlerine taşınmıştır.

Aynı dönemlerde 1665 yılında Veba Salgını, 1666 yılında Büyük Yangını yaşayan İngiltere Londra merkezi tahrip olmuştur. Bunun üzerine bütünüyle bir

yenilemeden ziyade yangına dayanıklı malzeme ile Rönesans mimarisi üslubunda, hasar görmüş dokuya eklemeler ve iyileştirmeler yapılmıştır (Erder 2018). Bu ilk denemeler yeniden yapım tekniğinin koruma bağlamında ilk adımları sayılmaktadır.

19. yüzyıla gelindiğinde Viollet Le-Duc, mimar ve sanatçıların geçmiş dönem eserlerini detaylı olarak inceleyip, bu özellikler ile kendi çağının gereksinimlerini çağdaş teknik ve malzeme birleştirerek ihtiyaçların karşılanması gerektiğini savunmuştur (Erder 2018). “Stilistik Rekompozisyon” adı taşıyan bu düşünce koruma kavramının içerisinde yeniden yapım başlığını tartışmaya açmıştır. Carcassonne Şehir Surları ve Pierrefonds Şatosu’na yaptığı müdahaleler ise kendi fikriyle çelişmiş ve oldukça tepki almıştır.

Şekil 3.2.1.1. Carcassonne şehir surları 19. Yüzyıl gravür (Okar 2012)

Aynı yüzyılın devamında “Stilistik Restorasyon” yaklaşımını benimseyen Luca Beltrami ve Camilla Boito ise yapının yapıldığı dönemdeki özelliklerinin esas olması gerektiğini vurgular (Erder 2018). Milano’da bulunan Sforza Kalesi’nin bir kulesinin yıkılıp yeniden yapılması bu yaklaşım ışığında olmuştur.

20. yüzyılda Avrupa’nın tüm büyük kent merkezleri dünya savaşları ile tahrip olmuş, dolayısıyla koruma kavramı yeniden yapım ile büyük ölçekte tanışmıştır. Savaşın izlerini yok etmek, ortaya çıkan mekân ihtiyacını karşılamak aynı zamanda eski hasar görmüş kent merkezinin tarihsel bağlamını sürdürmek için kent merkezleri eldeki bilgi ve belgeler ışığında yeniden inşa edilmiştir.

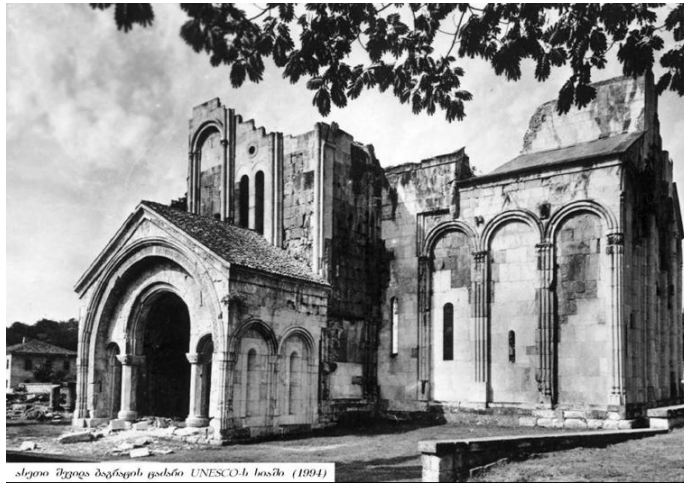

Şekil 3.2.1.2. İkinci Dünya Savaşı'ndan Sonra Varşova kent merkezi (Anonim, 2018)

Şekil 3.2.1.3. Yeniden yapılan Varşova kent merkezi (Anonim, 2018)

2010 yılında Gürcistan'daki **Bagrati Katedrali**, uygulanan geniş çaplı rekonstrüksiyonlar nedeniyle üstün evrensel değerini ve niteliğini kaybettiği gerekçesiyle UNESCO tarafından '**Tehlike altındaki Dünya Miras Listesi**'ne alınır.

Şekil 3.2.1.4. Bagrati Katedrali (Anonim, 2018)

Şekil 3.2.1.5. Rekonstrüksiyon sonrası Bagrati Katedrali (Anonim, 2018)

Yeniden yapıma dair en taze örneklerden birisi de Mostar Köprüsü'dür. 1992 yılında bir bomba ile yıkılan köprü, savaşın bitmesinin ardından Türkiye'nin katkıları ile yeniden yapılmıştır.

Şekil 3.2.1.6. Bombalama sonrası Mostar Köprüsü (Anonim, 2018)

Şekil 3.2.1.7. Rekonstrüksiyon sonrası Mostar Köprüsü (Anonim, 2018)

3.2.2. Türkiye’de Yeniden Yapım (Rekonstrüksiyon) Kavramının Gelişimi

Koruma kavramı Türkiye’de Batı dünyasından daha geç gündeme gelmiştir. Bir koruma tekniği olarak yeniden yapımın tartışılmaya başlanması da bu nedenle oldukça gecikmiştir. İlgili yasal düzenlemelerden önce vakıf sistemi ve lonca teşkilatı içerisinde anıtsal eserlerin bakım onarımı yapılmakta idi. Ancak sivil mimarlık örneklerinin korunması ile ilgili herhangi bir mekânizmadan söz edilemezdi. Cumhuriyetin ilanından sonra da anıtsal eserlerin korunması öncelikli idi. Sivil mimarlık yapılarının kültür varlığı sayılması henüz gündeme alınmamıştı.

50’li yıllara kadar adım adım oluşmaya başlayan koruma mevzuatının devamında 1951 tarihli, 5805 sayılı kanuna bağlı olarak GEEAYK’nun oluşturulmasıyla ilk kurumsal müdahaleyi başlatmış oldu.

1970 tarihli GEEAYK’nun 5505 sayılı ilke kararı ile Boğaziçi yalıları ile ilgili maddeler yayımlandı. Bu sivil mimarlık örnekleri için bir ilk sayılabilir.

1974 tarihli GEEAYK’nun 7625 sayılı ilke kararında yeniden yapımın gerektiği koşullarda belgeleme çalışmasının Kurul tarafından onayı zorunlu hale gelmiştir.

1983 tarihli 2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu” ile kültür varlığı tanımı tariflenmiş, yapılacak müdahaleler için Kurul kararı zorunlu tutulmuştur.

1984 tarihli TKTVYK’nun 56, 58, 59 sayılı ilke kararlarında yeniden yapım ile daha önceki mevzuatta görülen eksikler giderilmeye çalışılmıştır. Ayrıca 59 sayılı ilke kararı yeniden yapım ile ilgili düzenlenen ilk karar olma özelliğini taşır.

1984 tarihli TKTVYK’nun 71 sayılı ilke kararında kaybolmuş tescilli taşınmazın yerine yeniden yapım ile yapılmasına ya da Kurul’un görüşü dışında hiçbir yapı yapılmamasına karar verilmiştir.

1986 tarihli TKTVYK’nun 2717 sayılı ilke kararında taşınmazların cephe ve gabari özelliklerinin korunarak yeniden yapımına izin verilmektedir.

1988 tarihli KTVKYK’nun 8 sayılı ilke kararında müdahale gerektiren yapıların tekil değil buldukları ada bazında ele alınarak doku bütünlüğünün korunması gerektiği belirtilmektedir.

1988 tarihli KTVKYK’nun 8 sayılı ilke kararında maili inhidam durumu tariflenerek bu durumda olan kültür varlıklarının yıkılmaması gerektiği belirtilmiştir.

1988 tarihli KTVKYK’nun 16 sayılı ilke kararında bir şekilde yok olmuş kültür varlığının eldeki bilgi ve belgelerden yararlanılarak eski cephe ve gabari özellikleri ile yeniden yapılabileceği kararı verilmiştir.

1989 tarihli KTVKYK'nun 98 sayılı ilke kararında ise yıkılan mescit, cami, türbe gibi yapılar ele alınmış, yıkımdan önce gerekli bilgi ve belgelerin toplanması gerektiği belirtilmiştir.

1993 tarihli KTVKYK'nun 338 sayılı ilke kararı ile gerekli görülen durumlarda kentsel arkeolojik sit alanlarında da yeniden yapıma izin verilmiştir.

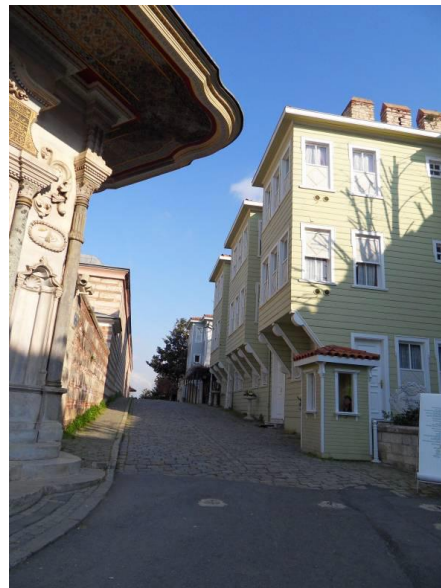
1995 tarihli KTVKYK'nun 378 sayılı ilke kararında yapı grupları yeniden tasnif edilerek yeniden yapım şartları açık bir şekilde tariflenmiştir. Kavramsal olarak yeniden yapım / rekonstrüksiyon ilk defa bu maddede yer almıştır.

1999 tarihli KTVKYK'nun 660 sayılı ilke kararında müdahale biçimlerinde yeniden yapım koşulları belirtilmiş, bu koşullar yerine getirilinceye kadar alanın başka amaçlarla kullanılması yasaklanmıştır. Kararda tarihi yapının rekonstrüksiyonu yapılırken, rekonstrüksiyonun özgün malzeme, yapım tekniği, plan şeması, cephe karakteri ve aynı boyutlarda yapılması tavsiye edilmektedir. Ancak yaygın olan uygulama sadece cephenin tarihi binaya benzetilmesi şeklindedir.

2011 tarihli KTVKYK'nun 648 sayılı ilke kararı ile gerekli görüldüğü durumlarda sokak sağlıklılaştırma müdahalelerine izin verilmiştir.

Türkiye'de görülen rekonstrüksiyon örneklerinden bazıları şöyledir;

İstanbul Sultanahmet'te tarihi yarım ada sınırları içerisinde kalan, turistik merkezde yer alan Soğukçeşme Sokağı'nda 1970'li yılların başında ahşap konutların çoğu fiziksel durumları sebep gösterilerek yıkılmış ve betonarme ile yeniden inşa edilmiştir (Karahan 2010).

Şekil 3.2.2.1. İstanbul Soğukçeşme Sokağı, 1890 yılı ve 2010 yılı (Karahan 2010)

Şekil 3.2.2.2. İstanbul Kadıköy konut 2004 ve 2012 yılı (Okar 2012)

İstanbul Kadıköy İlçesi, Rasimpaşa Mahallesi, 212 ada, 28 parselde yer alan konuta ilişkin hazırlanan restorasyon projesinde ön cephesi korunurken yapıdaki hasarlar sebep gösterilerek yapı yamamen yıkılıp eski cephe özelliklerine sadık kalınarak yeniden yapılmıştır (Okar 2012).

Türkiye’de yeniden yapım taklitçilikten öteye gitmemektedir. Bu tür uygulamalarda çağdaş malzeme ve tekniklerle, geçmişteki yapıların aynısını yapmak hem teknik hem de kültürel açıdan olumlu bir uygulama olarak görülmemektedir. Taklit uygulamalara özgünlük kriteri açısından niteliksizdir (Korumaz 2011).

4. GELENEKSEL KONYA EVİ MİMARİSİ

Bilindiği üzere Türkler göçebe bir topluluk olarak yaşamakta idi. Orta Asya'dan Anadolu'ya gerçekleşen göçler neticesinde yerleşik hayata geçmiş oldular. Göçebe kültüründe yaşadıkları çadırlar Türkler'in ev tipolojisinde ilk örnekler olarak sayılmaktadır. Anadolu'daki yerleşme ve kentleşme süreçleri boyunca da uzun yıllara dayanan tecrübe sonucunda kendilerine has bir konut tipi üretmiş oldular. Böylece yerel malzemeleri coğrafya ve iklim özelliklerine göre kullanılmasıyla özgün bir ev kimliği meydana gelmiş oldu.

Anadolu'da gelişen ve Türklere özgün olan ve "hayatlı ev" olarak adlandırılan tipolojide iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlar sofa ve sofanın etrafında dizilen yaşam alanları yani odalardır. Sofa "*evlerde oda kapılarının açıldığı geniş mekân*" demektir (Hasol 2002). Sofa ailenin ortak yaşam alanıdır. Odalar ise sofanın etrafında yer alır. Türk evinin mekan organizasyonu içinde odaların yerleşimi toplum yapısı ile ilişkilidir (Küçükerman 2007).

Türk evindeki odaların en önemli özelliği, her birisinin kendi içinde belirli işlevleri yerine getirebilmesidir (Küçükerman 2007). Göçebelik dönemindeki çadırlarda olduğu gibi, Türk evi odalarında yeme, içme, barınma, yatma, konuk ağırlama eylemleri dönüşümlü olarak yapılabilmektedir.

Türk evinin bir diğer karakteristik özelliği ise cephelerindeki çıkmalardır. Genellikle üzerinde bulunduğu sokağa, bahçeye veya avluya doğru üst katların zemin kattan dışarı taşırılması ile oluşan çıkmalar evin yönlenmesinde, ışık almasında, cephe süslemesinde etkilidir. Sokak dokusunda kentin perspektif etkisini güçlendiren bir değer olarak göze çarpar (Karpuz 2011).

Aile ve komşuluk ilişkileri ekseninde şekillenen Türk evi mimarisinde insan ölçeği esas alınmıştır. Sosyo-ekonomik farklılıklar evin karakteristik özelliklerinde değil iç mekân süsleme detaylarında göze çarpmaktadır. Türk evinin gelişiminde anıtsal sembolizm arzusu hiçbir zaman belirleyici olmamıştır (Kuban 2017).

4.1. Geleneksel Konya Evi Tanımı

Geleneksel Konya evi Türk evinde anlatılan plan tipolojisi ile eşdeğer olarak gelişmiştir. Anadolu'nun prehistorik yaşam kültürü mirası üzerine kurulan Konya evi mimarisinin temelini Çatalhöyük'e kadar götürmek mümkündür. Tarihsel süreçte Anadolu'da hüküm süren bu medeniyetlerden izler barındıran, ardından Selçuklu ve

Osmanlı yapı kùltlerine ev sahipliği yapan Konya’da, ev mimarisi de kuşkusuz kendisinden önce gelen bütün kùltürlerden etkilenmiştir. Yapı malzemesi olarak kerpicingin kullanılması açısından atalhøyùk mirasını devralan Konya sivil mimarlığı Türk ørf ve adetlerine uygun şekilde, geleneksel Türk ev mimarisine paralel bir mekan organizasyonu geliştirmiştir. Konya evleri øzgün yerel øzellikleri ile Türk evinin genel øzelliklerine sahiptir (Karpuz 1999).

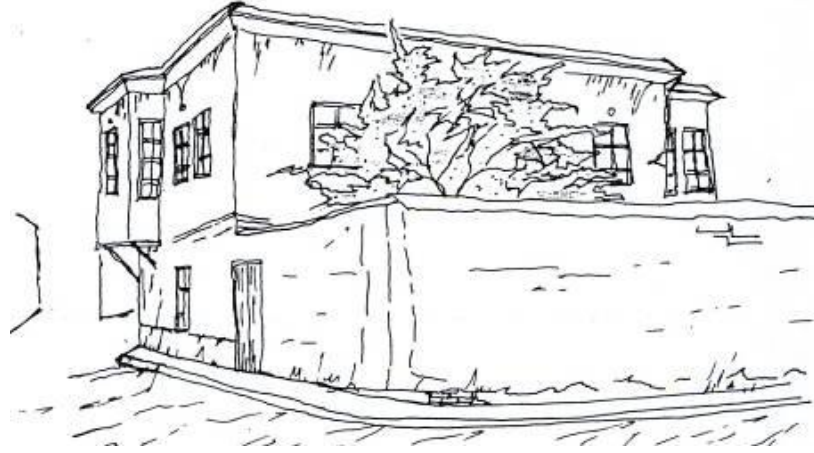
Sedad Hakkı Eldem Türk evi mimarisi çalışmalarında Konya evlerine de yer vererek bu alanda çalışan ilk isim olmuştur. Ancak en geniş ve kapsamlı çalışmayı Celile Berk “Konya Evleri” adını verdiği doçentlik tezi ile gerçekleştirmiştir. Bu iki çalışmayı kaynak olarak geleneksel Konya evi mimarisi konum ve genel øzellikleri, mekânsal øzellikleri, yapım tekniği ve malzemesi, cephe øzellikleri ve süsleme øzellikleri açısından tariflenecektir.

4.1.1 Konum ve genel øzellikleri

Konya’nın tarihi kent merkezi Hz. Mevlana Türbesi ve Dergâhı evresi ile Alaaddin Tepesi ve etekleri olarak sınırlandırılabilir. Konut dokusu bu iki alanda yoğunlaşmış, çeperlerinde ticaret dokusu yer almıştır. Meram bølgesinde görùlen konut dokusu ise eski dønemlerde var olan Konya’ya øzgü bağ evlerine aittir.

Tarihi kent merkezinde sokak dokusu insan ve o dønemde yük taşıyan hayvan ve arabalara göre şekillenmiştir (Aygør 2015). Cephelerdeki köşe pahları sokaktan insan ve arabaların rahatça geçmesi için yapılmıştır. Özel mülkiyet sahipliğindeki arazilere göre şekillenen sokaklar çoğu zaman dar, kavisli ve düzensizdir. Sokak dokusunda çıkmaz sokaklara sıkça rastlanır. Günümüzde yapılan imar ve kadastro çalışmaları neticesinde bu sokak dokusu artık görùlmemektedir.

Geleneksel Konya evi üzerinde bulunduğu arsa, parsel ve sokağa göre şekillenmiştir. Esas yaşama alanı olan ev geniş bir avlu veya bahçe içerisinde olup sokaktan bahçe duvarı ile ayrılır. Bahçe duvarında yer alan geniş kapılarla avluya girilir. Avluda mutfak ve depo olarak kullanılan müştemilatlar, ahır, kümes, havuz, kuyu, tandır, ocak gibi eve hizmet eden mekanlar yer alabilir. Genelde bir veya iki katlı olan evler sokağa ve/veya avluya doğru çıkma yapılar.

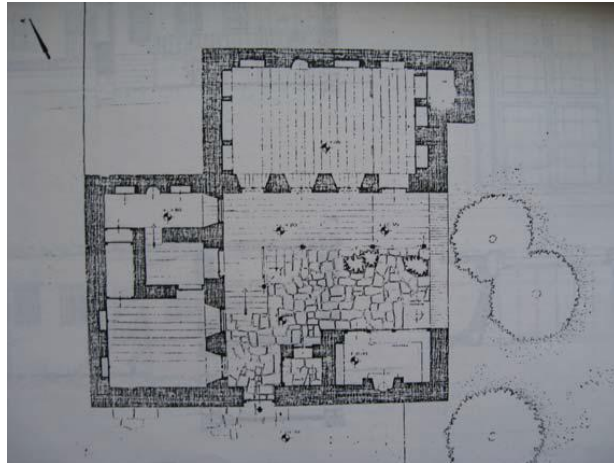
Şekil 4.3.1.1. Geleneksel Konya evi-sokak ilişkisi (Tozoğlu 1995)

4.1.2 Mekânsal Özellikleri

Geleneksel Konya evini şekillendiren en önemli unsur aile yapısıdır. Aileler büyük ebeveynleriyle birlikte yaşarlar. Yaşamın temelini oluşturan evin plan şeması da bu sosyal yapıya göre şekillenmiştir. Konya evleri genelde bir hayat veya bahçe ile birlikte planlanmıştır. Hayat ve bahçeler evin yaşama kurgusunu tamamlayan açık mekânlardır. Evle ilgili işlerin bir kısmı hayattan geçer ve yaşam hayata taşar. Hayat ve bahçeler ev yaşamının dışı taşıdığı açık mekânlar olmakla birlikte sokaktan kerpiç duvarlarla ayrılırlar. Bu duvarlarla evin mahremiyeti korunmuş olur.

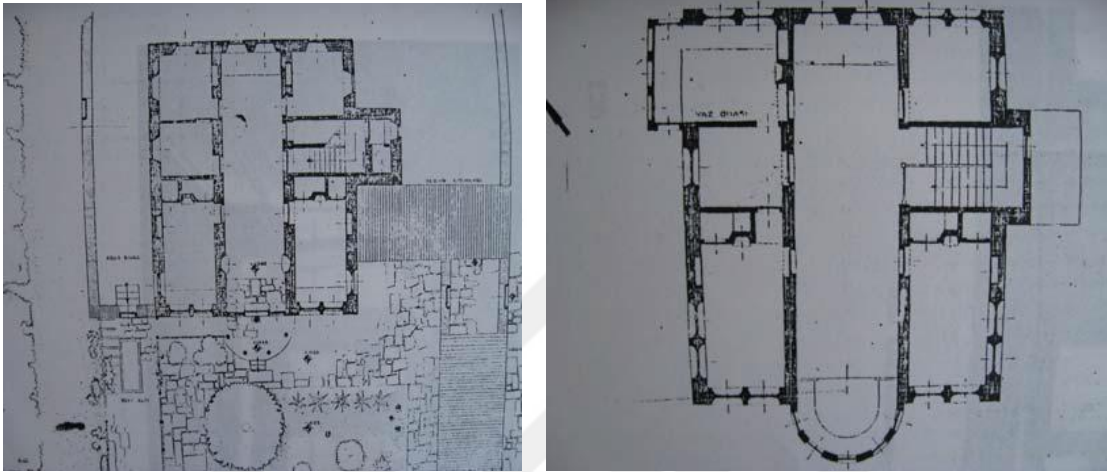
Geleneksel Konya evi plan şemasını hayatlı evler ve sofalı evler olarak iki başlık altında incelemek mümkündür (Berk 1950).

Hayatlı Evler: Konya'da zemini taş döşeli ön bahçeye (avluya) hayat denir. Sokaktan hayat adı verilen bir avluya girilen, odaların bu hayata açıldığı, küçük ölçekli konut tipidir. Konutun wc, lavabo, mutfak gibi mekânları bu hayatın içinde, asıl yaşama alanı olan odalardan bağımsız planlanmıştır.

Şekil 4.3.2.1. Hayatlı ev örneği (Berk 1950)

Sofalı Evler: Konya'nın bağ ve bahçelerinde sıklıkla görülen, yüksek gelirli ailelerin yaşadığı, büyük ölçekli konut tipidir. Genelde simetrik bir plan şemasına sahip olan bu evlerde giriş istikametinde uzanan bir sofa bulunur. Yöresel olarak “mabeyn” adı da verilen bu sofanın her iki yanında odalar yer alır. Eski evlerde diğer katlarla ilişkiyi sağlayan merdiven giriş karşısında konumlandırılırken son dönemlerde sofanın yanında yer almıştır. Böylece simetri kısmen bozulmuştur.

Şekil 4.3.2.2. Sofalı ev örneği, zemin ve birinci kat planı (Berk 1950)

4.1.3 Yapım tekniği ve malzemesi

Konya evlerinin yapım tekniği ve malzemesi yörenin topoğrafyası, iklim ve hava koşullarıyla şekillenmiştir. Buna göre dört malzeme ile karşılaşılmaktadır. Bunlar kerpiç, taş, ahşap ve kamıştır.

Yapıların temelinde, varsa bodrum katlarında, hayat ve avluların zeminlerinde genelde taş kullanılır.

Yapının beden duvarlarında ise temel üstünden itibaren kerpiç dolgu esastır. Ahşap dikme ve hatılların arası kerpiçlerle doldurulmaktadır.

Yapının dikme, hatıl, kiriş, kapı ve pencere doğramaları ahşap malzeme ile yapılmaktadır. Ayrıca bölücü iç duvarlarda ve çıkmalarda bağdadi tekniğine de rastlanmaktadır.

İç ve dış sıvalar çamur – saman karışımı geleneksel sıvadır.

Geleneksel Konya evinin üst örtüsü ise toprak damdır.

Ancak 19. Yüzyıl başlarında sanayileşmenin etkisiyle geleneksel Konya evi de değişime uğramıştır. Kırsaldan kente artan nüfus, iş kolu ve üretim mekanikleri

değişimi, ekonomik sebepler, batılılaşma hareketi, teknolojik gelişmeler tipolojiyi etkilemiştir (Aygör 2015).

4.1.4 Cephe özellikleri

Geleneksel Konya evinde cephe düzeni çeşitlilik göstermektedir. En önemli unsur sokağa veya bahçeye taşan çıkmalardır. Oda genişliği boyunca düz ya da gönye yapılan çıkmalar bağdadi konsol, ahşap payanda veya ahşap kolonlarla taşınır (Karpuz 1999).

Cephelerin diğer dikkat çekici unsuru pencerelerdir. Asıl yaşama alanının üst kat olarak kullanıldığı evlerin zemin katları genelde sağır bırakılmıştır. Cephelerde pencereler dikdörtgen formdadır. Pencerelerde ahşap alınlık ve ahşap kafes görülebilmektedir. Geç dönemde pencerelerde demir korkuluklar yer almaya başlamıştır (Aygör 2015).

Konut kapıları da pencereler gibi dikdörtgen formdadır.

4.1.5 Süsleme özellikleri

Geleneksel Konya evi süsleme bakımından zengindir. Kapı ve pencere kafeslerinde görülen tezyinat son dönemde cephelerde de görülmektedir. Sokak kapılarında kabara ve kapı tokmakları bulunmaktadır. İç mekânda ahşap yüklük ve dolaplarda geometrik ve bitkisel motifli süslemeler yaygındır. Oda ve sofalarda ahşap oyma, çivili süsleme ve boyalı bezeme tekniklerinde süslemeler yapılmıştır (Karpuz 1999). Tavan göbeklerinde ahşap müzeyyen çitalı tavan ile tavan göbeklerine de sık sık rastlanmaktadır.

5. GELENEKSEL KONYA SİVİL MİMARLIK EVLERİ REKONSTRÜKSİYON UYGULAMALARINDAN ÖRNEKLER

5.1. İlim Yayma Cemiyeti Konya Şubesi Celaleddin Ökten Eğitim Merkezi (Seyfi Şener Evi)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Mehmet Çelebi Sokak, No:11 adresinde, tapuda M29-A-11-D-1-D pafta, 42 ada, 66 parselde kayıtlıdır.

Evin yapan ve yaptıranı bilinmemektedir.

Suna Şener Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, çevresindeki geleneksel konut dokusu ile birlikte değerlendirildiğinde 19. yüzyıl sonu, 20. yüzyıl ilk çeyreği sonlarına tarihlendirilmektedir. KKTVKBK tarafından 24.01.1991 tarih, 943 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-1). 2011 tarihinde Konya Büyükşehir Belediyesi adına kamulaştırılmıştır.

5.1.1. Konumu ve genel özellikleri

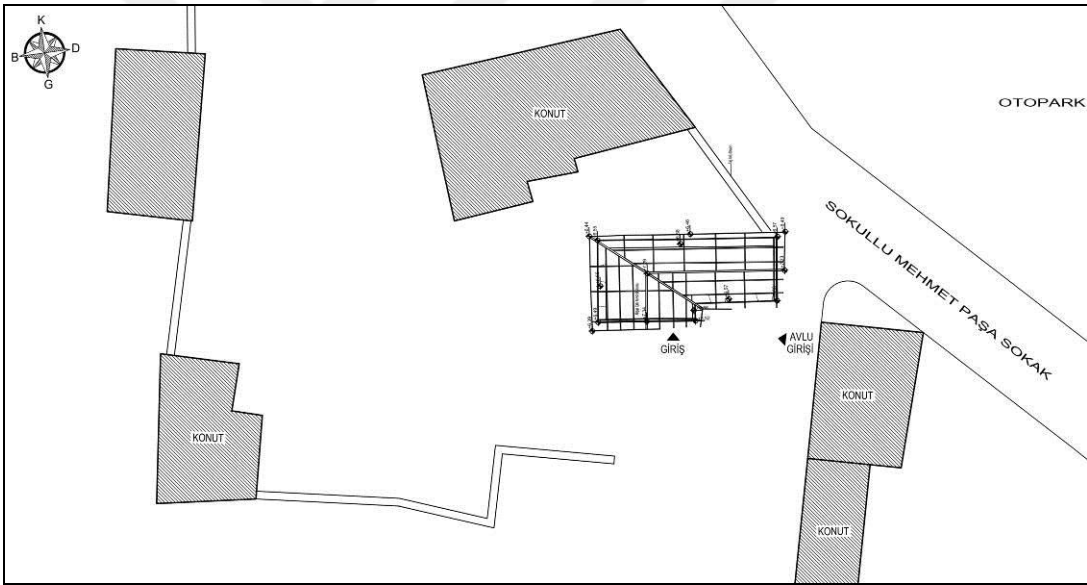
Seyfi Şener evi Mevlana Külliyesi ve Piri Mehmet Paşa Külliyesi Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Yapı Mevlana Külliyesi'nin güneydoğu yönünde yer almakta ve Üçler Mezarlığı'na cephe vermektedir. Yapı Sokullu Mehmet Paşa Sokak ile Mehmet Çelebi Sokak'ın kesiştiği köşe ada üzerindedir. Bulunduğu konum nedeniyle tarihi kent merkezi dokusunda önemli bir yere sahiptir.

Konut güney, doğu ve batı olmak üzere üç cepheye sahiptir. Geçmişte sokak dokusu üzerindeki evin kuzey ve güney cephelerinde konut olarak kullanılan komşuları bulunmaktaydı. Günümüzde ise kuzey cephesinde yeniden yapım ile inşa edilen ve sosyal-kültürel tesise çevrilen tescilli taşınmaz ile komşudur. Bu alanda son yıllarda kamu kurum ve kuruluşları tarafından restorasyon ve sokak sağlıklılaştırma uygulamaları yapılmıştır.

Yapının eski fotoğraflarında bir bahçesinin bulunduğu ve avluya doğu cepheden, sokak üzerindeki tek kanatlı ahşap bahçe kapısından bir adet girişin olduğu görülmektedir. Ancak projelendirilme çalışmaları esnasında bahçe duvarının zamanla yok olduğu tespit edilmiştir. Yapıya doğrudan güney cephesindeki çıkma altından girilmektedir. Yapının sokağa açık olan avlusunda müstemilat yapısı bulunmamaktadır. Konutun doğu cephesinde üzerinde bulunduğu sokağa doğru bir adet, güney cephesinde bahçeye doğru bir adet olmak üzere iki çıkması vardır.

Şekil 5.1.1.1. Yapının konumu

Şekil 5.1.1.2. Yapının rölöve projesi vaziyet planı (DKN Mimarlık)

5.1.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. 148.46 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde 46 m²'ye otururken toplam inşaat alanı 146 m²'dir. Bodrum, zemin ve normal kat olmak üzere toplam üç katlı olan ev doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen bir plana sahiptir.

Konuta güney cepheden, zemin kata birkaç basamak yükseltilmiş bir seki ile çıkma altından girilmektedir. Giriş kapısı doğrudan ortak mekân olan sofaya açılır,

kapının karşısında merdiven bulunmaktadır. Sofadaki merdiven zemin ve üst katları birbirine bağlar.

Müştemilat ve kiler amaçlı kullanılan bodrum kata sofadaki merdiven altından açılan kapaklı bir açıklıktan ulaşılmaktadır. Doğu-batı yönünde konumlanmış tek bir mekândan oluşan bodrum, doğudan bir, güney cepheden üç adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Batı duvarında eskiden bahçeye açılan bir kapı açıklığı bulunmaktadır. Bodrum katın zemini sıkıştırılmış toprak olarak bırakılmış, moloz taş örgülü duvarlarda sıva görülmemektedir. Bodrumun tavanı ahşap kirişlemelidir.

Şekil 5.1.2.1. Yapının doğu cephesinden eski fotoğrafında görülen avlu girişi (KUDEB arşivi)

Şekil 5.1.2.2. Yapının güney cephesinden eski fotoğrafında görülen bahçe duvarı (KUDEB arşivi)

Zemin kat girişi güney cepheden iki yanında pencereler olan ahşap kapı ile sofaya açılmaktadır. Sofanın kuzey duvarında merdiven, doğu ve batı yönlerinde yaşam alanları olan iki oda bulunmaktadır. Sofa giriş kapısının yanındaki pencereler ile ışık almaktadır. Zemin kat sofasının zemini ahşap kaplama, duvarları çamur sıvalı, tavanı ahşap kirişlemelidir.

Sofanın batısındaki oda kare planlı olup sonradan mutfak olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Doğu duvarında odaya giriş kapısı, kuzey duvarında mutfak tezgâhı ve dolapları ile bir gömme dolap bulunmaktadır. Bu mekân güney ve batı duvarlarındaki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kirişlemelidir. Kuzey duvarı tezgâh altı fayans kaplama, diğer duvarlar çamur sıvalı ve boyalıdır.

Sofanın doğusundaki oda; batıdaki odaya göre daha büyük olup arsa ve sokağa göre şekillenmiştir. Batı duvarında giriş kapısı olan odanın arsaya göre şekillenen duvarında ahşap dolap yapılarak mekân dikdörtgen hale getirilmiştir. Kuzey duvarında da bir gömme dolap bulunmaktadır. Oda güney duvarındaki iki ve doğu duvarındaki bir adet pencere ile ışık almaktadır. Zemini ahşap döşeme olan odanın ahşap kirişlemeli tavanı sonradan ahşap plakalarla kapatılmıştır. Odanın duvarları çamur sıvalı ve boyalıdır.

Birinci kat merdivenle çıkılan bir sofa ve sofanın her iki tarafında bulunan birer odadan oluşmaktadır. Sofa güney cephede bahçeye doğru çıkma yapmakta ve güneyden iki, doğudan bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. ıkma ahşap sütunlarla taşınmaktadır. Zemini ahşap kaplamalı, tavanı ahşap kirişleme üstü hasır kaplamalı, duvarları çamur sıvalı ve boyalıdır.

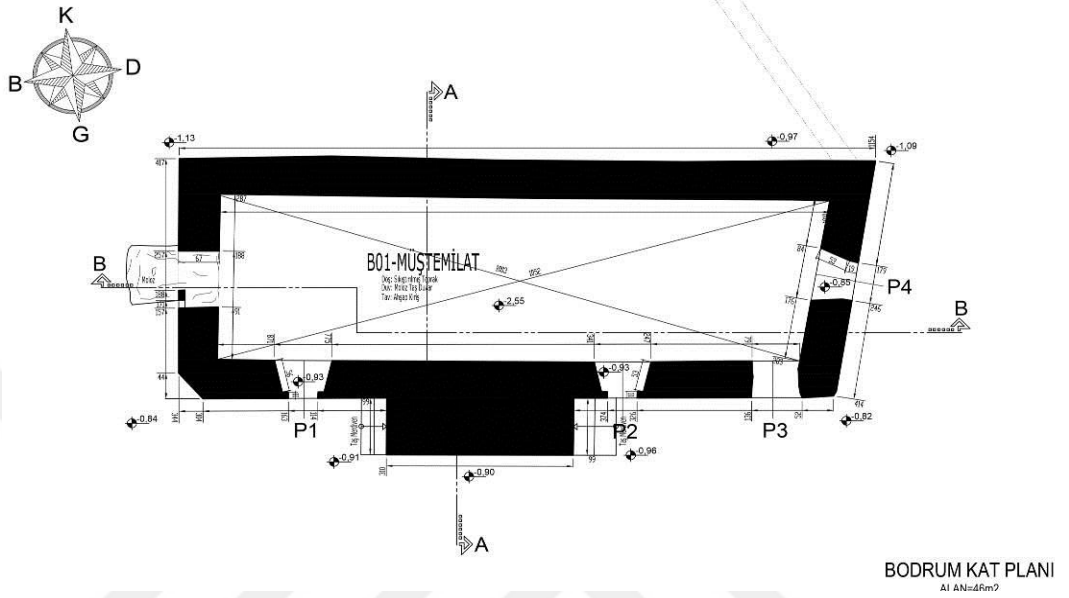
Sofanın batı tarafında yer alan oda güney-kuzey istikametinde dikdörtgen bir plana sahip olup güneyde sofanın çıkması ile birleşen bir çıkması vardır. Odanın kuzey duvarında ahşap yüklük / dolap bulunurken, batıda ve güneyde bulunan ikişer adet pencereler ışık almaktadır.

Sofanın doğu tarafında yer alan oda doğu-batı istikametinde dikdörtgen bir plana sahiptir. Doğu duvarı zemin kat oda duvarı üstünden sokağa doğru gönye çıkma yapmaktadır. Oda giriş duvarında gslhaneli yüklük ve çiçeklik vardır. Oda doğudaki bu çıkma üzerindeki iki adet pencere ve güney duvarındaki iki adet pencereler ile aydınlatılmaktadır.

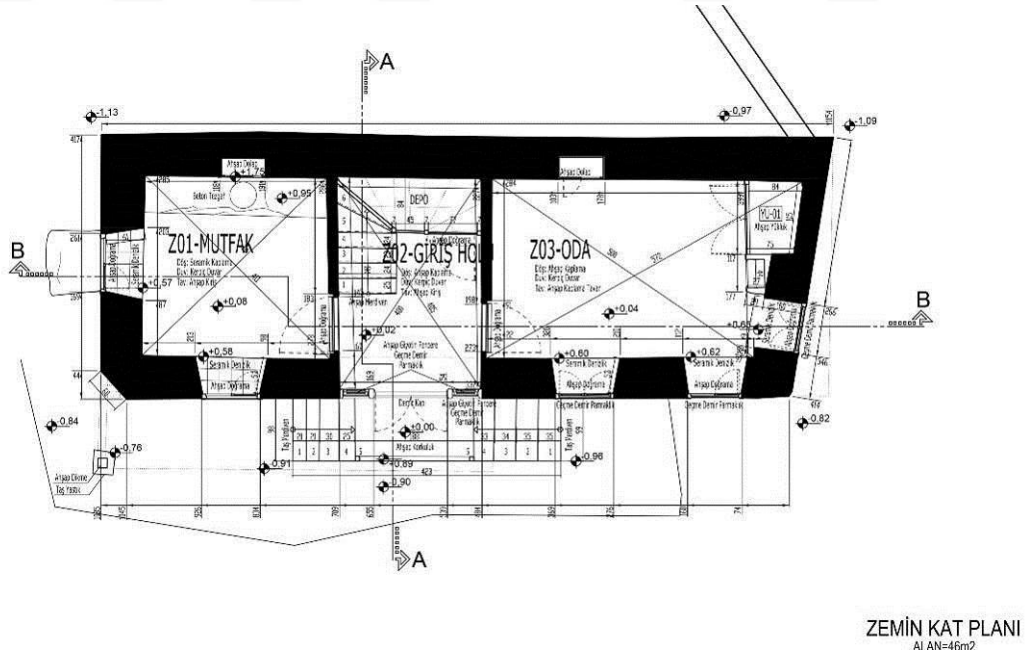
Mekânlardaki bu yönlenme ile yapının esas cephesinin iki yönlü olarak dışarıya açılması sağlanmıştır.

Üst kattaki tüm mekânların zeminleri ahşap kaplamalı, tavanları ahşap kirişleme üstü hasır kaplamalı, duvarları çamur sıvalı ve boyalıdır.

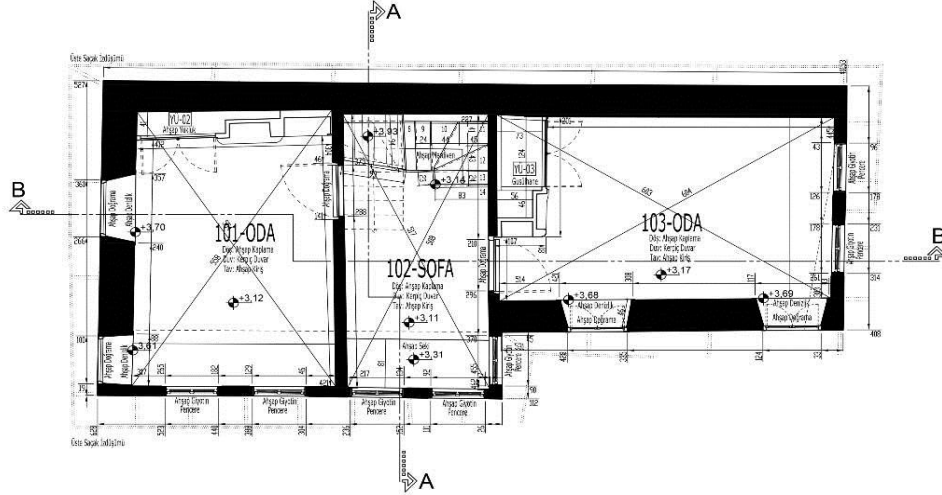
Ev kırma çatılı olup, rölöve projesi hazırlandığı esnada ahşap çatı elemanları açıkta görülmüş, kiremitlerin yer yer yok olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 5.1.2.3. Yapının rölöve projesi bodrum kat planı (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.2.4. Yapının rölöve projesi zemin kat planı (DKN Mimarlık)

1. KAT PLANI
AI AN-64m2

Şekil 5.1.2.5. Yapının rölöve projesi birinci kat planı (DKN Mimarlık)

5.1.3. Yapım tekniği ve malzemesi

Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Bodrum kat duvarlarında moloz taş kullanılmıştır. Rölöve projesinden anlaşıldığı üzere zemin kat kerpiç duvar kalınlığı birinci kat kerpiç duvar kalınlığından daha fazladır. Her üç katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir.

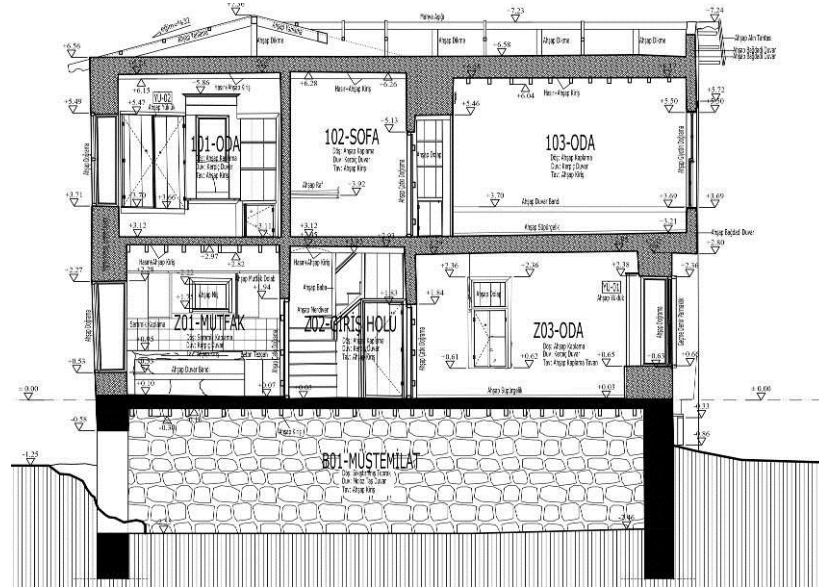

Şekil 5.1.3.1. Yapının söküm aşamasında görülen özgün strüktürel sistemi (KBB arşivi)

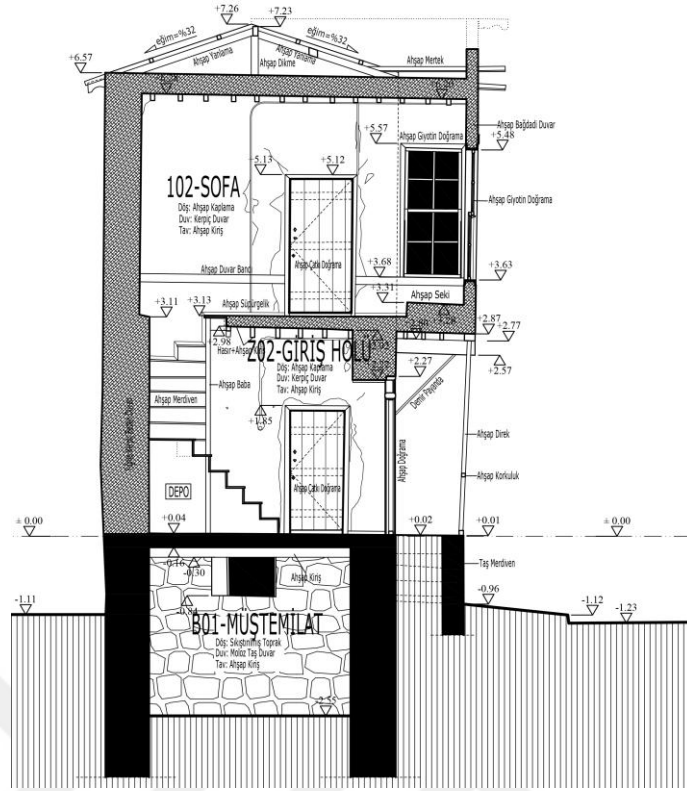

Şekil 5.1.3.2. Yapının söküm aşamasında görülen özgün strüktürel sistemi (KBB arşivi)

Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yükükleri, çıkma taşıyıcıları ile çatıdaki mertek ve saçaklar ahşap malzemedir. Yapıdaki çıkmalar bağdadi tekniği ile ahşap malzemedir yapılmıştır. Yapının çatısı hasar görmüş olup mevcut izlerinden yapının son dönemlerinde kırma çatılı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapının iç ve dış sıvalarının çamur sıva olduğu ancak zamanla döküldüğü gözlemlenmiştir.

Şekil 5.1.3.3. Yapının A-A kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.3.4. Yapının B-B kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

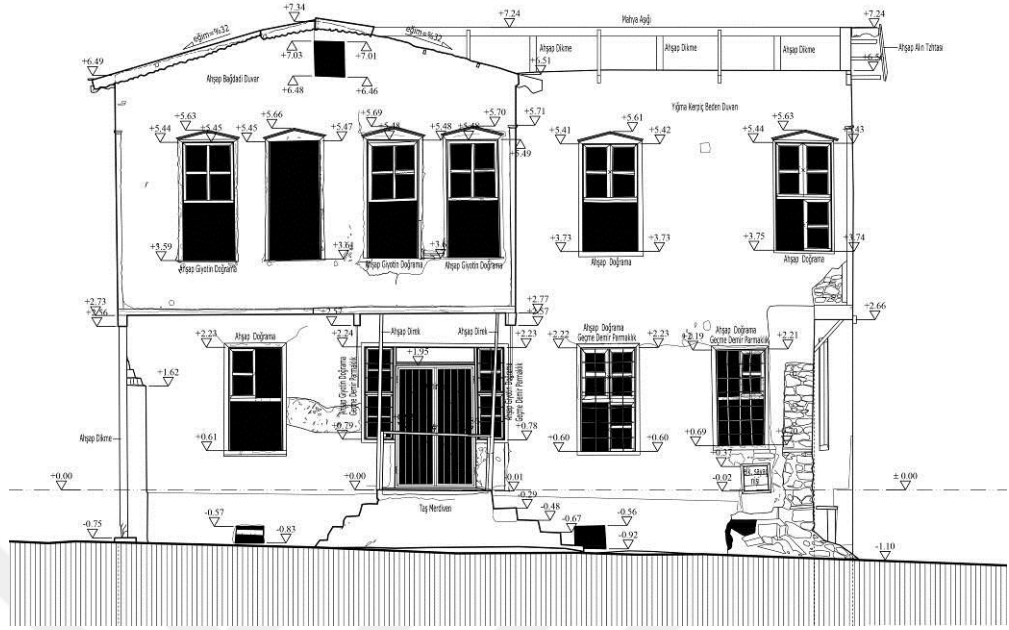
5.1.4. Cephe özellikleri

Güney, doğu ve batı olmak üzere üç cepheye sahip olan evin girişi güney cephededir. Her iki yanında pencere bulunan çift kanatlı kapıya birkaç basamak ile yükseltilmiş giriş sekisi ile ulaşılmaktadır. Zemin kat kotunun altında bodrumu aydınlatan iki küçük pencere bulunmaktadır. Bu cephedeki bütün pencereler dikey ekseninde, dikdörtgen biçimindedir. Zemin katta mekân boyutları farklılık gösterdiğinden pencere adetleri odalarda farklılık göstermektedir. Birinci katta güney cepheyi tarifleyen en önemli unsur, sofa ve batıdaki odanın çıkmalarının birleşmesidir. Bu kattaki mekânlar bu çıkmadaki pencereler ile aydınlatılmaktadır. Sofanın doğu tarafında kalan odanın penceresi de benzer biçim ve boyutlardadır. Zemin kat pencerelerinden farklı olarak bu cephedeki pencerelerde üçgen alınlıklar görülmektedir.

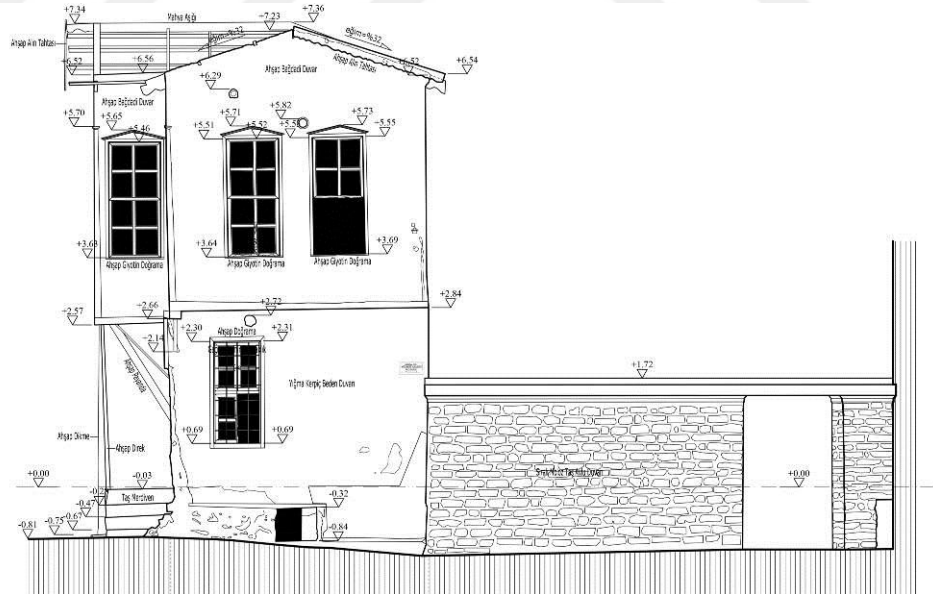
Yapının doğu cephesinde bodruma açılan küçük bir pencere, zemin katta bir pencere, birinci kat gönye çıkmasında iki adet dikey ekseninde dikdörtgen biçimli pencere bulunmaktadır. Bu cephenin en göze çarpan özelliği üçgen çıkmadır. Bu çıkma üzerindeki pencerelerde üçgen alınlıklar görülmektedir.

Yapının batı cephesinde bodrumdan bahçeye açılan bir kapı, zemin katında odayı aydınlatan bir pencere, birinci katta iki pencere bulunmaktadır.

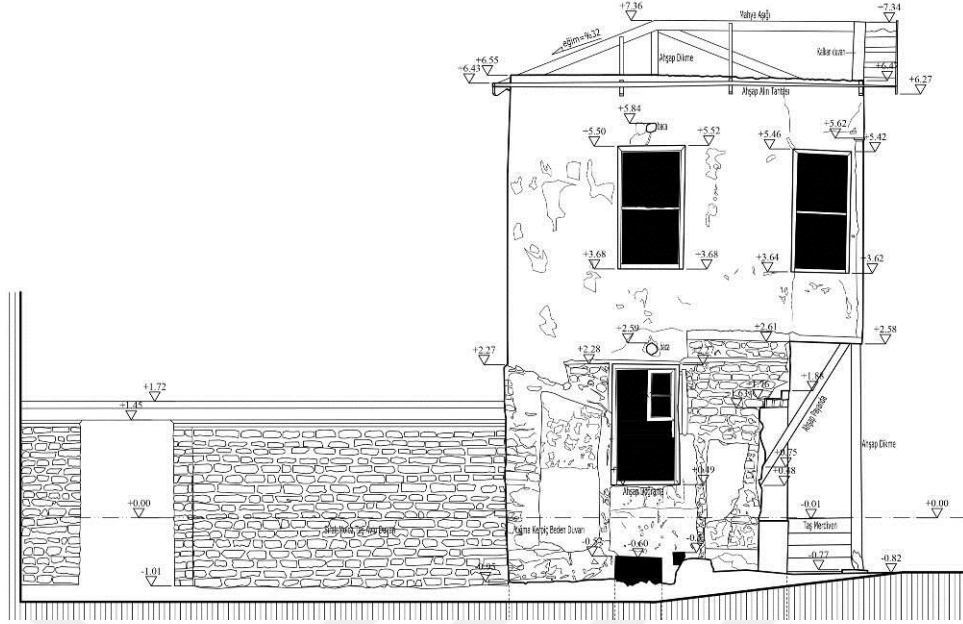
Kuzey cephe tamamen sağır bırakılmıştır.

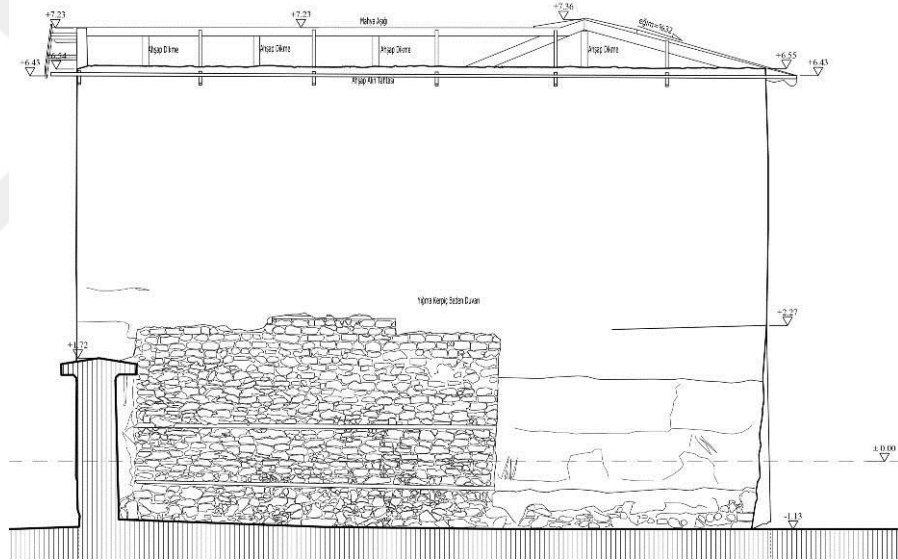
şekil 5.1.4.1. Yapının gney cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

şekil 5.1.4.2. Yapının doğu cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.4.3. Yapının batı cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.4.4. Yapının kuzey cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

5.1.5. Süsleme Özellikleri

Konut oldukça sade durumdadır. Yapının güney ve doğu cephesindeki çıkmalar en çok göze çarpan süsleme unsurlarıdır. Yine yapının birinci kat pencerelerinin üçgen alınlıkları bir diğer tezyinat özelliğidir.

Yapının iki sokak kesişimindeki güneybatı köşesinde, çıkma altında mukarnası andıran perdah yapılmıştır.

Yapının iç mekânında, odalarda benzet karakterde süslemeler dolap ve yüklüklerde görülmektedir.

Şekil 5.1.5.1. Odalardaki benzer karakterde ahşap dolap ve yüklükler (Rölöve raporu – DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.5.2. Güneybatı köşedeki perdah (Rölöve raporu- DKN Mimarlık)

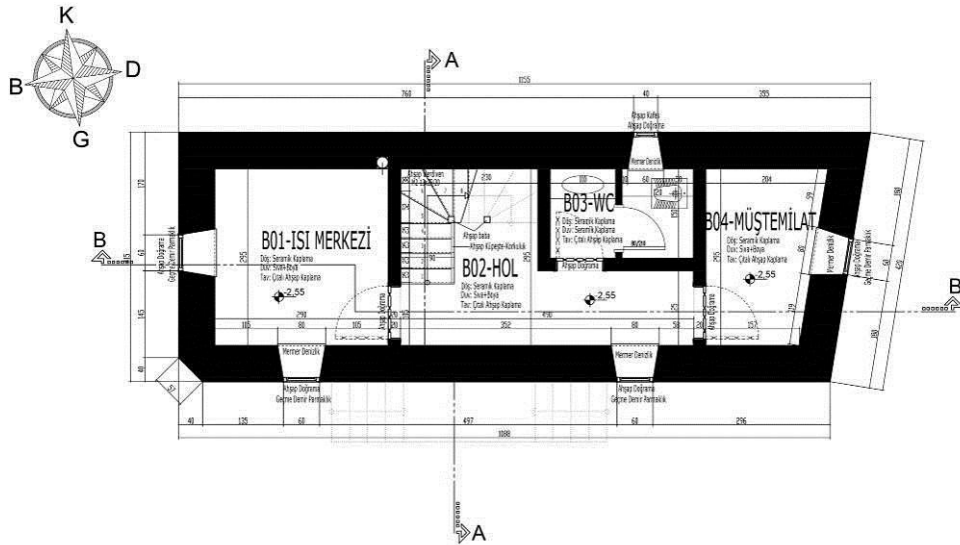
5.1.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

Yapının rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri KKVKBK tarafından 18.11.2011 gün, 159 sayılı karar ile onaylanmıştır (EK-2). Son dönemlerde kullanılmayan yapının onaylı restorasyon projesinde, iç mekân bölücü duvarlar ile dış cephedeki sıva raspaşının ardından ortaya çıkan kerpiç duvarlarda meydana gelen erime

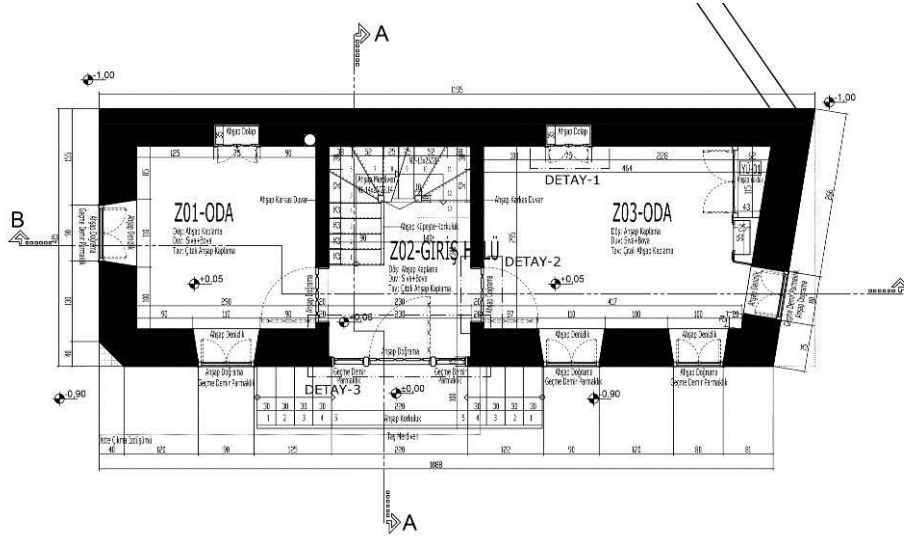
ve dayanım kayıplarından ötürü kerpiç malzemenin sıralı moloz taş malzeme ile değiştirilmesi önerilmiştir. Ayrıca yapısal hasar bulunan ahşap hatıl, dikme, kiriş, bağdadi duvar, kapı- pencere doğramaları gibi yapı elemanlarının yeniden yapılması teklif edilmiştir. Yine mevcut ahşap tavan kirişlerinin bozulma tespitlerinin ardından yenileri ile değiştirilmesi ve ağır hasarlı olan çatının tamamıyla yeniden yapımı öngörülmüştür. Restorasyon projesi ile yapının yeni işlevsel gereksinimi nedeniyle, özgününde tek mekân olarak kullanılan bodrum kata wc ve lavabo mekânları tasarlanmıştır.

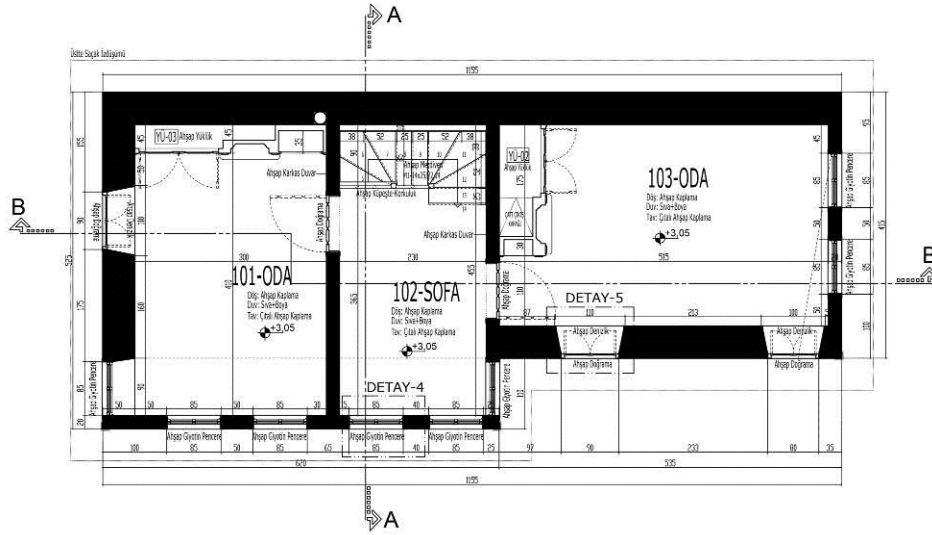
Şekil 5.1.6.1. Yapının projelendirilme aşamasından önceki durumu (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.6.2. Yapının bodrum kat planı restorasyon projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.6.3. Yapının zemin kat planı restorasyon projesi (DKN Mimarlık)

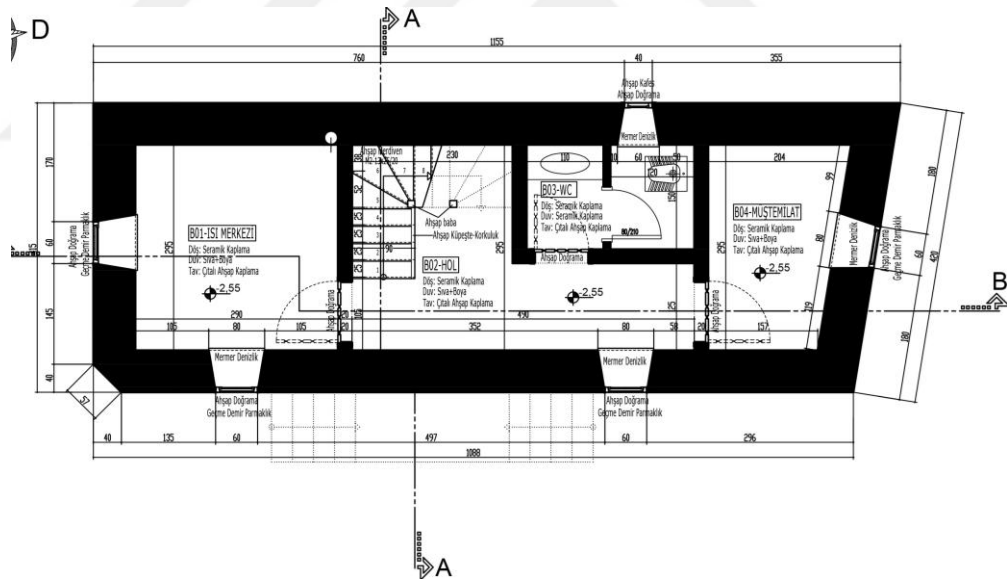
Şekil 5.1.6.4. Yapının birinci kat planı restorasyon projesi (DKN Mimarlık)

Ancak yapıda restorasyon uygulaması başladığında, sıva raspasının ardından taşıyıcı özellik sağlaması gereken yığma duvarlardaki kerpiç malzemenin oldukça hasar görerek zayıf kaldığı tespit edilmiş, ahşap ana dikme, hatıl ve kirişlerde ileri derecede çürüme ve aşınma görülmüştür. Beden duvarlarının çatı hasarından kaynaklanan su ve mantar etkilerine maruz kalması ile taşıyıcı elemanların statik açıdan vasıflarını kaybettikleri tespit edilmiştir.

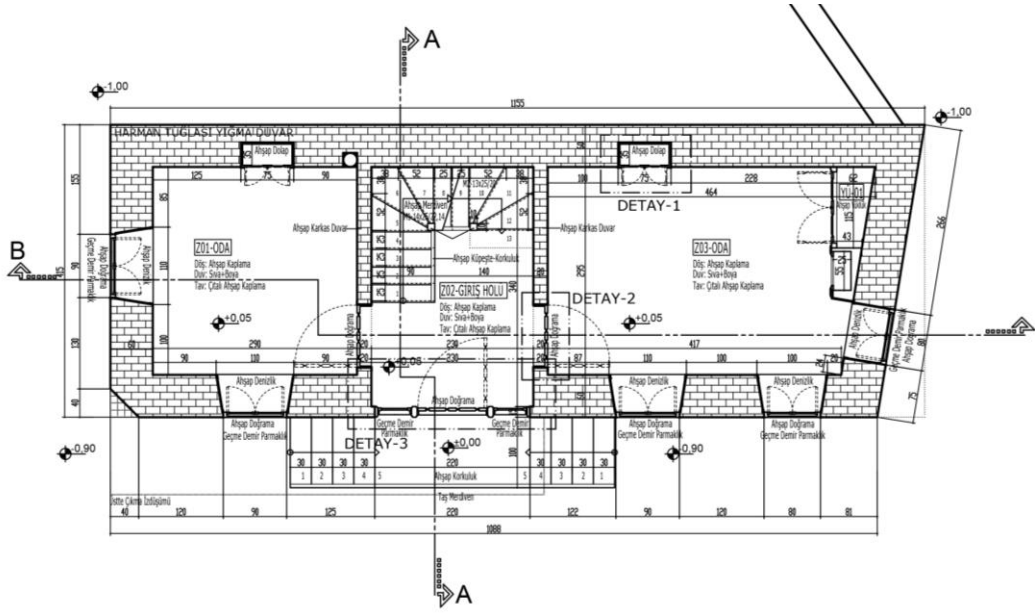

Şekil 5.1.6.5. Yapının raspa sonrası durumu

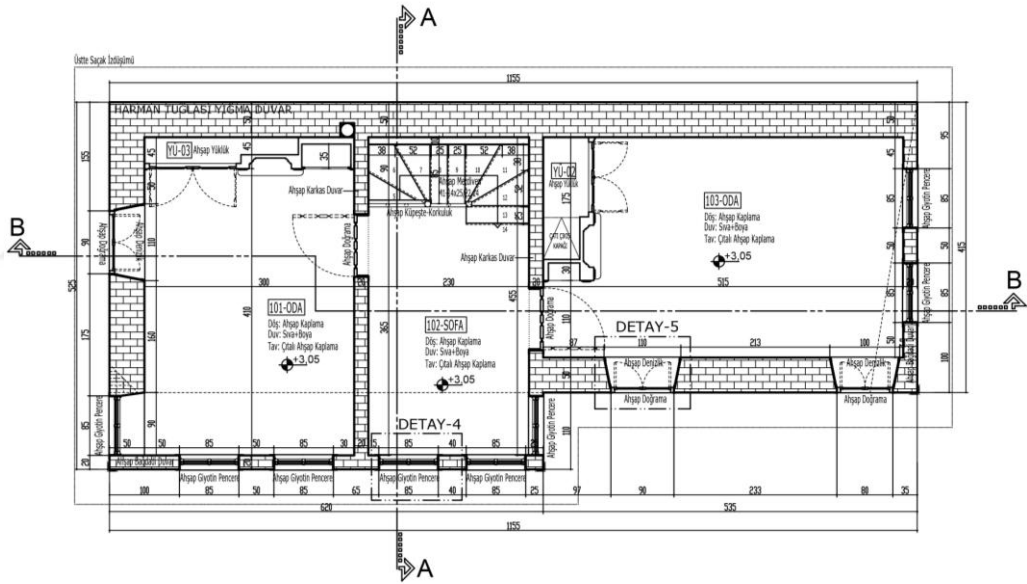
Bu nedenle hazırlanan bilimsel raporla birlikte, KKVKBK tarafından yapıya ilişkin 06.08.2012 tarih, 708 sayılı karar ile maili inhidam kararı alınarak rekonstrüksiyon projesi onaylanmıştır (EK-3).

Şekil 5.1.6.6. Yapının bodrum kat planı rekonstrüksiyon projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.6.7. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.1.6.8. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (DKN Mimarlık)

Onaylı rekonstrüksiyon projesinde yapının tamamıyla yıkılıp, özgününde kerpiç olan beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarların harman tuğlası ile yığma duvar olarak yeniden yapılması uygun görülmüştür.

Konut olarak inşa edilen yapının rekonstrüksiyon sonrası fonksiyonunun sosyal-kültürel tesis olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.

Şekil 5.1.6.9. Yapının yıkımı (KBB arşivi)

Şekil 5.1.6.10. Yapının rekonstrüksiyonu esnasında temel inşası (KBB arşivi)

Şekil 5.1.6.11. Yapının rekonstrüksiyonu esnasında bodrum ve zemin kat inşası (KBB arşivi)

Aynı şekilde yapının tüm ahşap yapı elemanları ile çatısının da yeniden yapılmasına karar verilmiştir. Restorasyon projesinde onaylanan bodrum kattaki ıslak hacim mekânları rekonstrüksiyon projesinde de görülmektedir.

Şekil 5.1.6.12. Yapının rekonstrüksiyonu esnasında yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

5.1.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2011 yılında başlayan inşai süreç tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, özgün temel planları üzerine yeniden yapılmıştır. Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması kısmi olarak değişikliğe uğramıştır.

Şekil 5.1.7.1. Yapının güncel fotoğrafı

5.2. İlim Yayma Cemiyeti Genç Adım Gençlik Merkezi (Hurşit Ferahkaya Evi)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sokullu Mehmet Paşa Sokak, No:20 adresinde, tapuda M29-A-11-D-1-D pafta, 42 ada, 65 parselde kayıtlıdır.

Evin yapan ve yaptırımı bilinmemektedir.

Hurşit Ferahkaya Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, çevresindeki geleneksel konut dokusu ile birlikte değerlendirildiğinde 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. KKTVKKB tarafından 24.01.1991 tarih, 943 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-1). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

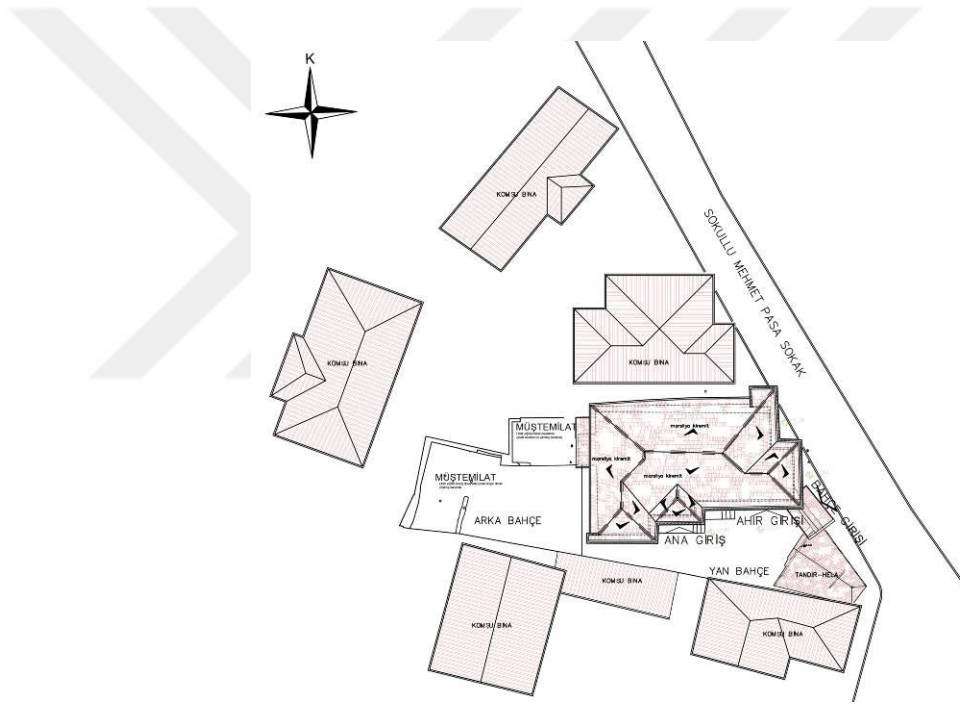
5.2.1. Konumu ve genel özellikleri

Hurşit Ferahkaya Evi Mevlana Külliyesi ve Piri Mehmet Paşa Külliyesi Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Yapı Mevlana Külliyesi'nin kuzeydoğu yönünde yer almakta ve Üçler Mezarlığı'na cephe vermektedir. Sokullu Mehmet Paşa Sokak üzerindedir. Bulunduğu konum nedeniyle tarihi kent merkezi dokusunda önemli bir yere sahiptir. Konutun ön cephesi yola paralel olup, her iki yanında komşu evler bulunmaktadır. Bu alanda son yıllarda kamu kurum ve kuruluşları tarafından restorasyon ve sokak sağlıklılaştırma uygulamaları yapılmıştır.

Yapının rölöve projesinde görüldüğü üzere bir bahçesi bulunurken, avlu girişi Sokullu Mehmet Paşa Sokak üzerindedir. Bodrum, zemin ve normal kat olmak üzere toplam 3 katlı olan konutun avlusunda, bir tanesi yapının batı duvarına bitişik inşa edilmiş, sonradan yapıldığı anlaşılan müstemilat mekânları bulunmaktadır. Ayrıca yol cephesindeki bahçe duvarına bitişik vaziyette, yarı açık avlu zemininde tandır görülmektedir. Avluya doğu cepheden, sokak üzerindeki bahçe kapısından bir adet giriş vardır. Konutun doğu cephesinde üzerinde bulunduğu sokağa doğru iki adet üçgen çıkma, yapıya giriş cephesi olan güney cephede yan bahçeye doğru bir adet çıkma bulunmaktadır.

Şekil 5.2.1.1 Yapının konumu

Şekil 5.2.1.2. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

5.2.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. 350.19 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde yaklaşık olarak (müştemilatlar hariç) 105 m²'ye oturmakta iken toplam inşaat alanı yaklaşık olarak 331 m²'dir. Bodrum, zemin ve normal kat olmak üzere toplam 3 katlı olan konut doğu- batı ekseninde bir plana sahiptir.

Şekil 5.2.2.3. Yapının doğu cephesi (KBB arşivi)

Konuta güney cepheden, zemin kata birkaç basamak yükseltilmiş bir seki ile çıkma altından girilmektedir. Giriş kapısı doğrudan sofaya açılır. Yapının özgün merdiveni sofanın batı tarafında yer alırken merdivenin bodrum ve üst kata bağlantısı vardır. Yapıya sonradan yapılan eklemelerle plan şeması değişikliğe uğramış, güney cepheden yapıya bir giriş daha verilmiştir. Bu girişin olduğu mekâna ikinci bir merdiven yapılmış, bu merdiven ile üst kata bağlantı sağlanmıştır.

Şekil 5.2.2.4. Yapının güney cephesi ve ana girişi(KBB arşivi)

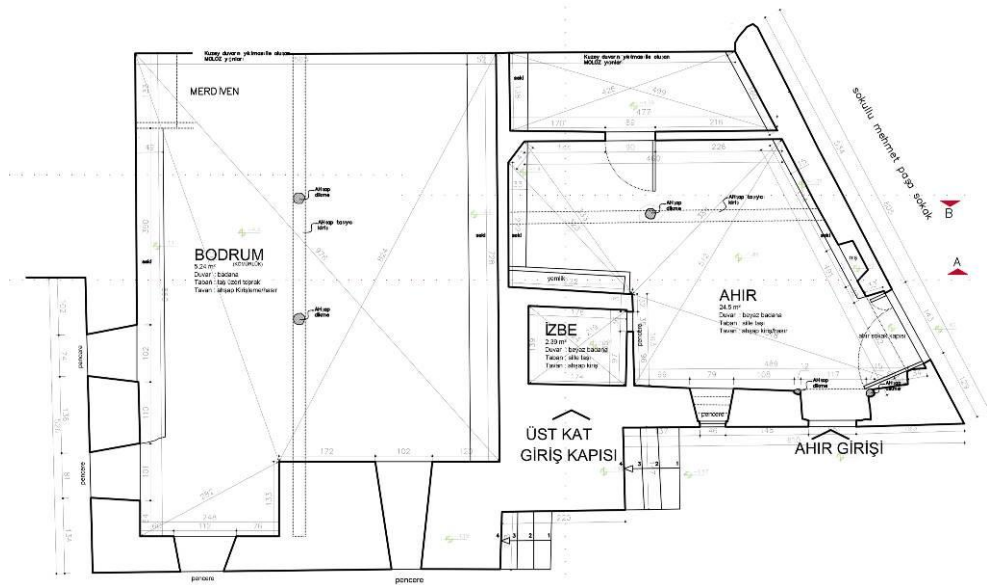
Bodrum kata yapının özgün merdiveni ile ulaşılmaktadır. Sonradan yapılan ahır kısmından daha düşük kotta olan bodrum kat güney ve doğu cephesindeki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Bodrum katın kuzey duvarı yıkılmıştır. Daha yüksek kotta kalan ve ahır olarak kullanılan mekâna giriş yapının güney cephesinden, bahçeden yapılmaktadır. Ahırın ayrıca sokağa açılan ancak sokak kotunun altında kalan bir kapısı daha vardır.

Zemin kat girişi güney cepheden iki yanında pencereler olan ahşap kapı ile sofaya açılmaktadır. Güney-kuzey doğrultusunda bir sofa, sofanın batı tarafında bir oda ve yapının özgün merdiveni, sofanın doğu tarafında ise ikinci bir merdiven evi ve ahır olarak kullanılan bir mekân bulunmaktadır. Sofanın kuzey duvarı yıkılmış durumdadır. Sofa giriş kapısı yanındaki pencerelerden ışık almaktadır. Zemini ahşap kaplamalı, tavanı ahşap çıtalı tavadır.

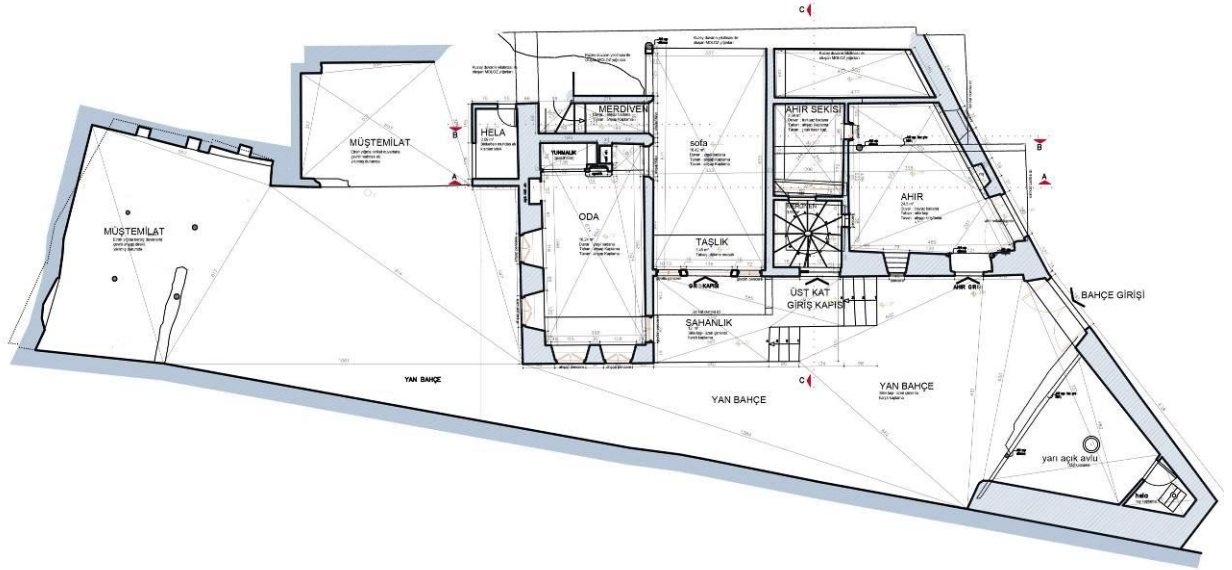
Sofanın batısındaki oda dikdörtgen planlı olup güney-kuzey doğrultusundadır. Doğu duvarında giriş kapısı, kuzey duvarında gusülhane olarak kullanılan ahşap dolap bulunmaktadır. Bu mekân güney ve doğu cephelerindeki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Zemini ahşap kaplamalı, tavanı ahşap çıtalı tavadır.

Sofanın doğusunda özgün plan şemasında oda olarak kullanılan mekânların yapıya daha sonradan ahır ve ahıra ait bir seki olarak ilave edildiği gözlemlenmiştir. Ahırın doğu duvarındaki pencerenin kapatıldığı tespit edilmiştir. Zemini taş kaplamalı, tavanı ahşap kirişleme üstü hasır örtülüdür.

Sofanın kuzeybatı köşesindeki özgün merdivenin sahanlık kotundan girilen ve yine sonradan ilave edilerek wc-lavabo-banyo olarak kullanılan, kısmen yıkık durumda olan bir muhdes mekân bulunmaktadır.

Şekil 5.2.2.5. Yapının bodrum kat planı rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

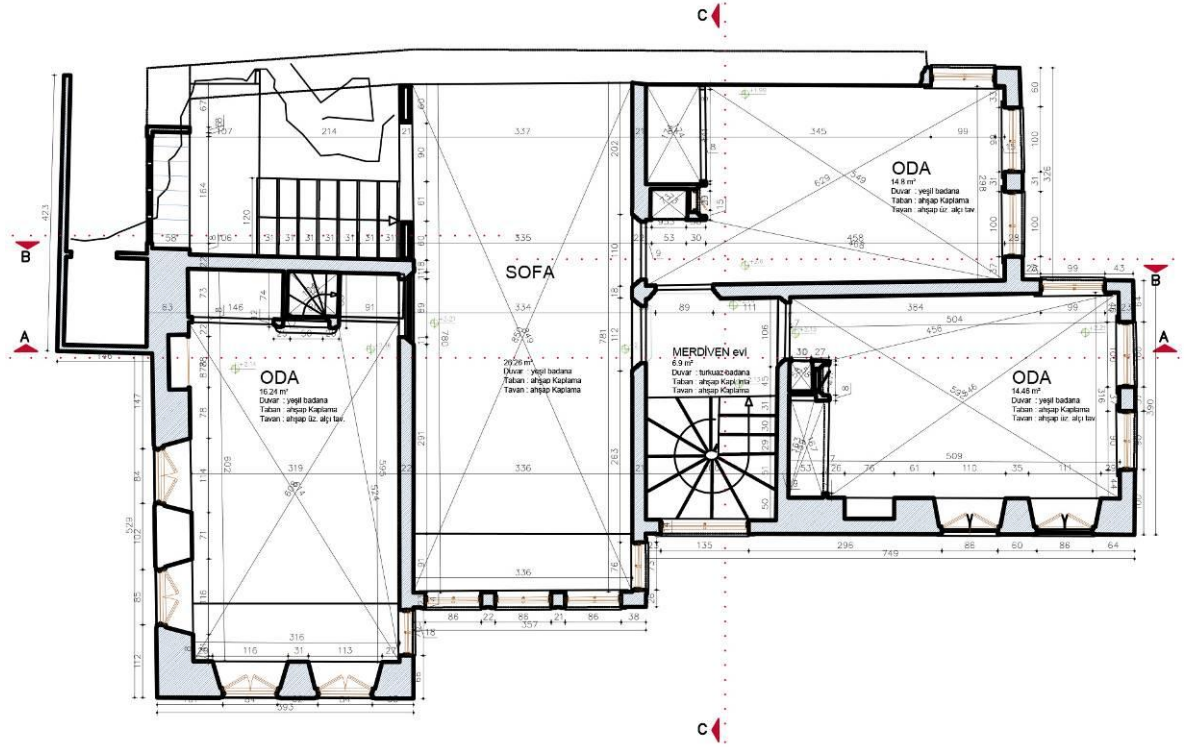
Şekil 5.2.2.6. Yapının zemin kat planı rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Birinci kat, merdivenle çıkılan bir sofa ve sofanın her iki tarafında bulunan birer odadan oluşmaktadır. Sofa güney cepheye doğru çıkma yapmakta ve bu çıkmadaki pencereler ile aydınlatılmaktadır. Zemini ahşap kaplamalı, tavanı ahşap çıtalı tavadır.

Sofanın doğu tarafında yer alan ilk oda güney-kuzey istikametinde dikdörtgen bir plana sahip olup yola doğru üçgen bir çıkma yapmaktadır. Ayrıca odanın bir kısmının sonradan bölünüp buraya ikinci bir merdiven yapıldığı görülmektedir. Güney duvarındaki ve çıkmadaki pencerelere aydınlatılan bu odada birer adet ahşap dolap ve niş bulunmaktadır.

Sofaya doğu cepheden açılan ikinci oda güney-kuzey istikametinde dikdörtgen bir plana sahip olup yola doğru üçgen bir çıkma yapmaktadır. Bu oda da ışığı doğu cephesindeki çıkmadan almaktadır.

Sofanın batısındaki oda dikdörtgen planlı olup güney-kuzey doğrultusundadır. Doğu duvarında giriş kapısı, kuzey duvarında bir ahşap dolap ve dolap içinden küçük bir çatı çıkış merdiveni bulunmaktadır. Bu mekân güney ve doğu cephelerindeki pencerelerle aydınlatılmaktadır.

Şekil 5.2.2.7. Yapının birinci kat planı rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Bu üç odanın zemini ahşap kaplamalı, tavanı ahşap üzeri alçı sıvalıdır.

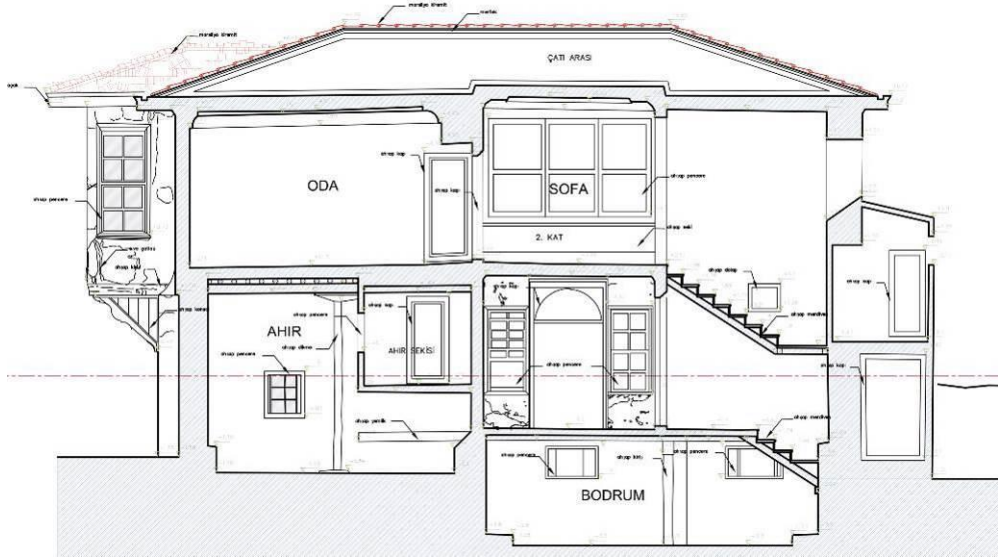
Yapının iç ve dış duvarları çamur sıvalı ve boyalıdır.

Yapının kuzeydeki kerpiç duvarının çatıdaki hasar nedeniyle su alarak tamamen yıkıldığı ve o dönemde yapının kullanılamaz halde olduğu eski fotoğraflardan anlaşılmaktadır.

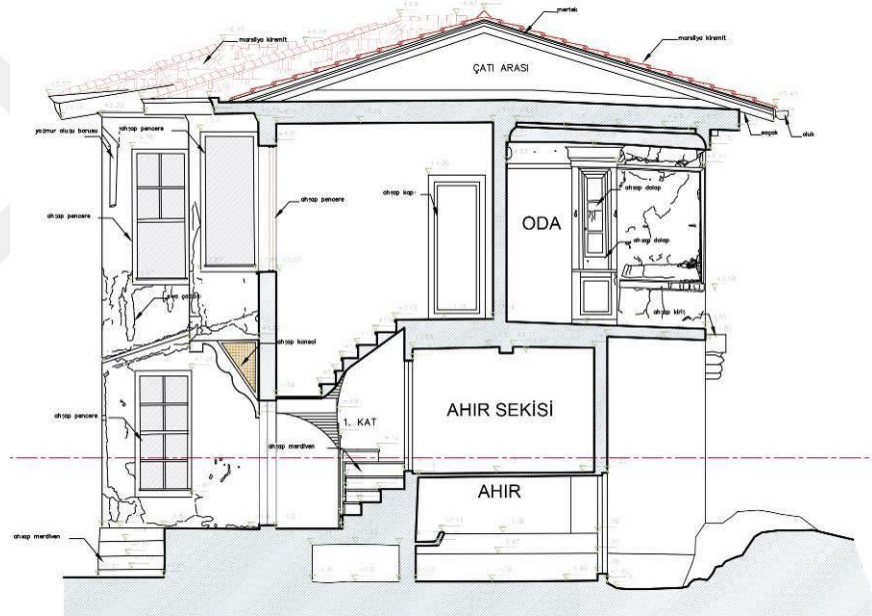
Yapının üst örtüsü ahşap taşıyıcı, dört yöne eğimli kırma çatıdır.

5.2.3. Yapım tekniği ve malzemesi

Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Bodrum kat duvarlarında moloz taş kullanılmıştır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarlarında, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile duvarların doldurularak yapıldığı tespit edilmiştir. Her üç katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir. Mekânların tavanlarında ahşap çitalı tavan görülmüş, tavan süsleme göbeği izlerine rastlanmıştır. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, çıkma taşıyıcıları ile çatıdaki mertek ve saçaklar ahşap kaplamadır. Duvarların iç ve dış yüzeyleri geleneksel çamur-saman karışımı ile sıvanmıştır.

Şekil 5.2.3.1. Yapının B-B kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

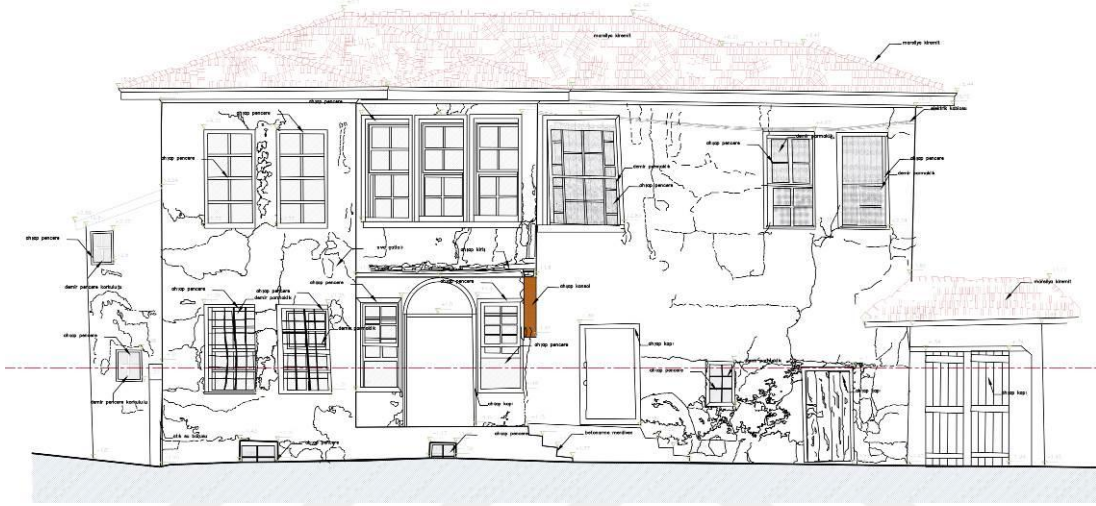
Şekil 5.2.3.2. Yapının C-C kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

5.2.4. Cephe özellikleri

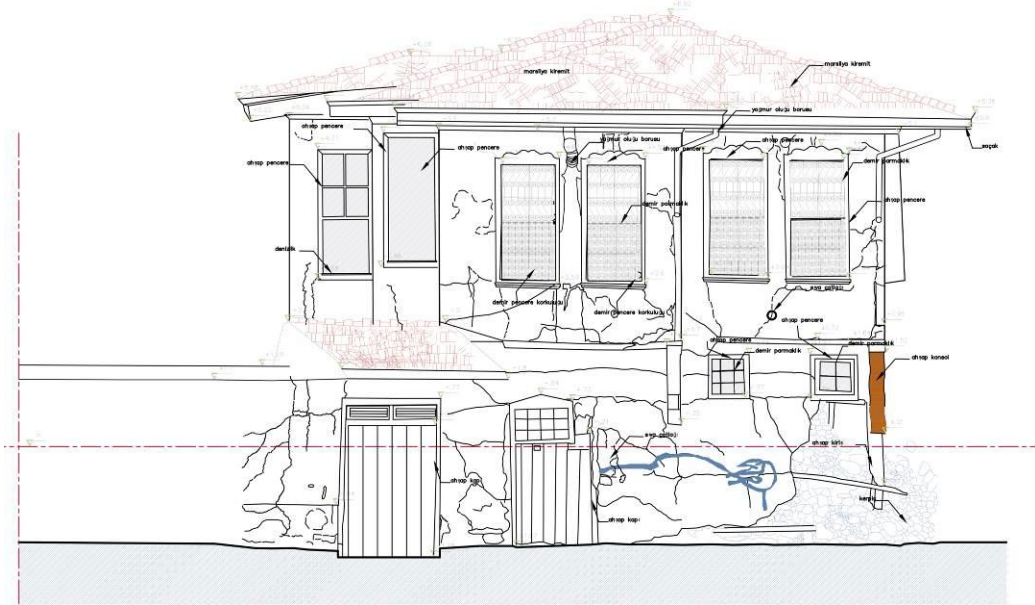
Dört cepheye sahip olan evin girişi güney cephedendir. Her iki yanında pencere bulunan çift kanatlı kapıya birkaç basamak ile yükseltilmiş giriş sekisi ile ulaşılmaktadır. Zemin kat kotunun altında bodrumu aydınlatan iki küçük pencere bulunmaktadır. Güney cephedeki bütün pencereler dikey ekseninde, dikdörtgen biçimindedir. Zemin katta sonradan ahır ve merdiven evi olarak kullanılan mekânlara açılan kapı ve pencereler bulunmaktadır. Birinci katta güney cepheyi tarifleyen en önemli unsur sofa çıkmasıdır.

Yapının doğu cephesinde üst kattaki sokağa doğru yapılan üçgen çıkımlar dikkat çekmektedir. Zemin katta ahıra açılan bir kapı bulunmaktadır. Bir köşeleri bu duvarın üstünde olan üçgen çıkımlar yolun eğimini kendi içinde düzelterek odaları kendi içerisinde dik konuma getirmiştir. Bu çıkımlardaki pencereler de yapı karakteri ile uyumlu olarak dikey eksende, dikdörtgen biçimindedir.

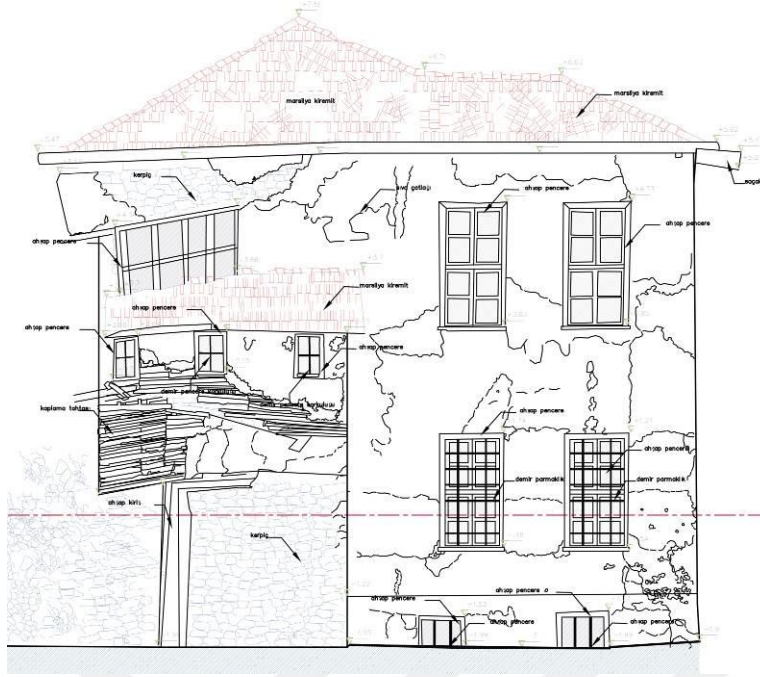
Evin kuzey cephesi tamamen yıkılmış durumdadır.

Şekil 5.2.4.1. Yapının güney cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.2.4.2. Yapının doğu cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.2.4.3. Yapının batı cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.2.4.4. Yapının doğu cephesi çıkmaları ve yıkılan kuzey cephesi (KBB arşivi)

Yapının batı cephesi aynı zamanda evin avlusunun olduğu cephe. Bu cephede bitişik vaziyette muhdes mekânlar bulunmaktadır. Zemin kat ve birinci kat pencereleri dikey ekseninde, dikdörtgen biçimindedir.

Şekil 5.2.4.5. Yapının batı cephesi ve muhdes mekânlar (KBB arşivi)

5.2.5. Süsleme Özellikleri

Konut oldukça sade durumdadır. Yapının güney ve özellikle doğu cephesindeki çıkmalar en çok göze çarpan süsleme unsurlarıdır.

Yapının iç mekânında, odalarda birbirine benzer karakterde ahşap süslemeler dolap ve yüklüklerde görülmektedir.

Üst kat sofasında ve odalarda tavan göbeği izlerine rastlanmıştır.

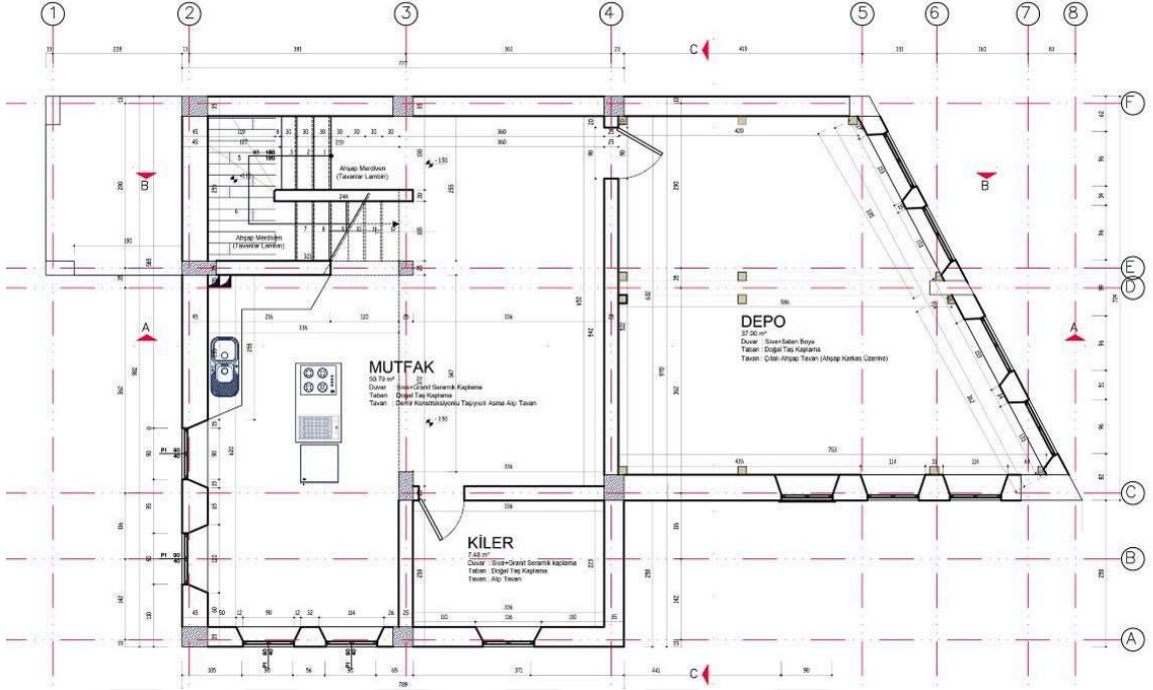

Şekil 5.2.5.1. Yapının odalarda bulunan benzer karakterdeki ahşap dolap ve yüklükleri

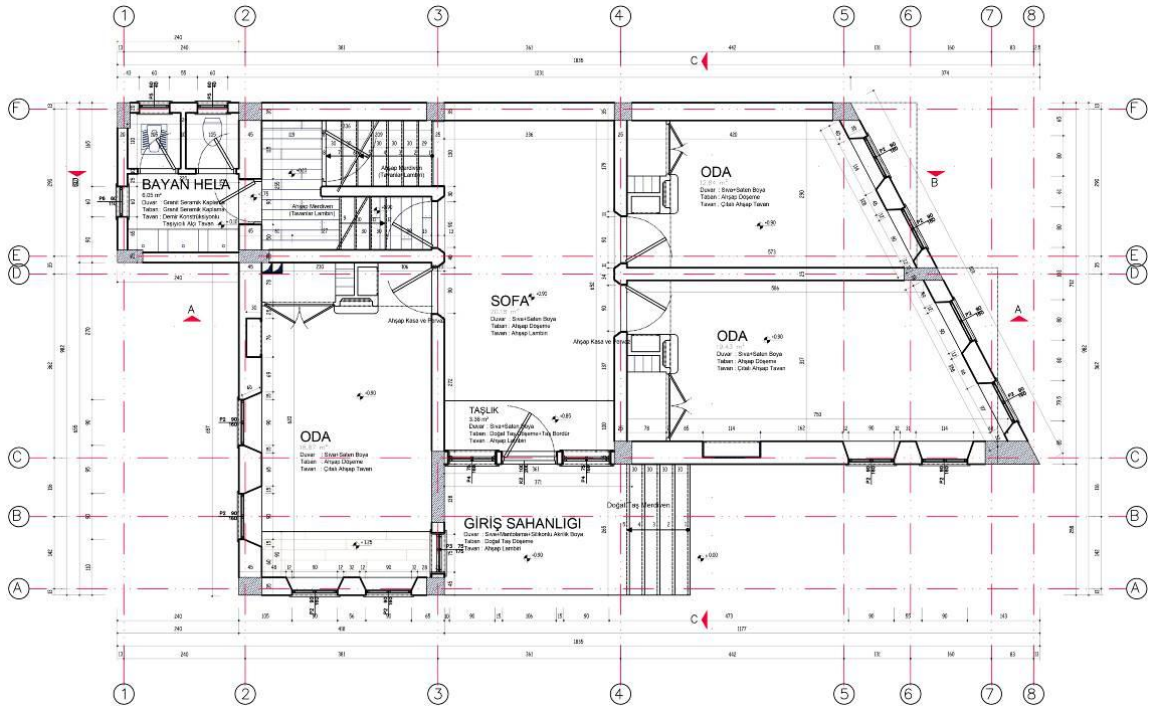
5.2.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

Yapının projelendirilme aşamasında beden duvarlarını oluşturan ana malzeme kerpicingin yok olması ile kuzey duvarının yıkılmıştır. Yapının iklim ve çevre koşullarına açıkça maruz kalması nedeniyle ahşap yapı elemanları taşıyıcılık vasfını yitirmiştir. Ayrıca muhdes mekânlar özgün şemayı kullanışsız hale getirmiştir. Yapının bu haliyle çevresinin fiziki güvenliğini tehlikeye sokması nedeniyle tutulan rapor gereği mail-i inhidam durumu ile yıkılıp yeniden yapımına karar verilmiştir. Buna göre yapıya ilişkin rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri ve raporu KKVKBK'nun 12.04.2010 gün, 3670 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-4).

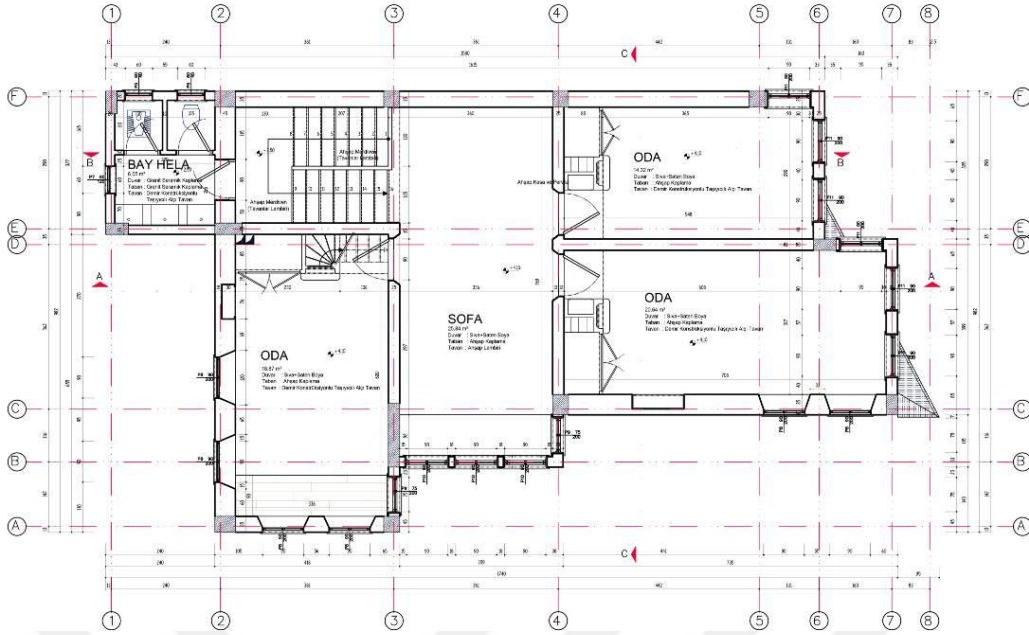
Onaylı rekonstrüksiyon projesinde belirtilen müdahale kararlarına göre; yapının tamamen yıkılmasına karar verilmiş, yeniden yapılacak olan iç ve dış duvarlar ile giriş ve döşemelerinin deprem yönetmeliğine uygun olarak betonarme karkas olarak inşa edilmesi uygun görülmüştür. Ayrıca sonradan yapıldığı tespit edilen ikinci merdiven, ahır ve ahır sekisi iptal edilerek konut geleneksel ve özgün şemasına döndürülecektir. Özgün ahşap merdivenden kullanılan ıslak hacimler ise yapının yeni fonksiyon ihtiyacı göz önünde bulundurularak tekrar yapılacaktır. Zemin katta değiştirilen pencere ölçüleri yeniden yapım sürecinde özgün haline getirilecektir. Avludaki müştemilat mekânları kaldırılacaktır. Ahşap yapı elemanları ise yeniden ahşap olarak imal edilecektir. Konutun fonksiyonunun ise sosyal-kültürel tesis olarak değiştirilmesi uygun görülmüştür.

Şekil 5.2.6.1. Yapının bodrum kat planı rekonstrüksiyon projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.2.6.2. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.2.6.3. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (Mostar Mimarlık)

5.2.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2010 yılında başlayan uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı özgün temel izlerinin üzerine inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması özgün hale getirilmiş ancak eklenen ıslak hacim nedeniyle kısmi olarak değişikliğe uğramıştır.

Konut olarak inşa edilen yapı günümüzde özel bir dernek tarafından sosyal-kültürel tesis olarak kullanılmaktadır.

Şekil 5.2.7.1. Yapının güncel hali

5.3. Konya Büyükşehir Belediyesi Evi-1 (Nail Çuhadar Evi)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Mengüç Caddesi, No: 27 adresinde, tapuda 54 pafta, 44 ada, 9 parselde kayıtlıdır.

Evin yapını ve yaptırını bilinmemektedir.

Nail Çuhadar Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, çevresindeki geleneksel konut dokusu ile birlikte değerlendirildiğinde 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. GEEAYK tarafından 20.03.1996 tarih, 2498 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-5). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

5.3.1. Konumu ve genel özellikleri

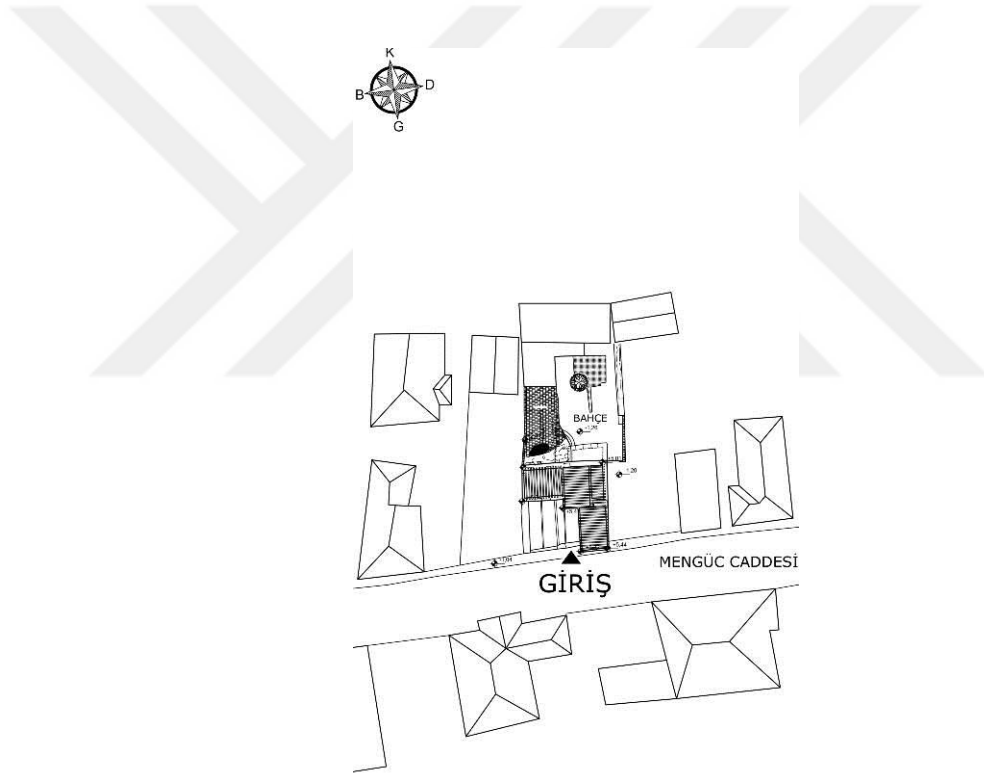
Nail Çuhadar Evi Mevlana Külliyesi ve Piri Mehmet Paşa Külliyesi Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Yapı geçmişte geleneksel konut dokusunun içinde kalan ancak günümüzde aktif olarak kullanılan kafe ve restoranların bulunduğu, turistik bir sokak halini alan Mengüç Caddesi üzerindedir. Bulduğu konum nedeniyle tarihi kent merkezi dokusunda önemli bir yere sahip olan taşınmazın bulunduğu sokak ve çevresinde Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından restorasyon ve sokak sağlıklaştırma uygulamaları yapılmıştır.

Konutun ön cephesi yola paralel olup, her iki yanında ve arkasında komşu binalar bulunmaktadır. Yapının eski fotoğraflarında bir bahçesinin bulunduğu görülürken, avlu girişi Mengüç Caddesi üzerindedir.

Avlulu bir yapı olan konut zemin ve normal kat olmak üzere toplam iki kattan oluşmakta, bodrum katı bulunmamaktadır. Avluya güney cepheden, sokak üzerindeki bahçe kapısı ile girilmektedir. Yapının güney cephe duvarı hem bahçe duvarı hem beden duvarıdır. Avlunun ve yapının bir kısmının daha sonra depo olarak kullanılması nedeniyle bu cepheden büyük bir giriş kapısı daha açılmıştır. Konutun güney cephede yola doğru bir adet çıkması bulunmaktadır. Evin bahçesinde herhangi bir müştemilat izine rastlanmamıştır. Yapının kuzey duvarından komşu bahçenin müştemilatları bitişik vaziyettedir. Doğu ve batısında ise bitişik olmayan komşuları mevcuttur.

Şekil 5.3.1.1. Yapının Konumu

Şekil 5.3.1.2. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (DKN Mimarlık)

5.3.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. 91.05 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde yaklaşık olarak 60 m²'ye otururken toplam inşaat alanı 117 m²'dir.

Konut zemin ve normal kat olmak üzere toplam iki kattan oluşmaktadır.

Projelendirme sürecine geçilmeden önce incelendiğinde yapının özgün plan şemasının oldukça tahrip edildiği tespit edilmiştir. Konutun geç dönemlerde ticari faaliyet için kullanılması nedeniyle zemin kattaki ana mekânların duvarları yıkılmış, avlu genişletilerek depo olarak kullanılmıştır.

Avludan birkaç basamak ile çıkılarak yapıya güney cepheden hayat adı verilen mekâna girilmektedir. Yapının özgün plan şemasında sofa olarak kullanılan bu mekânın kuzey duvarında üst kat bağlantısı olan ahşap merdiven bulunmaktadır. Hayatın güney duvarında ise evin giriş kapısı ile sonradan yıkılıp avluya dahil edilen ve birkaç basamak ile çıkılan, güney-kuzey istikametinde dikdörtgen planlı bir odanın girişi bulunmaktadır. Bu mekân güneydeki beden duvarından bir pencere ile aydınlatılmaktadır. Hayatın batı tarafındaki ahşap dikme izleri ve duvardaki nişlerden anlaşıldığı üzere burada geçmişte bir oda bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu odanın ahşap bir yüklük/gusülhanesi mevcut olup avluya açılmaktadır.

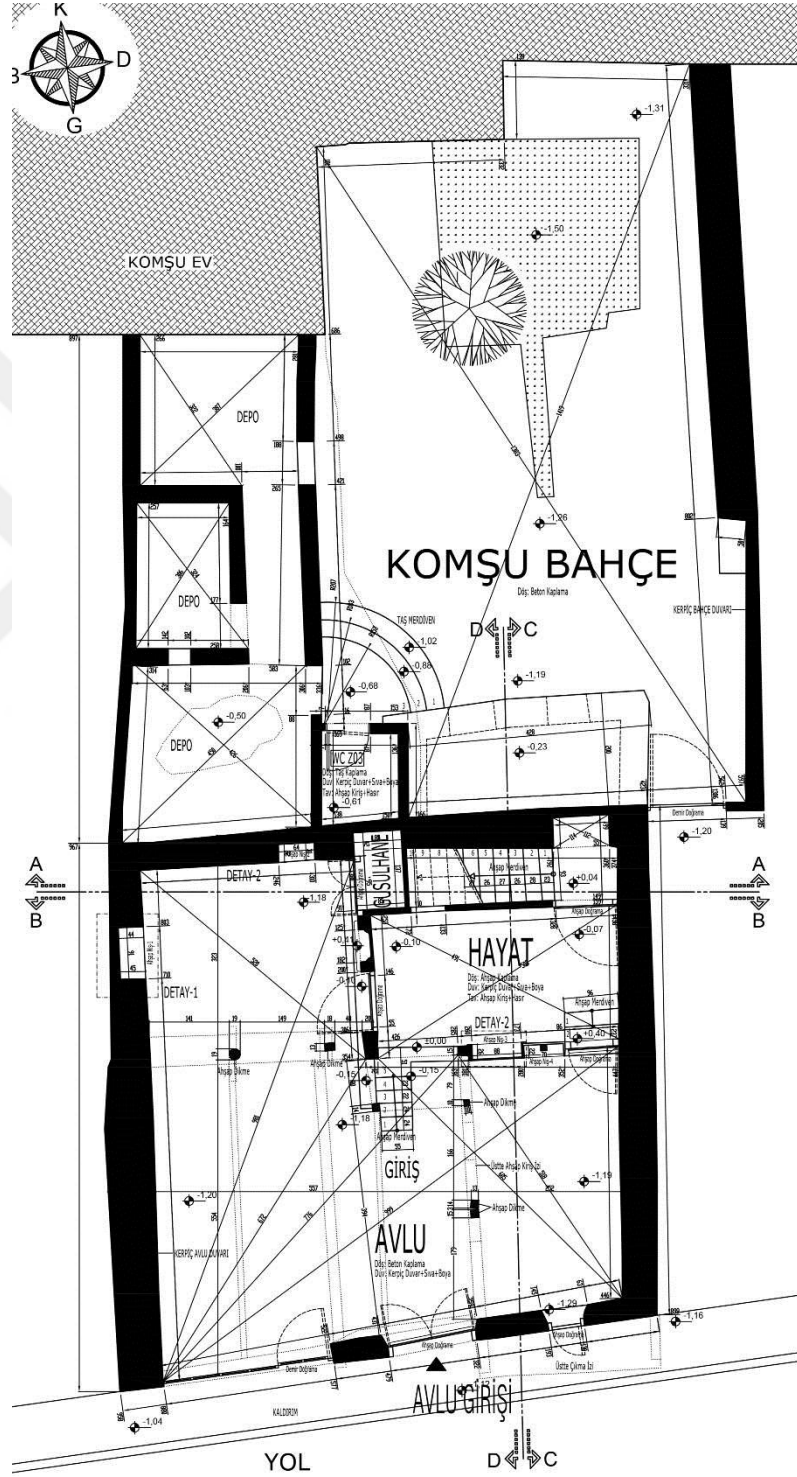

Şekil 5.3.2.1. Yapının güney cephesinden eski fotoğrafı (Rölöve raporu)

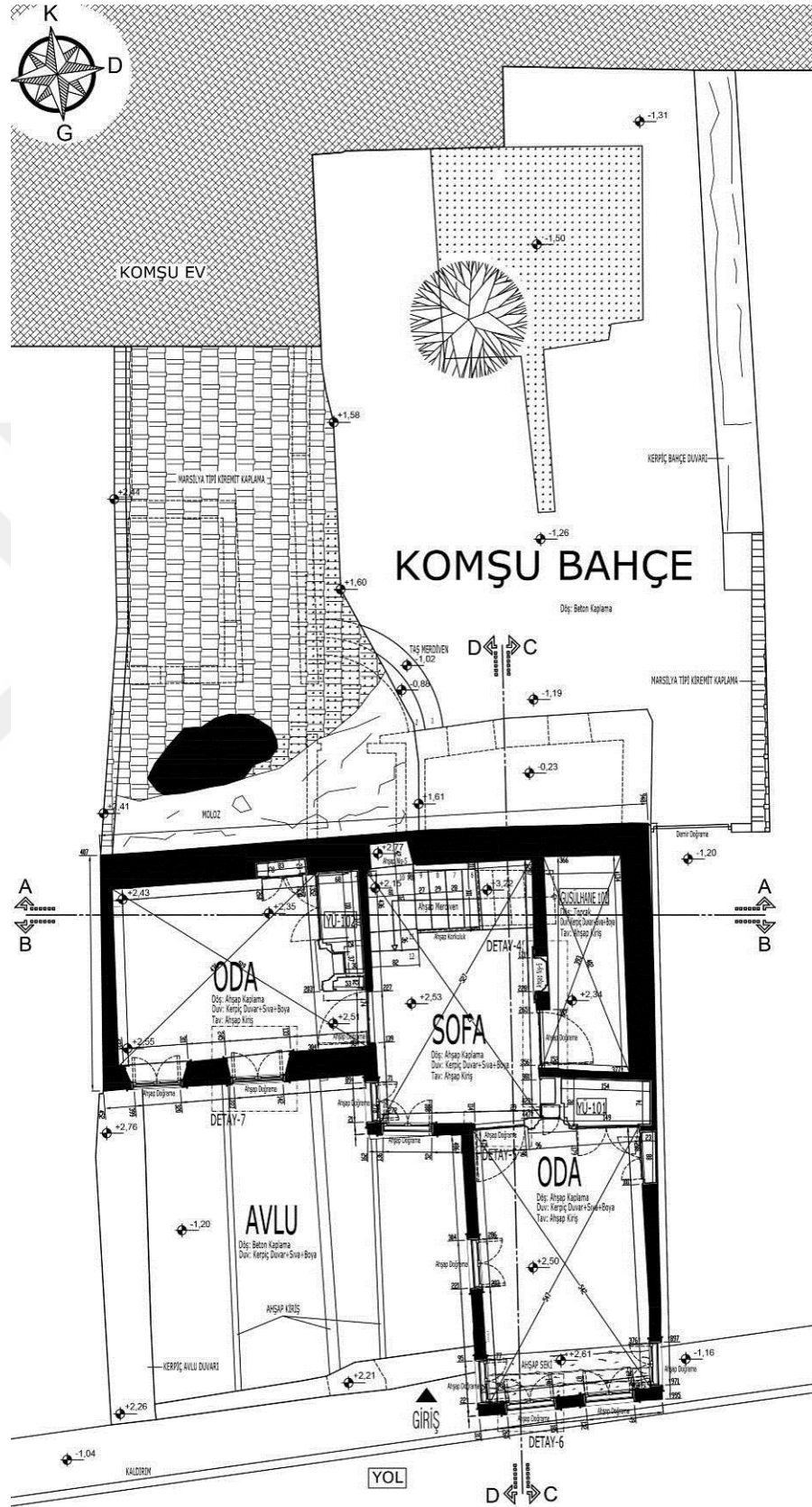
Birinci katta merdiven doğrudan güney-kuzey istikametli, dikdörtgen planlı sofaya açılmaktadır. Sofanın batısında doğu-batı istikametinde dikdörtgen planlı bir oda bulunmaktadır. Bu oda güney cepheden pencerelerle aydınlatılırken, kuzey duvarında bir niş, batı duvarında odaya giriş kapısı ve ahşap yüklük vardır. Sofanın batısında ise gusülhane olarak kullanıldığı düşünülen küçük bir mekân daha bulunmaktadır. Sofa güneydoğudan, giriş üstüne doğru bir çıkma yapmaktadır. Sofanın güneybatı yönünde, sokağa doğru yönelen, güney-kuzey istikametinde dikdörtgen planlı bir oda yer

almaktadır. Bu odanın sofanın yola bakan cephesinde bir çıkma bulunmaktadır. Oda güney cephedeki çıkmada bulunan dört adet ve doğu duvarında bulunan bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır.

Konutun kuzey cephesi tamamen sağır bırakılmıştır.

Şekil Şekil 5.3.2.2. Yapının zemin kat planı rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil Şekil 5.3.2.3. Yapının birinci kat planı röleve projesi (DKN Mimarlık)

5.3.3. Yapım tekniği ve malzemesi

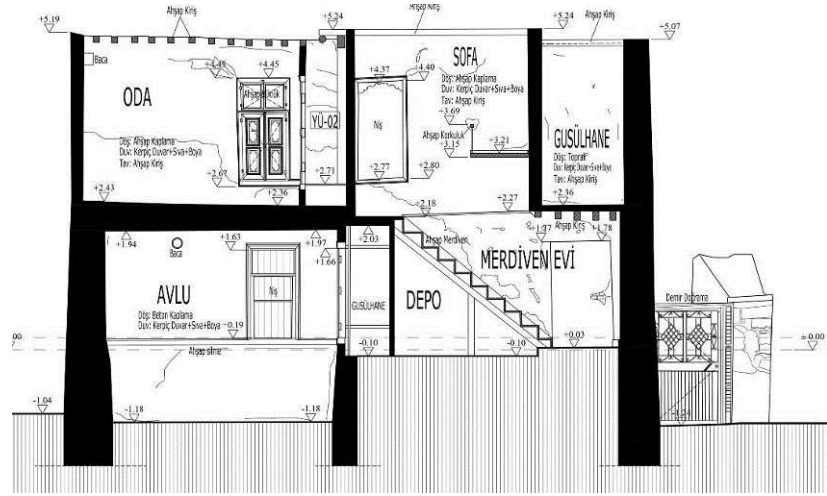
Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarlarında, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile doldurularak duvarların yapıldığı tespit edilmiştir. Her iki katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, çıkma taşıyıcıları ahşap malzemedendir. Duvarların iç ve dış yüzeylerinin geleneksel çamur-saman karışımı ile sıvandığı ancak zamanla sıvaların neredeyse tamamının döküldüğü tespit edilmiştir. Yapı geleneksel Konya konut mimarisinde olduğu gibi toprak damlıdır. Ancak geçen zamanda sadece ahşap tavan kirişleri kalmıştır. Yapıda herhangi bir çatı değişimi izine rastlanmamış, yapının üstü naylon örtü ile korunmaya çalışılmıştır.

Şekil 5.3.3.1. Yapının doğu cephesi eski fotoğrafı (Rölöve raporu-DKN Mimarlık)

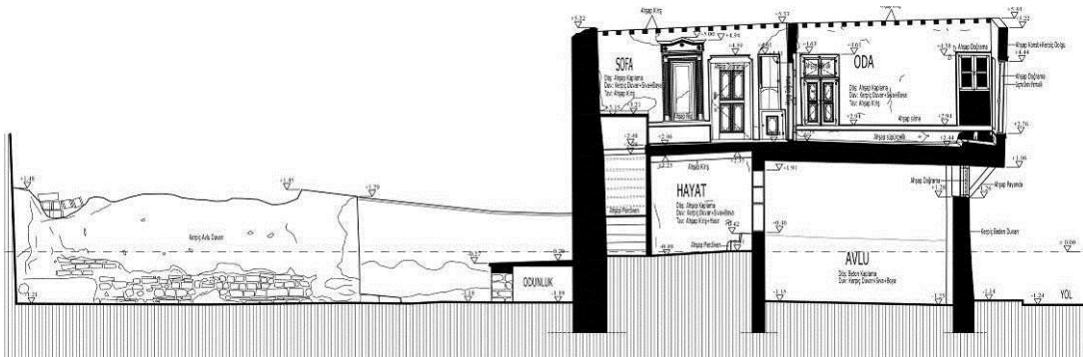
Şekil 5.3.3.2. Yapının kuzey cephesi eski fotoğrafı (Rölöve raporu-DKN Mimarlık)

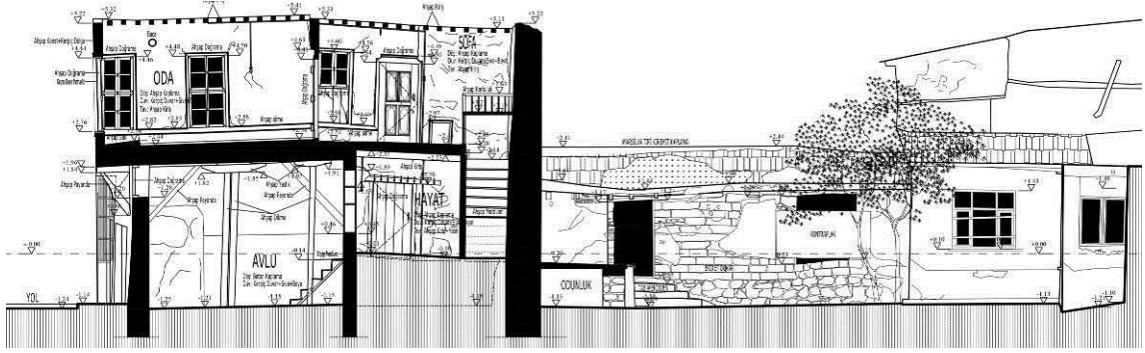
Şekil 5.3.3.3. Yapının A-A kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.3.4. Yapının B-B kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.3.5. Yapının C-C kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.3.6. Yapının D-D kesiti rölöve projesi (DKN Mimarlık)

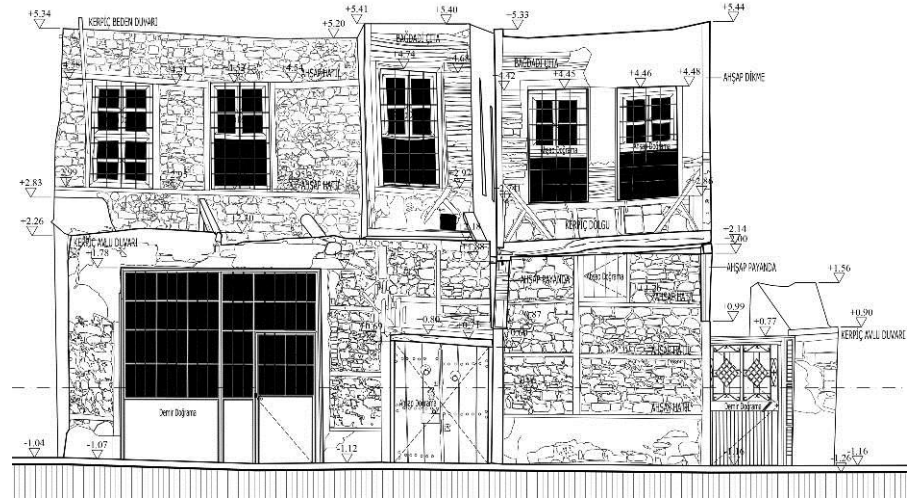
5.3.4. Cephe Özellikleri

Her dört cepheye de sahip olan yapının avlu-bahçe ve ev girişi güney cephedendir. Sokağa paralel olan güney cephedeki avlu duvarının bir kısmı aynı zamanda yapının beden duvarını da oluşturmaktadır. Bu duvarda avluya açılan iki adet çift kanatlı kapı bulunmaktadır. Eski dönem kapı yapının özgün avlu giriş kapısıdır. Geç dönem kapı ise yapının sonradan yıkılıp avluya dahil edilerek ticari fonksiyonla kullanılmak için eklenmiştir. Zemin kat doğu tarafındaki oda yıkıldığı için cephe özelliğini tamamen kaybetmiştir. Evin girişi avludan geçilerek ulaşılan, birkaç basamak ile yükseltilmiş ve hayata açılan bir kapı ile yine güney cephedendir. Güney cephenin en göze çarpan unsuru birinci kattaki sokağa doğru konumlanan çıkmasıdır. Bu çıkmanın altında bir adet zemin kattaki yıkılarak avluya dahil edilen odayı aydınlatan ve ebatı diğer pencereden küçük bir pencere bulunmaktadır. Aynı zamanda birinci kat sofasının giriş üstüne doğru yaptığı çıkma da önemli cephe özelliklerindedir. Bu cephedeki bütün pencereler dikey eksen ve dikdörtgen biçimindedir.

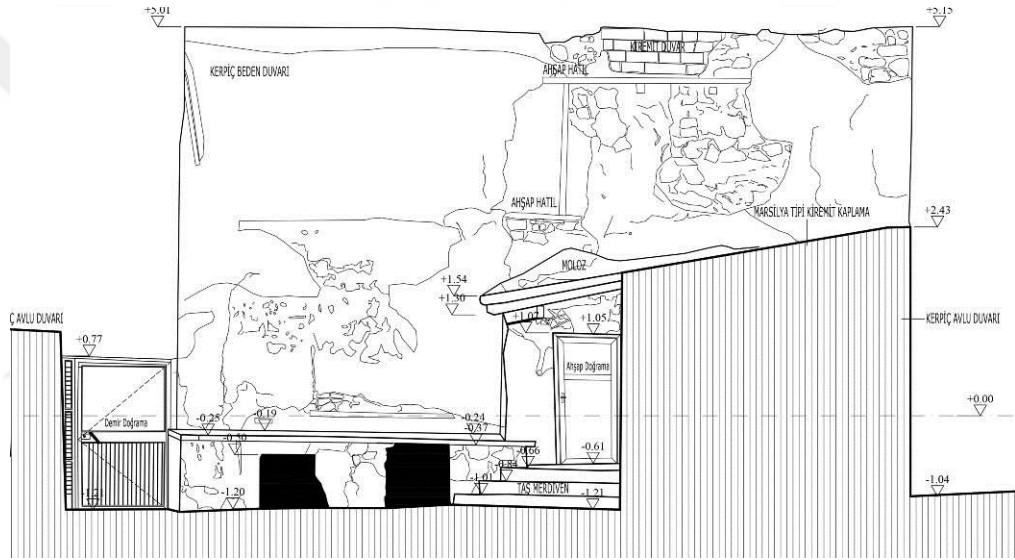
Evin batı cephesi avlu duvarı ile çevrili olup zemin kat beden duvarı aynı zamanda avlu duvarıdır. Dolayısıyla batı cephesinin zemin ve birinci katlarında herhangi bir pencere bulunmamaktadır. Birinci katta sofa ve oda çıkmalarında dikey eksen ve dikdörtgen biçiminde pencereler görülmektedir.

Evin doğu cephesi birinci kattaki çıkmanın dikdörtgen penceresi hariç sağır bırakılmıştır.

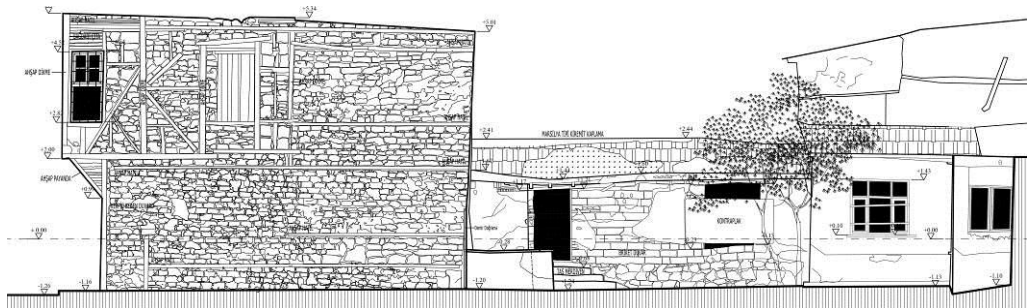
Evin komşu bahçe ile bitişik kuzey cephesi tamamen sağır bırakılmıştır. Komşunun müstemilat yapıları kuzey cephenin zemin kat hizasında bitişik vaziyettedir.

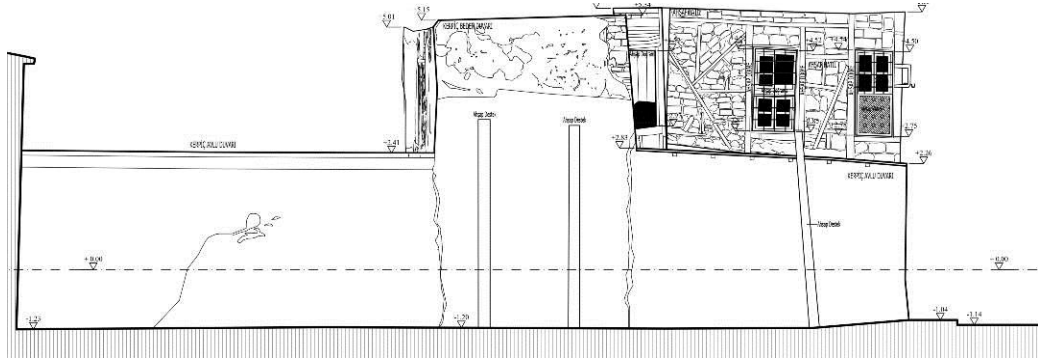
Şekil 5.3.4.1. Yapının güney cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.4.2. Yapının kuzey cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.4.3. Yapının doğu cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.4.5. Yapının batı cephesi rölöve projesi (DKN Mimarlık)

5.3.5. Süsleme Özellikleri

Konut oldukça sade durumdadır. Yapının güney cephesindeki çıkmalar en çok göze çarpan süsleme unsurlarıdır.

Tezyinat yapının iç mekânında, odalarda ahşap yüklüklerde, dolap kapaklarında ve nişlerde benzer karakterde görülmektedir.

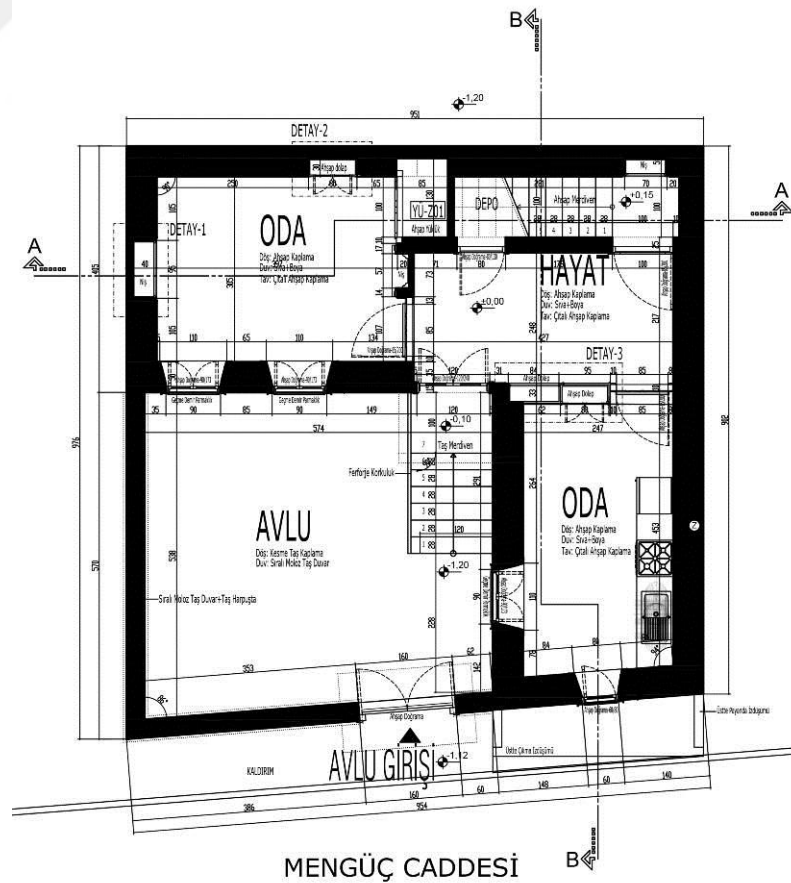
Şekil 5.3.5.1. Odalarda bulunan benzer karakterde ahşap dolap ve yüklükler
(Rölöve raporu- DKN Mimarlık)

5.3.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

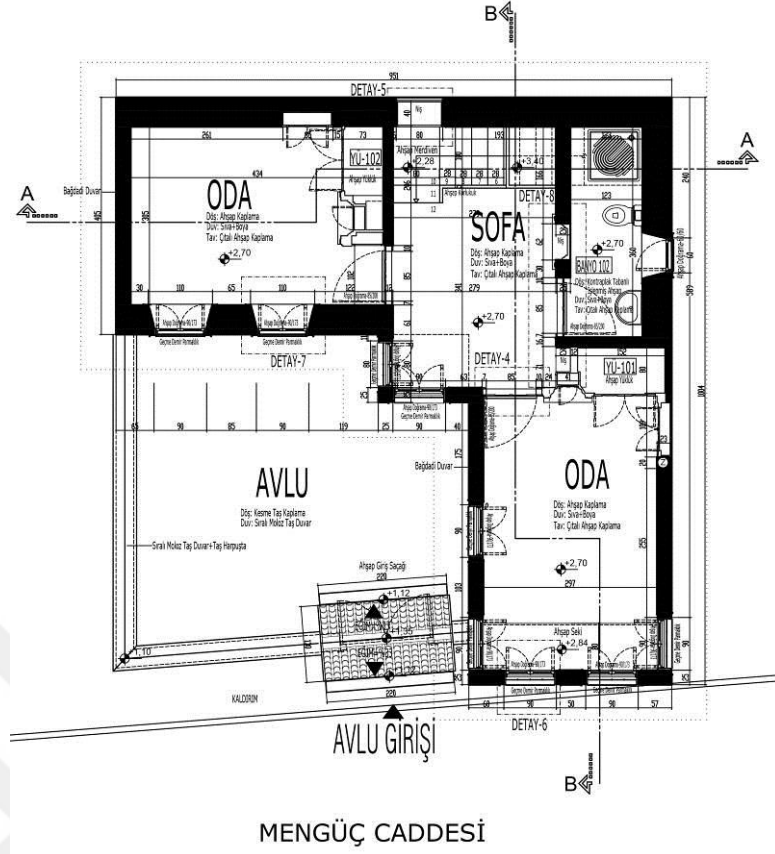
Yapıda avluyu genişletmek için zemin kattaki odanın kerpiç duvarlarının yıkılması ile açığa çıkan ahşap dikmeler ve diğer beden duvarları taşıyıcılık vasfını büyük ölçüde yitirmiştir. Yapının özgününde toprak dam olan üst örtüsünden geriye

sadece ahşap tavan kirişlerinin kalması nedeniyle yapının atmosferik koşullardan olumsuz etkilenmiştir. Kuzeydeki komşunun yapı beden duvarına bitişik inşa ettiği ıslak hacim ve depo mekânları nedeniyle kerpiç dolgu duvarın neme maruz kalmış, mevcut ahşap doğramalarda fiziksel deformasyon görülmüştür. Bu nedenlerle ötürü yapının restorasyon projesinde genel yaklaşım yenilemeye yönelik olmuştur. Bu yaklaşım ışığında yapıya ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve raporu KKVKBK'nun 28.06.2010 gün, 3875 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-6).

Onaylı restorasyon projesinde belirtilen müdahale kararlarına göre; yapının dolgu duvar ana malzemesi olan kerpiğin ıslah edilmesi mümkün olmadığından tamamen yıkılmasına karar verilmiş, yeniden inşa edilecek olan iç ve dış duvarların sıralı moloz taş ile inşa edilmesi uygun görülmüştür. Avluyu genişletmek amacıyla yıkılan mekânın restitüsyon projesinde onaylandığı şekilde yapılarak konut özgün plan şemasına döndürülecektir. Ahşap yapı elemanları yeniden ahşap olarak imal edilecektir. Üst örtüde izleri görülen toprak damın restorasyon projesinde ahşap oturtmalı kırma çatı olarak yapımı onaylanmıştır.

Şekil 5.3.6.1. Yapının zemin kat planı restorasyon projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.6.2. Yapının birinci kat planı restorasyon projesi (DKN Mimarlık)

Şekil 5.3.6.3. Yapının inşası esnasında yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

5.3.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2010 yılında başlayan uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı özgün temel izlerinin üzerine inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması özgün hale getirilmiştir.

Konut olarak inşa edilen yapı günümüzde herhangi bir işlev ile kullanılmamaktadır.

Şekil 5.3.7.1. Yapının güncel hali

5.4. Konya Büyükşehir Belediyesi Evi-2 (Halil Ferahkaya Evi-1)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sokullu Mehmet Paşa Sokak, No:14 adresinde, tapuda 54 pafta, 42 ada, 72 parselde kayıtlıdır.

Evin yapını ve yaptırını bilinmemektedir.

Halil Ferahkaya Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, çevresindeki geleneksel konut dokusu ile birlikte değerlendirildiğinde 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. GEEAYK tarafından 20.03.1996 tarih, 2498 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-5). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

5.4.1. Konumu ve genel özellikleri

Halil Ferahkaya Evi Mevlana Külliyesi ve Piri Mehmet Paşa Külliyesi Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Yapı Mevlana Külliyesi'nin kuzeydoğu yönünde yer alan Sokullu Mehmet Paşa Sokak üzerinde bulunmakta ve Üçler Mezarlığı'na cephe vermektedir. Bulunduğu konum nedeniyle tarihi kent merkezi dokusunda önemli bir yere sahiptir.

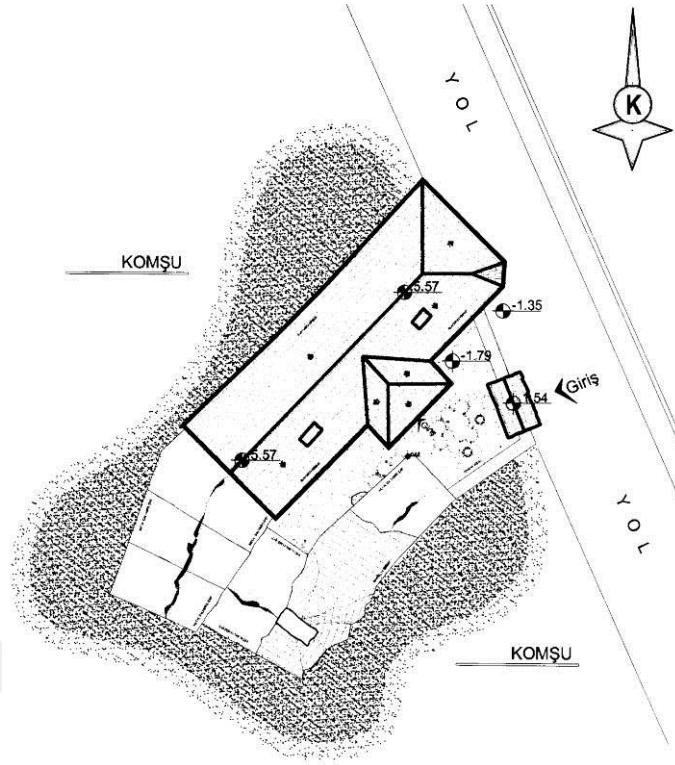
Konut sokağa doğru açılı şekilde konumlandığından kuzeydoğu, güneydoğu, güneybatı olmak üzere üç cephelidir. Geçmişte sokak dokusu içerisinde konut olarak kullanılan komşuları bulunmakta idi. Günümüzde ise yeniden yapım ile inşa edilen ve sosyal kültürel tesise çevrilen tescilli taşınmazlar ile komşudur. Bu alanda son yıllarda kamu kurum ve kuruluşları tarafından restorasyon ve sokak sağlıklılaştırma uygulamaları yapılmıştır.

Yapının bir bahçesinin olduğu görülürken, avlu ve bahçe girişi Sokullu Mehmet Paşa Caddesi üzerindedir. Konut zemin ve birinci kat olmak üzere toplam iki katlıdır.

Avluya doğu cepheden, sokak üzerindeki bahçe girişinden bir adet giriş vardır. Bahçede bir kısmı yapının güneybatı cephesine bitişik olan ve sonradan yapıldığı anlaşılan, avlu duvarını tüm cepheler boyunca çevreleyen, özgün olmayan, müştemilat ve ahır olarak kullanılan muhdes mekânlar bulunmaktadır. Konutun kuzey-doğu cephesinde sokağa doğru bir adet çıkması vardır.

Şekil 5.4.1.1. Yapının konumu

Şekil 5.4.1.2. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.4.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. Zemin ve birinci kat olmak üzere toplam iki katlı olan ev kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda dikdörtgen bir plana sahiptir. 173.69 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde yaklaşık 65 m²'ye otururken toplam inşaat alanı 140 m²'dir.

Konuta güneydoğu cepheden, zemin kata tek basamakla çıkılarak girilmektedir. Giriş kapısı doğrudan ortak mekân olan sofaya açılır, kapının tam karşısında üst kat ile ilişkili olan merdiven bulunmaktadır.

Şekil 5.4.2.1. Yapının eski hali (KKVKBK arşivi)

Sofanın her iki yanında, kuzey-doğu ve güney-batı doğrultusunda yaşam alanları olan iki oda bulunmaktadır. Sofa giriş kapısının yanındaki pencereler ile aydınlatılmaktadır. Sofanın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamalıdır.

Sofanın güney-batı cephesindeki oda dikdörtgen planlı olup, odada ahşap yüklük ve dolaplar bulunmaktadır. Oda güney-doğu cephesinden pencerelerle aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

Sofanın kuzey-doğu cephesindeki oda arsa ve sokağa göre şekillenmiştir. Güney-batı duvarında giriş kapısı olan odanın arsaya göre şekillenen kuzey-doğu duvarında ahşap dolap yapılarak mekân dikdörtgen hale getirilmiştir. Oda güney-doğu cephesinden pencerelerle aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamalıdır.

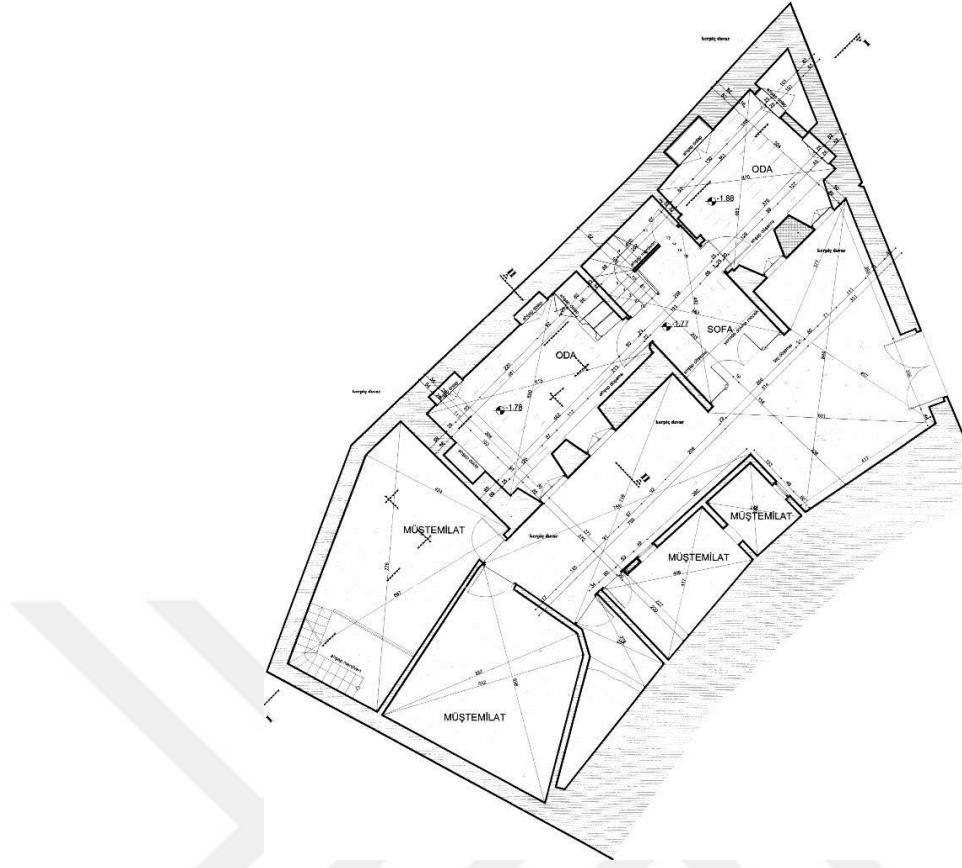
Birinci kat merdivenle çıkılan bir sofa ve sofanın her iki tarafından bulunan birer odadan oluşmaktadır. Kuzey-batı ve güney-doğu doğrultusunda uzanan sofa, dikdörtgen bir plana sahiptir. Kuzey-batı duvarında ahşap merdiven bulunan ve güney-doğu cephesinden girişin üstünü kapatmaktadır. Bu cephedeki pencerelerle aydınlatılan sofanın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamalıdır.

Sofanın güney-batı cephesindeki oda dikdörtgen planlı olup, odada ahşap yüklük ve dolaplar bulunmaktadır. Oda güney-doğu cephesinden pencerelerle aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

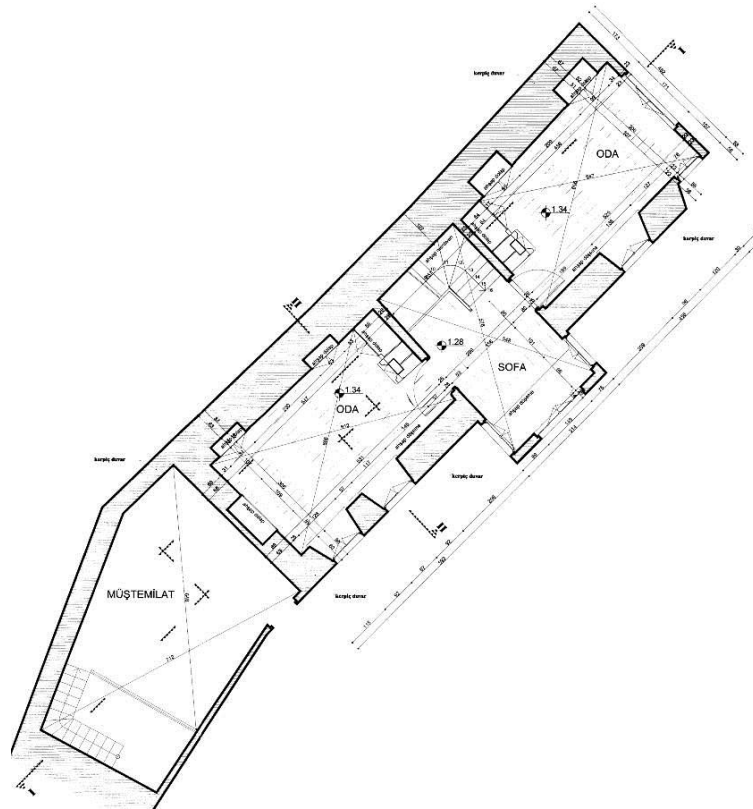
Sofanın kuzey-doğu tarafında yer alan dikdörtgen planlı olup, kuzey-doğu duvarı zemin kat oda duvarı üstünden sokağa doğru gönye çıkma yapmaktadır. Oda bu çıkma üzerindeki ve güney-doğu duvarındaki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

Yapının kuzey-batı cephesi arsaya göre şekillenmiş ve duvar tamamen sağır bırakılmıştır.

Konutun çatısı güney-batı cephesinde bir kalkan duvar üzerine oturtulmuş ve üç yöne eğimli olarak düzenlenmiş kırma çatıdır. Ahşap taşıyıcılı çatıya üst katta dolap içinden çıkılmaktadır.

Şekil 5.4.2.2. Yapının zemin kat planı rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

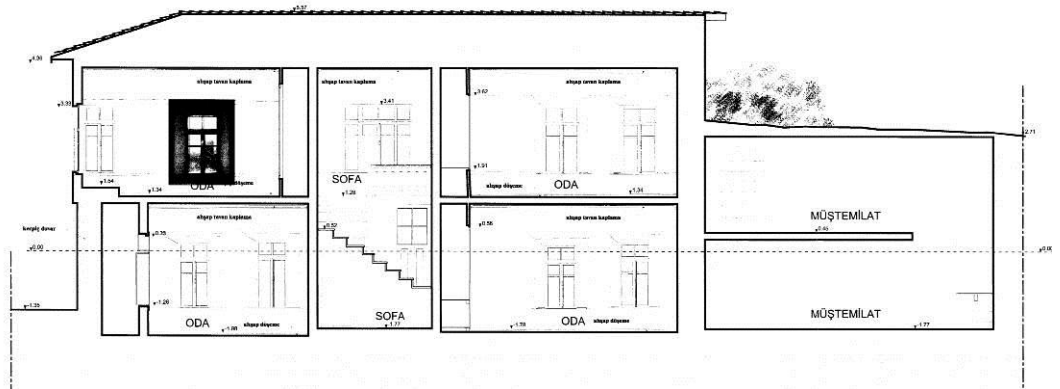
Şekil 5.4.2.3. Yapının birinci kat planı rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.4.3. Yapım tekniği ve malzemesi

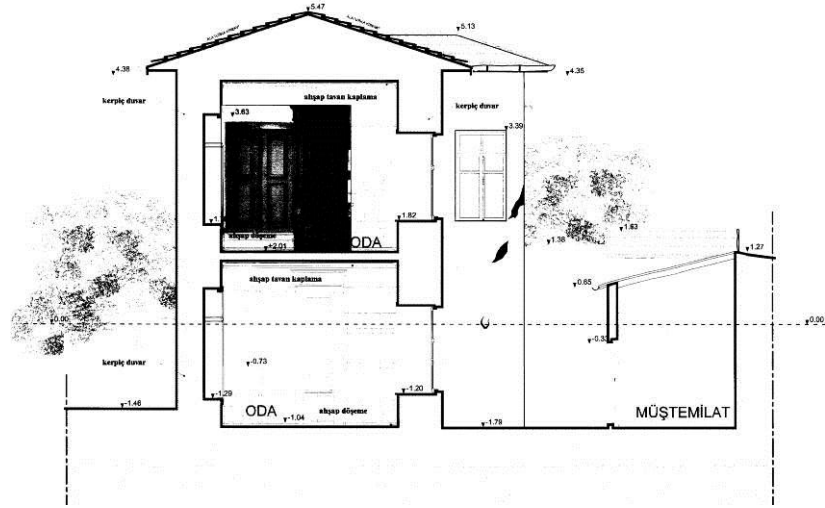
Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Bahçe avlu duvarları da kerpiç örgü ve ahşap hatıllıdır. Yapı su basman kotu seviyesine kadar moloz taş temel üzerine oturmaktadır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarların, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile doldurularak yapıldığı tespit edilmiştir. Her iki katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, çıkma taşıyıcıları ile çatıdaki mertek ve saçaklar ahşap malzemedir. Çatı örtüsü kiremittir. Yapıdaki çıkma bağdadi tekniği ile ahşaptan yapılmıştır. Duvarların iç ve dış yüzeyleri çimento harçlı sıva ve boya ile kaplanmıştır.

Şekil 5.4.3.1. Yapının güney-doğu eski hali (KBB Arşivi)

Şekil 5.4.3.2. Yapının I-I kesiti rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

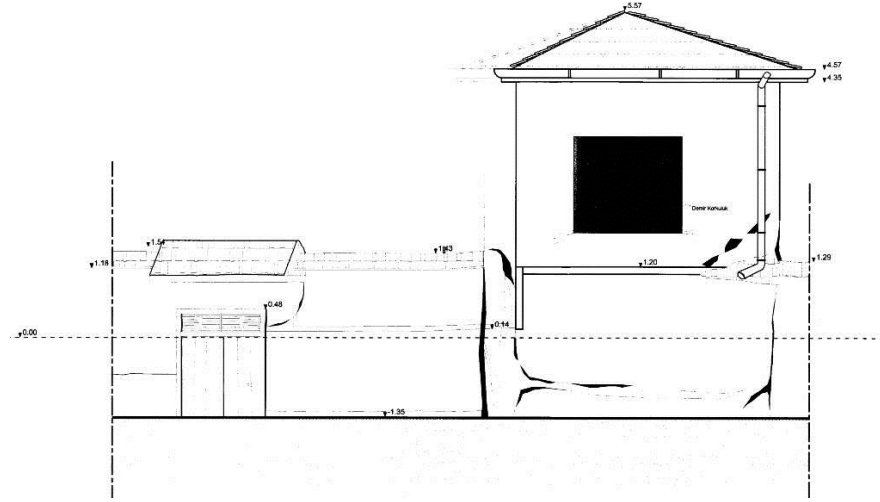
Şekil 5.4.3.3. Yapının II-II kesiti rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.4.4. Cephe Özellikleri

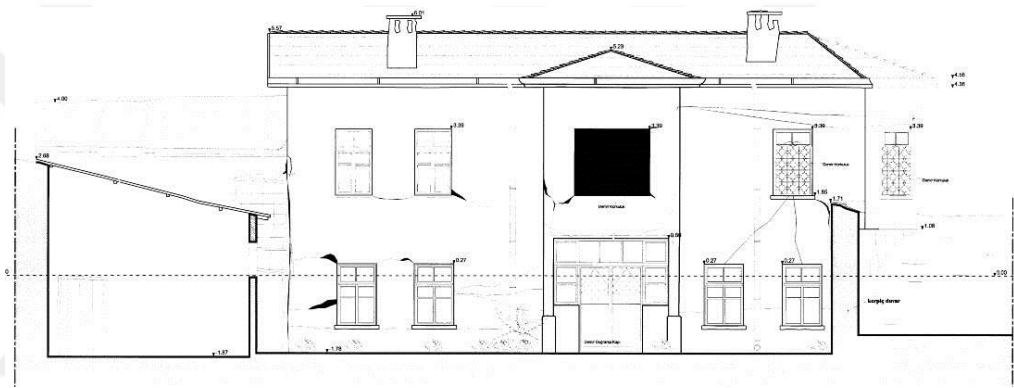
Güneydoğu, kuzeydoğu ve güneybatı olmak üzere üç cepheye sahip olan evin girişi güneydoğu cephesindedir. Her iki yanında pencere bulunan çift kanatlı kapıya avludan bir basamak ile ulaşılmaktadır. Bu cephedeki bütün pencereler dikey ekseninde, dikdörtgen biçimdedir. Zemin kattaki odalarda ikişer adet pencere bulunmaktadır. Birinci katta güneydoğu cephesindeki sofa çıkması zemin kat girişinin üstünü kapatırken, bu cephede sofayı aydınlatan dikdörtgen pencereler vardır. Bu katta yer alan ve sofanın her iki yanında konumlanan odalar da bu cephedeki pencerelerden ışık almaktadır.

Yapının kuzeydoğu cephesi olan ve sokağa uzanan cephesinde zemin kat duvarı sağır bırakılmıştır. Evin dikkat çekici cephe özelliği bu cephede sokağa doğru konumlanan gönye çıkmadır. Birinci katta yer alan bu cephedeki çıkma üzerinde pencereler bulunmaktadır. Bu cephedeki pencereler de dikdörtgen biçimlidir.

Yapının kuzeybatı ve güneybatı cepheleri tamamen sağır bırakılmıştır. Güneybatı cephesinde sonradan yapıldığı anlaşılan bitişik nizamda bir müştemilat yapısı bulunmaktadır.

Şekil 5.4.4.1. Yapının kuzeydoğu cephesi rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.4.4.2. Yapının güneydoğu cephesi rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.4.5. Süsleme Özellikleri

Konut oldukça sade durumdadır. Yapının güneydoğu cephesinde giriş üstündeki sofa çıkması ve kuzeydoğu cephesindeki sokağa doğru olan üst kat çıkması en çok dikkat çeken unsurlarıdır.

Yapının iç mekânda süslemeler odalarda bulunan ahşap dolap kapakları ve yüklüklerde, benzer karakterde görülmektedir.

Şekil 5.4.5.1. Odalarda bulunan ahşap ağızlı açıklar (Rölöve raporu-Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.4.5.2. Odalarda bulunan ahşap dolap ve yüklükler (Rölöve raporu -Ramazan Demir Mimarlık)

5.4.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

Yapıda projelendirilme çalışmalarına başlandığı dönemde bölücü ve taşıyıcı kerpiç duvarlarda ve ahşap yapı elemanlarında ciddi bir fiziksel hasara rastlanılmamıştır. Çimento harçlı dış sıva ve boyanın yer yer döküldüğü, ahşap pencere doğramalarının kısmi olarak deformasyona uğradığı, avludaki muhdes mekânların çatılarının hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında yapıya ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve raporu Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 28.01.2008 gün, 2144 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-7).

Restorasyon projesinde; mevcutta kerpiç beden duvarlarının onarılması, tüm duvar yüzeylerindeki çimento derz ve sıva kaplamalarının temizlenmesi, yıpranan ve bozulan ahşap kapı ve pencere doğramalarının özgününe uygun şekilde yeniden yapılması, çatının kırma çatı olarak yeniden düzenlenmesi önerilmiştir. Ayrıca bahçedeki müştemilatların tümünün yıkılması, güneybatı cephede, yapıya bitişik müştemilatın wc-lavabo ihtiyacını karşılamak üzere betonarme olarak yeniden yapılması teklif edilmiştir.

Şekil 5.4.6.1. Yapının zemin kat planı restorasyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.4.6.2. Yapının birinci kat planı restorasyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Ancak; uygulama süreci başlamadan geçen süre zarfında yapının kullanılmamasından ötürü yapıda ağır fiziksel hasarlar gelişmiştir. Binanın beden duvarlarını oluşturan kerpiç malzeme atmosferik koşullardan dolayı taşıyıcı vasfını yitirmiş, ahşap malzeme deformasyona uğramıştır. Yapının sokağa bakan ve bir köşesi zemin kat beden duvarına oturan üçgen çıkmada, çıkmayı taşıyan ahşap elemanların yıpranması ile çıkmada gözle görülür bir sehim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenlerle konutun çevresi için fiziki güvenlik şartları açısından tehlike arz ettiği bilimsel raporla tespit edilmiştir. Bu rapor gereği KKVKBK'nun 05.01.2009 gün, 2820 sayılı kararı ile yapının maili-i inhidam durumu onaylanarak yıkımına karar verilmiştir (EK-8).

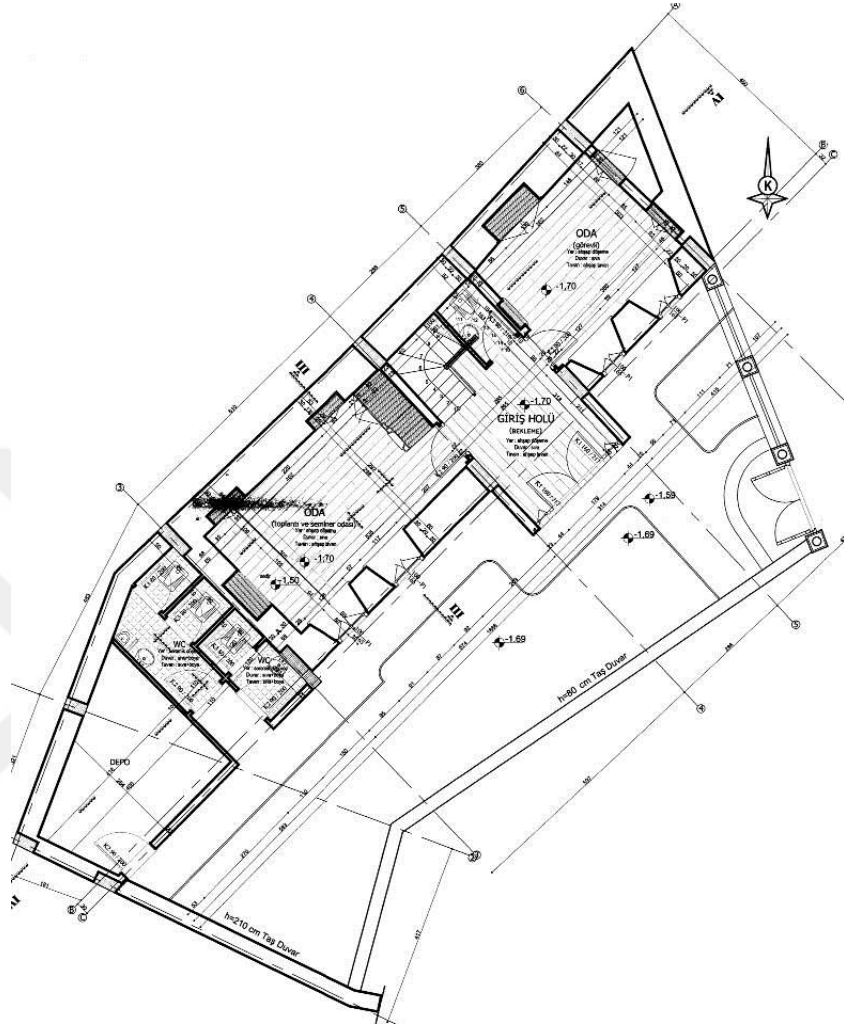

Şekil 5.4.6.3. Çıkmada görülen bozulma (KKVKBK arşivi)

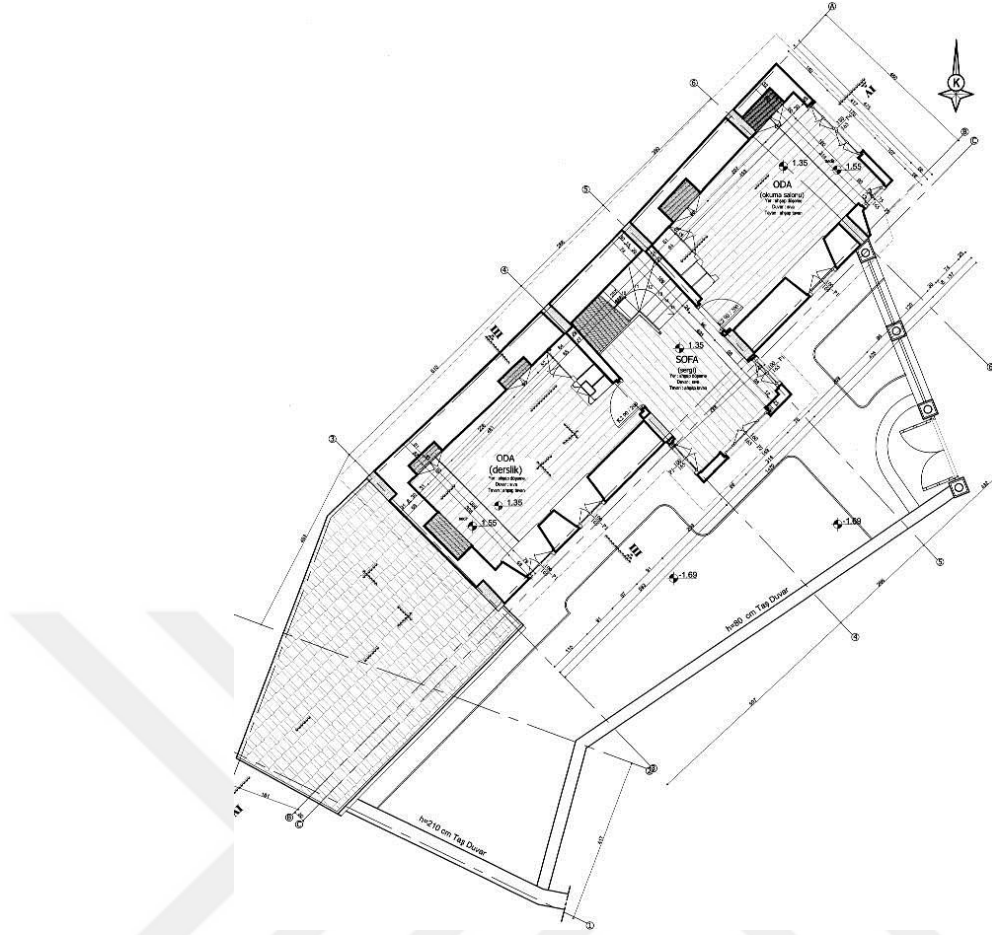

Şekil 5.4.6.4. Çıkma ve beden duvarında görülen bozulma (KKVKBK arşivi)

Bu kararın ardından yapıya ilişkin rekonstrüksiyon projesi ve raporu KKVKBK'nun 23.03.2009 gün, 2975 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-9).

Şekil 5.4.6.5. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.4.6.6. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Onaylı rekonstrüksiyon projesinde belirtilen müdahale kararlarına göre; konutun tamamen yıkılmasına karar verilmiş olup, yapının yeniden inşa edilecek olan iç ve dış duvarları ile kiriş ve döşemeleri deprem yönetmeliğine uygun olarak betonarme karkas olarak inşa edilmesi uygun görülmüştür. Yapının güneybatı cephesi bitişiğindeki muhdes mekânın bir kısmı yıkılacak, bir kısmı uygulama sonrası işlevi gereği ıslak hacim olarak düzenlenmesine karar verilmiştir.

Şekil 5.4.6.7. Yapının yıkımı (KBB arşivi)

Şekil 5.4.6.8. Yapının betonarme temeli (KBB arşivi)

Şekil 5.4.6.9. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

Bahçede yer alan diğer muhdes müştemilat mekânlarının yıkılmasına, kerpiç bahçe duvarlarının yıkılarak Sille taşı ile yeniden yapımına karar verilmiştir. Ayrıca zemin kat sofasında yer alan merdiven evinin altına yapının ıslak hacim ihtiyacını içeride gidermek için wc-lavabo yapılması uygun görülmüştür.

Yapının tüm ahşap yapı elemanları ile dolap ve yüklerlerinin yeniden imal edilmesi önerilmiştir. Çatının ahşap oturtmalı kırma çatılı olarak yeniden yapımına ve alaturka kiremit kullanılmasına karar verilmiştir.

5.4.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2010 yılında başlayan uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı özgün temel izlerinin üzerine inşa edilmiştir.

Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması kısmi olarak değişikliğe uğramıştır.

Şekil 5.4.7.1. Yapının güncel hali

Şekil 5.4.7.2. Yapının güncel hali

5.5. Musiki Sema ve Mevlevi Kültürünü Araştırma Derneği (Halil Ferahkaya Evi-2)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sokullu Mehmet Paşa Sokak, No:16 adresinde, tapuda 54 pafta, 42 ada, 73 parselde kayıtlıdır.

Evin yapanı ve yaptıranı bilinmemektedir.

Halil Ferahkaya Evi-2'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, çevresindeki geleneksel konut dokusu ile birlikte değerlendirildiğinde 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. GEEAYK tarafından 20.03.1996 tarih, 2498 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-5). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

5.5.1. Konumu ve genel özellikleri

Halil Ferahkaya Evi-2, Mevlana Külliyesi ve Piri Mehmet Paşa Külliyesi Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Yapı Mevlana Külliyesi'nin kuzeydoğu yönünde yer alan Sokullu Mehmet Paşa Sokak üzerinde bulunmakta ve Üçler Mezarlığı'na cephe vermektedir. Bulunduğu konum nedeniyle tarihi kent merkezi dokusunda önemli bir yere sahiptir.

Konut sokağa doğru açılı şekilde konumlandığından kuzey, kuzeydoğu, kuzeybatı olmak üzere üç cephelidir. Geçmişte sokak dokusu içerisinde konut olarak kullanılan komşuları bulunmakta idi. Günümüzde ise yeniden yapım ile inşa edilen ve sosyal kültürel tesise çevrilen tescilli taşınmazlar ile komşudur. Bu alanda son yıllarda kamu kurum ve kuruluşları tarafından restorasyon ve sokak sağlıklılaştırma uygulamaları yapılmıştır.

Yapının bir bahçesinin olduğu görülürken, avlu ve bahçe girişi Sokullu Mehmet Paşa Caddesi üzerindedir. Avluya doğru cepheden, sokak üzerindeki bahçe kapısından bir adet giriş vardır. Bahçede müstemilat yapısı bulunmamaktadır. Konutun doğu cephesinde üzerinde bulunduğu sokağa doğru iki, kuzeybatı cephesinde, komşu ve bahçeye doğru bir adet çıkması vardır. Yapının kuzey cephesinde sonradan yapıldığı anlaşılan üçgen formulu muhdes bir mekân bulunmaktadır.

Şekil 5.5.1.1. Yapının konumu

Şekil 5.5.1.2. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.5.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. 128.62 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde 55 m²'ye otururken toplam inşaat alanı 164 m²'dir. Konut bodrum, zemin ve normal kat olmak üzere toplam üç kattan oluşmaktadır.

Konuta doğu cepheden, zemin kata üç basamakla yükseltilmiş bir seki ile balkon altından girilmektedir. Giriş kapısı doğrudan ortak mekân olan sofaya açılır, kapının tam karşısında bodrum ve üst kat ile ilişkili olan merdiven bulunmaktadır.

Depo amaçlı kullanılan bodrum kata sofadaki merdiven ile ulaşılmaktadır. Birbiri ile ilişkili üç mekândan oluşan bodrum, güneydoğu cephesinden bir pencere ile aydınlatılmaktadır.

Zemin kat girişi doğu cepheden, bir yanında pencere olan ahşap kapı ile sofaya açılmaktadır. Sofanın güney duvarında bu sofaya bağlı bir mutfak ve bir oda bulunmaktadır. Sofanın kuzey duvarında yer alan ve bahçe kotundan, merdiven altından geçilerek girilen, wc-lavabo olarak kullanılan muhdes bir mekân vardır. Merdiven bitişiğinde ise banyo bulunmaktadır. Sofanın güney duvarında mutfak, mutfak bitişiğinde ise bir oda yer almaktadır. Sofa giriş kapısının yanındaki pencere ile

aydınlatılmaktadır. Sofanın zemini ahşap döşeme üzerine beton şaplı, tavanı ahşap kaplamadır.

Şekil 5.5.2.1. Yapının eski hali (KKVKBK arşivi)

Şekil 5.5.2.2. Yapının eski hali (KKVKBK arşivi)

Yapının güney cephesinde yer alan mutfak güneybatı ve kuzeybatı cephelerindeki üç adet pencere ile ışık almaktadır. Mutfağın zemini ahşap döşeme, tavanı kontrplak kaplamadır.

Yapının güney cephesinde, mutfağa bitişik olan oda doğu cephesinde, sokak üzerinde bulunan beden duvarındaki bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Mekânın zemini ahşap döşeme, tavanı kontrplak kaplamadır.

Yapının doğu cephesinde yer alan ve sofa merdiveninin yanında bulunan banyo doğu duvarından bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Banyonun zemini seramik döşeme, duvarları fayans kaplama, tavanı kontrplak kaplamadır.

Sofada yer alan oda ve banyo arasında doğuya doğru uzanan küçük bir koridor bulunmakta, bu mekân doğu duvarındaki bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır.

Ahşap merdivenin bir kısmı sonradan camekân ile kapatılmış, böylece üst kat ile alt katın ilişkisi sınırlandırılmıştır. Birinci katta merdiven doğrudan sofaya açılırken, üst kat sofası doğu-batı istikametinde dikdörtgen planlı yapılmıştır. Sofanın güney duvarında iki adet oda girişi vardır. Sofanın kuzey duvarında ise alt katta wc olarak kullanılan muhdes mekânın üst katta oda olarak şekillendiği görülmektedir. Sofada ayrıca kuzeybatı cephede, bahçeye bakan bir açık balkon çıkışı bulunmaktadır. Sofanın zemin kat beden duvarı üzerinden sokağa doğru gönye çıkması vardır. Sofa bu çıkmadaki üç adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Sofanın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

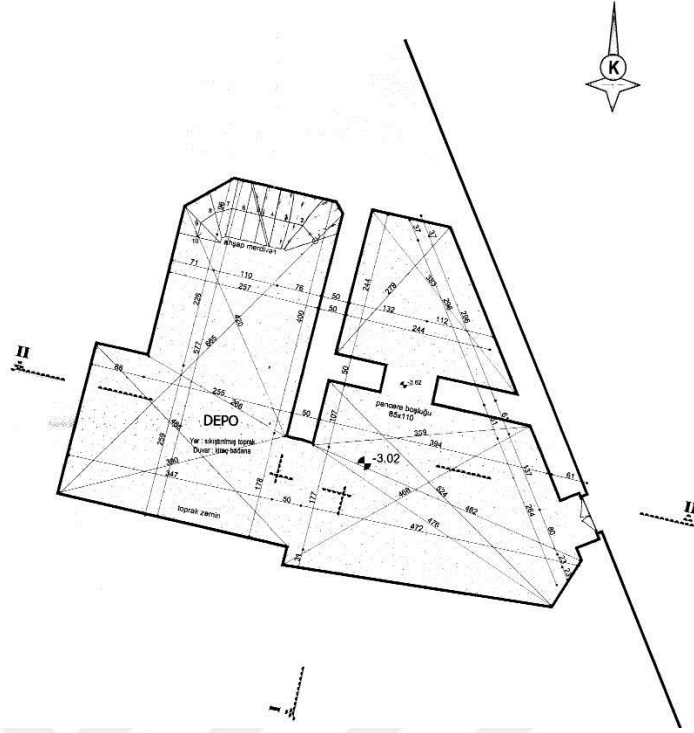
Birinci kat yaşama alanları odalardan kuzeybatı cepheli olan oda dikdörtgen planlıdır ve bahçeye doğru bir çıkması vardır. Mekân çıkmada yer alan 3 adet pencere ile ışık almaktadır. Odanın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

Birinci katta bulunan diğer odalar kuzeydoğu cepheli olup dikdörtgen planlıdır ve zemin kat beden duvarı üzerinden sokağa doğru gönye çıkması vardır. Mekân çıkmada yer alan 3 adet pencere ile ışık almaktadır. Odanın zemini ahşap döşeme, tavanı ahşap kaplamadır.

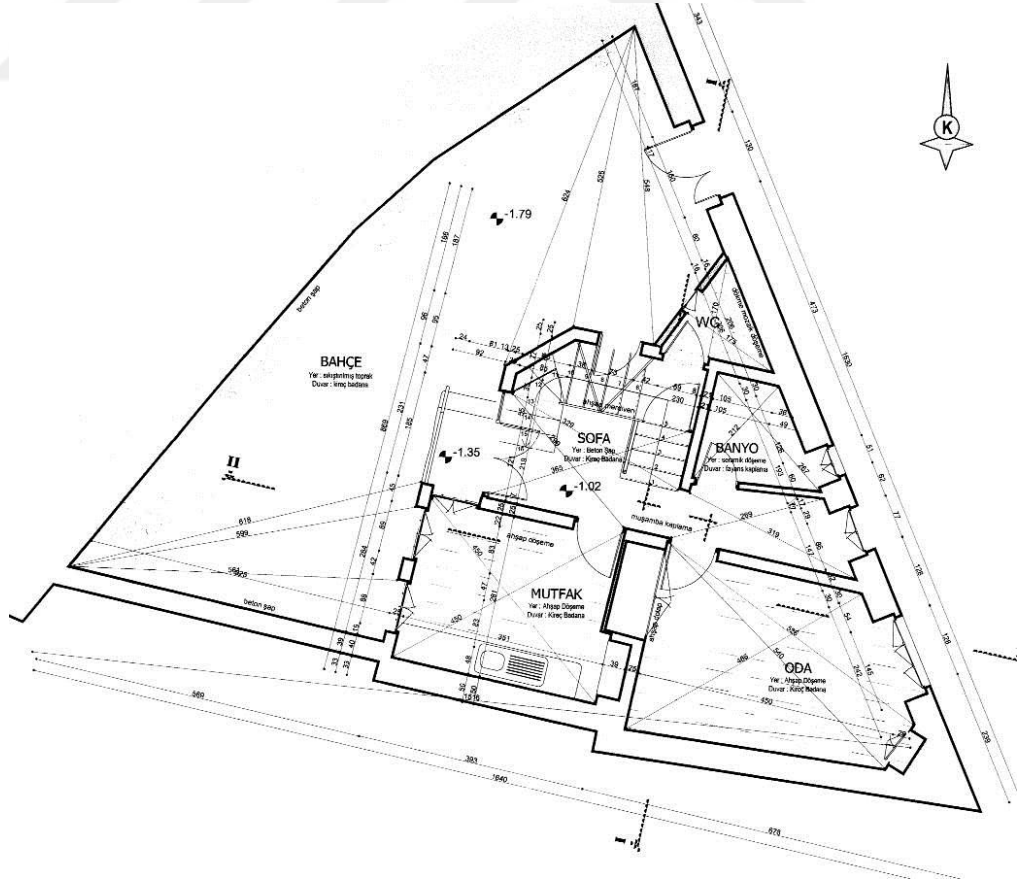
Sofada yer alan ve oda olarak kullanılan muhdes mekân kuzey yönünde, sokağa doğru bir üçgen şekilde biçimlenmiştir. Bu mekân sokağa ve bahçeye bakan iki adet pencere ile ışık almaktadır. Odanın zemini beton şaplı, tavanı kontrplak kaplamadır.

Yapının güney cephesi arsaya göre şekillenmiş ve duvar tamamen sağır bırakılmıştır.

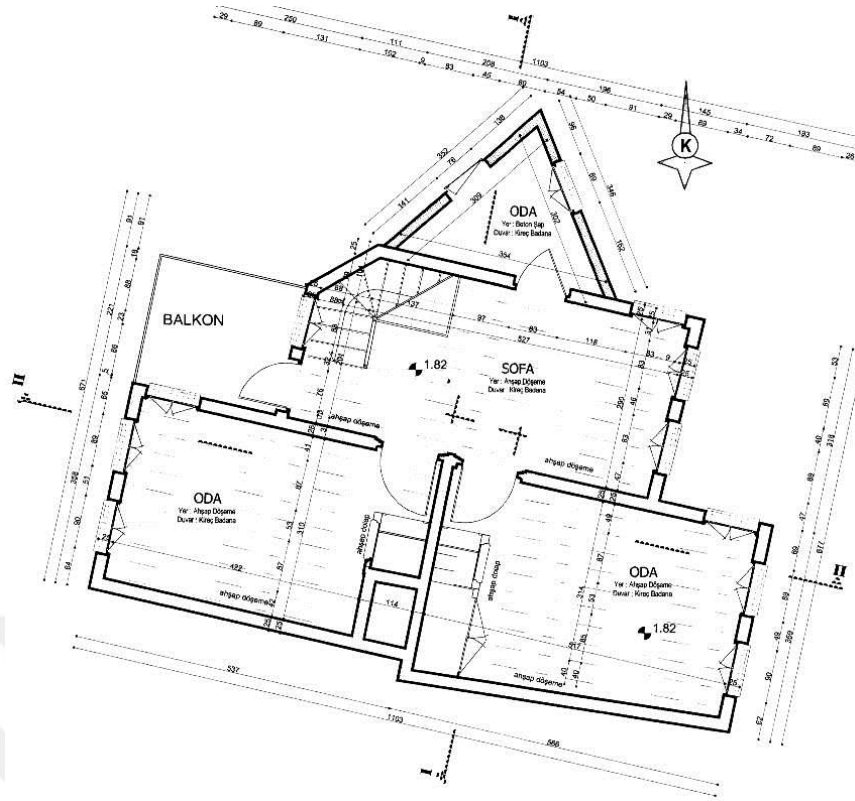
Yapı dört yöne eğimli düzenlenmiş kırma çatılı olup, ahşap taşıyıcılı çatıya üst katta dolap içinden çıkılmaktadır.

Şekil 5.5.2.3. Yapının bodrum kat planı röleve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.5.2.4. Yapının zemin kat planı röleve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.5.2.5. Yapının birinci kat planı rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.5.3. Yapım tekniği ve malzemesi

Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Bahçe avlu duvarları da kerpiç örgü ve ahşap hatıllıdır. Yapı su basman kotu seviyesine kadar moloz taş temel üzerine oturmaktadır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarların, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile doldurularak yapıldığı tespit edilmiştir. Her iki katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir.

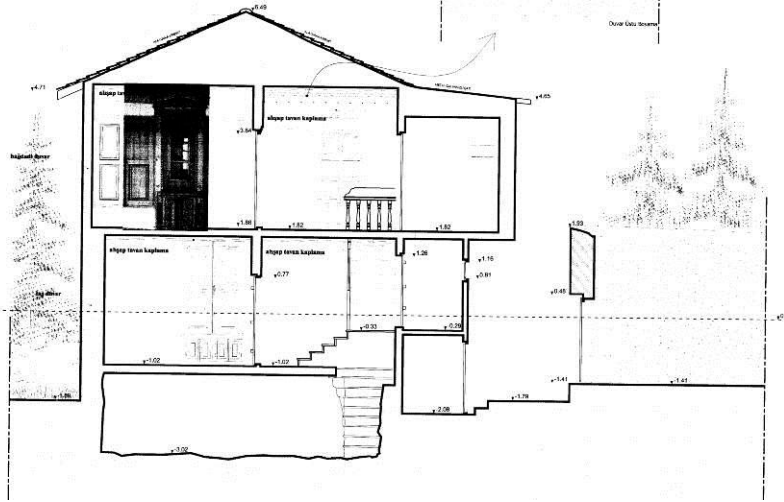
Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yükükleri, çıkma taşıyıcıları ile çatıdaki mertek ve saçaklar ahşap malzemedir. Ancak yapıdaki bazı mekânların zeminlerinde betonarme şap kullanıldığı görülmüştür. Yapıdaki çıkmalar bağdadi tekniği ile ahşaptan yapılmıştır.

Duvarların iç ve dış yüzeyleri çimento harçlı sıva ve boya ile kaplanmıştır.

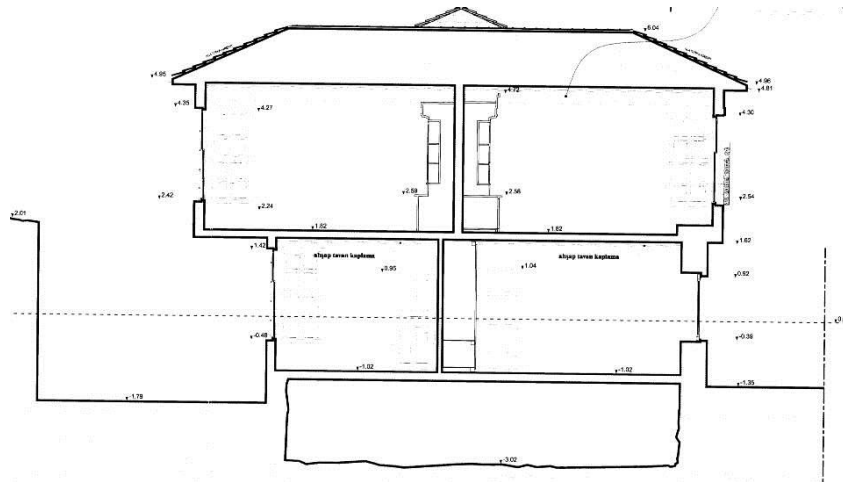
Çatı örtüsü Marsilya tipi kiremittir.

Şekil 5.5.3.1. Yapının eski hali (Rölöve raporu-Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.5.3.2. Yapının I-I kesiti rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

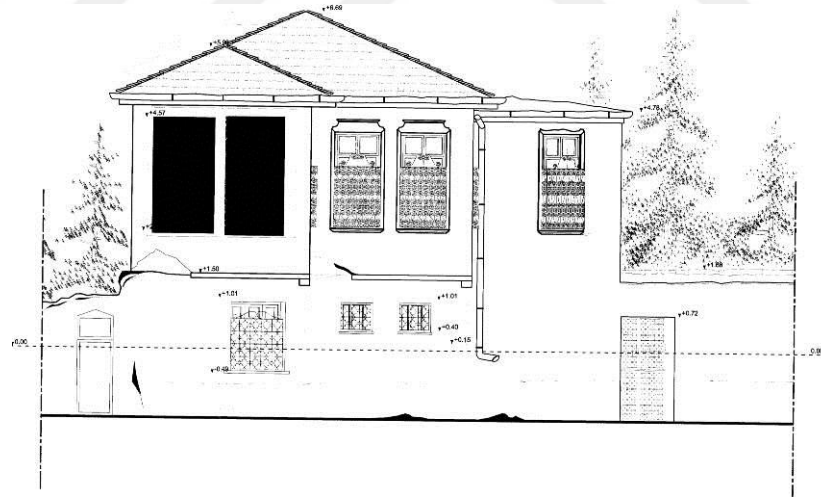
Şekil 5.5.3.3. Yapının II-II kesiti rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.5.4. Cephe Özellikleri

Kuzey, kuzeydoğu ve kuzeybatı olmak üzere üç cepheye sahip olan evin girişi batı cephesindedir. Bir yanında pencere bulunan kapıya avludan üç basamak ile ulaşılmaktadır. Zemin kattaki odada batıya bakan iki adet pencere bulunmaktadır. Birinci katta sofadan çıkışı olan açık balkon bu cephedeki girişin üstünü kapatmaktadır. Birinci kattaki odanın zemin kat pencereleri hizasında iki adet penceresi vardır. Bu cephedeki bütün pencereler dikey ekseninde, dikdörtgen biçimdedir. Ayrıca kuzey cephede sokağa doğru üçgen biçimlendirilmiş, sonradan yapılan muhdes kısmın üst katında bu cepheye bakan küçük bir havalandırma penceresi bulunmaktadır.

Yapının kuzeydoğu cephesi olan ve sokağa uzanan cephesindeki gönye çıkımlar dikkat çekicidir. Zemin katta odayı aydınlatan bir adet pencere, koridoru ve banyoyu aydınlatan iki adet küçük pencere bulunmaktadır. Birinci kat gönye çıkımlarında üçer adet dikdörtgen biçimli pencere bulunmaktadır. Kuzey cephede sokağa doğru üçgen biçimlendirilmiş, sonradan yapılan muhdes kısmın zemin kat duvarı sağır bırakılmış, üst katında bir adet dikdörtgen biçimli pencereye yer verilmiştir.

Yapının güneybatı cephesi tamamen sağır bırakılmıştır.

Şekil 5.5.4.1. Yapının kuzeydoğu cephesi rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.5.4.2. Yapının güneydoğu cephesi rölöve projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

5.5.5. Süsleme Özellikleri

Yapı oldukça sadedir. Sokağa doğru olan üst kat çıkmaları en çok dikkat çeken unsurdur.

İç mekânda tezyinat odalarda bulunan, benzer karakterde ahşap dolap kapakları ve yüklüklerdedir. Ayrıca üst katta sofa ve oda duvarlarında, koltuk altı silmesinin altında renkli boyama desenleri görülmektedir.

Şekil 5.5.5.1. Odalarda bulunan ahşap dolap ve yüklükler (Rölöve raporu-Ramazan Demir Mimarlık)

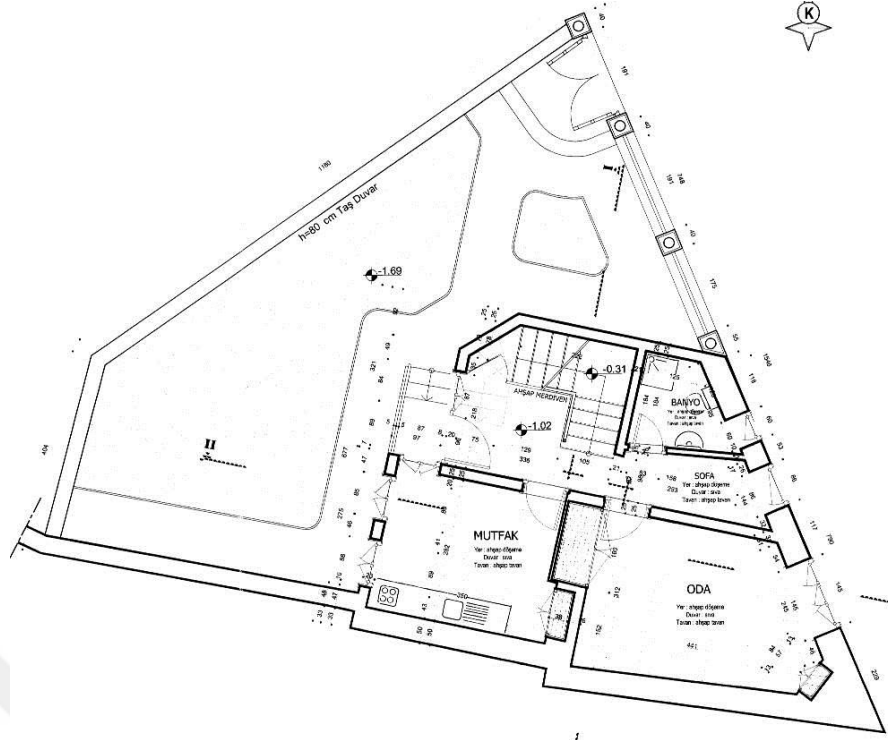

Şekil 5.5.5.2. İç mekan tavan süslemesi (Rölöve raporu-Ramazan Demir Mimarlık)

5.5.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

Yapıda projelendirilme çalışmalarına başlandığı dönemde bölücü ve taşıyıcı kerpiç duvarlarda ve ahşap yapı elemanlarında ciddi bir fiziksel hasara rastlanılmamıştır. Çimento harçlı dış sıva ve boyanın yer yer döküldüğü, ahşap pencere doğramalarının kısmi olarak deformasyona uğradığı, binaya kuzey cepheden bitişik inşa edilen muhdes mekânın özgün plan şemasını bozduğu tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında yapıya ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve raporu KKVKBK'nun 28.01.2008 gün, 2144 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-8).

Restorasyon projesinde; mevcutta kerpiç beden duvarlarının onarılması, tüm duvar yüzeylerindeki çimento derz ve sıva kaplamalarının temizlenmesi, yıpranan ve bozulan ahşap kapı ve pencere doğramalarının özgününe uygun şekilde yeniden yapılması önerilmiştir. Ayrıca kuzey cephedeki yapıya bitişik muhdes kısmın yıkılarak özgün plan şemasının ortaya çıkarılması teklif edilmiştir.

Şekil 5.5.6.1. Yapının zemin kat planı restorasyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

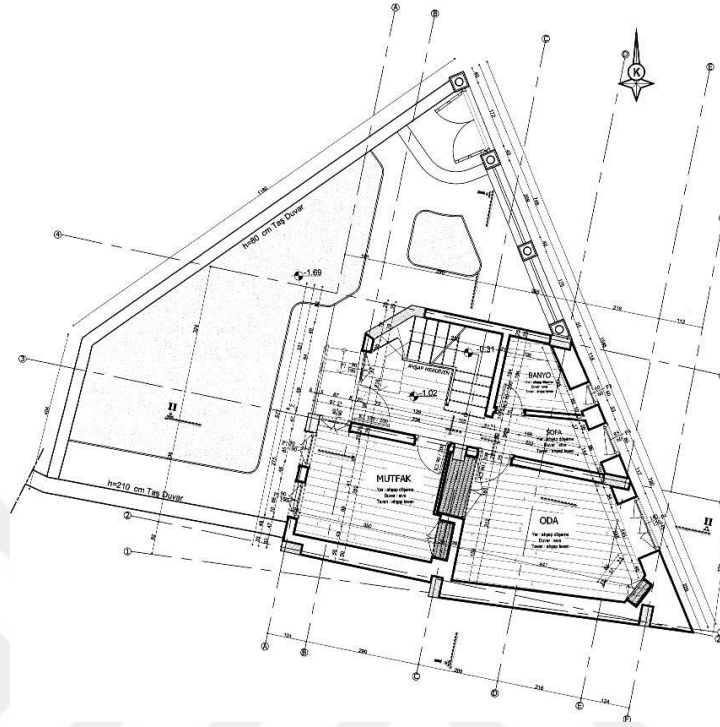
Şekil 5.5.6.2. Yapının zemin kat planı restorasyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Ancak; uygulama süreci başlamadan geçen süre zarfında yapının kullanılmamasından ötürü yapıda ağır fiziksel hasarlar gelişmiştir. Binanın beden duvarlarını oluşturan kerpiç malzemen atmosferik koşullardan dolayı taşıyıcı vasfını yitirmiş, ahşap malzemeyi deformasyona uğramıştır. Yapının sokağa bakan ve bir köşesi zemin kat beden duvarına oturan üçgen çıkmalarda, çıkmayı taşıyan ahşap elemanların yıpranması ile çıkmada gözle görülür hasarların olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenlerle konutun çevresi için fiziki güvenlik şartları açısından tehlike arz ettiği bilimsel raporla tespit edilmiştir. Bu rapor gereği KKVKBK'nun 05.01.2009 gün, 2820 sayılı kararı ile yapının maili-i inhidam durumu onaylanarak yıkımına karar verilmiştir (EK-8).

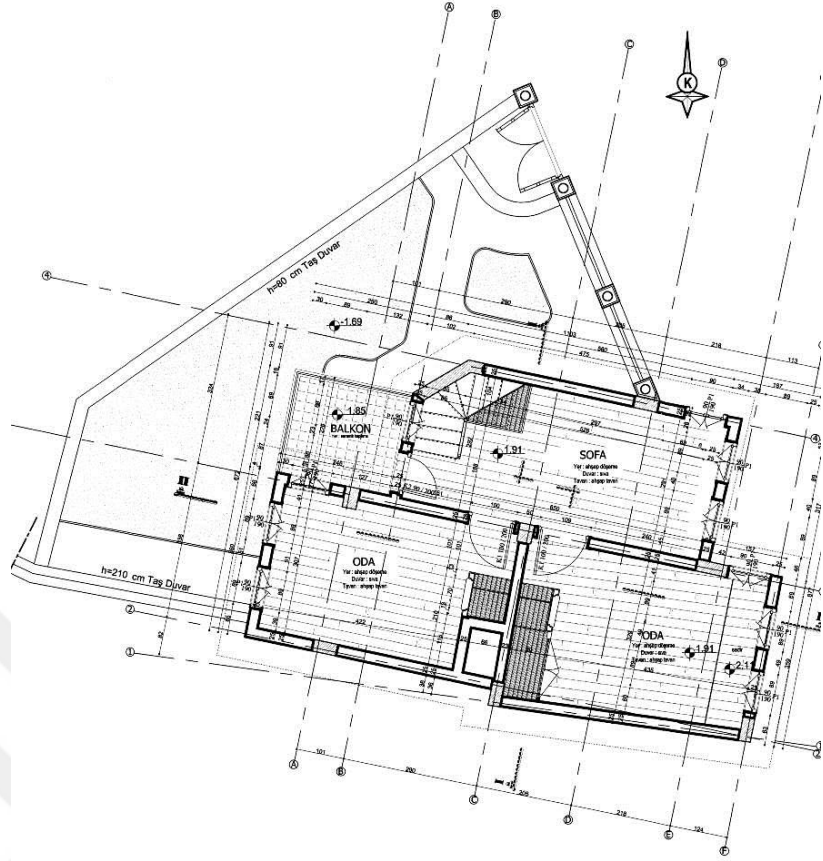
Şekil 5.5.6.3. Yapıda meydana gelen hasarlar (KKVKBK arşivi)

Bu kararın ardından yapıya ilişkin rekonstrüksiyon projesi ve raporu KKVKBK'nun 23.03.2009 gün, 2975 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-9).

Şekil 5.5.6.4. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Onaylı rekonstrüksiyon projesinde belirtilen müdahale kararlarına göre; yapının tamamen yıkılmasına karar verilmiş olup, yeniden inşa edilecek olan iç ve dış duvarlar ile kiriş ve döşemelerinin deprem yönetmeliğine uygun olarak betonarme karkas olarak inşa edilmesi uygun görülmüştür. Yapının kuzey cephesi bitişiğindeki muhdes mekân yıkılarak özgün plan şeması ortaya çıkarılmasına karar verilmiştir. Özgün kerpiç bahçe duvarları yıkılarak Sille taşı ile yeniden yapılacaktır. Çatı ahşap oturtmalı kırma çatılı olarak yeniden yapılacak ve alaturka kiremit kullanılacaktır.

Şekil 5.5.6.5. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (Ramazan Demir Mimarlık)

Şekil 5.5.6.6. Yapının yeniden yapımında betonarme temeli (KBB arşivi)

Şekil 5.5.6.7. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

Şekil 5.5.6.8. Yapının rekonstrüksiyon sonrası hali (KBB arşivi)

5.5.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2010 yılında başlayan uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı özgün temel izlerinin üzerine inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması özgün hale getirilmiştir.

Konut olarak inşa edilen yapı günümüzde özel bir dernek tarafından sosyal-kültürel tesis olarak kullanılmaktadır.

Şekil 5.5.7.1. Yapının güncel hali

5.6. Türkiye İmam-Hatipliler Vakfı / TİMAV (Selim Somuncu Evi)

Konya İli, Meram İlçesi, Sahibiata Mahallesi, Sırçalı Medrese Caddesi, No: 3 adresinde, tapuda 18 pafta, 274 ada, 2 parselde kayıtlıdır.

Evin yaparı ve yaptırarı bilinmemektedir.

Selim Somuncu Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte mimari ve süsleme özelliklerine bakılarak, ayrıca batı cephesi komşusu olan ve 2018 yılında mail-i inhidam durumu nedeniyle yıkılan tescilli diğer konut ile birlikte değerlendirildiğinde 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. GEEAYK'nun 17.11.1989 gün, 600 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-10). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Konya Büyükşehir Belediyesi'ne aittir.

5.6.1. Konumu ve genel özellikleri

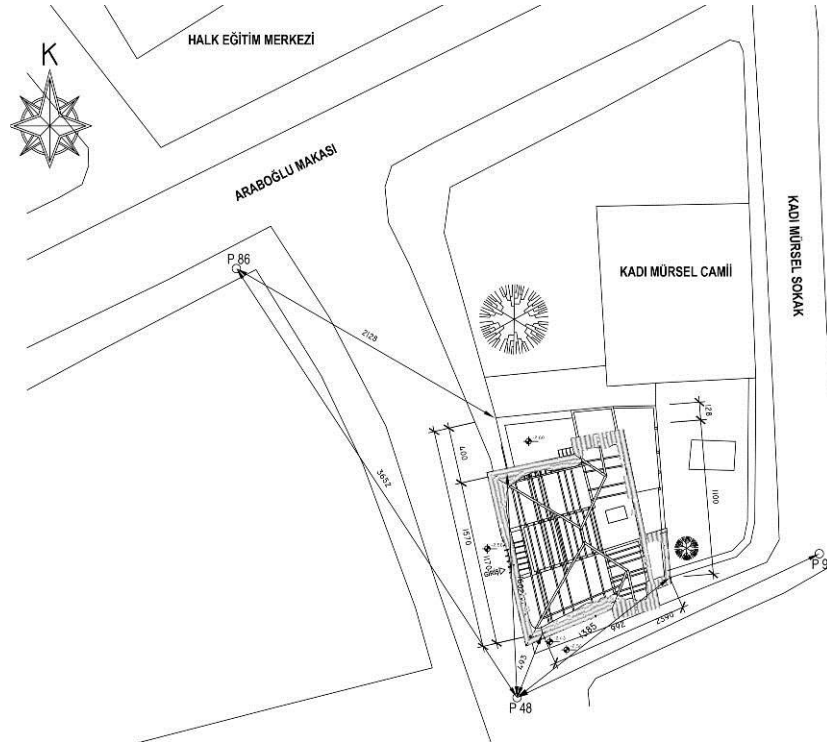
Selim Somuncu Evi III. Derece Arkeolojik Sit alanı içerisinde kalmaktadır. Konut Alaaddin Tepesi'nin çeperinde, Arapoğlu Sokağı olarak da bilinen Mimar Muzaffer Caddesi devamındadır. Sırçalı Medrese Caddesi ile Gürcü Hatun Sokak keşişiminde konumlanmış olan ev, her biri tescilli tarihi binalar olan İl Halk Eğitim Merkezi, Sırçalı Medrese, Aziz Pavlus Kilisesi ile komşudur. Tescilli Kadı Mürsel Camii koruma alanında kalan ve cami bahçesine cephe veren yapı eskiden olduğu gibi günümüzde de yoğun olarak kullanılan ticari bir aks üzerinde yer almaktadır. Kuzey-

güney doğrultusunda konumlanmış olan yapının batı cephesinde de eskiden konut, şu anda ticaret amaçlı kullanılan yapılar bulunmaktadır.

Avluya batıdan Sırçalı Medrese Caddesi üzerinden bir adet giriş vardır. Bahçenin bu cephesinde müştemilat yapısı bulunmamaktadır. Ancak kuzey cephede yapıya bitişik olarak sonradan inşa edilmiş muhdes kısım tespit edilmiştir. Konutun batı cephesinde caddeye doğru iki adet çıkması ve bir açık balkonu, güney cephesinde sokağa doğru bir adet çıkması bulunmaktadır.

Şekil 5.6.1.1. Yapının konumu

Şekil 5.6.1.2. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (Kültür İnşaat)

5.6.2. Mekânsal özellikleri

Yapı 2003 yılında geçirdiği yangının ardından kullanılamaz duruma geldiği için projelendirilerek restorasyonu yapılması zorunlu hale gelmiştir. Ancak hasar görse dahi ayakta kalan duvarlar ve diğer izlerden plan şeması çıkarılabilmektedir.

Yapı özgününde geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. Konut bodrum, zemin ve normal kat olmak üzere toplam üç kattan oluşmaktadır. 150.14 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde yaklaşık 138 m²'ye otururken toplam inşaat alanı yaklaşık 423.37 m²'dir.

Konuta batı cepheden yoldan beş adet taş basamak ile girilmektedir. Her iki yanında pencere bulunan giriş kapısı doğrudan ortak mekân olan sofaya açılmaktadır. Sofanın kuzey duvarında doğu-batı istikametinde dikdörtgen planlı bir oda ve üst katla ilişkili merdivenin bulunduğu düşünülen bir mekân bulunmaktadır. Bu mekân bahçe ile bağlantılıdır. Yine bu mekâna bitişik olarak wc-lvb olarak kullanılan kısım sonradan inşa edilmiştir. Ayrıca yapının kuzey cephesine bitişik olarak sonradan inşa edilen muhdes kısım bir eyvanla sofaya bu cepheden bağlantılıdır.

Zemin kat sofasında bodrum kata inişin olduğu bir boşluk bulunmaktadır. Birbiri ile ilişkili üç mekândan oluşan bodrum kat batı ve güney cephelerindeki su basman kotu altında kalan pencerelerden ışık almaktadır.

Zemin kat sofasının güney duvarında doğu-batı istikametinde dikdörtgen planlı iki oda vardır. Batı cephesindeki oda güneyden ve batıdan üç adet pencere ile doğu cephesindeki oda güneyden iki adet pencere ile ışık almaktadır.

Zemin kat sofasının kuzey duvarında doğu-batı istikametinde dikdörtgen planlı bir oda vardır. Bu oda batı ve kuzey cephesindeki iki adet pencere ile aydınlatılmaktadır.

Birinci kat yangından ağır hasar almıştır. Ancak mevcut izler zemin kat plan şemasının üst katta da devam ettiğini göstermiştir. Merdiven orta sofaya açılırken sofanın kuzey ve güney duvarlarında odalar bulunmaktadır. Sofa yapının batı cephesinde, açık balkon ile girişin üstünü kapatmaktadır. Ayrıca sofada yapının kuzey cephesinde yer alan bir açık balkon daha vardır.

Birinci kat sofasının kuzey duvarındaki oda batı cephede sokağa doğru çıkma yaparken bu mekân çıkmadaki ve kuzey cephedeki pencerelerle aydınlatılmaktadır.

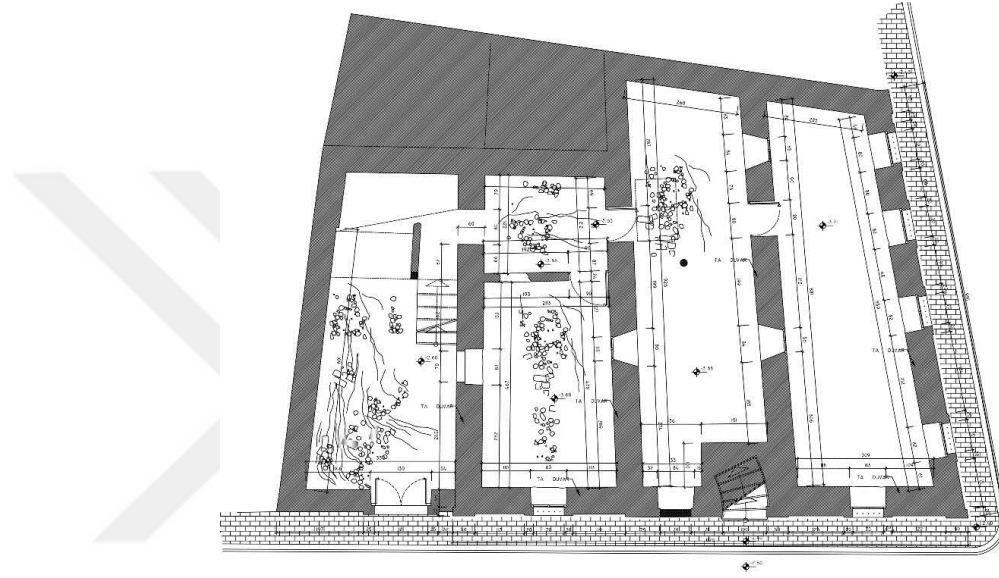
Birinci kat sofasının güney duvarındaki ilk oda batı cephede sokağa doğru çıkma yaparken bu mekân çıkmadaki ve güney cephedeki pencerelerden ışık almaktadır.

Birinci kat sofasının güney duvarındaki ikinci oda ise güney cephede sokağa doğru çıkma yaparken mekân bu çıkmadaki pencerelerle aydınlatılmaktadır.

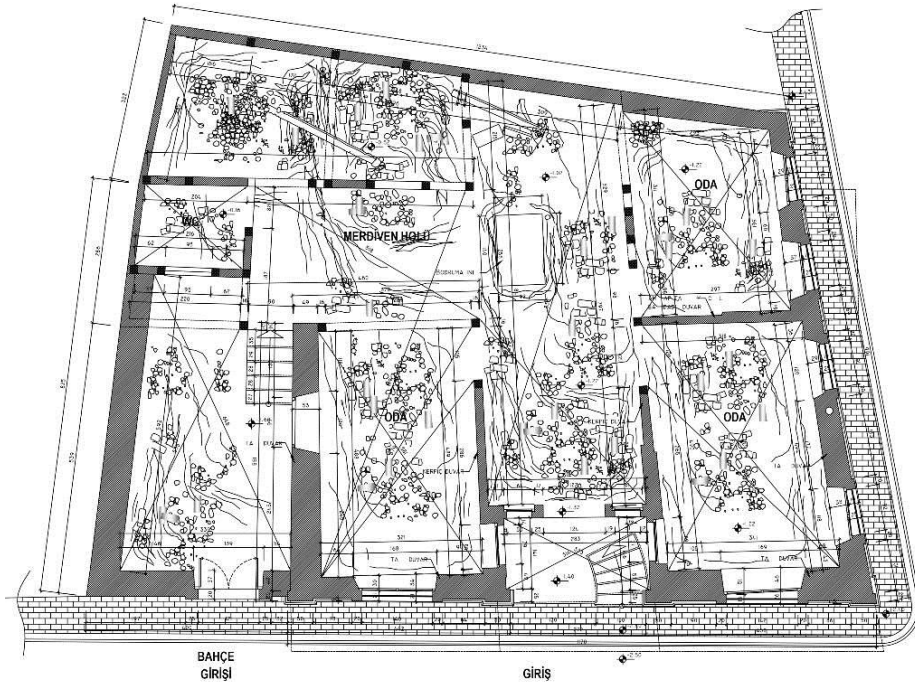
Yapının doğu cephesinde cephe ve her iki kat boyunca inşa edilen muhdes mekân duvarları sağır bırakılmıştır. Bu mekânlarda pencere bulunmamaktadır.

Yangından kalan izlerden çatı örtüsünün ahşap taşıyıcılı kırma çatı olduğu tespit edilmiştir.

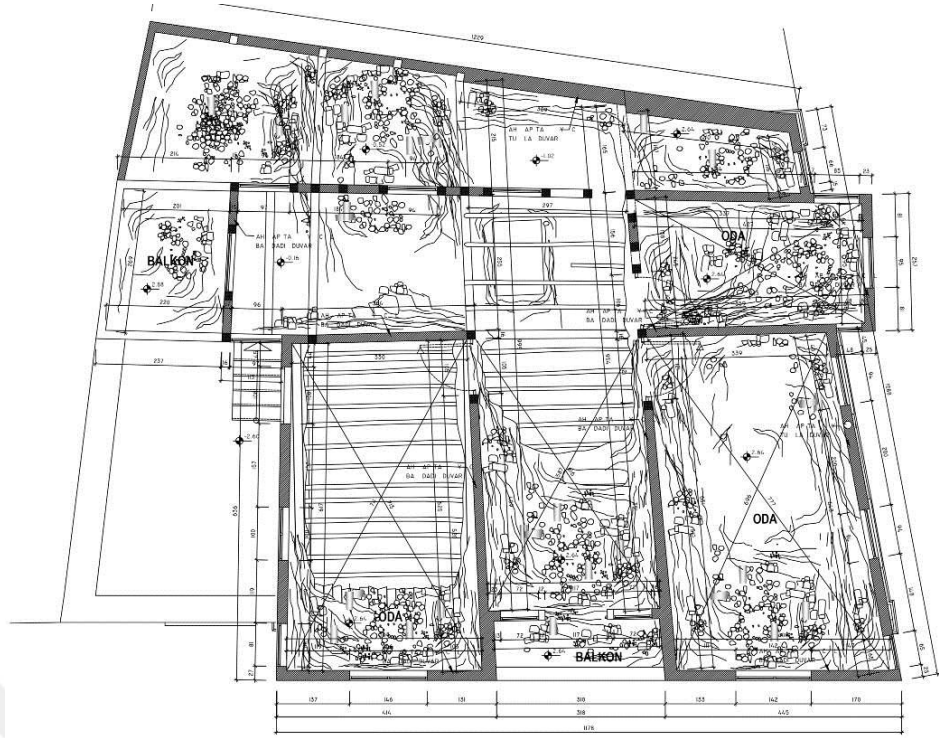
Yapının geçirdiği yangından ötürü rölöve projesi için ulaşılabilen veriler sınırlıdır.

Şekil 5.6.2.1. Yapının bodrum kat planı rölöve projesi (Kültür İnşaat)

Şekil 5.6.2.2. Yapının zemin kat planı rölöve projesi (Kültür İnşaat)

Şekil 5.6.2.3. Yapının birinci kat planı rölöve projesi (Kültür İnşaat)

5.6.3. Yapım tekniği ve malzemesi

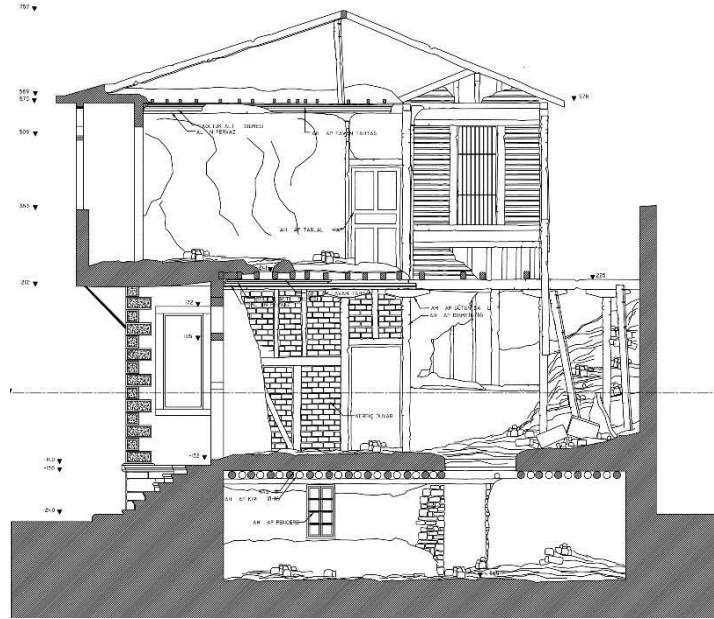
Bina taş, harman tuğlası ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Bodrum kat tamamıyla Sille taşından moloz örgü ile yapılmıştır. Zemin katın bahçeye bakan ve her iki yoldan cephe alan dış duvarları da Sille taşı ile moloz örgülüdür. Bu duvarların kesiştiği köşe noktalarında da düşeyde cephe boyunca köşe taşı ile bağlanma detayı bulunmaktadır. Yapının doğu cephesindeki muhdes mekânlar zaman içerisinde harman tuğlası ile yapılmıştır. Yapının iç mekân bölücü duvarlarında, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme veya harman tuğlası ile doldurularak duvarların yapıldığı tespit edilmiştir. Üst kat bölücü duvarlarında ise bağdadi bölücü duvarların da yapıldığı görülmüştür. Her üç katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir, zemin ve üst kat mekânlarında ahşap tavan kaplamaları yapılmıştır. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, çıkma taşıyıcıları ahşap malzemedendir. Yangının ağır hasarına rağmen ahşap oturtma çatı ve alaturka kiremit kaplı çatı örtüsü izleri açıkça görülmüştür.

Şekil 5.6.3.1. Yapının yangından sonraki hali (KKVKBK arşivi)

Şekil 5.6.3.2. Yapının I-I kesiti rölöve projesi (Kültür İnşaat)

Şekil 5.6.3.3. Yapının II-II kesiti rölöve projesi (Kültür İnşaat)

5.6.4. Cephe Özellikleri

Dört yöne cephe veren yapının girişi batı cephesindedir. Her iki yanında pencere olan bulunan çift kanatlı giriş kapısı zemin kat beden duvarlarından geriye çekilerek merdiven evi ve giriş düzenlenmiştir. Girişin her iki tarafında, zemin kotunun altında bodrum pencereleri bulunmaktadır. Yapının bu cephesindeki bütün pencereler kare formludur. Zemin kat pencerelerde demir korkuluklar vardır. Girişin üstü birinci katta sofadan çıkılan açık balkon ile kapatılmıştır. Birinci katta balkonun her iki yanında oda çıkımları bulunmaktadır.

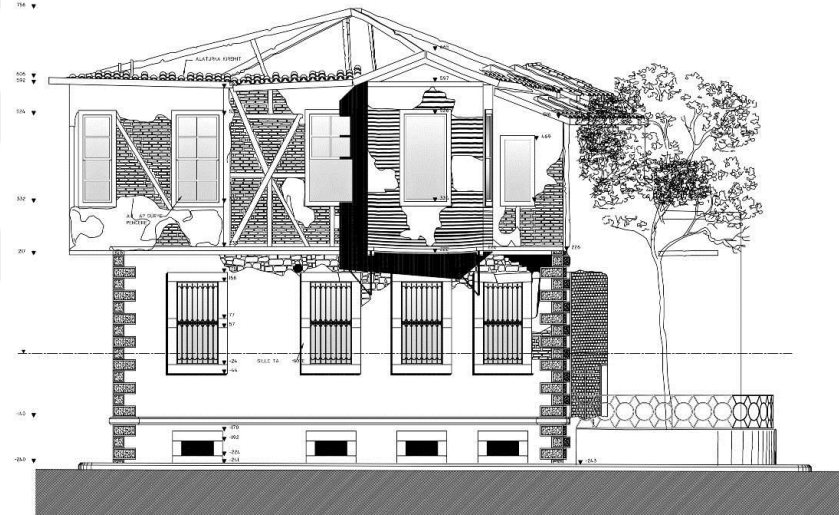
Yapının kuzey cephesinde zemin katta sadece bir odanın penceresi vardır. Diğer mekânlar sağır bırakılmıştır. Sofada bulunan merdiven holüne giriş bu cephedendir. Birinci katta bu cephedeki odayı aydınlatan üç pencere bulunmaktadır. Ayrıca zemin katta muhdes wc'nin üzerini kapatan ve üst kat merdiven evinden ulaşılan bir açık balkon vardır.

Yapının güney cephesinde zemin kotu altında bodrumu aydınlatan dört adet küçük pencere vardır. Zemin katta odaları aydınlatan dört adet dikdörtgen formlu pencere bulunmaktadır. Birinci katta bu cepheden sokağa doğru çıkmada bir, batı cephesinde sokağa doğru çıkmada bir ve bu odada iki adet pencere vardır. Güney cephede üst katta muhdes mekânı aydınlatan bir pencere daha vardır.

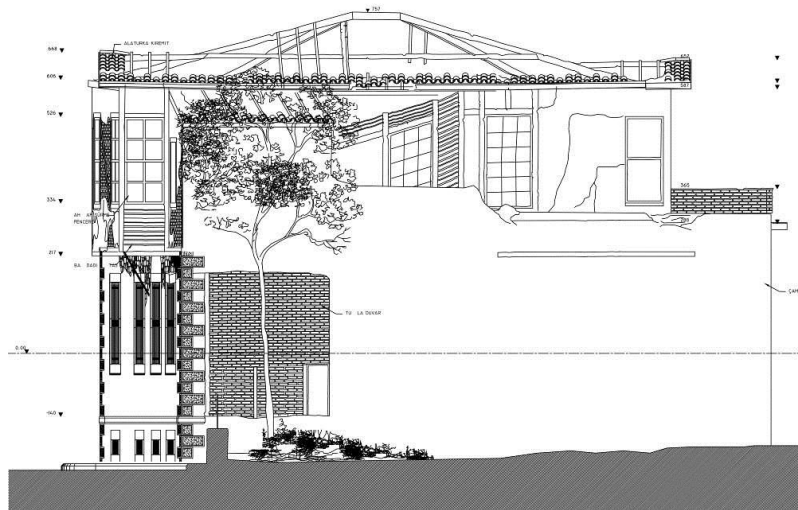
Yapının doğu cephesinde cephe ve iki kat boyunca yapılan muhdes kısmın duvarları tamamen sağır bırakılmıştır.

Şekil 5.6.4.1. Yapının batı cephesi rölöve projesi (Kültür İnşaat)

Şekil 5.6.4.2. Yapının güney cephesi rölöve projesi (Kültür İnşaat)

Şekil 5.6.4.3. Yapının güney cephesi rölöve projesi (Kültür İnşaat)

5.6.5. Süsleme Özellikleri

Yapı diğer örneklerle göre süsleme açısından zengindir. Batı cephesinde, zemin katta girişin geriye çekilmesi, birinci katta girişin üstünü kapatan balkon, balkonun her iki yanındaki oda çıkmaları yapının dikkat çekici olmasını sağlamıştır. Ayrıca pencere kenarlarındaki Sille taşı söve ve duvar köşelerinde cephe boyu devam eden Sille taşı yapıldığı dönemin tezyinat üslubuna işaret etmektedir.

Yangından ötürü iç mekândaki süslemeye dair tespitler yapılamamıştır.

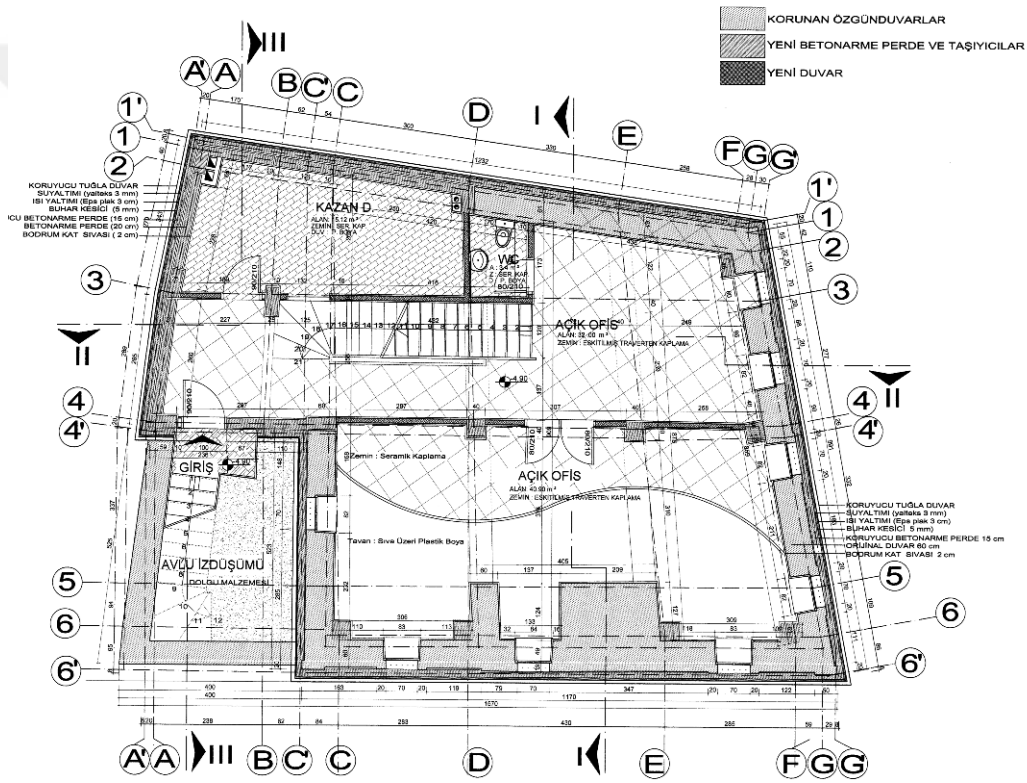
Şekil 5.6.5.1. Yapının duvarlarında köşe taşı birleşimi

5.6.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

2003 yılında geçirdiği yangının ardından yapıda projelendirilme çalışmalarına başlanmıştır. Yangının verdiği ağır fiziksel hasarın, yapının çevresi için can ve mal güvenliği tehlikesi oluşturması nedeniyle KKVKBK'nun 29.09.2003 gün, 5097 sayılı kararı ile restitüsyon analizine dayanan rölöve projesi istenmiştir (EK-11). Bu kararın ardından projelendirme süreci başlamıştır. KKVKBK'nun 09.06.2004 gün, 5339 sayılı kararı ile yapının konut olan fonksiyonu ticari-sosyal kültürel tesis olarak değiştirilmesi uygun görülmüştür (EK-12). KKVKBK'nun 12.07.2004 gün, 5395 sayılı kararı ile yapıya ilişkin rölöve projesi ve raporu onaylanmış, ayrıca yapının çevresi için tehlike oluşturan çatı ve birini kat yapı elemanlarının, hasarın daha az olduğu zemin kata zarar vermeyecek şekilde el ile sökülerek kaldırılmasına karar verilmiştir (EK-13).

KKVKBK'nun 22.04.2005 gün, 286 sayılı kararı ile onaylanan rekonstrüksiyon projesinin yaklaşımı zemin kat beden duvarlarının mevcut sağlam duvarlarının korunarak, yapıyı içten çerçeveleyen betonarme kolon-kiriş sistemin yapılması yönünde olmuştur (EK-14).

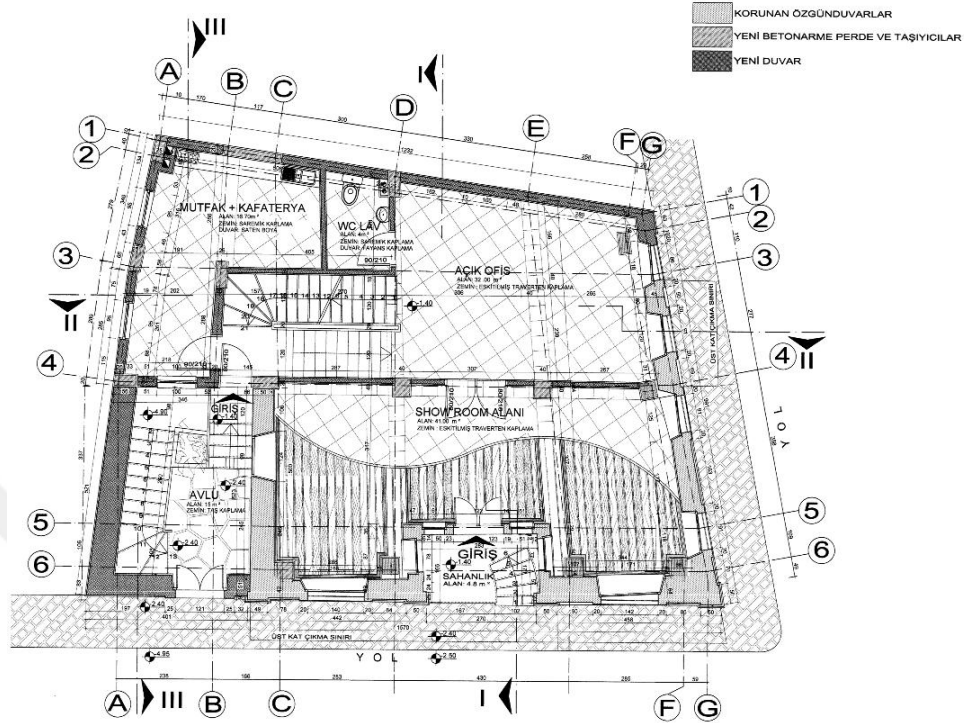
Onaylı rekonstrüksiyon projesindeki müdahale kararlarına göre; yeni betonarme sistemin ayakta ama yıpranmış olan mevcut duvarlara fazladan yük getirmemesi amaçlanmış, yeni yapılan kırma çatının da bu sistem tarafından taşınması hedeflenmiştir. Yapının mevcudunda sağlam olan tüm köşe taşı, söve, korniş vb detayların korunması planlanmıştır.

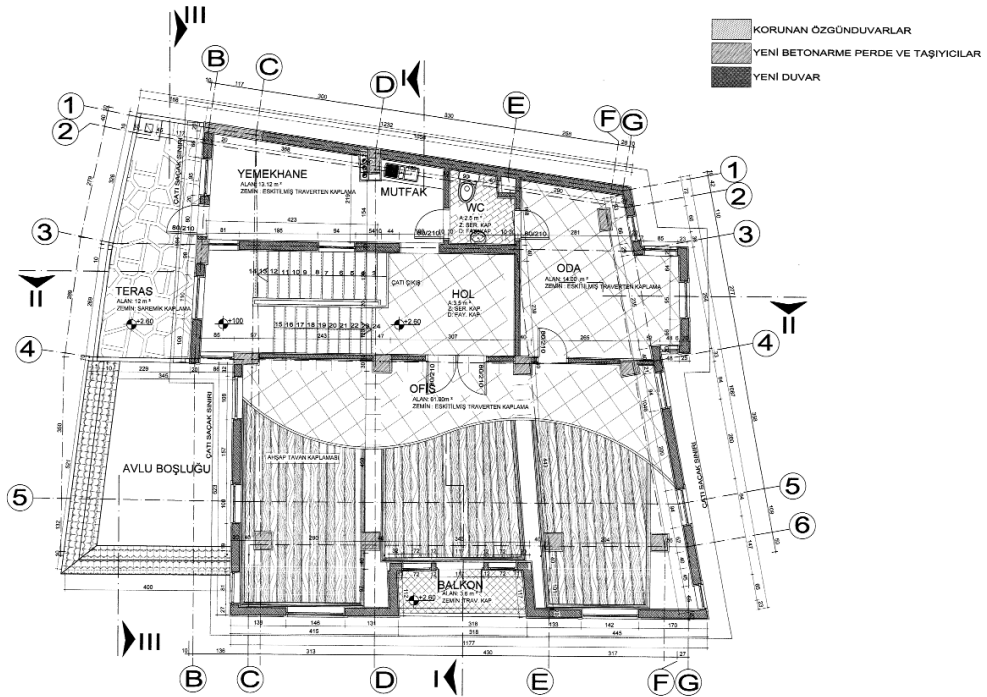
Şekil 5.6.6.1. Yapının bodrum kat planı rekonstrüksiyon projesi (Kültür İnşaat)

Yapının zemin katında özgün plan şemasına sadık kalınmamış, yeni fonksiyonu gereği bir takım düzenlemeler planlanmıştır. Bodrum katta yeni işleve hizmet vermek üzere açık ofisler tasarlanmış, kazan dairesi ofislerden tecrit edilmiştir. Tüm katlarla ilişkili olan merdiven konutun özgününde tahmin edilen mahalde planlanmıştır. Zemin kat avlu ve yapı girişleri korunmuş, zemin kat sofası, kuzey ve güneyinde er alan ve batı cephesine bakan odalarla birleştirilerek bir showroom alanı tasarlanmıştır. Sofada merdivenin olduğu mahal güneydeki kısımla birleştirilerek açık ofis olarak

düzenlenmiştir. Bu mekândan kullanılan bir wc-lvb düşünülmüştür. Zemin katta, kuzey cephede merdiven altından geçilerek kullanılan mutfak ve kafeterya tasarlanmıştır. Mutfağa bahçe girişi ve avludan bir giriş de bulunmaktadır.

Şekil 5.6.6.2. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (Kültür İnşaat)

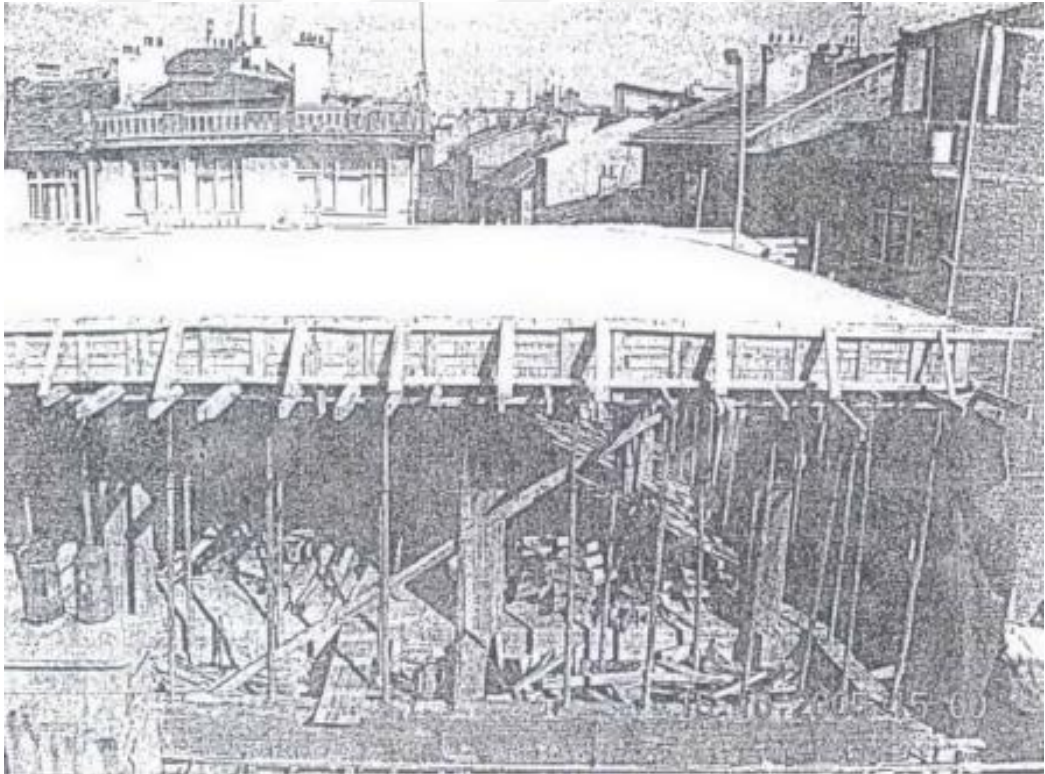

Şekil 5.6.6.3. Yapının rekonstrüksiyon projesi bodrum kat planı (Kültür İnşaat)

Yapının birinci katında da özgün plan şemasına sadık kalınmamış, yeni fonksiyonu gereği bir takım düzenlemeler planlanmıştır. Birinci kat sofası özgününde olduğu gibi doğu-batı istikametinde kullanılmamış, sofanın batı cephesindeki kısmı ile kuzey ve güneyinde yer alan odalar birleştirilerek bir ofis alanı oluşturulmuştur. Yapının güney cephesinde bir oda planlanmış, bu oda ofis alanı ile ilişkilendirilmiştir. Yapının doğu cephesinde ise yemekhane, mutfak ve wc-lvb planlanmıştır. Böylece kuzey ve doğu cephe özgün plan şemasında olmayan muhdes mekânların yapının değişen işlev ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ıslak hacim olarak kullanılmak üzere yeniden yapılması uygun görülmüştür.

Özgünde izine rastlanan köşe taşları, ahşap doğrama ve merdiven detaylarının yeniden yapılması kararlaştırılmıştır. Yangından dolayı hasar olan ahşap yapı elemanlarının yenilenmesi uygun görülmüştür. Girişin sağında dönem farklılığına işaret etmek amacıyla dairesel formda bir pencereye yer verilmiştir.

Çatının ahşap taşıyıcılı, dört yöne eğimli kırma olarak yeniden yapımına karar verilmiştir.

Şekil 5.6.6.4. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KKVKBK arşivi)

5.6.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

Uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı sağlam zemin kat duvarları güçlendirilerek yeniden inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, özgün plan şeması, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiştir.

Şekil 5.6.7.1. Yapının güncel hali

Şekil 5.6.7.2. Yapının güncel hali

5.7. Karatay Muhtarlar Derneği (Hikmet Özarpa Evi)

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sarı Hasan Caddesi No: 4 adresinde, tapuda 32979 ada, 6 parselde kayıtlıdır.

Evin yapını ve yaptırını bilinmemektedir.

Hikmet Özarpa Evi'nin yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte geçmişte içinde bulunduğu doku ve mimari özelliklerine bakılarak 20. yüzyıl ilk yarısına tarihlendirilmektedir. Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından 15.09.1989 gün, 551 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-15). Daha önce şahıs mülkiyetinde olan yapının mülkiyeti şu anda Karatay Belediyesi'ne aittir. Yapı 2012 yılında Karatay Belediyesi tarafından kamulaştırıldıktan birkaç ay sonra yangın geçirdiği için projelendirilerek restorasyonu yapılması zorunlu hale gelmiştir.

5.7.1. Konumu ve genel özellikleri

Hikmet Özarpa Evi Mevlana Külliyesi'nin doğu tarafında yer alan, geleneksel Konya konut mimarisinden oluşan yapılaşma dokusu ile dikkat çeken Dolapmektep Mahallesi sınırları içinde bulunmakta idi. Bu geleneksel doku günümüze ulaşmamış, yapının içinde bulunduğu mahalle kentsel dönüşüm alanı ilan edildiğinden tümüyle yok olmuştur. Yapının eski fotoğraflarından içinde yer aldığı bu doku anlaşılmaktadır.

Şekil 5.7.1.1. Yapının 2012 yılındaki hali (KKVKBK arşivi)

Şekil 5.7.1.2. Yapının 1982 yılı tescil fişi fotoğrafı (KKVKBK arşivi)

Çevresinde yer alan konutların yıkılmasına rağmen tescilli yapı tekil biçimde korunmaya devam etmiştir. Aslanlı Kışla Caddesi'nden Mevlana Külliyesi'ne giden ulaşım aksının köşe noktasında konumlanan ve Sarı Hasan Caddesi üzerinde yer alan yapı tescilli Bey Sokağı Camii ve Dolapmektep Camii ile komşudur.

Doğu, batı ve güney olmak üzere üç cepheli olan doğu – batı istikametinde konumlanmıştır. Konu Sarı Hasan Caddesi'ne doğru gönye çıkma yapmaktadır.

Bahçe yapının doğu cephesindedir ve dışarıdan bir girişi bulunmamaktadır. Ancak zaman içerisinde bahçe etrafı kapatılıp duvar örülerek evin yaşam alanına dahil edilmiştir. Konutun batı cephesinde sokağa doğru bir gönye çıkması vardır.

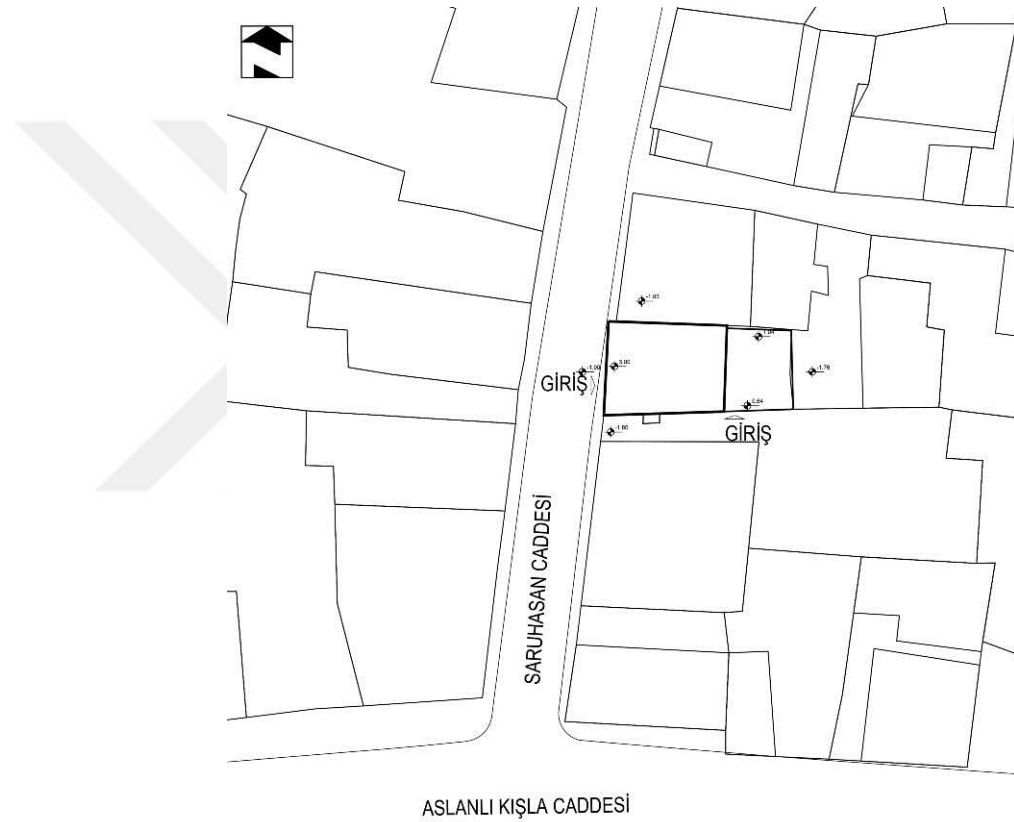

Şekil 5.7.1.3. Yapının konumu

5.7.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geçirdiği yangının ardından kullanılamaz duruma gelmiştir. Ancak ayakta kalan duvarlar ve diğer izlerden plan şeması çıkarılabilmektedir.

Yapı özgününde geleneksel Konya sivil mimarisinde sık rastlanmayan dış sofalı bir plan şemasına sahiptir. Evin girişi batı cepheden, Sarı Hasan Caddesi üzerindedir. Zemin ve birinci kat olmak üzere toplam iki katlı olan ev doğu – batı doğrultusunda dikdörtgen bir plana sahiptir. 126.33 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde yaklaşık 103.60 m²'ye otururken toplam inşaat alanı yaklaşık 173.22 m²'dir.

Şekil 5.7.2.1. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (CRY Mimarlık)

Konutun batı cephesinde bulunan giriş doğrudan dış sofaya açılmaktadır. Yol kotunun aşağısında kalan sofaya girişten üç basamakla inilmektedir. Girişin sağında, sofanın güney duvarında wc olarak kullanılan küçük bir mekân bulunmaktadır.

Zemin kat sofasının kuzey duvarında bir adet oda vardır. Yapının kullanıldığı son dönemlerde odanın sofa ile doğrudan ilişkisi yok edilmiştir.

Yangında yok olduğu tahmin edilen ahşap merdivenin sofanın devamında, muhdes mekânlara geçiş kısmında olduğu tahmin edilmektedir.

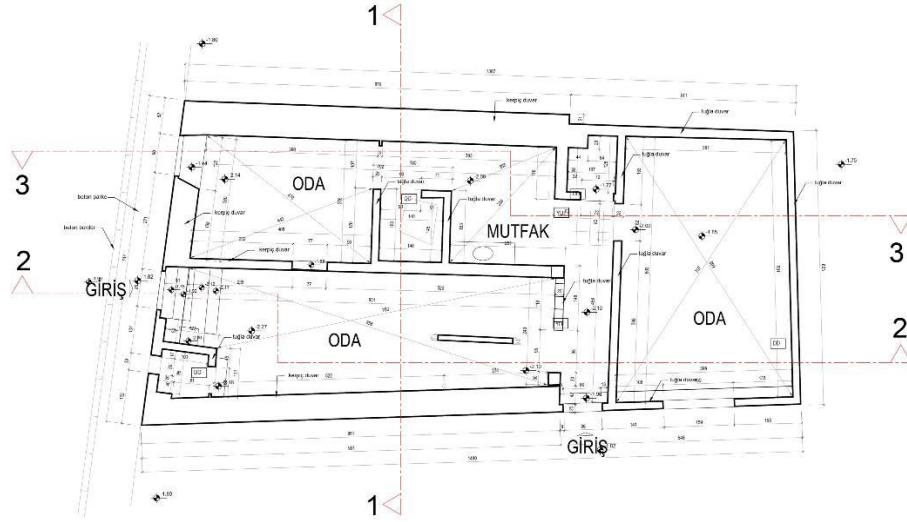
Doğu cephedeki arka bahçe zamanla kapatılmış ve konuta eklenmiştir. Oda olarak kullanılan muhdes mekân için bir koridor oluşturulmuş, yapının özđün şemasında görünen diğer odaya geçiş bu koridordan sağlanmıştır. Bu koridora güneyden ayrı bir giriş verilmiş, ilave edilen odaya güney cepheden bir pencere açılmıştır.

Koridorun kuzey kısmında mutfak olarak kullanılan bir bölüm tespit edilmiştir.

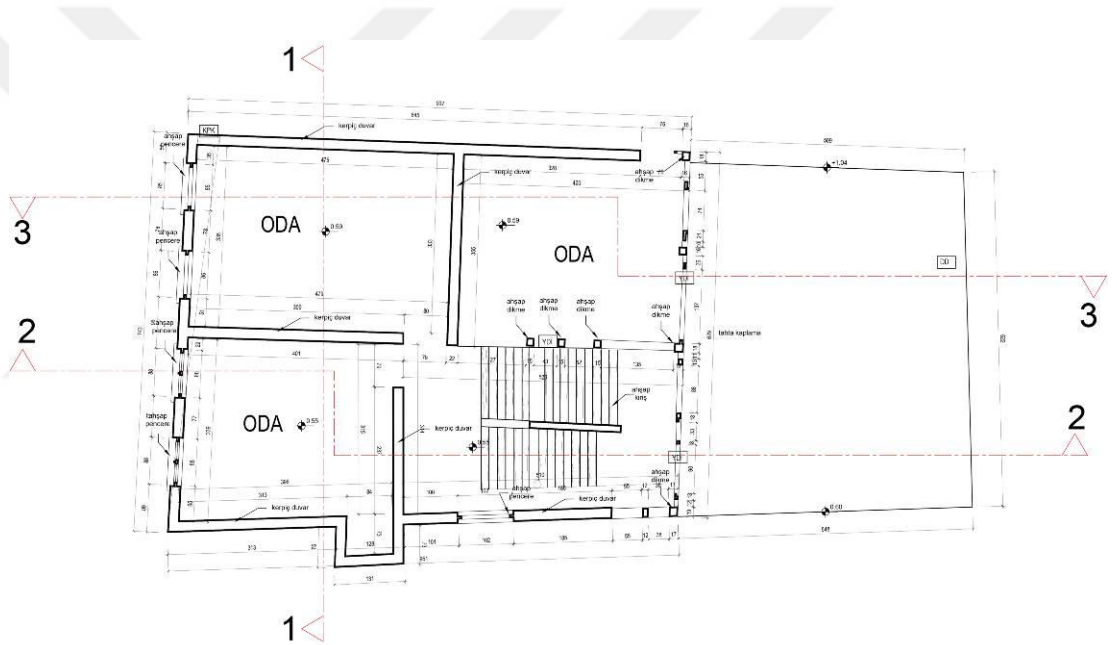

şekil 5.7.2.2. Yapının yangın sonrası hali (Rölöve raporu- CRY Mimarlık)

Ahşap merdivenin tamamen yok olması, ahşap taşıyıcı kirişlerin de yangından dolayı tahrip olması nedeniyle rölöve çalışmaları esnasında üst kata çıkılamadığı belirtilmiş ancak, üst katta zemin kattaki duvar izlerini takip eden üç oda tespit edilmiştir. Birinci kat batı cephesinde bulunan odalar zemin kat beden duvarı üzerinden sokağa doğru gönye çıkma yapmaktadır. Odalar bu çıkmadaki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Ayrıca güney cephedeki odada küçük bir dolap çıkması bulunmaktadır. Muhdes kısım doğu cephedeki pencerelerden ışık almaktadır. Üst katta merdiven evinin güney cephesinde bir pencere bulunurken yapının kuzey cephesi tamamen sağır bırakılmıştır.

Şekil 5.7.2.3. Yapının zemin kat planı rölöve projesi (CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.2.4. Yapının birinci kat planı rölöve projesi (CRY Mimarlık)

5.7.3. Yapım tekniği ve malzemesi

Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde inşa edilmiştir. Yapı moloz taş temeli moloz taş örgülü temele oturmaktadır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarların, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile doldurularak yapıldığı tespit edilmiştir.

Yapının kuzey cephesine bitişik muhdes mekânın tuğladan yapılmış olduğu açıkça görülmektedir.

Her iki katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, çıkma taşıyıcıları

ahşap malzemedendir, ancak tüm ahşap doğramaları yok olmuştur. Yapıda yer yer dökülmüş olsa da geleneksel çamur sıva izlerine rastlanırken muhdes mekânda çimento esaslı sıva görülmektedir.

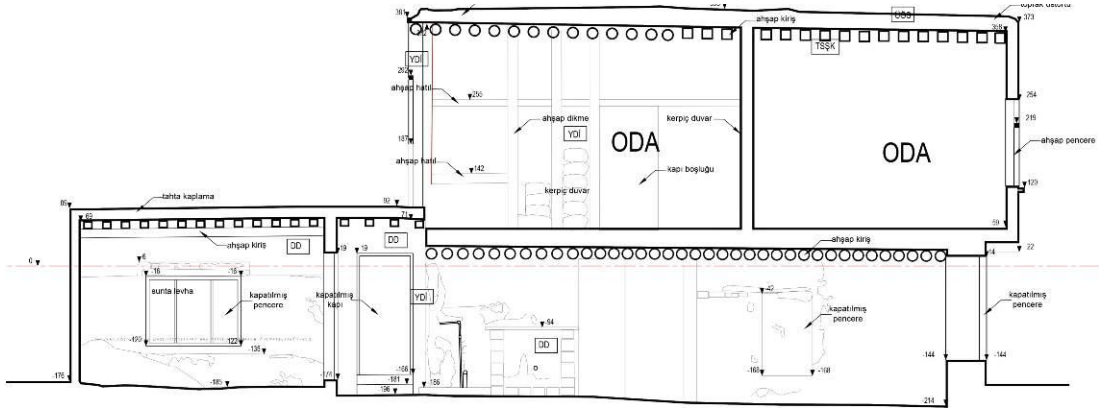

Şekil 5.7.3.1. Yapının yangında zarar gören ahşap taşıyıcıları (Rölöve raporu- CRY Mimarlık)

Yangının ağır hasar vermesine rağmen yapının üst örtüsünde geleneksel Konya konut tipolojisinde olduğu gibi toprak dam izleri açıkça görülmüştür. Geçirdiği yangın sonrası tahribat nedeniyle yapının strüktürel sistemi ortaya çıkmış olup yapı dış etkilere oldukça açık durumdadır.

Şekil 5.7.3.2. Yapıdaki hasarlar (Rölöve raporu- CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.3.6. Yapının 3-3 kesiti rölöve projesi (CRY Mimarlık)

5.7.4. Cephe Özellikleri

Doğu, batı ve güney olmak üzere üç cephesi olan konutun girişi batı cephesindedir. Zemin katta tek kanatlı giriş kapısının olduğu cephede kapının yanında küçük bir wc penceresi bulunmaktadır. Ayrıca kapının diğer tarafında zemin kat sofasının kuzey duvarındaki odanın penceresi de vardır. Batı cephesinin birinci katında sokağa doğru gönye çıkma bulunmaktadır. Üst kat odaları bu çıkmada yer alan dört adet dikdörtgen biçiminde pencere ile aydınlatılmaktadır.

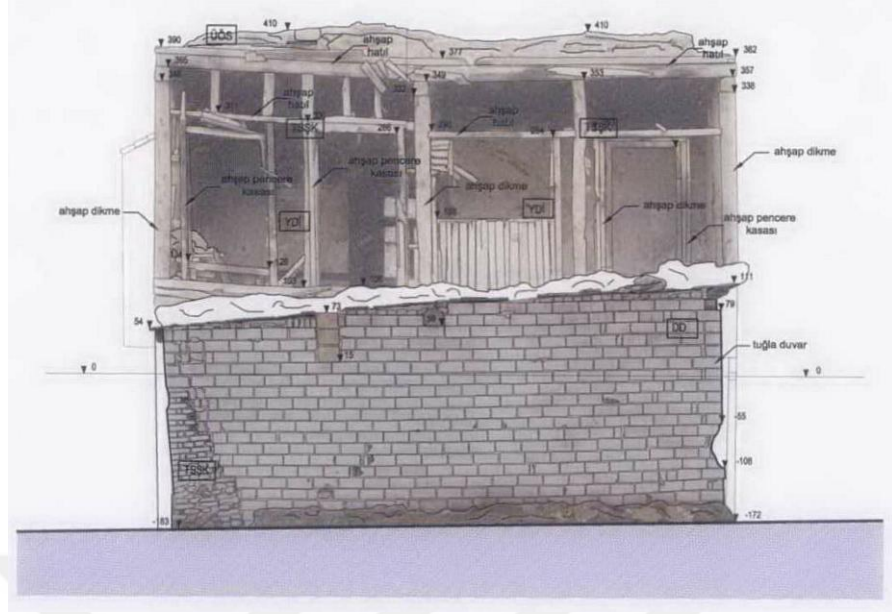
Yapının doğu cephesinde, zemin katta cephe boyunca ilave edilen kısım vardır. Üst kat pencere düzeni yapıdaki hasardan dolayı tespit edilememiştir.

Yapının güney cephesinde zemin kat sağır bırakılmıştır. Ancak muhdes kısmın giriş kapısı ile bir adet penceresi bulunmaktadır. Birinci katta merdiven evini aydınlatan bir adet dikdörtgen pencere ile batı cephesindeki odanın küçük bir çıkması vardır.

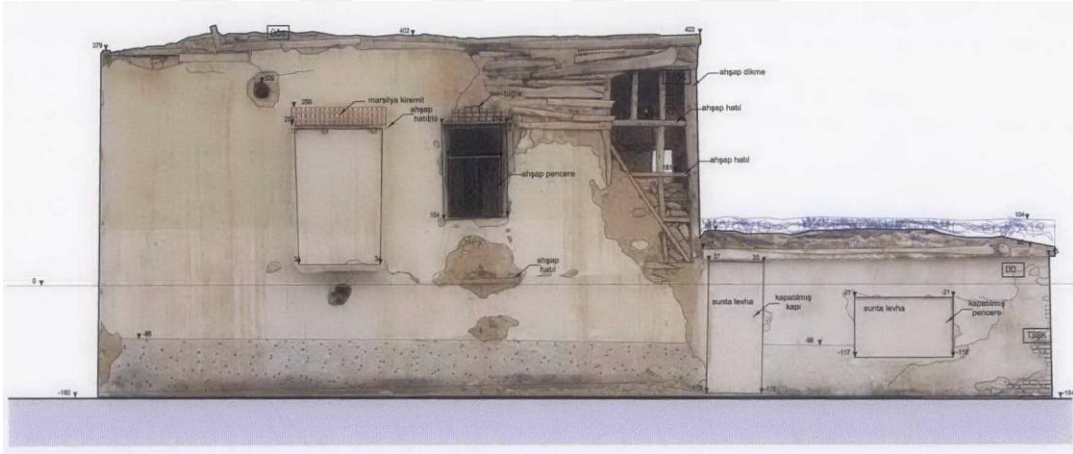
Yapının kuzey cephesi tamamen sağır bırakılmıştır.

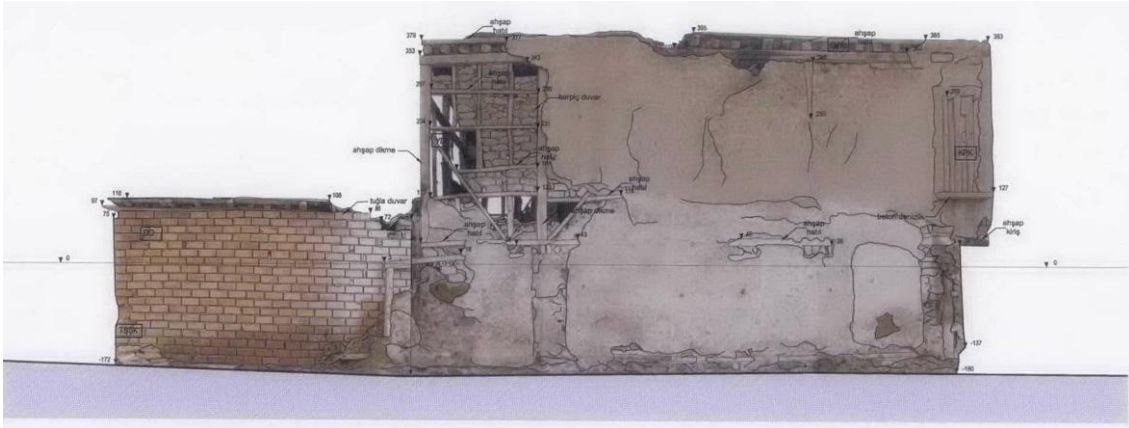
Şekil 5.7.4.1. Yapının batı cephesi rölöve projesi (CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.4.2. Yapının doğu cephesi rölöve projesi (CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.4.3. Yapının güney cephesi rölöve projesi (CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.4.4. Yapının batı cephesi rölöve projesi (CRY Mimarlık)

5.7.5. Süsleme Özellikleri

Konut oldukça sade durumdadır. Yapının batı cephesinde giriş üstünde gönye yapan çıkma dikkat çekicidir. Çıkma üzerindeki dikdörtgen pencerelerde ahşap alınlıklar görülmektedir.

Yangından ötürü iç mekândaki süslemeye dair tespitler yapılamamıştır.

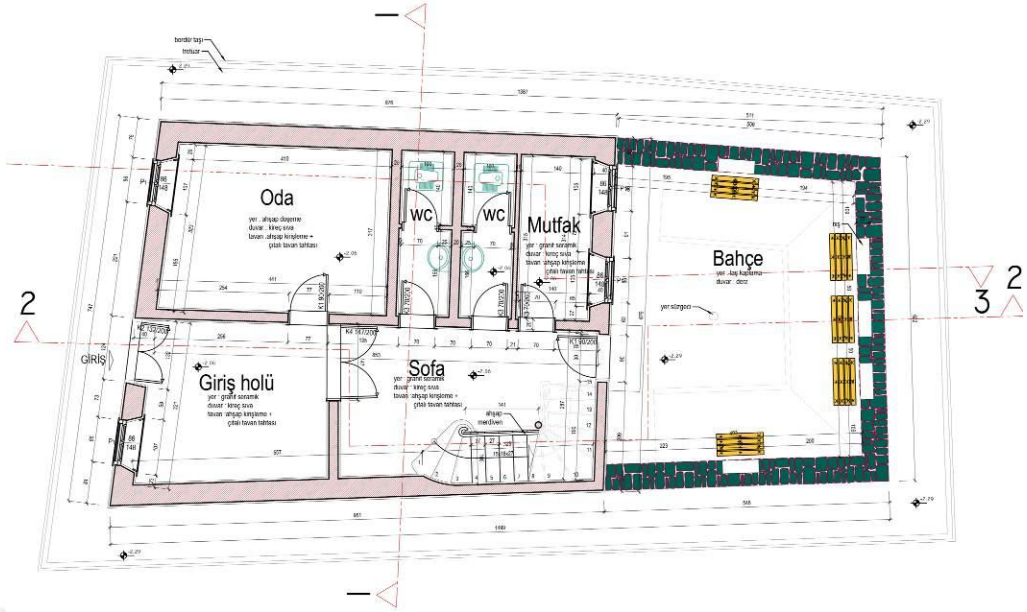

Şekil 5.7.5.1. Yapının batı cephesi pencereleri (KKVKBK arşivi)

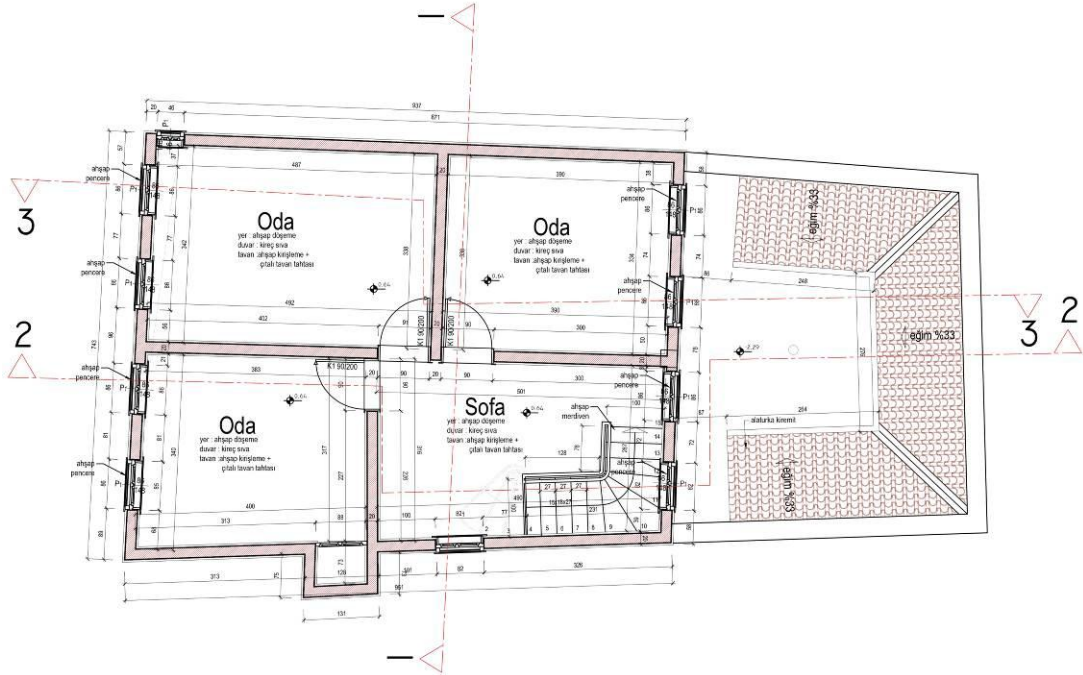
5.7.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

2012 yılında özel şahıs mülkiyetinden kamulaştırılarak Karatay Belediyesi mülkiyetine geçen konut aynı sene büyük çaplı bir yangın geçirmiş, oluşan tahribatın ardından projelendirilme çalışmalarına başlanmıştır.

KKVKBK'nun 16.01.2013 gün, 1070 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon projeleri ve raporları onaylanmıştır (EK-16). Yangının verdiği ağır fiziksel hasar nedeniyle yapının çevresi için can ve mal güvenliği tehlikesi oluşturması, yapının ahşap yapı elemanlarının taşıyıcılık vasfını yitirmesi, yapıda yatay ve düşey hareketliliğin oluşması, beden duvarlarını oluşturan kerpiç malzemenin erimesi ve duvarların yok olması, yapının üst örtüsünün yanmış olmasıyla atmosferik etkilere maruz kalması nedeniyle tutulan bilimsel maili-i inhidam raporu ve bu rapor ışığında yapıya ilişkin hazırlanan rekonstrüksiyon projesinde KKVKBK'nun 18.07.2013 gün, 1459 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-17).

Şekil 5.7.4.1. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (CRY Mimarlık)

Şekil 5.7.6.2. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (CRY Mimarlık)

Onaylı rekonstrüksiyon projesindeki müdahale kararlarına göre; yapının tamamen yıkılmasına karar verilmiş, yeniden yapılacak olan iç - dış duvarlar ile giriş ve döşemelerinin deprem yönetmeliğine uygun olarak betonarme karkas olarak inşa edilmesine karar verilmiştir.

Şekil 5.7.6.3. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KUDEB arşivi)

Yangından dolayı hasarlı olan ahşap yapı elemanlarının yenilenmesi, yok olan ahşap merdiven yeniden yapılması uygun görülmüştür. Mevcutta bulunan muhdes mekân yıkılması, izlerinin korunarak bahçe olarak tanzim edilmesi planlanmıştır. Zamanla bozulan plan şeması restitüsyon projesinde belirtildiği şekliyle kısmen özgün hale getirilmesine, yapının zemin katında yeni işlev gereği ıslak hacimler ve mutfak düzenlenmesine karar verilmiştir

Şekil 5.7.6.4. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KUDEB arşivi)

Şekil 5.7.6.4. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KUDEB arşivi)

Yapının üst örtüsü parapet yüksekliğinin içinde kalan eğimli kırma çatı ile örtülecek, böylece özgün düz dam görüntüsü elde edilecektir.

Yapının konut olan işlevinin sosyal tesis amacıyla kullanılmak üzere değiştirilmesine karar verilmiştir.

Şekil 5.7.6.5. Yapıda yeni malzeme kullanımı (KUDEB arşivi)

5.7.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2016 yılında başlayan uygulama süreci tamamlandığında geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, betonarme karkas sistemle yeniden inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevi yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması özgün hale getirilmiştir.

Konut olarak inşa edilen yapıyı günümüzde özel bir dernek sosyal-kültürel tesis olarak kullanmaktadır.

Şekil 5.7.7.1. Yapının güncel hali

Şekil 5.7.7.2. Yapının güncel hali

5.8. Saime Yardımcı Evi

Konya İli, Meram İlçesi, Ayanbey Mahallesi, Cirit Sokak, No: 18 adresinde, tapuda 37508 ada, 3 parselde kayıtlıdır. Mülkiyeti Saime Yardımcı'ya aittir.

Evi şu anda mülk sahibi olan ailenin önceki kuşak büyüklerinden, ayandan Muharremoğlu yaptırdığı bilinmektedir (Dülgerler ve Sözen 1979).

Saime Yardımcı Evi Cirit Sokak üzerinde bulunmaktadır ve her dört cephesinde konutlarla komşudur. Yapım tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte 19. yüzyıl ortalarına tarihlendirilmektedir (Dülgerler ve Sözen 1979). GEEAYK tarafından 29.01.1991 tarih, 943 sayılı karar ile tescillenmiştir (EK-1).

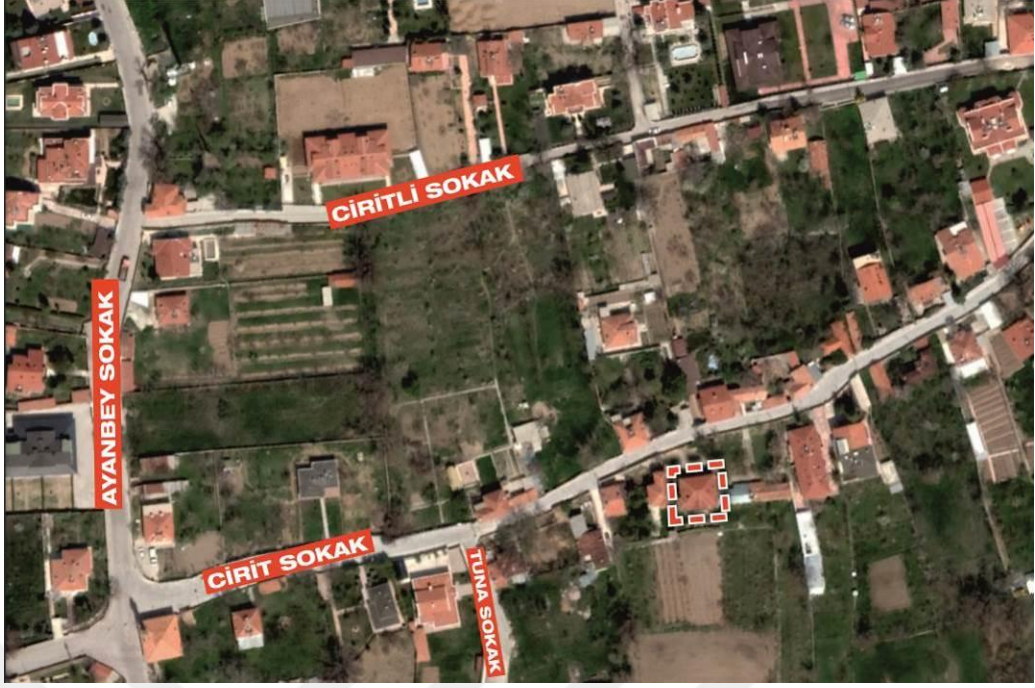
5.8.1. Konumu ve genel özellikleri

Saime Yardımcı Evi III. Derece Doğal Sit Alanı içerisinde bulunmaktadır. Geçmişte “Meram Bağları” olarak bilinen, Konya'nın geleneksel bağ evi kültürünün yaşandığı bir bölgede yer almaktadır. Ev bulunduğu konum itibariyle hâlâ izleri görülen bu konut dokusu içerisinde yer almaktadır.

Yapının bir bahçesinin olduğu görülürken, avlu ve bahçe girişi Cirit Sokak üzerindedir.

Konutun güney ve güneydoğu cephelerinde, avlu ve bahçeye bakan iki adet çıkması bulunmaktadır.

Kış aylarını kent merkezinde geçiren ailelerin, yaz aylarında daha serin olan hava, yeşil doku ve Meram Çayı'ndan gelen Gedavet rüzgarının verdiği güçlü iklimik etkiden faydalanmak için Meram Bölgesi'nde, bağ, bahçe, tarım, hayvancılık vb faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla, bu amaca hizmet edecek müstemilat birimlerini de içeren ayrıca bir ev daha inşa etmeleri sonucu bağ evi tanımı ortaya çıkmıştır (Oktaç 2001). Konya'da Meram'dan başka bölgelerde de bu kültür gelişmiştir. Aileler bahar ayarı başlangıcında bu evlere göçer, yazı bağda geçirirler, sonbahar başlangıcında da kent merkezindeki kışlık evlerine geri dönerlerdi. Yapıyı yaptıran Muharremoğlu'nun torunu Atıf Yardımcı Meram kendi evleri gibi üç evin daha bulunduğunu, ancak zamanla yıkılarak yok olduğunu belirtmiştir (Dülgerler ve Sözen 1979). Ancak 19. yüzyılda hayat tarzının değişmeye başlamasıyla bu yarı konar-göçerlik durum da sona ermiştir. Bağ evleri geçmişteki tarımsal üretim işlevini sadece barınma olarak sürdürmeye devam etmiştir.

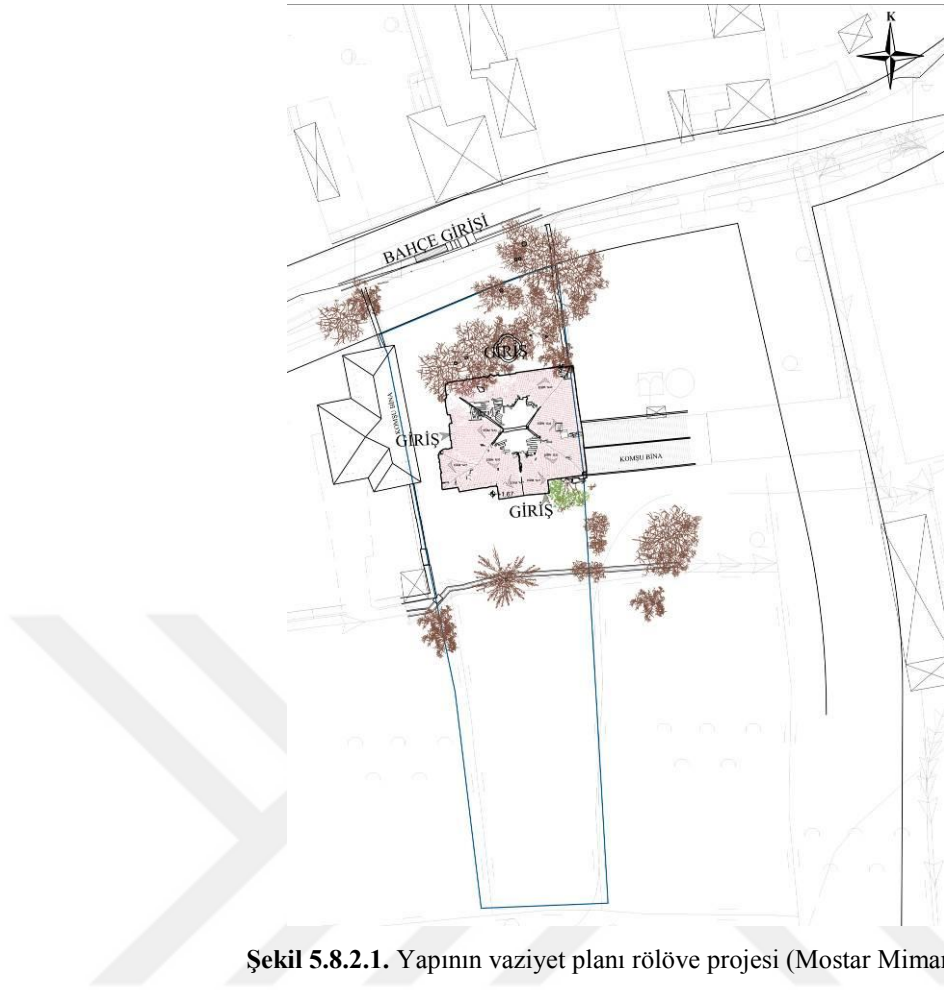
Şekil 5.8.1.1. Yapının konumu

5.8.2. Mekânsal özellikleri

Yapı geleneksel Konya sivil mimarisine uygun olup iç sofalı bir plan şemasına sahiptir. Zemin ve birinci kat olmak üzere toplam iki katlı olan evin dört yöne de cephesi vardır. 1040.78 m² parsel alanına sahip olan ev zeminde 130.50 m²'ye otururken toplam inşaat alanı yaklaşık 277 m²'dir.

Avluya kuzey cepheden, sokak üzerindeki bahçe girişinden bir adet giriş vardır. Evin avlusunda geçmişte, bir havuzun bulunduğu, bahçesinde örtme (mutfak), ahırlık, saman, hela gibi müştemilat mekânlarının bulunduğu ancak zamanla mülkiyetin el değiştirmesi nedeniyle bu mekânların yıkılarak yok olduğu bilinmektedir (Dülgerler ve Sözen 1979).

Yapının geçmişte izbe adı verilen bodrum katının bulunduğu, ancak su basması nedeniyle miladi 1894/1895 yıllarında yapılan onarımda bodrum katın kapatıldığı tespit edilmiştir (Dülgerler ve Sözen 1979). Ayrıca yapının geleneksel düz dam örtüsünün yine bu onarım esnasında ahşap taşıyıcılı, kırma çatı olarak değiştirildiği belirtilmiştir (Dülgerler ve Sözen 1979).

Şekil 5.8.2.1. Yapının vaziyet planı rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Konutun ana girişi kuzey cephenin orta aksında yer alan çift kanatlı kapıdan verilmiştir. Zemin katta güney cephede bahçeye çıkışı sağlayan bir kapı ile batı cephede muhdes mekâna girişi sağlayan bir kapı daha bulunmaktadır.

Şekil 5.8.2.2. Yapının eski hali (Rölöve raporu-Mostar Mimarlık)

Zemin katta iç sofaya üç mekân açılmaktadır. Kuzey- güney doğrultusunda dikdörtgen planlı olan sofanın doğusunda bir oda, güneydoğu köşesinde üst kat ile ilişkili bir merdiven bulunmaktadır. Sofanın batısında birbiri ile bağlantılı üç oda vardır. Ancak bu kısmın sofa ile ilişkisi kesilerek yapı içerisinde bağımsız kullanılan bir bölüm oluşturulmuştur. Sofanın güney cephesinde ise bir oda ve bahçeye çıkışı sağlayan bir koridor yapılmıştır. Böylece özgün plan şeması zemin katta bozulmuştur. Sofa ana giriş kapısının yanındaki pencerelerle aydınlatılmaktadır. Sofa zemini çimento harç kaplamalı, tavan ahşap kiriş üzerine ahşap kaplamadır. Sofanın duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Sofanın doğu duvarında oda ile merdiven holü arasında sonradan düzenlenen bir wc-lvb hacmi vardır.

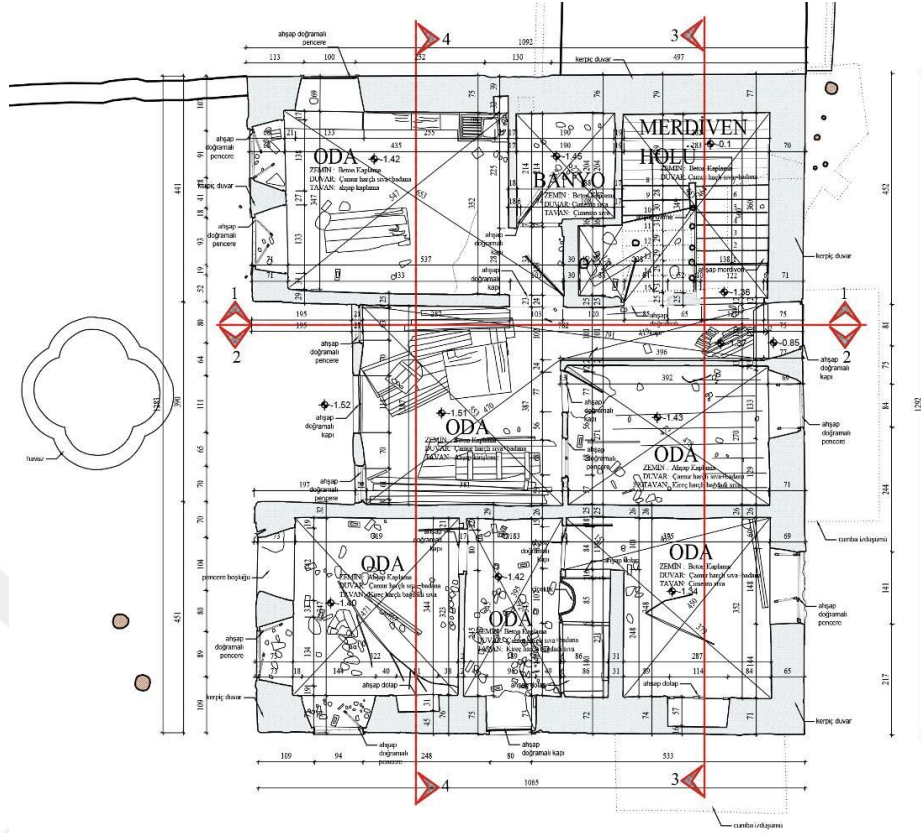
Zemin kat sofasının kuzeydoğu köşesinde yer alan odanın mevcut izlerinden geç dönemde mutfak olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Odanın güneydoğu köşesinde ahşap dolap nişi vardır. Bu mekân kuzeydeki iki adet ve doğudaki bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Zemini çimento harç kaplamalı, tavan ahşap kiriş üzerine ahşap kaplamadır. Oda duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Sofanın batı cephesindeki odalarla bağlantısı bulunmamaktadır. Güneybatı köşesinde yer alan oda sonradan bölünmek suretiyle iki odaya dönüştürülmüştür. Bu odanın zemini ahşap döşemedir. Muhdes odanın batı duvarından bahçe ile ilişkili bir kapısı vardır. Küçük bir hol olarak kullanılan bu mekânın güney duvarında bir ahşap dolap ve yüklük bulunmaktadır. Bu mekânlar kuzey cephedeki iki ve batı cephedeki bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Sofanın güneybatı köşesinde bulunan oda ile birlikte bu üç mekân birbiri ile ilişkilidir. Batı duvarında bir niş olan bu oda güney cephedeki bir adet pencere ile ışık almaktadır. Her iki mekânın da zemini betonarmedir. Sofanın batı cephesinde yer alan tüm odaların tavanları bağdadi çıta üzerine çimento harçlı sıva ile kaplanmıştır. Odaların duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Zemin kat sofasının güneyinde zamanla sofanın bir kısmının kapatılması ile bir oda oluşturulmuştur. Sofadan geçilerek girilen odanın duvarları kerpiçtendir ve giriş kapısının yanında bir pencere bulunmaktadır. Mekân bu pencere ile sofa ile ilişki kurarken güney cephedeki diğer pencereden de ışık almaktadır. Zemini betonarme yapılan odanın tavanı bağdadi çıta üzerine çimento harçlı sıva ile kaplanmıştır. Odanın duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Zemin kat sofasının güneybatı köşesinde yer alan çift kollu ahşap merdivenle birinci kata çıkılmaktadır. Merdiven doğrudan üst kat sofasına bir Bursa kemeri ile

açılmaktadır. Merdiven holünün tavanı ahşap kaplamadır ve duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Şekil 5.8.2.3. Yapının zemin kat planı röleve projesi (Mostar Mimarlık)

Birinci kat merdiven evinin güneydoğu köşesinde, merdiven evinin yanından iki basamakla çıkılarak geçilen ve wc olarak kullanılan ahşap bir kısım bulunmaktadır.

Birinci kat planı zemin kat ile aynı özgün plan şemasına sahiptir. Kuzey-güney doğrultusunda uzanan üst kat sofası güneyde bahçeye doğru çıkma yapmaktadır. Şahnişin olarak düzenlenen bu çıkmada ahşap korkuluk vardır ve sofa zemin kotundan yükseltilmiştir. Birinci kat sofasının kuzey duvarı ise zemin kat duvarı gibi geri çekilmiştir. Sofanın güneybatı köşesinde yer alan odanın giriş kapısının her iki yanına ahşap çiçeklik yapılmıştır. Ayrıca sofanın doğu duvarında oda ile merdiven evi arasında ahşap merdivenli bir çatı çıkışı vardır. Üç odanın açıldığı sofa güney çıkmasında bulunan beş adet pencere ve kuzey duvarında bulunan üç adet pencere ile ışık almaktadır. Sofanın zemini ve tavanı ahşap kaplamadır.

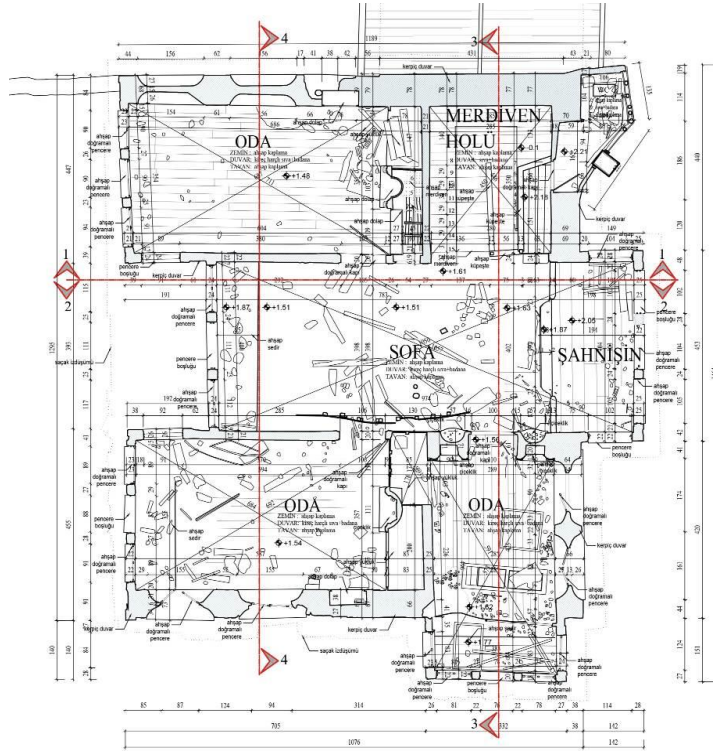
Birinci kat sofasının kuzeydoğu köşesinde, kuzey-güney istikametinde, dikdörtgen planlı oda baş oda şeklindedir. Odanın güney duvarında ahşap çiçeklik ve gusülhane vardır. Doğu duvarında ahşap yüklük bulunmaktadır. Yine doğu duvarında

iki adet pencerenin kapatıldığı niş olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Oda kuzey cephesindeki üç adet pencere ve batı cephesindeki bir adet pencere ile aydınlatılmaktadır. Odanın zemini ve tavanı ahşap kaplama, duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Birinci kat sofasının kuzeybatı köşesinde, kuzey-güney istikametinde, dikdörtgen planlı oda, tıpkı diğer oda gibi baş oda şeklindedir. Odanın güney duvarında ahşap çiçeklik ve gusülhane vardır. Batı duvarında ahşap yüklük bulunmaktadır. Odanın kuzey cephesinde bir seki bulunmaktadır. Oda kuzeyinden üç adet, batısından iki adet, doğusundan bir adet pencerelerle aydınlatılmaktadır. Odanın zemini ve tavanı ahşap kaplama, duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Birinci katın güneybatı köşesinde doğu-batı istikametinde, dikdörtgen planlı bir oda vardır. Odanın giriş kapısının her iki yanında ve yönünde iki adet çiçeklik bulunmaktadır. Kuzey duvarında ahşap gusülhane vardır. Oda batıda bahçeye doğru çıkma yapmaktadır. Bu çıkma üzerindeki üç yönlü beş adet pencere ve güney duvarındaki iki adet pencere ile aydınlatılan odanın zemini ve tavanı ahşap kaplama, duvar iç yüzeyleri çamur harç üzeri badanadır.

Konutun çatısı ahşap oturtmalı, dört yöne eğimli kırma çatıdır. Projelendirme çalışmaları başladığında özellikle çatının kullanılamaz durumda olduğu gözlemlenmiştir.

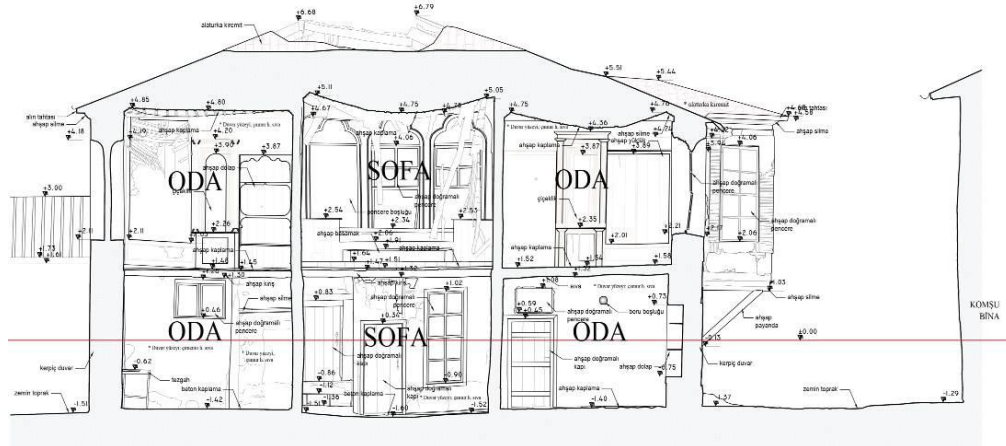
Şekil 5.8.2.4. Yapının rölöve projesi birinci kat planı (Mostar Mimarlık)

5.8.3. Yapım tekniği ve malzemesi

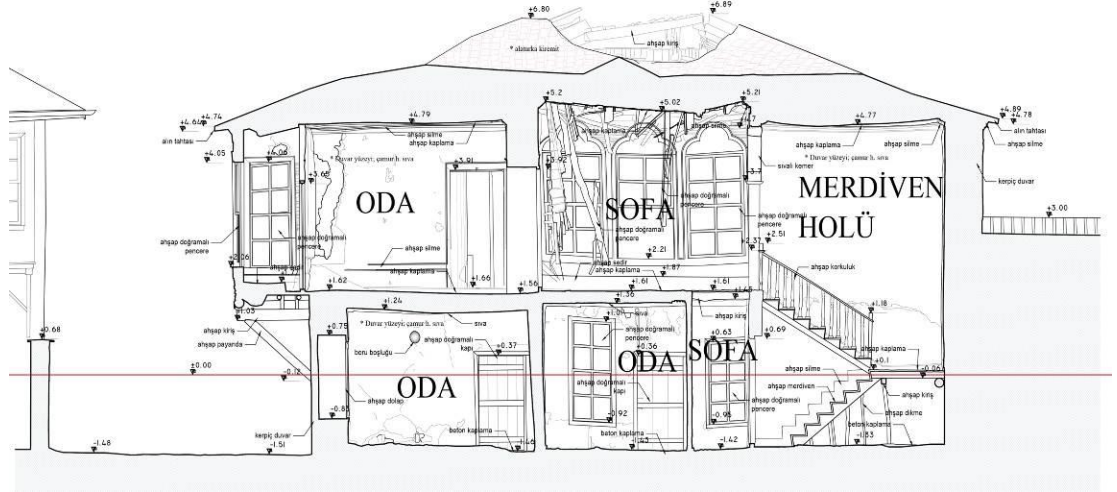
Bina taş ve kerpiç malzeme ile yığma tekniğinde yapılmıştır. Bahçe avlu duvarları da kerpiç örgü ve ahşap hatıllıdır. Yapı zemin kat pencere seviyesine kadar moloz taş temel üzerine oturmaktadır. Zemin kat ve birinci katta beden duvarları ve iç mekân bölücü duvarların, ahşap hatıl ve dikmelerin arasının kerpiç malzeme ile doldurularak yapıldığı tespit edilmiştir. Her iki katın da tavanları da ahşap kirişlerle inşa edilmiştir. Ayrıca yapının döşeme, merdiven, kapı-pencere doğramaları, dolap ve yüklükleri, kemerleri, çiçeklikleri, çıkma taşıyıcıları ile çatıdaki mertek ve saçaklar ahşap malzemedir. Zemin kat sofası ile bu sofaya açılan mekânların zemini çimento harcı kaplıdır. Zemin kat pencerelerinin dışındaki korkuluklar metal malzemedir. Çatı örtüsü alaturka kiremittir. Yapıdaki çıkmalar bağdadi tekniği ile ahşaptan yapılmıştır. Duvarların iç ve dış yüzeyleri çamur harçlı sıva üzeri badanalıdır.

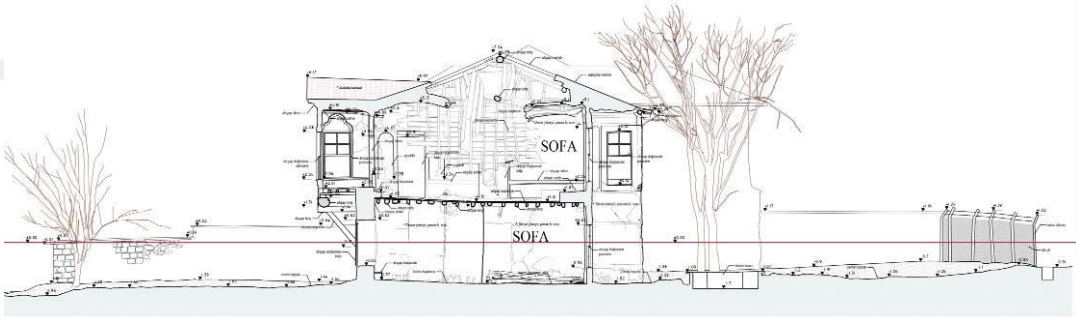
Şekil 5.8.3.1. Yapının özgün malzemesi (Rölöve raporu- Mostar Mimarlık)

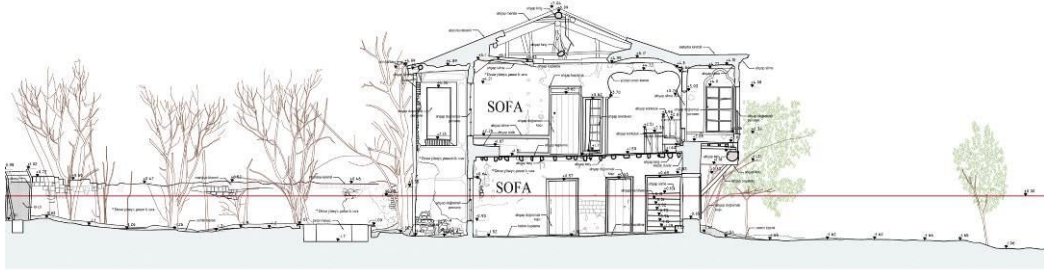
Şekil 5.8.3.2. Yapının 4-4 kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.3.3. Yapının 3-3 kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.3.4. Yapının 1-1 kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.3.5. Yapının 2-2 kesiti rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

5.8.4. Cephe Özellikleri

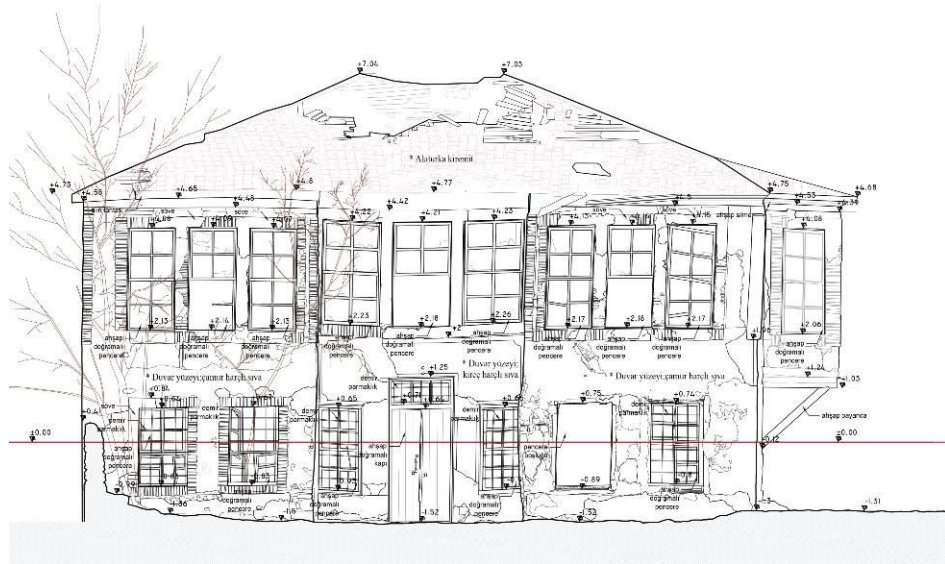
Yapı dört yöne de cephe vermektedir. Ancak ana cephesi kuzey cephesidir. Kuzey cephede en dikkat çekici unsur, yapı ana girişinin de yer aldığı orta aksta sofa duvarlarının oda duvarlarından geriye çekilmesidir. Geriye çekilmiş bu kısmın doğu ve batı cepheleri simetrikdir. Zemin katta girişin her iki yanında iki pencere bulunurken üst katta girişin üstünde üç adet pencere vardır. Girişin doğu ve batı taraflarında zemin

katta ikişer, üst katlarda da üçer adet olmak üzere kuzey cephede toplamda on üç adet dikdörtgen biçimli giyotin pencere bulunmaktadır.

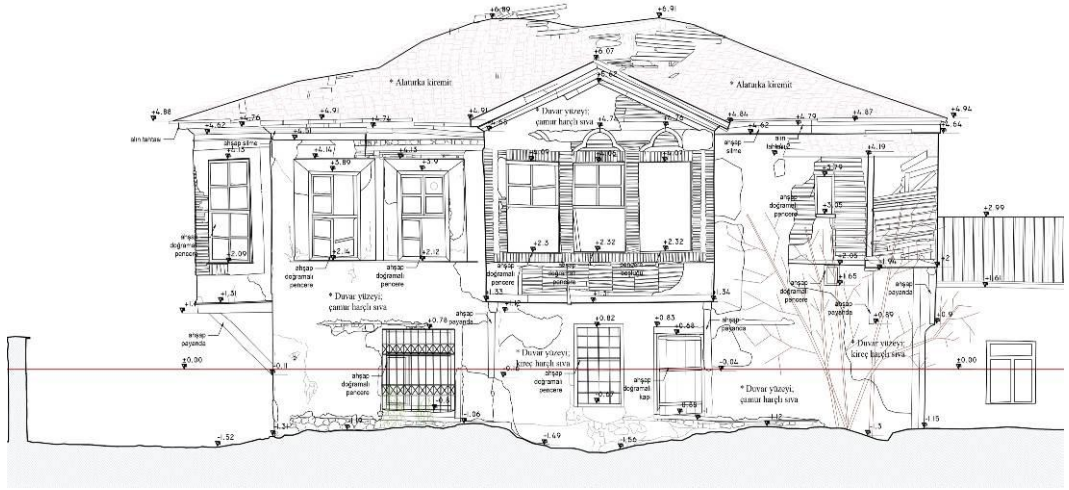
Yapının batı cephesi sade bir görünümündedir. Zemin katta muhdes kısma giriş için açılan bir kapı ile güneyde kalan odayı aydınlatan bir pencere vardır. Üst katta kuzeybatı köşede yer alan baş odanın iki adet penceresi bulunurken, güneybatı köşede yer alan odanın çıkması ile üç adet penceresi dikkat çekmektedir.

Yapının güney cephesi üst kat sofasının bahçeye doğru yaptığı çıkma ile hareketlendirilmiştir. Zemin katta muhdes mekâna geçiş için açılan kapı ve bu mekânı aydınlatan iki adet pencere vardır. Cephe üst kat çıkmasının üç adet penceresi ve güneybatı köşede yer alan odayı aydınlatan iki pencere ile dikkat çekmektedir. Ayrıca üst katta merdiven evinin yanından kullanılan ahşap wc mekânı ve onu taşıyan ahşap bir direk bulunmaktadır.

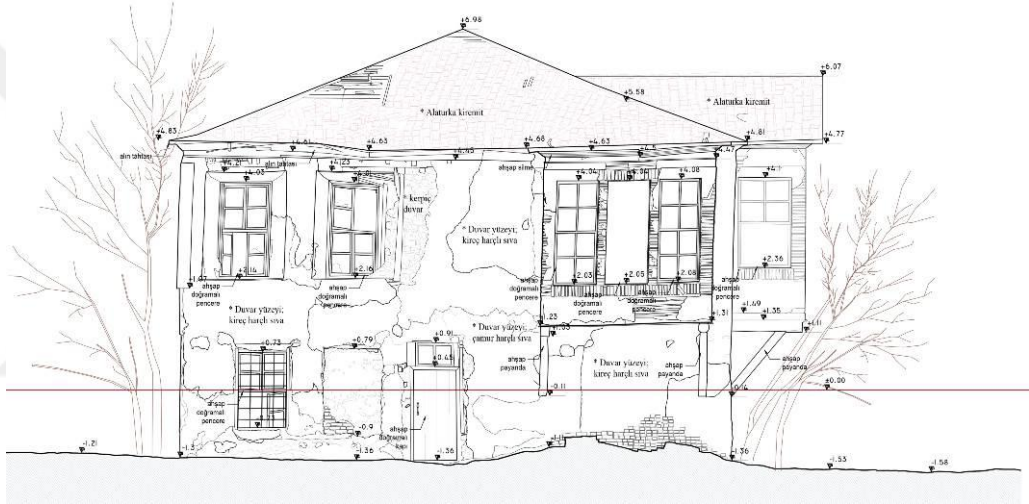
Yapının doğu cephesi zemin katta kuzey köşede yer alan odanın bir penceresi haricinde neredeyse tamamen sağır bırakılmıştır. Bu cephedeki üst kat oda pencerelerinin kapatıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yapının bu cephesinin güney tarafında, üst kat seviyesine kadar bitişik durumda yapılmış komşu parselde bir yapı bulunmaktadır.

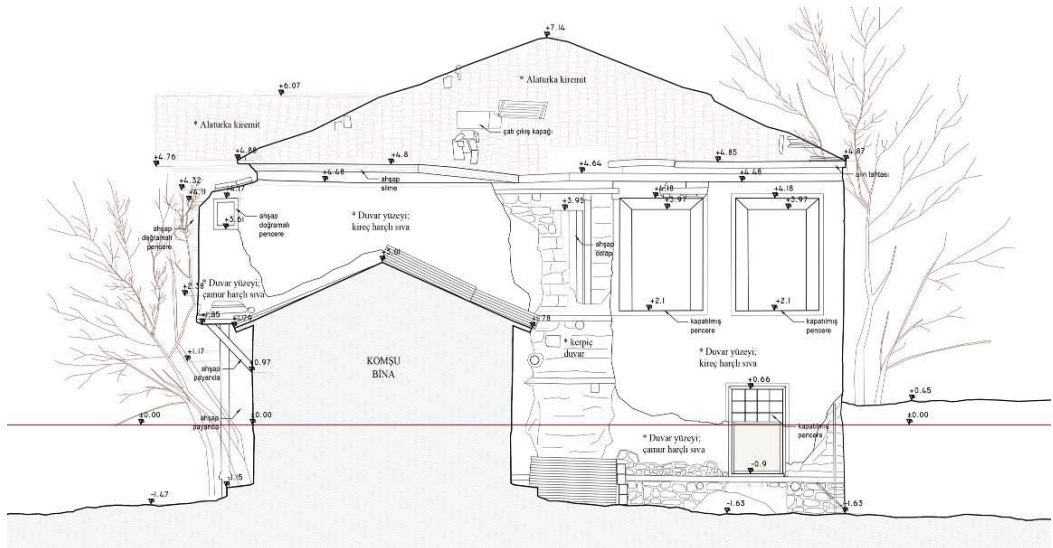
Şekil 5.8.4.1. Yapının kuzey cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.4.2. Yapının güney cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.4.3. Yapının batı cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.4.4. Yapının doğu cephesi rölöve projesi (Mostar Mimarlık)

5.8.5. Süsleme Özellikleri

Konut kuzey cephesindeki giriş ve sofaların geri çekilmesi, güney ve batıdaki çıkmaları ile gösterişli durumdadır. Kuzey cephesindeki pencere düzeni, doğu-batı simetrisi dikkat çekicidir.

Yapının iç mekânında tezyinat ahşap dolap, yüklük ve çiçekliklerde görülmektedir. Merdiven evinin üst sofaya açılışında Bursa kemer geçkisi kullanılması dikkat çekmektedir. Üst kat sofasının güney cephedeki çıkması şahnişin şeklinde düzenlenmiştir, çıkmanın seki geçişinde ahşap kemer ve korkuluklar kullanılmıştır. Sofa pencereleri dilimli kemer formludur. Yapıda giyotin ve iki kanatlı olmak üzere iki farklı pencere tipi kullanılmıştır. Ancak pencerelerin hepsi dikdörtgen biçimlidir. Pencerelerin cephelerinde taklit söve ve lento uygulamaları yapılmıştır.

Şekil 5.8.5.1. Yapının merdiven evinden birinci kat sofasına çıkışında bulunan kemer (Rölöve raporu - Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.5.2. Yapının birinci kat sofasında bulunan şahnişin (Rölöve raporu- Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.5.3. Yapının odalarında bulunan ahşap dolap ve çiçeklikler (Rölöve raporu-Mostar Mimarlık)

5.8.6. Yapıya ilişkin müdahale kararları ve uygulamalar

Konuta ilişkin bilinen ilk onarım miladi 1894-18950 yıllarında yapılmıştır. Bu onarımda bodrum kat kapatılmış, düz dam örtüsü ahşap taşıyıcılı kırma çatıya çevrilmiştir.

1980'den sonra kullanılmayan konut son dönemlerde harap hale geldiğinden mülk sahibi aile tarafından projelendirilme ve restorasyon çalışmalarına başlanmıştır.

Özel mülkiyete ait yapının konut olan fonksiyonu KKVKBK'nun 28.06.2010 gün, 3873 sayılı kararı ile sosyal kültürel tesis olarak değiştirilmesine izin verilmiştir (EK-18). Fakat daha sonra imar planında herhangi bir tadilat yapılmadığından yapının konut fonksiyonu halen devam etmektedir.

Yapıya ilişkin ilk çalışma olan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve raporu KKVKBK'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-19).

Ancak geçen süre zarfında yapıda bakımsızlıktan ötürü hasar meydana gelmiştir. Özellikle taşınmazın üst örtüsünün bir kısmı üst kat sofasına çöktüğünden yapı atmosferik koşullardan oluşan zararlara açık hale gelmiştir. Yapının kerpiç duvarlarında malzeme kayıpları meydana gelmiş, bağlayıcı harç ve derzlerde dökülmeler tespit edilmiştir. Dış etkilere maruz kalan yapının ahşap yapı elemanları taşıyıcılık vasfını yitirmiştir. Bu nedenlerle yapıya ilişkin ikinci kez projelendirilme çalışmaları başlamıştır. Konutun yıkılarak çevresi için can ve mal güvenliği tehlikesi oluşturması göz önünde bulundurularak KKVKBK'nun 29.04.2016 gün, 3607 sayılı kararı ile; maili inhidam raporu ve analitik hasar paftasının onaylanmış, detaylı restitüsyon analizine dayalı rekonstrüksiyon projesi talep edilmiştir. (EK-20).

Şekil 5.8.6.1. Yapının üst örtüsündeki hasar (Rölöve raporu-Mostar Mimarlık)

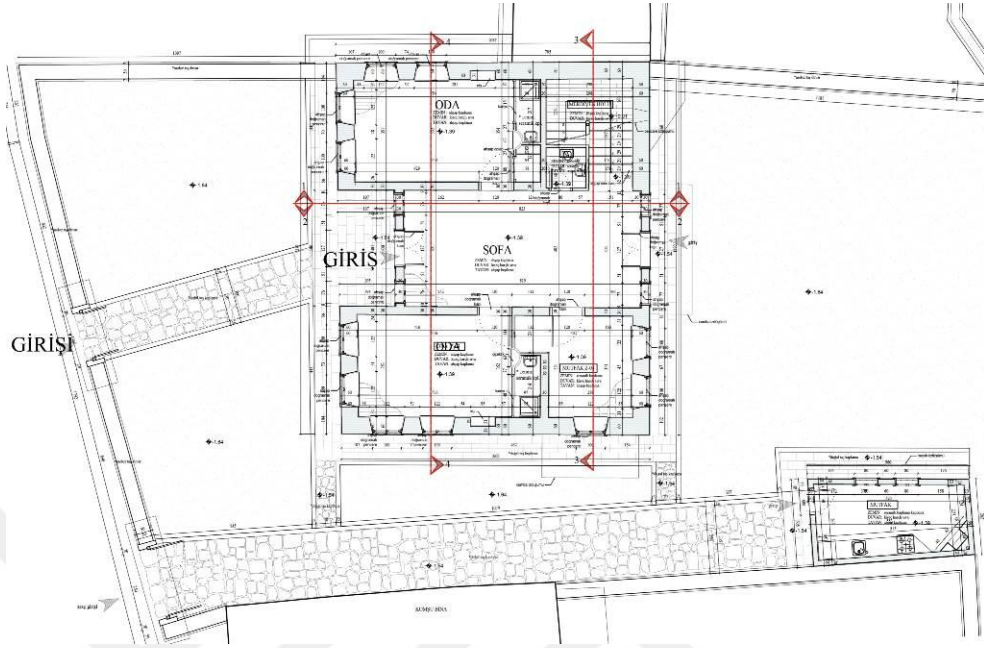

Şekil 5.8.6.2. Yapının kuzey cephesindeki bozulmalar (Rölöve raporu-Mostar Mimarlık)

Yapıda projelendirilme çalışmalarına başlandığı dönemde bölücü ve taşıyıcı kerpiç duvarlarda ve ahşap yapı elemanlarında ciddi bir fiziksel hasara rastlanılmamıştır. Çimento harçlı dış sıva ve boyanın yer yer döküldüğü, ahşap pencere doğramalarının kısmi olarak deformasyona uğradığı, avludaki muhdes mekânların çatılarının hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında yapıya ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ve raporu Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 14.04.2017 gün, 4412 sayılı kararı ile onaylanmıştır (EK-22).

Onaylı rekonstrüksiyon projesinde belirtilen müdahale kararlarına göre; konutun tamamen yıkılmasına karar verilmiş olup, yapının betonarme temel üzerinde yeniden inşa edilecek olan iç ve dış duvarlarında harman tuğlası kullanılması uygun görülerek, zemin kat ile birinci kat arasındaki döşemenin betonarme yapılmasına karar verilmiştir.

Geçmişte varlığı bilinen ama sonradan kapatılan bodrum kata yeniden yapım esnasında yer verilmemiştir.

Şekil 5.8.6.3. Yapının zemin kat planı rekonstrüksiyon projesi (Mostar Mimarlık)

Zemin katta konutun batı cephesinde sofa ile ilişkili olmayan mekânların yeniden düzenlenerek özgün plan şeması ortaya çıkarılması uygun görülmüştür. Ayrıca zemin kat merdiven evinin altında bir wc-lvb mekânı tasarlanmıştır. Zemin kat odalarındaki ahşap yüklük-dolap hacimleri korunmuş, günümüz ihtiyaçlarını karşılamak üzere ıslak hacim olarak düzenlenmiştir. Sofanın güney cephesindeki bölünmüş oda iptal edilerek sofa özgün boyutlarına getirilmiştir.

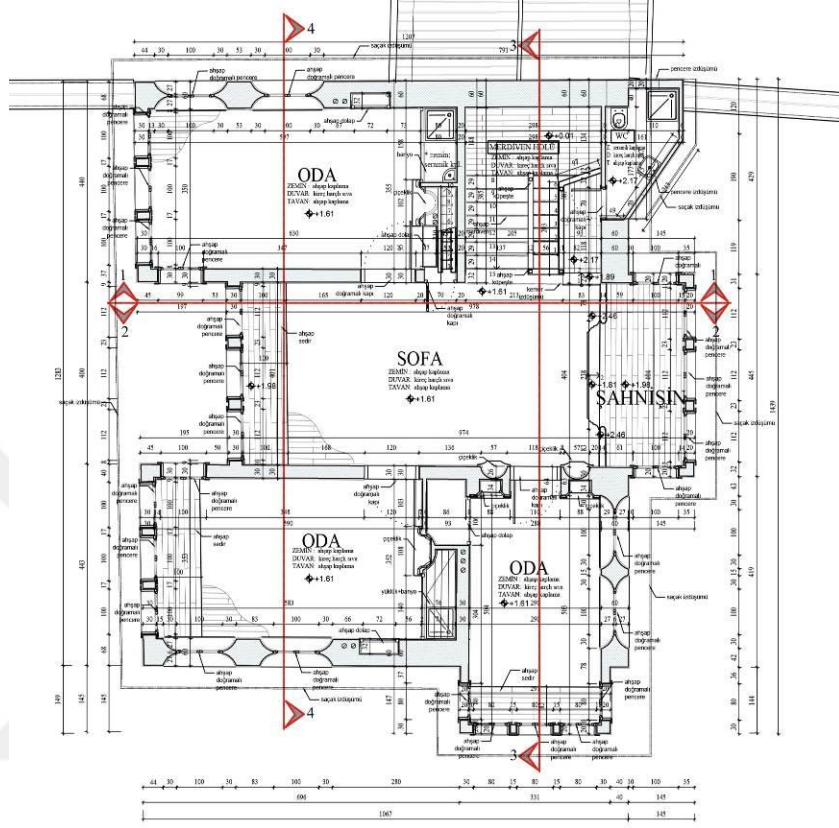
Birinci katta özgün plan şeması korunmaya devam etmiştir. Merdiven evinin yanındaki küçük holden geçilerek kullanılan wc-lvb korunmuştur. Sofanın kuzeydoğu köşesinde kalan odanın kuzey duvarında iptal edilerek kullanılan pencerelerin yeniden açılması uygun görülmüştür. Birinci kat odalarındaki ahşap yüklük-dolap hacimleri korunmuş, günümüz ihtiyaçlarını karşılamak üzere ıslak hacim olarak düzenlenmiştir.

Konutun kullanılabilir durumda olan ahşap süsleme, yüklük, çiçeklik, dolap gibi elemanlarının yapılacak konservasyonlardan sonra tekrar kullanılmasına, kullanılmayacak durumda olanların yeniden yapımına karar verilmiştir.

Ahşap pencere ve kapı doğramalarında bozulma fazla olduğu için bu elemanların yeniden yapımı uygun görülmüştür.

Ağır hasarlı olan üst örtünün ahşap taşıyıcılı ve kırma çatı olarak yeniden imal edilmesine karar verilmiştir.

Bahçenin güneybatı köşesinde bir müstemilat düzenlenmiştir.

Şekil 5.8.6.4. Yapının birinci kat planı rekonstrüksiyon projesi (Mostar Mimarlık)

Şekil 5.8.6.5. Yapının yıkılmış hali (KBB arşivi)

Şekil 5.8.6.6. Yapının temelinde betonarme kullanımı (KBB arşivi)

Şekil 5.8.6.7. Yapının yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

5.8.7. Rekonstrüksiyon uygulama sonuçları

2018 yılında başlayan uygulama süreci halen devam etmektedir. Onaylı rekonstrüksiyon projesine göre geleneksel konutun konumunda bir değişiklik olmamış, yapı özgün temel izlerinin üzerine inşa edilmiştir. Özgün yapım tekniği, malzemesi, yeniden yapım ile tamamen değişmiş, plan şeması özgün hale getirilmiştir. Yapının işlevinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Şekil 5.8.7.1. Yapının yeni malzeme kullanımı (KBB arşivi)

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

6.1. Değerlendirme

İnsanlığın muhtelif ihtiyaçları için mekan üretmeye başlaması ile koruma olgusu da gelişmeye başlamıştır. Kadim medeniyetlerdeki zafer, iktidar, erk, inanç vb amaçlarla anıtların korunarak bir sonraki nesle aktarma dürtüsü, gelişen toplumlarda hemen hemen benzer sebeplerden ötürü sistematik bir koruma faaliyetine dönüşmüştür. Toplumlar kentlerinin geçmişteki izlerinin sosyal bellekte sürdürülebilir olması için anıtları yapılı çevreleri ile birlikte koruyarak var olmayı tercih etmişlerdir. Rönesans ertesini Aydınlanma Çağı'nda koruma kavramı tartışılmaya başlamış, Avrupa'da yaşayan mimar ve sanatçılar bu kavramın çerçevesini çizmek için faaliyet göstermişlerdir. Koruma biçim ve teknikleri tartışılmış, uluslararası platformlarda yürürlükte olan mevzuat hükümleri ile bakım, onarım, restorasyon ve yapılaşma koşulları sınırlandırılmaya çalışılmıştır.

Bir yapının doğal afet, savaş vb nedenlerle kısmen ya da bütünüyle yok olması durumunda, bilimsel bilgi ve belgelerin ışığında, yapının özgün kütle ve gabari ölçüleriyle, özgün yapım tekniği ve yapım malzemesi ile yeniden yapılması fikri "rekonstrüksiyon" adıyla tanımlanmıştır. Özellikle iki büyük dünya savaşında harap olan Avrupa kentlerinde, yıkım sonrası konut sorununu çözmek ayrıca gelecek kuşaklara savaşın yok ettiği geçmişteki görkemli yapılaşmayı aktarmak için yeniden yapım yöntemi sıklıkla kullanılmıştır.

Ülkemizin gündemine Tanzimat'ın ardından başlayan müzecilik çalışmaları ile birlikte giren taşınır kültürel mirası koruma; bu tarihten sonra çeşitli nizamnameler ve yasal düzenlemelerle sistematize edilmiştir. Anıt eserlerin korunması yerleşmiş vakıf sistemi ile sağlanırken sivil mimarlık örneklerinin korunması ancak 50'li yıllardan sonra söz konusu olmuştur.

Anıtlar Yüksek Kurulu'nun kurulması ve ilerleyen süreçte bölge kurullarının oluşturulmasıyla koruma sorunlarına cevap verebilmek için ilke kararları yayımlanmaya başlamıştır. Bu ilke kararlarında ve son olarak 2863 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu'nda kendisine yer bulan rekonstrüksiyon bir müdahale biçimi olarak ulusal ve uluslararası mevzuatta tariflenmiştir.

2000 sonrası ülkemizde restorasyon faaliyetleri hız kazanmıştır. Tez kapsamında geleneksel Konya konutlarından seçilen örnekler üzerinde rekonstrüksiyon uygulamaları değerlendirilmiştir. Müdahale biçimi olarak rekonstrüksiyon kararı verilirken yapının uygulama öncesi durumu, mülkiyet değişimi, işlev değişimi,

projelendirilme aşaması, koruma kurulu onay süreci ve uygulama sonucu araştırılmıştır. Buna göre seçilen örneklerin değerlendirilmeleri şöyledir:

İlim Yayma Cemiyeti Konya Şubesi Celaleddin Ökten Eğitim Merkezi (Seyfi Şener Evi)' nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması açısından olumludur. Ancak mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi, işlevinin tamamen ve plan şemasının ise kısmen değişmesi açısından olumsuzdur.

İlim Yayma Cemiyeti Genç Adım Gençlik Merkezi (Hürşit Ferahkaya Evi)'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması ve plan şemasının özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak yeni fonksiyon gereği özgün plan şemasına eklenen hacimler ile mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Konya Büyükşehir Belediyesi Evi – 1 (Nail Çuhadar Evi) 'in rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması ve plan şemasının özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak yeni fonksiyon gereği özgün plan şemasına eklenen hacimler ile mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Konya Büyükşehir Belediyesi Evi - 2 (Halil Ferahkaya Evi-1) 'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması ve plan şemasının özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak yeni fonksiyon gereği özgün plan şemasına eklenen hacimler ile mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Musiki Sema ve Mevlevi Kültürünü Araştırma Derneği Evi (Halil Ferahkaya Evi-2)'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması ve plan şemasının özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak yeni fonksiyon gereği özgün plan şemasına eklenen hacimler ile mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Türkiye İmam-Hatipliler Vakfı (Selim Somuncu Evi) 'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması açısından olumludur. Ancak sağlam zemin kat duvarları güçlendirilerek yeniden inşa edilen yapının özgün plan şemasının, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Karatay Muhtarlar Derneği (Hikmet Özarpa Evi) 'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özelliklerinin aynı kalması ve plan şemasının

özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak mülkiyeti, özgün yapım tekniği, malzemesi ve işlevinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Saime Yardımcı Evi'nin rekonstrüksiyon uygulaması; konumu, cephe, süsleme özellikleri, işlevinin aynı kalması ve plan şemasının özgün hale getirilmesi açısından olumludur. Ancak mülkiyeti, özgün yapım tekniği ve malzemesinin tamamen değişmesi açısından olumsuzdur.

Yapıların yeniden yapım öncesi ve sonrasına göre durumları özgünlük, plan şeması, fonksiyon, yapım tekniği, yapım malzemesi açısından değerlendirilen tablo aşağıdaki gibidir.

SIRA	YAPININ ADI	KONUM		YAPIM TEKNİĞİ		YAPI MALZEMESİ		PLAN ŞEMASI		İŞLEV		CEPHE ÖZELLİKLERİ		MÜLKİYET	
		önce	sonra	önce	sonra	önce	sonra	önce	sonra	önce	sonra	önce	sonra	önce	sonra
1	İlim Yayma Cemiyeti Konya Şubesi Celaletin Ökten Eğitim Merkezi { Karatay 42 ada 66 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	harman tuğla	özgün	kısmi değişiklik	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
2	İlim Yayma Cemiyeti Konya Şubesi Genç Adım Merkezi { Karatay 42 ada 65 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	kısmi değişiklik	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
3	Konya Büyükşehir Belediyesi Evi -1 { Karatay 44 ada 9 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	moboz taş	özgün	özgün	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
4	Konya Büyükşehir Belediyesi Evi -2 { Karatay 42 ada 72 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	kısmi değişiklik	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
5	Musiki Sema ve Mevlevî Kültürünü Araştırma Derneği { Karatay 42 ada 73 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	kısmi değişiklik	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
6	Türkiye İnam Hatipliler Derneği { Meram 274 ada 2 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	değişmiş	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
7	Karatay Muhtarlar Derneği { Karatay 32979 ada 6 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	özgün	konut	sosyal kültürel tesis	özgün	özgün	özel şahıs	kamu
8	Saime Yardımcı Evi { Meram 37508 ada 3 parsel}	özgün	özgün	yığma	yığma	kerpiç	tuğla	özgün	özgün	konut	konut	özgün	özgün	özel şahıs	özel şahıs

Şekil 6.1. Değerlendirme tablosu

6.2. Sonuç ve öneriler

Rekonstrüksiyon; insan eli, atmosferik etki, doğal afet, savaş vb nedenlerle kullanılamaz hale gelmiş, özgün niteliklerini yitirmiş, bir kısmı ya da tamamı yok olan kültür varlıklarının güvenilir bilgi ve belgeler ışığında özgün malzeme ile özgün yapım tekniğinde, cephe, gabari ve süsleme özelliklerinde herhangi bir değişime yol açmadan yeniden yapımı anlamına gelmektedir. Hem kuram hem uygulama açısından bu kadar net tariflenmiş olmasına rağmen yeniden yapımlarda tartışma her iki alanda da devam etmektedir.

Konya ölçeğinde geleneksel sivil mimarlık örneklerinde rekonstrüksiyon uygulamalarının incelendiği bu çalışma kapsamında bakımsızlık ve yangın gibi yapıyı doğrudan yeniden yapıma mecbur eden örneklerde tescilli konutlara müdahale biçiminin rekonstrüksiyon olarak seçilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmıştır. Ancak maliyet ve uygulama kolaylığı gözetildiği için mecbur olunmadığı halde restorasyon yerine rekonstrüksiyonun tercih edildiği de görülmüştür.

Buna göre her iki yöntemle de yapılan rekonstrüksiyon uygulamaları sonucunda yapılan değerlendirmelerde, başta Venedik Tüzüğü olmak üzere ulusal ve uluslararası mevzuatta yer verilen rekonstrüksiyon tanımına göre, uygulamalarda özgün yapım tekniği ve malzemesinden uzaklaşıldığı görülmektedir. Tarihi kent merkezini oluşturan etnik ve yerel doku kaybedilmiştir. Geleneksel Konya konut mimarisinin gelecek nesillere aktarılması bağlamında kent kimliğinin sürekliliğinin inkıtaya uğramıştır.

Buna rağmen rekonstrüksiyon ile oluşan yeni doku geçmişte mahalle olarak yaşarken iken günümüzde turizm ve ticaret aksında, sosyo-kültürel tesis alanı olarak varlığını devam ettirmektedir. Kültür varlıklarının hiç değilse tamamen kaybolmadan yaşaması bizim geçmişimizle bağımızı güçlendirmek noktasında ümit vericidir. Ancak mecbur kalınmadıkça rekonstrüksiyon tekniğine başvurulmamalı, yerel kent kimliği, özgün doku ve malzemenin korunması esas amaç olmalıdır. Yeniden yapım bir restorasyon faaliyeti olarak amaç değil araç olarak kullanılmalıdır.

Bu nedenle rekonstrüksiyon süreci, restorasyon faaliyetlerine destek veren ve denetlemekten sorumlu olan kamu kurum ve kuruluşlar tarafından sağlıklı yürütülmelidir. Günümüz modern ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalı ancak unik yapıların ve şehrin kimliğini oluşturan dokunun özgün ve orijinal özellikleriyle yaşatılması sağlanmalıdır. Geleneksel yapım tekniklerine vakıf olan ustalar yetiştirilmeli, geleneksel yapı malzemelerinin üretimi ve kullanımı desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Ahunbay Z, 1999. Tarihi Çevre ve Koruma Restorasyon, İstanbul, YEM Yayın, p.
- Aygör E, 2015. 19. Yüzyıl Sonu ve 20. Yüzyıl Başlarında Konya Evlerinin Mimari Gelişimi ve Değişimi, Doktora, Selçuk Üniversitesi.
- Berk C, 1950. Konya Evleri, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Durukan İ, 2004. Türkiye'de Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Sonrası Kültür Mirasının Gelişimi ve Uygulama Sorunları, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Dülgerler ON, Sözen M, 1979. Konya Evlerinden Örnekler. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi, 79-100.
- Eldem SH, 1968. Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, İstanbul Teknik Üniversitesi Baskı Atölyesi, p.
- Erder C, 2018. Tarihi Çevre Algısı, İstanbul, Yem Yayın, p.
- Ersen A, 2012. Türkiye'de Tarihi Çevre Koruma(ma) ve Rekonstrüksiyon Üzerine Düşünceler. Restorasyon Konservasyon Çalışmaları, 3-25.
- Hasol D, (2002). Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü. İstanbul, Yem Yayınevi: 394.
- Jokilehto J, 1999. A History Of Architectural Conservation, Oxford, Butterworth-Heinemann, p.
- Karaduman H, 2004. Belgelerle İlk Türk Asâr-ı Atika Nizamnamesi. Türk Tarih Kurumu Belgeler, 29, 73-87.
- Karahan A, 2010. Ethem Paşa Rekonstrüksiyon Projesi ve İrdelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Karpuz H, 1999. Osmanlı'da Konut Mimarisi Konya Örneği. Tarih, Kültür ve Sanatı İle III. Eyüp Sultan Sempozyumu, 390-401
- Karpuz H, 2011. Türk Evi. Türk Yurdu, 55-63.
- Korumaz M, 2011. Türkiye'de Tarihi Yapılarda Facadizm (Cephecilik) Uygulamalarının Koruma Kapsamında Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kuban D, 2000. Tarihi Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu Kuram ve Uygulama, İstanbul, YEM Yayınları, p. 24.
- Kuban D, 2017. Türk Ahşap Konut Mimarisi 17.-19. Yüzyıllar, İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, p. 73.
- Küçükerman Ö, 2007. Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi, İstanbul, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, p.
- Madran E, Özgönül N, 2005. Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması, Ankara, TMMOB Mimarlar Odası, p.
- Michelson A, Paadam K, 2016. Destination Branding and Reconstructing Symbolic Capital of Urban Heritage: A Spatially Informed Observational Analysis In Medieval Towns. Journal of Destination Marketing and Management, 141-53.
- Mumcu A, 1969. Eski Eserler Hukuku ve Türkiye. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 53-67.
- Okar E, 2012. Koruma Yöntemi Olarak Yeniden Yapım Kavramının İncelenmesi: İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Okaç AD, 2001. Konya Bağ Yerleşmeleri ve Bağ Kültürü, Doktora, Selçuk Üniversitesi.
- Orbaşlı A, 2008. Architectural Conservation: Principles and Practice, Oxford, Blackwell Publishing, p.

- Sözen M, Tanyeli U, (2001). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Şarkaya İçelloğlu C, 2014. Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 37-55.
- Tozoğlu D, 1995. Konya'da Mimari Özelliği Olan Bazı Geleneksel Evlere Yeni Fonksiyon Verilmesi Üzerine Bir Deneme, Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Viollet-le-Duc EE, 2019. Restorasyon Üzerine, İstanbul, Janus Yayıncılık, p.
- Zakar L, Eyüpgiller KK, 2015. Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri, İstanbul, p.

EKLER

EK-1 Seyfi Şener Evi, Hurşit Ferahkaya Evi, Saime Yardımcı Evi 24.01.1991 tarih, 943 sayılı tescil kararı

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No. :24.1.1991 -102

Toplantı Yeri : KONYA

Karar Tarihi ve No. :24.1.1991 -943

Konya İli merkezinde bulunan ve Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 13.11.1982 gün ve A-3861 sayılı kararı ile tescil edilen sivil mimarlık örneği taşınmazlara ilişkin, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Büro MÜDÜRLÜĞÜ uzmanlarınca yerinde inceleme sonucu hazırlanan 23.1.1990 günlü rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli merkezinde bulunan ve Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 13.11.1982 gün ve A-3861 sayılı kararı ile tescil edilen taşınmazlardan;

-Ek I listedeki sivil mimarlık örneklerinin tescil kayıtlarının devamına ve listede belirlenen grup tesbitlerinin kabul edilmesine,
-Ek II listedeki sivil mimarlık örneklerinin ise yıkılarak yerine yeni binaların yapılmış olması nedeniyle tescil kayıtlarının kaldırılmasına karar verildi.

B A Ş K A N

ÖNCE(Yılmaz)

B A Ş K A N Y A R D I M C I S I

KARPUZ(Haşim)

Üye
ALKAN(Ahmet)

Üye
ALP(Ayhan)

Üye
ERGÜN(Saadet)

Üye
KARPUZ(Haşim)

Üye
ÖNCE(Yılmaz)

Üye
ALTAY(Hamza)
Karatay Beld.Bşk.
İmar İşl.Müd.

Üye
DURU(İmdat)
Meram Beld.Bşk.
İmar İşl.Müd.
(Bulunmadı)

Üye
KÖSEÇÖLÜ(Mehmet)
Selçuklu Bld.Bşk.
Hrt.Kad.Müh.
(Bulunmadı)

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :24.1.1991 -102

Toplantı Yeri KONYA

Karar Tarihi ve No :24.1.1991 -943

MESGİLİ DEVAM EDEN SİVİL MİMARLIK ÖRNEKLERİNİN GRUP LİSTESİ:

- LİSTE I -

SAYI:	ADI :	ADRESİ	PAFTA:	ADA:	PARSE:	GRUBU
1	Konut	Karatay İlçesi, Dr. Abdullah Salim Sok.No:26	11	241	34(eski) 48-49(yeni)	II
2	Konut	Meram İlçesi, Müderris Halis Sok. No:10-12	18	273	34	II
3	Konut	Meram İlçesi, Yokuşçu Mah. Gürcü Hatun Sok.No:36	103	280	10-11	II
4	Konut	Karatay İlçesi, Şems Mah. Kazanlı Sok.No:2	105	260	7-4	II
5	Konut	Meram İlçesi, Mücellit Mah. GÜL Sok. No:17	35	2	22	II
6	Konut	Meram İlçesi, Mücellit Mah. GÜL Sok. No:21	35	285	21	II
7	Konut	Meram İlçesi, Mücellit Mah. Eşrefoğlu Sok.No:79	35	285	20	II
8	Konut	Meram İlçesi, Kalecik Mah. Altınçeşme Sok.No:1	102	289	8	II
9	Konut	Karatay İlçesi, Şehit Nazım Bey Cad. No:7	91	24	2(eski) 4(yeni)	II
10	Konut	Karatay İlçesi, Şehit Nazım Bey Cad. No:9	91	24	1(eski) 6(yeni)	II
11	Konut	Karatay İlçesi, Celal Sok.No:6	80	26	3	II
12	Konut	Karatay İlçesi, Celal Sok.No:8	80	26	2	II
13	Konut	Karatay İlçesi, Celal Sok.No:26	81	27	18	II
14	Konut	Karatay İlçesi, Mimar Sinan Sok.No:20	54	46	52	II
15	Konut	Karatay İlçesi, Mimar Sinan Sok.No:23	54	42	27-28(eski) 89(yeni)	II
16	Konut	Karatay İlçesi, Şair Rasih Sok.No:8-10	54	44	24 25(43yeni)	III
17	Konut	Karatay İlçesi, Şair Rasih Sok.No:22	54	44	30	II
18	Konut	Karatay İlçesi, Çukur Mah. Sekullu Mehmet Paşa Sok.No:13	54	42	66	II

/...

EK-2 Seyfi Şener Evi 18.11.2011 tarih, 159 sayılı rölöve-restitüsyon-restorasyon projeleri onay kararı

42.00/1215

35

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri: KONYA

Toplantı Tarihi ve No :18.11.2011 - 8
Karar Tarihi ve No :18.11.2011 - 159

Konya İli, Karatay İlçesi, Mengüç Caddesi 42 ada, 66 nolu parselde Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün, 2498 sayılı karar ile tescil kaydı devam eden özel mülkiyete ait taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporunun değerlendirilmesi istemini içeren, Konya Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nın 22.9.2011 gün, M42.0.KBB.0.11.01.06-604/732-3871-16338 sayılı yazısı ile Konya Kültür ve Varlıkları Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 16.11.2011 gün ve 852 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Mengüç Caddesi 42 ada, 66 nolu parselde Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile tescil kaydı devam eden özel mülkiyete ait taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili belediyesi denetiminde yapılarak uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Doç.Dr.Ali BORAN

Başkan Yardımcısı
Yrd.Doç.Dr.Rafet KİSTİR

Üye
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye
Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd.Doç.Dr.Mehmet TEKOCAK

Üye
Serdar CEYLAN
(Bulunmadı)

Üye
Çiğdem BAŞKAN

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
Halil KARABIÇAK
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-3 Seyfi Şener Evi 06.08.2012 tarih, 708 sayılı mail-i inhidam ve rekonstrüksiyon projesi onay kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri: KONYA

Toplantı Tarihi ve No : 06.08.2012 - 40

Karar Tarihi ve No : 06.08.2012 - 708

KURUL KARARI

Konya İli, Karatay İlçesi, Mengüç Caddesi 42 ada, 66 nolu parselde Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile tescil kaydının devamına kararı verilen, Kurulumuzun 18.11.2011 gün, 159 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporu onaylanan, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazın mail-i inhidam durumu ve rekonstrüksiyon öneri projelerinin değerlendirilmesi istemini içeren, Konya Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nın 2.8.2012 gün, M.42.1.KBB. 0.11.03-755-787-3850-16911 sayılı yazısı ile eki tarihsiz rapor ve Konya Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 19.7.2012 gün ve 685 sayılı kararı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Mengüç Caddesinde, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile tescil kaydının devamına karar verilen, Kurulumuzun 18.11.2011 gün, 159 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporu onaylanan, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait 42 ada, 66 nolu parselde yer alan taşınmazın Üniversite Öğretim elemanlarınca hazırlanan teknik rapor ile mail-i inhidam durumunda olduğu belirtildiğinden gerekli fiziki güvenlik önlemlerinin ilgili Belediyesi tarafından alınarak yıkılmasında sakınca bulunmadığına, taşınmaza ilişkin hazırlanan öneri-1 rekonstrüksiyon projesinin onaylanmasına ve uygulamanın ilgili Belediyesi ve KUDEB denetiminde yapılarak, uygulama sonrasına ait bilgi ve belgelerin (rapor, fotoğraf vb.) Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Doç.Dr. Ali BORAN

Başkan Yardımcısı
Yrd.Doç.Dr. Rafet KISTIR

Üye
Yrd.Doç.Dr. İlhan KOÇ

Üye
Yrd.Doç.Dr. M. Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd.Doç.Dr. Mehmet TEKOC AK

Üye
Serdar CEYLAN

Üye
Çiğdem BAŞKAN

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
Halil KARABIÇAK
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-4 Hurşit Ferahkaya parsel Evi 12.04.2010 tarih, 3670 sayılı rölöve, restitüsyon, rekonstrüksiyon projeleri onay kararı

32

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

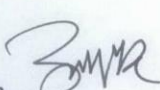

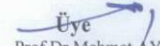

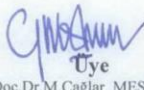

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :12.4.2010-261
Karar Tarihi ve No :12.4.2010 - 3670

 KURUL KARARI

Konya İli, Karatay İlçesi, 54 pafta, 42 ada, 65 nolu parselde yer alan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.03.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilen, mülkiyeti Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait taşınmazla ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon, rekonstrüksiyon projeleri ile proje raporunun değerlendirilmesi istemini içeren, Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı'nın 08.03.2010 gün, M.42.0.KBB.011.04.804.01/165-816-3765 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, 54 pafta, 42 ada, 65 nolu parselde yer alan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.03.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilen, mülkiyeti Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait taşınmazla ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon, rekonstrüksiyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili belediyesi ve KUDEB denetiminde yapılarak uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

 Başkan Prof.Dr.Levent ZOROĞLU	 Başkan Yardımcısı Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ	 Üye Prof.Dr.Mehmet AYAN
 Üye Prof.Dr.Ali BAŞ	 Üye Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MEŞHUR	 Üye Yrd.Doç.Dr.Çiğdem ÇİFTÇİ
 Üye Yrd.Doç.Dr.Rafet KISTIR	 Üye Faruk KOÇAK Büyükşehir Bld.Bşk. Temsilcisi	 Üye Halil KARABIÇAK Karatay Bld.Bşk. Temsilcisi
		Üye
		Üye

EK-5 Nail Çuhadar Evi, Halil Ferahkaya Evi 20.03.1996 tarih, 2498 sayılı tescil kararı

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No. : 20.03.1996 - 262

Toplantı Yeri : KONYA

Karar Tarihi ve No. : 20.03.1996 - 2498

TESCİL KAYITLARI DEVAM EDEN TESCİLLİ YAPILAR

LİSTE I

NO:	KULLANIM	ADRES	PAFTA	ADA	PARSEL:
1	Cami	Piri Mehmet Paşa Camii	54	46	47
2	Zaviye	Piri Mehmet Paşa Zaviyesi	54	45	8
3	Han	Hacı Ali Ağa Han-Tüfekçi Han	54	45	23..33
4	Çeşme	Piri Mehmet Paşa Sokak			83
5	Konut	Mimar Sinan Sk. No:23	54	45	87
6	Konut	Şair Rasih Sk.No:8-10	54	42	89
7	Konut	Şair Rasih Sk.No:22	54	44	43
8	Konut	Sokollu Mehmet paşa Sk.No:13	54	44	30
9	Konut	Sokollu Mehmet Paşa Sk.No:18-20	54	42	66
10	Konut	Mengüç Cad. No: 43	54	42	65-73
11	Konut	Mengüç Cad. No: 47	54	44	48
			54	44	35

2863-3386 SAYILI YASA GEREĞİ TESCİL EDİLEN KÜLTÜR VARLIKLARI
LİSTE II

NO:	KULLANIM	ADRES	PAFTA	ADA	PARSEL:
12	Çeşme	Piri Mehmet Paşa Sk.başı	54	45	8 par- sel bitişiği
13	Çeşme	Sokollu Mehmet Paşa Sk.Uzerinde			-
14	Mescit	Piri Mehmet Paşa Mescidi	50	-	-
15	Konut	Piri Mehmet Paşa Sk.No:70-70A	54	43	24
16	Konut	Piri Mehmet Paşa Sk. No:127	54	43	20
17	Konut	Sokollu Mehmet Paşa Sk. No:14	54	42	12
18	Konut	Ulukışla Sk. No:5	54	42	72
19	Konut	Ulukışla Sk. No:4	54	45	77
20	Konut	Mengüç Cad. No:37	54	45	73
21	Ticaret	Selimiye Cad. No:200	54	44	6
			54	45	37

EK-6 Nail Çuhadar Evi 28.06.2010 tarih, 3875 sayılı rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri onay kararı

42-00/1627

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :28.6.2010 -271
Karar Tarihi ve No :28.6.2010 -3875

Konya İli, Karatay İlçesi'nde Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 1.1.1995 gün, 2413 sayılı kararı ile koruma alanı sınırları belirlenip, 20.03.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile Koruma Amaçlı İmar Planı onaylanan Piri Mehmet Paşa Külliyesi Koruma Alanında kalan 44 ada, 9 nolu parselde bulunan tescilli taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporunun değerlendirilmesi istemini içeren, Konya Büyükşehir Belediyesi, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nın M.42.0.KBB.0.11.-01.06-604/396-2077-8117 sayılı yazısı ile Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 28.06.2010 gün, 2102 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi'nde Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 1.1.1995 gün, 2413 sayılı kararı ile koruma alanı sınırları belirlenip, 20.03.1996 gün, 2498 sayılı kararı ile Koruma Amaçlı İmar Planı onaylanan Piri Mehmet Paşa Külliyesi koruma alanında kalan 44 ada, 9 nolu parselde bulunan taşınmazın Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün, 2498 sayılı tescil kararında sehven 6 olarak yazılı parsel numarasının 9 olarak düzeltilmesine, tescilli taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili belediyesi denetiminde yapılarak uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan Prof.Dr.Leveni ZOROĞLU

Başkan Yardımcısı Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye Prof.Dr.Mehmet AYAN

Üye Prof.Dr.Ahı BAŞ

Üye Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MESHUR

Üye Yrd.Doç.Dr.Çiğdem ÇİFTÇİ (Bulunmadı)

Üye Yrd.Doç.Dr.Rafet KISTIR

Üye Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye Mehmet TOKNAL
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye İbrahim GENÇ
Konya Vakıf.Böl.Müd.

EK-7 Halil Ferahkaya Evi'nin 28.01.2008 tarih, 2144 sayılı rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri onay kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :28.01.2008 -162
Karar Tarihi ve No :28.01.2008 **2144**

Toplantı Yeri:KONYA

KURUL KARARI

Konya İli, Karatay İlçesi, Piri Mehmet Paşa Mahallesi, Sokullu Mehmet Paşa Sokak, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, Kurulumuzun 01.11.1995 gün ve 2413 sayılı kararı ile belirlenen koruma alanı içinde yer alan, Kurulumuzun 20.03.1996 gün ve 2498 sayılı kararı ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen 72 nolu parsel ile Kurulumuzun 24.01.1991 gün ve 943 sayılı kararı ile tescil edip, koruma grubunu II olarak belirlediği ve 20.03.1996 gün ve 2498 sayılı kararı ile tescil durumunun devamına karar verdiği 73 nolu parsel üzerinde yer alan konutlara ilişkin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin değerlendirilmesi istemine ilişkin, proje müellifi Mimar Ramazan DEMİR'in 28.1.2008 tarihli başvurusu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Piri Mehmet Paşa Mahallesi, Sokullu Mehmet Paşa Sokak, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, tescilli konutlara ilişkin hazırlanan kararımız ekindeki rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın proje müellifi ve KUDEB denetiminde yapılarak, uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğraflarının Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Prof. Dr.Levent ZOROĞLU

Başkan Yardımcısı
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye
Prof.Dr.Mehmet AYAN

Üye
Yrd.Doç.Dr. Rafet KİSTİR

Üye
Yrd.Doç.M.Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd.Doç.Dr.Ümmügülüm YER

Üye

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
Ali UÇAR
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-8 Halil Ferahkaya Evi'nin 05.01.2009 tarih, 2820 sayılı maili inhidam ve yıkım kararı

42.00/1463
9

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri: KONYA

Toplantı Tarihi ve No :05.01.2009 - 209
Karar Tarihi ve No :05.01.2009 - 2820

KURUL KARARI

Konya İli, Karatay İlçesi, Topraklık Caddesi, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait Konya Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün ve 2499 sayılı kararı ile tescil edilen taşınmazlara ilişkin hazırlanan mail-i inhidam raporunun değerlendirilmesi istemini içeren Konya Büyükşehir Belediyesi, Fen İşleri Daire Başkanlığı'nın 17.12.2008 gün ve M.42.0.KBB.011.04.804.01/6729 sayılı yazısı, Kurulumuzun 28.1.2008 gün ve 2144 sayılı, 24.7.2008 gün ve 2499 sayılı, 15.9.2008 gün ve 2630 sayılı kararları okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Topraklık Caddesi, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait tescilli taşınmazların mail-i inhidam raporu doğrultusunda yıkılabileceğine, uygulamanın ilgili KUDEB denetiminde yapılmasına karar verildi.

Başkan
Prof. Dr. Levent ZOROĞLU

Başkan Yardımcısı
Prof. Dr. Ali BAŞ

Üye
Prof. Dr. Mehmet AYAN

Üye
Yrd. Doç. Dr. Rafet KISTIR

Üye
Yrd. Doç. Dr. İlhan KOÇ

Üye
Yrd. Doç. Dr. M. Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd. Doç. Dr. Ümmügülüm TER

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld. Bşk.
Temsilcisi

Üye
Hüseyin BARAN
Karatay Belediye Bşk
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-9 Halil Ferahkaya Evi'nin 23.03.2009 tarih, 2975 sayılı rekonstrüksiyon projesi onay kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :23.03.2009 -220
Karar Tarihi ve No :23.03.2009 -2975

KURUL KARARI

Konya İli, Karatay İlçesi, Topraklık Caddesi, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait Konya Koruma Kurulu'nun 20.3.1996 gün ve 2499 sayılı kararı ile tescil edilen taşınmazlara ilişkin hazırlanan rekonstrüksiyon projeleri ve raporlarının değerlendirilmesi istemini içeren Konya Büyükşehir Belediyesi, Fen İşleri Daire Başkanlığı'nın 19.03.2009 gün ve M.42.0.KBB.011.04.804.01/-1679 sayılı yazısı, Kurulumuzun 28.1.2008 gün ve 2144 sayılı, 24.7.2008 gün ve 2499 sayılı, 15.9.2008 gün ve 2630 sayılı, 5.1.2009 gün ve 2820 sayılı kararları okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Topraklık Caddesi, 54 pafta, 42 ada, 72 ve 73 parsellerde kayıtlı, mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesine ait tescilli taşınmazlara ilişkin hazırlanan rekonstrüksiyon projeleri ve raporlarının onaylanmasına, uygulamanın ilgili Belediyesi ve KUDEB denetiminde yapılmasına, uygulama sonrasına ilişkin rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Prof. Dr.Levent ZOROĞLU

Başkan Yardımcısı
Prof.Dr.Ali BAŞ

Üye
Prof.Dr.Mehmet AYAN

Üye
Yrd.Doç.Dr.Rafet KISTIR

Üye
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye
Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd.Doç.Dr.Ümmülgisüm TER

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
AH UÇAR
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-10 Selim Somuncu Evi'nin 17.11.1989 tarih, 600 sayılı tescil kararı somuncu

105

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 17.11.1989 -65
Karar Tarihi ve No : 17.11.1989 -600

Toplantı Yeri : KONYA

Konya İli, Meram İlçesinde bulunan taşınmazlara ilişkin, Müdir-
lüğümüz elemanlarınca yerinde incelenerek hazırlanan 13.11.1989 gün-
lü rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;
Konya İli, Meram İlçesinde bulunan, aşağıda adları, adresleri,
kadastral durumları ve grupları belirtilen taşınmazların korunması
gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği gösterdiğinden, 2863,3386
sayılı yasalar gereğince tescillerine karar verildi.
(Müsbet)

Adı:	Adresi:	Kadastral Durumu:	Grup:
1-Konut (Bitişiginde- ki çeşme- siyle bir- likte)	İhtiyarettin Mah. İbni Bibi Sok.No: 14-14A	61 pafta,287 ada,20 parsel	2 248
2-Konut	İhtiyarettin Mah. İbni Bibi Sok.No:10	61 pafta,287 ada,17-18 parsel	2 245 246
3-Konut	Sırçalı Medrese Sok. No:3.A	18 pafta,274 ada,2.parsel	2 244 245 246 247 248

B A Ş K A N
ÖNGE(Yılmaz)

BAŞKAN YARDIMCISI:
KARPUZ(Haşim)

Üye Üye Üye Üye Üye
ALKAN(Ahmet) ALP(Ayhan) ERGÜN(Saadet) KARPUZ(Haşim) ÖNGE(Yılmaz)

Üye Üye Üye
VURAL(Varol)
Meram Belediyesi
Elemanı.

ASLI GIBİDİR

Prof. Dr. Yılmaz ÖNGE
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Başkanı

Tarih Sicil Müdürü

EK-11 Selim Somuncu Evi'nin 29.09.2003 tarih, 5097 sayılı rölöve projesi istenmesi kararı

120

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :29.9.2003 - 494
Karar Tarihi ve No :29.9.2003 -5097

Toplantı Yeri:KONYA

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi (18.Mah.), yangın geçiren ve Kadı Mürsel Camii koruma alanında kalan, 18 pafta, 274 ada, 2 parseldeki özel mülkiyete ait tescilli taşınmazla ilişkin, Konya Koruma Kurulu'nun 16.6.2003 gün, 4976 sayılı kararı ve Meram Kaymakamlığı'nın 24.9.2003 gün, 7620 sayılı ve Meram Belediye Başkanlığı'nın 26.9.2003 ün ve 3215 sayılı yazısı ve Gazi Alemşah Mahallesi Muhtarlığı'nın 26.9.2003 günlü başvurusu ve Konya Koruma Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 29.9.2003 gün ve 1781 kayıt nolu raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda:

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi (18.Mah.), yangın geçiren ve Kadı Mürsel Camii koruma alanında kalan, 18 pafta, 274 ada, 2 parseldeki özel mülkiyete ait tescilli konutun yanmasına neden olanlar hakkında 3386 sayılı kanunla değişik 2863 sayılı yasanın 9.ve 65.maddeleri doğrultusunda yasal işlem açılmasına.

Söz konusu konutun gerek kültür varlığı niteliği gerekse kültürel çevreye olan tarihsel katkısından dolayı tescilinin devamına, tehlike arzeden yapıda belediyesince gerekli fiziki ve güvenlik önlemlerinin alınmasına ve sallanan oluklar, düşme tehlikesi arz eden kiremit vb. elemanların alınması işlemlerinin yapılmasına; binanın yangından sonraki durumuna ilişkin bilimsel içerikli teknik rapor (restorasyon uzmanı, mimar, inşaat mühendisi tarafından) hazırlanmasına, mevcut durumunun rölövesinin hazırlanarak onaylanmasından sonra, Yüksek Kurul'un 5.11.1999 gün ve 660 sayılı ilke kararı doğrultusunda eldeki mevcut belgelerden (yapı kalıntısı, rölöve, fotoğraf, her türlü özgün yazılı sözlü, görsel arşiv belgesi vb.) yararlanmak suretiyle kendi parselinde, bulunduğu yapı oturum alanında, cephe özelliğinde, aynı kitle ve gabaride, özgün plan şeması, malzeme ve yapım tekniği kullanılarak, kapsamlı restitüsyon etüdüne dayalı restorasyon projesinin değerlendirilmek üzere ivedilikle iletilmesinin gerektiğine karar verildi.

<p>BAŞKAN BAŞ (Ali) İMZA</p>	<p>BAŞKAN YARDIMCISI ERDEM(Rahmi) İMZA</p>		
<p>Üye TEKİN(Halil) İMZA</p>	<p>Üye ALİBEYOĞLU(Recep) Meram Belediye Bşk. İmar Müdürü İMZA</p>	<p>Üye ERGÜN(Adnan) Konya Vakıflar Blg.Müd. İMZA</p>	<p>Üye</p>
<p>Üye</p>	<p>Üye</p>	<p>Üye</p>	<p>Üye</p>

Ayhan Akif
Müdür

EK-12 Selim Somuncu Evi'nin 09.06.2004 tarih, 5339 sayılı fonksiyon değişikliği kararı

KURUL KARARI

61

**T.C .
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU**

K A R A R

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No : 9.6.2004 -515

Karar Tarihi ve No : 9.6.2004 -5339

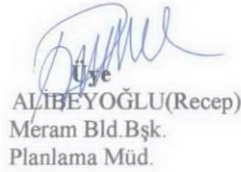
Konya İli, Meram İlçesi, Gazialemşah Mahallesi, (8 Mah.) 18 L III (Kad 18) pafta, 274 ada, tescilli Kadı Mürsel Camisi koruma alanında kalan özel mülkiyete ait 2 nolu parselde yer alan tescilli konuta Belediyesince hazırlanan plan tadilatına ilişkin, Meram Belediye Başkanlığı, Planlama Müdürlüğü'nün 1.6.2004 gün, M.Pl.04/140/1519 sayılı yazısı ile Kurulumuzun 23.6.2003 gün, 4981 sayılı kararımız okundu, eki dosya incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, Gazialemşah Mahallesi, (8 Mah.) 18 L III (Kad 18) pafta, 274 ada, tescilli Kadı Mürsel Camisi koruma alanında kalan özel mülkiyete ait 2 nolu parsel için hazırlanan imar plan tadilatına gerek olmadığına Kurulumuzun 23.6.2003 gün, 4981 sayılı kararı ile onaylanan imar plan tadilatında kütüphane fonksiyonu verilen tescilli konutun fonksiyonun ticari-sosyal ve kültürel tesis olarak değiştirilmesinin uygun olduğuna karar verildi.

BAŞKAN
BAŞ (Ali)

Üye
BAKIR (İbrahim)

Üye

Üye
ALİBEYOĞLU (Recep)
Meram Bld.Bşk.
Planlama Müd.

Üye

BAŞKAN YARDIMCISI
ERDEM (Rahmi)

Üye Üye
KOCADAĞISTAN (Yaşar)
Konya Vakıf. Böl.Müd.
Mimar

Üye

Üye

EK-13 Selim Somuncu Evi'nin 12.07.2004 tarih, 5395 sayılı rölöve projesi onay kararı

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :12.7.2004 - 519
Karar Tarihi ve No :12.7.2004 - 5395

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi, 18 L III (Kad.18) pafta, 274 ada, tescilli Kadı Mürsel Camisi koruma alanında kalan, özel mülkiyete ait 2 nolu parselde yer alan tescilli konuta ilişkin, Konya Koruma Kurulu'nun 21.6.2004 gün ve 5357 sayılı kararı ve Cevat ÖZPINAR ve hissedarlarının 7.7.2004 günlü başvurusu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi, 18LIII (Kad.18) pafta, 274 ada, tescilli Kadı Mürsel Camisi koruma alanında kalan, özel mülkiyete ait 2 nolu parselde yer alan tescilli konuta ilişkin, Kurulumuza sunulan rölöve çizimi ve detaylarının uygun bulunduğuna, söz konusu yapının çevresi için tehlike oluşturacağı anlaşılan çatı ve birinci kat yapı elemanlarının; binanın zemin katına zarar vermeyecek biçimde makine kullanılmadan (el ile) dikkatlice sökülerek kaldırılmasının uygun olduğuna; zemin ve bodrum kata ait kararların hazırlanacak proje kapsamında değerlendirilebileceğine karar verildi.

BAŞKAN
BAŞ (Ali)
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
ERDEM(Rahmi)
İMZA

Üye
BAKİR(İbrahim)
İMZA

Üye
ALİBEYOĞLU(Recep)
Meram Belediye Bşk.
Planlama Müdürü
İMZA

Üye
KOCADAĞISTAN(Yaşar)
Konya Vakıflar Bölge Müd.
Mimar
İMZA

Üye

Üye

Üye

Üye

ASLI

(Handwritten signature and stamp)

EK-14 Selim Somuncu Evi'nin 22.04.2005 tarih, 286 sayılı rekonstrüksiyon projesi onay kararı

KURUL KARARI

T.C .
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

K A R A R

Toplantı Yeri: **KONYA**

Toplantı Tarihi ve No : 22.4.2005 -21
Karar Tarihi ve No : 22.4.2005 - 286

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi, Kadı Mürsel Cami koruma alanında kalan, 18 pafta, 274 ada, 2 parseldeki özel mülkiyete ait tescilli taşınmaza ilişkin, Konya Koruma Kurulu'nun 12.7.2004 gün ve 5395 sayılı kararı ve Selim SOMUNCU'nun 04.04.2005 günlü başvurusu ve Konya Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 21.4.2005 gün ve 588 kayıt nolu raporu okundu, ekleri incelendi, yapılar görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, Gazi Alemşah Mahallesi, Kadı Mürsel Camii koruma alanında kalan, 18 pafta, 274 ada, 2 parselde özel mülkiyete ait tescilli taşınmaza ilişkin, Kurulumuza sunulan rekonstrüksiyon projesinin uygun bulunduğu, uygulamanın ilgili belediyesi denetiminde yapılarak uygulama sonrası fotoğraflarının Kurulumuza gönderilmesi gerektiğine karar verildi.

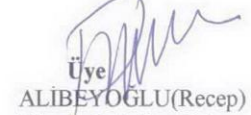

BAŞKAN
BAŞ (Ali)

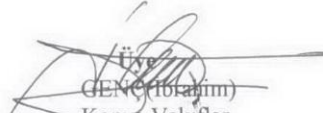

BAŞKAN YARDIMCISI
ERDEM(Rahmi)

Üye
KOC (İlhan)

Üye
TER (Ümmügülüm)

Üye
ZOROĞLU (Levent)

Üye
ALİBEYOĞLU (Recep)
Meram Belediye Bşk.
Planlama Müd.

Üye
GENÇ (İbrahim)
Konya Vakıflar
Bölge Müdürü

Üye

Üye

Üye

EK-15 Hikmet Özarpa Evi 15.09.1989 tarih, 551 sayılı tescil kararı

T. C. 35
KÜLTÜR BAKANLIĞI
KONYA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU

K A R A R

KURUL KARARI

Toplantı Tarihi ve No :15.9.1989 -59 Toplantı Yeri :KONYA
Karar Tarihi ve No :15.9.1989 -551

Konya İli, Karatay İlçesinde bulunan (ekli listede) adları, adresleri ve kadastral durumları belirtilen Sivil Mimarlık örneği konutların tesciline ve grup tayinine ilişkin, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Büro Müdürlüğü elemanlarınca yerinde incelenerek hazırlanan 5.7.1989 günlü rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesinde bulunan (ekli listede) adları, adresleri, kadastral durumları ve grupları belirtilen Sivil Mimarlık örneği konutların Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı özelliği göstermeleri nedeniyle 2863 ve 3386 sayılı yasalar gereğince tescil edilerek listede belirlenen gruplarının uygun olduğuna karar verildi. (Müsbet)

B A Ş K A N BAŞKAN YARDIMCISI
ÖNGE(Yılmaz) KARPUZ(Haşim)

Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
ALKAN(Ahmet)	ALP(Ayhan)	ERGÜN(Saadet)	KARPUZ(Haşim)	ÖNGE(Yılmaz)

Üye Üye Üye

ÖZKAF(A Mustafa)
Karatay İlçe
Belediye Bşk.

EK-16 Hikmet Özarpa Evi 16.01.2013 tarih, 1070 sayılı rölöve ve restitüsyon projeleri onay kararı

KURUL KARARI

16

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

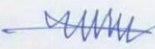
Toplantı Tarihi ve No : 16.01.2013 -56
Karar Tarihi ve No : 16.01.2013 -1070

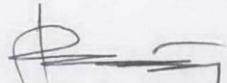
Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sarı Hasan Caddesi, No:4 adresinde, tapunun 5131 (eski 18) ada, 298 (eski 151) parselinde bulunan, mülkiyeti Karatay Belediyesine ait tescilli taşınmazın yanmasından dolayı tehlike arz etmesi ve harap durumda olması sebebiyle rölöve, restitüsyon, rekonstrüksiyon projeleri ile raporunun değerlendirilmesi istemine ilişkin, Karatay Belediye Başkanlığı Emlak İstimlak Müdürlüğü'nün 14.1.2013 gün ve 79 sayılı yazısı ile Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 15.01.2013 gün ve 174 kayıt nolu raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

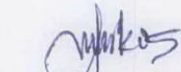
Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi, Sarı Hasan Caddesi, No:4 adresinde, tapunun 5131 (eski 18) ada, 298 (eski 151) parselinde bulunan, mülkiyeti Karatay Belediyesine ait tescilli taşınmazın rölöve ve restitüsyon projeleri ile raporunun onaylanmasına,

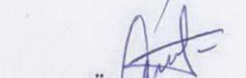
-Taşınmazın bulunduğu alana ilişkin Kurulumuzun 17.02.2012 gün ve 335 ve 27.09.2012 gün ve 833 sayılı kararları ile istenilen tescilli yapıları koruyacak şekilde hazırlanan plan değişikliğinin Kurulumuza iletilmesine,

-Taşınmazın maili inhidam durumuna ilişkin Kurulumuzun 27.09.2012 gün ve 833 sayılı kararı ile istenilen teknik raporun Kurulumuza iletilmesinden sonra konunun (maili inhidam ve rekonstrüksiyon projesi) yeniden değerlendirilebileceğine karar verildi.

Başkan
Doç.Dr.Ali BORAN

Başkan Yardımcısı
Yrd.Doç.Dr.Rafet KISIR

Üye
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye
Yrd.Doç.Dr.Mehmet TEKOC AK

Üye
Serdar CEYLAN

Üye
Çiğdem BAŞKAN

Üye
Dr.Neslihan SERDAROĞLU SAĞ

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsileisi

Üye
Halil KARABIÇAK
Karatay Bld.Bşk.
Temsileisi

Üye

Üye

EK-17 Hikmet Özarpa Evi 18.07.2013 tarih, 1459 sayılı ve rekonstrüksiyon projesi onay kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No : 05.07.2013 -73
Karar Tarihi ve No : 05.07.2013 -1425

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi'nde, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 27.05.2013 gün ve 1354 sayılı kararı ile sınırları belirlenen ve 07.06.2013 gün ve 1366 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma koşulları belirlenen kentsel sit alanında kalan, tapunun 5131 (eski 18) ada, 299 (eski 152) parselinde, Kurulumuzun 27.09.2012 gün ve 832 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon projeleri ve raporu uygun bulunan mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesi'ne ait tescilli taşınmazın rekonstrüksiyon projeleri ile raporunun değerlendirilmesi istemine ilişkin, Konya Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Dairesi Başkanlığı'nın 20.06.2013 gün ve 789-3810-16182 sayılı yazısı ile Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 02.07.2013 gün ve 2270 kayıt nolu raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi'nde, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 27.05.2013 gün ve 1354 sayılı kararı ile sınırları belirlenen ve 07.06.2013 gün ve 1366 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma koşulları belirlenen kentsel sit alanında kalan, tapunun 5131 (eski 18) ada, 299 (eski 152) parselinde, Kurulumuzun 27.09.2012 gün ve 832 sayılı kararı ile rölöve, restitüsyon projeleri ve raporu uygun bulunan mülkiyeti Konya Büyükşehir Belediyesi'ne ait tescilli taşınmazın rekonstrüksiyon projeleri ile raporunun uygun olduğuna, uygulamanın KUDEB ve ilgili belediyesince yapılarak, uygulama sonrası rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Prof.Dr.Ali BORAN
İMZA

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr.Rafet KISTIR
İMZA

Üye
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ
İMZA

Üye
Yrd.Doç.Dr.Mehmet TEKOC AK
İMZA

Üye
Serdar CEYLAN
İMZA

Üye
Dr.Neslihan SERDAROĞLU SAĞ
İMZA

Üye
Doç.Dr.M.Zeki İBRAHİMGİL
(Bulunmadı)

Üye
Ali UÇAR
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi
İMZA

Üye
Betül TAŞÇI
Karatay Bld.Bşk.
Temsilcisi
İMZA

ASLI GİBİDİR

Muammer KOYUNCU
Koruma Bölge Kurulu Başkanı

EK-18 Saime Yardımcı Evi 28.06.2010 tarih, 3873 sayılı fonksiyon değişikliği kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :28.06.2010 -271
Karar Tarihi ve No :28.06.2010 -**3873**

Konya İli, Meram İlçesi, 258 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen özel mülkiyete ait taşınmazın konut olan fonksiyonunun sosyal ve kültürel tesis olarak değiştirilmesi istemini içeren, Meram Belediyesi Plan ve Proje Müdürlüğü'nün 07.04.2010 gün, M.42.6.Mer.0.38/254/2236 sayılı yazısı ile Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 18.6.2010 gün, 1995 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, 258 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen özel mülkiyete ait taşınmazın konut olan fonksiyonunun sosyal ve kültürel tesis olarak değiştirilmesi isteminin uygun olduğuna karar verildi.

Başkan
Prof.Dr.Levent ZOROĞLU

Başkan Yardımcısı
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ

Üye
Prof.Dr.Mehmet AYAN

Üye
Prof.Dr.Ali BAŞ

Üye
Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MEŞHUR

Üye
Yrd.Doç.Dr.Çiğdem ÇİFTÇİ
(Bulunmadı)

Üye
Yrd.Doç.Dr.Rafet KISTIR

Üye
Faruk KOÇAK
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
Recep ALİBEYOĞLU
Meram Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye

Üye

EK-19 Saima Yardımcı Evi 23.09.2010 tarih, 4016 sayılı rölöve, restorasyon projeleri onay kararı

29

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :23.9.2010 - 279
Karar Tarihi ve No :23.9.2010 - 4016

KURUL KARARI

Konya İli, Meram İlçesi, 258 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen özel mülkiyete ait taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restorasyon projeleri ile proje raporunun değerlendirilmesi istemini içeren M.Argun KOCADAĞISTAN'ın 21.09.2010 tarihli başvurusu ile Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 23.9.2010 gün, 2928 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, 258 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen özel mülkiyete ait taşınmaza ilişkin hazırlanan rölöve, restorasyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili belediyesi ve KUDEB denetiminde yapılarak uygulamanın onaylı projesine uygun olduğuna dair uygulama sorumlusu ve ilgili belediyesi teknik raporu ile uygulama sonrasına ait fotoğrafların KUDEB'e iletilmesinden sonra KUDEB'in uygun görüş yazısı doğrultusunda kullanma izin belgesi verilebileceğine karar verildi.

<p>Başkan Prof.Dr.Levent ZOROĞLU İMZA</p>	<p>Başkan Yardımcısı Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ İMZA</p>	<p>Üye Prof.Dr.Mehmet AYAN İMZA</p>	
<p>Üye Prof.Dr.Ali BAŞ İMZA</p>	<p>Üye Yrd.Doç.Dr.M.Çağlar MEŞHUR (Bulunmadı)</p>	<p>Üye Yrd.Doç.Dr.Çiğdem ÇİFTÇİ İMZA</p>	<p>Üye Yrd.Doç.Dr.Rafet KISTIR İMZA</p>
<p>Üye Faruk KOÇAK Büyükşehir Bld.Bşk. Temsilcisi İMZA</p>	<p>Üye Recep ALİBEYOĞLU Meram Belediye Bşk. Temsilcisi İMZA</p>	<p>Üye</p>	<p>Üye</p>

EK-20 Saima Yardımcı Evi 29.04.2016 tarih, 3607 sayılı maili inhidam, analitik hasar analiz paftası onay kararı

42.00/1058

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

B. Sabir

KARAR**Toplantı Yeri: KONYA****Toplantı Tarihi ve No :29.04.2016 - 164****Karar Tarihi ve No :29.04.2016 - 3607**

Konya İli, Meram İlçesi, 259 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen ve Bölge Kurulu'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile rölöve ve restorasyon projeleri ile proje raporu onaylanan özel mülkiyete ait taşınmazın maili inhidam durumu ile analitik hasar analizi paftası ve raporunun değerlendirilmesi istemine ilişkin, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı'nın 19.04.2016 gün ve 505161134-622.01-322-1787/13769 tarihli yazısı ile Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 26.04.2016 gün ve 1688 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, 259 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen; 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile de rölöve ve restorasyon projeleri ve proje raporu onaylanan özel mülkiyete ait taşınmazın maili inhidam durumunda olması sebebiyle belediyesince gerekli fiziki ve güvenlik önlemleri alınarak yıkılabileceğine, yıkılmadan önce taşınmazda bulunan kullanılabilir durumdaki özgün ahşap dolap kapakları, pencere-kapı, tavan ve süsleme elemanlarının sökülerek hazırlanacak yeni projede kullanılmasının sağlanmasına, analitik hasar analizi paftası ve raporunun onaylanmasına, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 5.11.1999 gün ve 660 sayılı ilke kararı maddesi (... kendi parsellerinde daha önce bulunduğu yapı oturma alanında, eski cephe özelliğinde, aynı kitle ve gabaride, özgün plan şeması, malzeme ve yapım tekniği kullanılarak, kapsamlı restitüsyon etüdüne dayalı rekonstrüksiyon uygulamasının koşulsuz sağlanmasına...) doğrultusunda yeniden yapım (rekonstrüksiyon) projesinin hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Yrd.Doç.Dr. İlhan KOÇ

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr. Mehmet TEKOCAK

Üye
Prof.Dr.Ali BORAN
(Bulunmadı)

Üye
Serdar CEYLAN

Üye
Yrd.Doç.Dr. Fadim YAVUZ

Üye
Hayriye TAŞBAŞ

Üye

Üye
Kemal TOKAY
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi

Üye
İsmail Hakkı GÜL
Meram Belediye Bşk.
Temsilcisi

EK-21 Saime Yardımcı Evi 05.10.2016 tarih, 3925 sayılı restitüsyon ve rekonstrüksiyon projesi onay kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri: **KONYA**

Toplantı Tarihi ve No :05.10.2016 - 176

Karar Tarihi ve No :05.10.2016 - 3925

Konya İli, Meram İlçesi, 259 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen ve Bölge Kurulu'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile rölöve ve restorasyon projeleri ile proje raporu, 29.04.2016 gün, 3607 sayılı kararı ile analitik hasar analizi paftası ve raporunun onaylanan özel mülkiyete ait taşınmazın restitüsyon ve rekonstrüksiyon restorasyon projeleri ile raporunun değerlendirilmesi istemine ilişkin, Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı'nın 09.09.2016 gün ve 50516134-622.03-891-4258-29224 tarihli yazısı ile Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 04.10.2016 gün ve 3948 kayıt nolu dosya inceleme raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, 259 pafta, 630 ada, 62 nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen ve Bölge Kurulu'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile rölöve ve restorasyon projeleri ile proje raporu, 29.04.2016 gün, 3607 sayılı kararı ile analitik hasar analizi paftası ve raporu onaylanan özel mülkiyete ait taşınmaza ilişkin hazırlanan restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri ile raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili Belediyesi ve KUDEB uzmanları denetiminde yapılarak uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğrafların Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan

Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ
İMZA

Başkan Yardımcısı

Doç.Dr.Mehmet TEKOKAK
İMZA

Üye

Serdar CEYLAN
İMZA

Üye

Hayriye TAŞBAŞ
İMZA

Üye

Üye

Üye

Kemal TOKAY
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi
İMZA

Üye

İsmail Hakkı GÜL
Meram Belediye Bşk.
Temsilcisi
İMZA

ASLI GİBİDİR

Muammer KOYUNCU
Koruma Bölge Kurulu Müdürü

EK-22 Saime Yardımcı Evi 14.04.2017 tarih, 4412 sayılı rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon tadilat projeleri onay kararı

42.00/1058

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı Yeri:KONYA

Toplantı Tarihi ve No :14.04.2017 - 196

Karar Tarihi ve No :14.04.2017 - 4412

Konya İli, Meram İlçesi, Ayanbey Mahallesi, 37508 ada (eski 630), 3 nolu(eski 62) nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen ve Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile rölöve ve restorasyon projeleri ile proje raporu, Kurulumuzun 05.10.2016 gün ve 3925 sayılı kararı ile restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri onaylanan özel mülkiyete ait taşınmazla ilgili olarak yeniden hazırlanan rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri ile proje raporunun değerlendirilmesi istemine ilişkin, Meram Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 05.04.2017 gün ve 72923346-804.01-E.5236 tarihli yazısı ile Konya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 06.04.2017 gün, 1421 kayıt nolu rapor okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Konya İli, Meram İlçesi, Ayanbey Mahallesi, 37508 ada (eski 630), 3 nolu(eski 62) nolu parselde bulunan, Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 24.1.1991 gün, 943 sayılı kararı ile tescil edilerek II.grup yapılara dahil edilen ve Konya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 23.09.2010 gün, 4016 sayılı kararı ile rölöve ve restorasyon projeleri ile proje raporu, Kurulumuzun 05.10.2016 gün ve 3925 sayılı kararı ile restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri onaylanan özel mülkiyete ait taşınmazla ilgili olarak Kurulumuzun 29.04.2016 gün ve 3925 sayılı kararının geçerli olduğuna, yeniden hazırlanan rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri ile proje raporunun onaylanmasına, uygulamanın ilgili belediyesi, KUDEB ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 22.03.2001 gün ve 680 sayılı ilke kararı gereği müellif mimar denetiminde yapılarak, uygulama sonrasına ait rapor ve fotoğrafların kurulumuza iletilmesine karar verildi.

Başkan
Yrd.Doç.Dr.İlhan KOÇ
İMZA

ASLI GİBİDİR

Başkan Yardımcısı
Doç.Dr.Mehmet TEKOCAK
İMZA

Muammer KOYUNCU
Koruma Bölge Kurulu Müdürü

Üye
Serdar CEYLAN
İMZA

Üye
Hayriye TAŞBAŞ
İMZA

Üye
Yrd.Doç.Dr.Zekeriya ŞİMŞİR
İMZA

Üye
Mustafa DÖLÜLAR
(Bulunmadı)

Üye
Dr.Fatih EREN
İMZA

Üye
Kemal TOKAY
Büyükşehir Bld.Bşk.
Temsilcisi
İMZA

Üye
İsmail Hakkı GÜL
Meram Belediye Bşk.
Temsilcisi
İMZA

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Mümine Feyza YARAR
Uyruğu : TC
Doğum Yeri ve Tarihi : Konya – 08.11.1982
Telefon : 0 535 517 15 43
Faks :
E-Posta : feyzayarar@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı	İlçe	İl	Bitirme Yılı
Lise	: Atatürk Kız Lisesi, Karatay		Konya	2000
Üniversite	: Selçuk Üniversitesi, Selçuklu		Konya	2007
Yüksek Lisans	: Selçuk Üniversitesi, Selçuklu		Konya	

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2007	A Proje	Mimar
2009	Konya İl Özel İdaresi	Mimar
2014	Konya Büyükşehir Belediyesi	Mimar

YABANCI DİLLER

İngilizce

YAYINLAR

- Geleneksel Konya Evinin Rekonstrüksiyonu Üzerine Bir Değerlendirme;
Mimarın Dergisi, Sayı:17, Kış 2019

TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi süreli yayın organı Mimarın Dergisi'nde yayın tanıtımları:

- Mimarın, Ocak 2008, Yıl 2, Sayı 3, Sf. 90-91
 - Osmanlı Mimarisi, Doğan KUBAN, YEM Yayınları
 - Konya'da Apartman Yapılarının Tarihsel Gelişimi, Mine ULUSOY.
 - Şehrin Mimarisi, Aldo ROSSI (Çev. Nurdan GÜRBİLEK), Kanat Kitap.
- Mimarın, Şubat 2011, Yıl 3, Sayı 6, Sf. 87

- Divriği Mucizesi, Doğan KUBAN, YKY Yayınları
- Bir Katedralin Öyküsü, Ken FOLLETT (Çev. Hilmi ARTAN), İnkılap Yayınları
- Hayatın Kaynağı, Ayn RAND (Çev. Belkıs DİŞBUDAK), Plato Film Yayıncılık
- Mimarın, Haziran 2011, Yıl 3, Sayı 7, Sf. 122
 - Mimarlığın Öyküsü, Leland M. ROTH (Çev. Ergün AKÇA), Kabalcı Yayınları
 - Sanat Atlası, Boyut Yayınları
- Mimarın, Şubat 2013, Yıl 5, Sayı 9, Sf. 86
 - Rüya, İnşa, İtiraz, Uğur TANYELİ, Boyut Yayınları
 - İdrak ve İnşa, Halil İbrahim DÜZENLİ, Klasik Yayınları
- Mimarın, Sonbahar 2015, Yıl 9, Sayı 10, Sf. 102
 - Şark Seyahati İstanbul 1911, Le CORBUSIER (Çev. Alp TÜMERTEKİN), Türkiye İş Bankası Yayınları
 - Mekânın Üretimi, Henri LEFEBVRE (Çev. Işık ERGÜDEN), Sel Yayınları
- Mimarın, Sonbahar 2015, Yıl 9, Sayı 12, Sf. 102
 - İstanbul'un Kaybolan Ahşap Konutları, Reha GÜNAY, YEM Yayınları
 - İslam Estetiğine Giriş, Oliver LEAMAN (Çev. Nuh YILMAZ), Küre Yayınları
- Mimarın, Kış 2016, Yıl 10, Sayı 13, Sf. 121
 - Türk Mimarları, Ahmet Refik, Kapı Yayınları
 - Bir Şehir Kurmak, Haz. Alper CAN-Mahmut DOĞAN, Klasik Yayınları
- Mimarın, Yaz 2016, Yıl 10, Sayı 14, Sf. 107
 - Cins Cins Mekân, Ayten ALKAN, Varlık Yayınları
 - Osmanlı Mimarisinin Temel İlkeleri, Oya ŞENYURT, Doğu Kitabevi
- Mimarın, Kış 2017, Yıl 11, Sayı 15, Sf. 123
 - Sosyoloji Divanı Dergisi, Mimarlığın İzinde Özel Sayısı
 - Osmanlı Mimarlık Kültürü, Haz. Hatice AYNUR- A. Hilal UĞURLU, Kubbealtı Neşriyat
- Mimarın, Yaz 2017, Yıl 11, Sayı 16, Sf. 90
 - 20. Yüzyıl Türkiye Mimarlığı, Doğan HASOL, YEM Yayınları
 - Kırsal Mimarlık Mirasının Korunması, Arkeoloji ve Sanat Yayınları
- Mimarın, Kış 2018, Yıl 11, Sayı 17, Sf. 102
 - İslam Mimarisinde Anlam ve Sembol, Ahmet ÇAYCI, Palet Yayınları

- Sürdürülebilir Mimari Tasarımda Kerpiç Malzeme Kullanımı Paneli ve “Kerpiç Mimarisini Farketmek” Konulu Öğrenci Sergisi Bildiri Kitabı, SÜ ve Konya Mimarlar Odası ortak yayını
- Mimarın, Yaz 2019, Yıl 12, Sayı 18, Sf. 78,
 - Gelenten Cittaslow’a Taraklı, Nevrihal ERDOĞAN, Hikmet Temel AKARSU, Verita Yayınları
 - Toplumsal Hafıza, Mimarlık, Tarih ve Kuram, Uğur Tanyeli ile Söyleşi, Ed. Erhan Berat FINDIKLI, Everest Yayınları

TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi süreli yayın organı Mimarın Dergisi’nde yayın tanıtımları:

- Mimarın, Mayıs 2009, Yıl 2, Sayı 4, Sf. 78
 - Turgut Cansever İle Söyleşi
 - Mimarın, Yaz 2019, Yıl 12, Sayı 18, Sf. 78,
 - Sadettin ÖKTEN ile röportaj
- Çatalhöyük, Sosyoloji Divanı. Sayı:7, 2016
- Bülbülün Gül İle Har Davası Var, Mahalle Mektebi Dergisi, Sayı:24, 2015
 - Mimarlığın Milenyum Macerasında İlk Adımlar, Mahalle Mektebi Dergisi, Sayı:22, 2015
 - Muhtelif Yayın ve Kitap Tanıtım Yazıları, Metafor Dergisi, 2004-2006
 - www.40ikindi.com kültür, sanat, edebiyat portalinde köşe yazarlığı